

Τμήμα Εικαστικών
και
Εφαρμοσμένων Τεχνών

Οδηγός Σπουδών
2019-2020

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2019-2020

ΦΛΩΡΙΝΑ 2019

ΕΥΘΥΝΗ ΣΥΝΤΑΞΗΣ:

Ιωάννης Ζιώγας

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ:

Ιωάννης Καστρίτσης

Βασίλειος Μπούζας

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

Αγγελική Αυγητίδου

Ζωή Γοδόση

Ιωάννης Ζιώγας

Ιωάννης Καστρίτσης

Βασίλειος Μπούζας

Σοφία Γρηγοριάδου

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ:

Οι περιλήψεις για το περιεχόμενο των μαθημάτων συντάχθηκαν από τους διδάσκοντες του Τμήματος.

Ο Οδηγός Σπουδών του ακαδημαϊκού έτους 2019/20 αποτελεί αναθεωρημένη έκδοση του Οδηγού Σπουδών του ακαδημαϊκού έτους 2018/19.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

<u>ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΥΤΑΝΗ</u>	<u>9</u>
<u>ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ</u>	<u>11</u>
<u>ΤΟ ΤΜΗΜΑ</u>	<u>13</u>
<u>ΦΟΙΤΗΣΗ-ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΠΟΥΔΩΝ</u>	<u>13</u>
<u>ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ</u>	<u>13</u>
<u>ΔΙΟΙΚΗΣΗ - ΠΡΟΕΔΡΟΣ</u>	<u>14</u>
<u>ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ</u>	<u>15</u>
<u>ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ</u>	<u>21</u>
<u>ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</u>	<u>24</u>
<u>ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ</u>	<u>32</u>
<u>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ</u>	<u>35</u>
<u>ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΠΤΥΧΙΟΥ</u>	<u>39</u>
<u>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ</u>	<u>40</u>
<u>ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ</u>	<u>43</u>
<u>ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ</u>	<u>45</u>
<u>ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ</u>	<u>47</u>
<u>ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS</u>	<u>48</u>
<u>ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ</u>	<u>51</u>
<u>ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ</u>	<u>61</u>
<u>ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΕΣ ΑΠΟ ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΕΣ</u>	<u>63</u>
<u>ΔΗΛΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ</u>	<u>64</u>
<u>ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ</u>	<u>66</u>
<u>ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ</u>	<u>66</u>
<u>ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ</u>	<u>67</u>
<u>ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ</u>	<u>69</u>
<u>ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ-ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ</u>	<u>187</u>

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΥΤΑΝΗ

ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Αγαπητοί φοιτητές / Αγαπητές φοιτήτριες, με ιδιαίτερη χαρά σας καλωσορίζω στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. Το νεαρό μας Πανεπιστήμιο αναπτύσσεται σταθερά, θέτοντας τις βάσεις για την εθνική και διεθνή ακαδημαϊκή του καταξίωση. Το όραμά του να εξελιχθεί σε ένα Πανεπιστήμιο με διεθνή αναγνώριση ενεργοποιεί τη συνεχή αναβάθμιση των προγραμμάτων σπουδών, την ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών, τη βελτίωση των τεχνολογικών και κτιριακών υποδομών και την ενίσχυση της εξωστρέφειας, της επιστημονικής έρευνας και της καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Παρά τη δυσχερή οικονομική και κοινωνική συγκυρία, υπάρχει σθεναρή βούληση να ξεπεραστούν οι δυσκολίες και να αξιοποιηθούν στο μέγιστο δυνατό οι ευκαιρίες, έτσι ώστε το Πανεπιστήμιο μας να συνεισφέρει με όλες του τις δυνάμεις στη συνεχή βελτίωση της αξίας των παρεχόμενων τίτλων σπουδών, καθώς και στην ευημερία και την πνευματική αναβάθμιση της περιοχής και της χώρας μας. Οι απόφοιτοί μας διακρίνονται για την εξέλιξή τους, σημειώνοντας αξιέπαινες επιδόσεις στον επιστημονικό και επαγγελματικό στίβο. Στην επιτυχία αυτή συμβάλλουν καθοριστικά οι προσπάθειες όλων των διδασκόντων, του διοικητικού και τεχνικού προσωπικού και των φοιτητών.

Το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών έχει να επιδείξει μία εξαιρετικά δημιουργική πορεία, προσφέροντας ένα σύγχρονο και καινοτόμο Πρόγραμμα Σπουδών, που βασίζεται στις βέλτιστες διαθέσιμες διεθνείς πρακτικές, ενώ ταυτόχρονα εκμεταλλεύεται τη γεωγραφική θέση και το ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο δραστηριοποιείται. Η ανάπτυξη μίας νέας γενιάς καλλιτεχνών στην παραμεθόριο και η ανάδειξη των εικαστικών θεμάτων, συμβάλλουν στην πολιτισμική και κοινωνική ανάπτυξη της περιοχής άλλα και της χώρας. Η παρουσία σας στο Τμήμα και η αλληλεπίδραση με τους Καθηγητές και τους συμφοιτητές σας αποτελεί μία αναντικατάστατη συνθήκη για την επιστημονική και καλλιτεχνική σας καλλιέργεια, που δεν είναι απλά μία διαδικασία απόκτησης γνώσεων και δεξιοτήτων, αλλά απαιτεί κριτική και δημιουργική σκέψη, που κατακτάται καθ' όλη τη διάρκεια σπουδών.

Η ταχύτητα των τεχνολογικών και κοινωνικών αλλαγών απαιτεί μία πιο δημιουργική και δυναμική παρουσία των νέων επιστημόνων και καλλιτεχνών στον επιστημονικό και επαγγελματικό χώρο, που μπορεί να επιτευχθεί ως αποτέλεσμα μίας

εμπεριστατωμένης εκπαίδευσης και μίας αδιάκοπης προσπάθειας βελτίωσης. Η έγκαιρη προσαρμογή σας στην ακαδημαϊκή νοοτροπία, η συνετή διαχείριση του χρόνου και της ελευθερίας που σας παρέχεται και η συστηματική ενασχόληση με τις σπουδές σας αποτελούν προϋποθέσεις για την επιτυχή τους ολοκλήρωση. Η παρουσία σας στο Πανεπιστήμιο αποτελεί μία πολύ καλή ευκαιρία να καλλιεργήσετε, παράλληλα με τις σπουδές σας, δράσεις πολιτισμού και κοινωνικής προσφοράς, που θα τονώσουν την παρουσία σας στην τοπική κοινωνία.

Ο Οδηγός Σπουδών, που κρατάτε στα χέρια σας, αποτελεί ένα πολύτιμο εργαλείο, καθώς παρέχει κάθε πληροφορία για τη φυσιογνωμία, τη συνολική διάρθρωση, τη λειτουργική δομή και το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος. Εύχομαι η φοιτητική σας ζωή να είναι γεμάτη δημιουργικές και ευχάριστες εμπειρίες. Οι Καθηγητές, το Προσωπικό του Τμήματος και του Πανεπιστημίου είναι στη διάθεσή σας και κάνουν ό,τι είναι εφικτό για να καλύψουν τις εκπαιδευτικές σας ανάγκες και να σταθούν αρωγοί στην προσπάθειά σας. Καλή δουλειά, καλή δύναμη και καλή επιτυχία σε όλους και όλες !!!

Με τιμή

Καθηγητής Αντώνιος Τουρλιδάκης,

Πρύτανης Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Σχολής Καλών Τεχνών διανύει το 2016-17 τον ενδέκατο χρόνο λειτουργίας του. Την πρώτη περίοδο λειτουργίας υπήρξαν δέκα δύσκολα χρόνια: το ΤΕΕΤ ήταν το τελευταίο Τμήμα που ιδρύθηκε πριν την κρίση (2006) και υπέστη το σύνολο σχεδόν των επιπτώσεων της δυσχερούς συγκυρίας. Εκείνο που διέσωσε το ΤΕΕΤ ως θεσμό ήταν ότι υπήρξε ένας σημαντικός πυρήνας ανθρώπων που πίστεψαν στη σημασία της λειτουργίας μιας Σχολής Καλών Τεχνών στην παραμεθόριο της πατρίδας μας. Διδάσκοντες, φοιτητές, διοικητικό προσωπικό στήριξαν το δύσκολο, εγχείρημα επιβίωσης του ΤΕΕΤ, καταβάλλοντας συχνά υπεράνθρωπες προσπάθειες. Σε αυτούς πρέπει να συνυπολογίσουμε και την ουσιαστική υποστήριξη από την κοινωνία της Φλώρινας και των Πρεσπών αλλά και ευρύτερα της Δυτικής Μακεδονίας. Η συνολική υποστήριξη (της ακαδημαϊκής κοινότητας και της τοπικής κοινωνίας) που αναφέραμε, επέτρεψε στο Τμήμα να συνεχίσει τη λειτουργία του.

Το ουσιαστικό ωστόσο είναι ότι το ΤΕΕΤ, όχι απλώς επιβίωσε, αλλά έχει ήδη προτείνει καινοτόμους πρακτικές στον τομέα των Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, καθιέρωσε και επέκτεινε τη σχέση του με την τοπική κοινωνία και λειτούργησε ως ένας ουσιαστικός παράγοντας ανάπτυξης της περιοχής της Δυτικής Μακεδονίας. Στη δεύτερη δεκαετία της ζωής του Τμήματος θα επιδιωχθεί να σταθεροποιηθούν οι δομές του, να εμβαθυνθεί η ακαδημαϊκή διαδικασία και να επεκταθεί περαιτέρω η σχέση του με την περιοχή.

Μια Σχολή Τεχνών έχει διπλό ρόλο: ακαδημαϊκό και πολιτιστικό. Εκπαιδεύει τους φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος ώστε να μπορέσουν να έχουν τις επαγγελματικές γνώσεις και δεξιότητες και, κυρίως, το καλλιτεχνικό ήθος που θα τους επιτρέψει να εργαστούν μετά την αποφοίτησή τους στο απαιτητικό διευρυμένο πεδίο των Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών με τον πιο ουσιαστικό τρόπο. Ταυτόχρονα μια Σχολή Τεχνών είναι ένας πολιτιστικός φορέας που λειτουργεί σε διάδραση με τον κοινωνικό περίγυρο. Στην περίπτωση του ΤΕΕΤ αυτός ο κοινωνικός περίγυρος είναι η Φλώρινα και ευρύτερα η περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας.

Ο Οδηγός Σπουδών δημιουργεί το πλαίσιο εκείνο που θα επιτρέψει το ΤΕΕΤ να εκπληρώσει με δημιουργικό και καινοτόμο τρόπο αυτή τη διπλή του, ακαδημαϊκή και κοινωνική αποστολή. Αναπτύσσει συστηματικά τα στάδια για την απόκτηση της γνώσης εκείνης που χαρακτηρίζουν το Τμήμα μας.

Η δεύτερη δεκαετία λειτουργίας του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών αποτελεί μια δημιουργική πρόκληση για όλες εκείνες τις δυνατότητες, που παρά τις δυσκολίες της τρέχουσας συγκυρίας, υπάρχουν και, αν αξιοποιηθούν, θα

καθιερώσουν το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών ως ένα σύγχρονο ακαδημαϊκό και καλλιτεχνικό φορέα Ευρωπαϊκής εμβέλειας.

Ιωάννης Ζιώγας

Πρόεδρος Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών

ΤΟ ΤΜΗΜΑ

Το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών με έδρα τη Φλώρινα ιδρύθηκε με το Π.Δ.181/31 Αυγούστου 2006. Η έναρξη της εκπαιδευτικής λειτουργίας του Τμήματος και η εισαγωγή των πρώτων φοιτητών/τριών ορίζεται από το ακαδημαϊκό έτος 2006-2007.

Το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, με βάση το ιδρυτικό Π.Δ.έχει ως αποστολή:

- α) Να καλλιεργεί και να προάγει τη γνώση στα επιστημονικά αντικείμενα της ζωγραφικής, της γλυπτικής και των εφαρμοσμένων τεχνών, όπως ιδίως της φωτογραφίας - βίντεο, των ψηφιακών μορφών τέχνης (κινούμενο σχέδιο, τρισδιάστατη κινούμενη εικόνα – animation), της εικονογράφησης εντύπων, της μελέτης και σχεδίασης σύγχρονων αντικειμένων βιοτεχνικής και βιομηχανικής παραγωγής (design) και της διακόσμησης. Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στην ανάδειξη της πολιτισμικής κληρονομιάς και των επιφροών της από τα μεγάλα εικαστικά ευρωπαϊκά ρεύματα.
- β) Να παρέχει στους φοιτητές και στις φοιτήτριες τα απαραίτητα εφόδια που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για καλλιτεχνική, επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία.
- γ) Να παρέχει ειδική μόρφωση και κατάρτιση των φοιτητών/τριών για τη διδασκαλία των καλλιτεχνικών μαθημάτων στα σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

ΦΟΙΤΗΣΗ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Ο αριθμός των κατ' έτος εισακτέων στο Τμήμα ορίζεται με τη διαδικασία του άρθρου 1 παρ. 5 του ν.1351/1983 (Α' 56), όπως ισχύει κάθε φορά.
- Η εισαγωγή φοιτητών/τριών στο Τμήμα γίνεται με τη διαδικασία του εδαφ. γ της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν.2525/1997 (Α' 188), όπως ισχύει κάθε φορά.
- Η ελάχιστη υποχρεωτική διάρκεια φοίτησης στο Τμήμα για τη λήψη του πτυχίου ορίζεται σε δέκα (10) εξάμηνα σπουδών.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ

Οι πτυχιούχοι του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών με βάση τις εξειδικευμένες επιστημονικές γνώσεις έχουν τη δυνατότητα επαγγελματικής ενασχόλησης σε φορείς του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα, οι οποίοι έχουν ως

αντικείμενο δραστηριότητας την τέχνη σε μία ή περισσότερες κατευθύνσεις ή ειδικεύσεις από αυτές που λειτουργούν στο Τμήμα. Ακόμη έχουν τη δυνατότητα ενασχόλησης στην εκπαίδευση ή και ως ελεύθεροι επαγγελματίες.

Για τον διορισμό στην εκπαίδευση απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η πιστοποίηση Παιδαγωγικής Επάρκειας η οποία αποκτάται με τη εφαρμογή του προγράμματος και του κανονισμού σπουδών του Τμήματος.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Σύμφωνα με την πράξη του πρύτανη του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας Α.Π. 6689/ 24/8/2016 τα μέλη της προσωρινής Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών έχουν ως εξής:

- [Ιωάννης Ζιώγας](#), Αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Π.Δ.Μ., Πρόεδρος.
- [Αγγελική Αυγητίδου](#), Επίκουρη καθηγήτρια του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Π.Δ.Μ., μέλος.
- [Ζωή Γοδόση](#), Επίκουρη καθηγήτρια του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Π.Δ.Μ.
- [Ιωάννης Καστρίτσης](#), Αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Π.Δ.Μ., μέλος.
- [Φίλιππος Καλαμάρας](#) Αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Π.Δ.Μ., μέλος.
- [Χαρίλαος Κοντοσφύρης](#), Αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Π.Δ.Μ., μέλος.
- [Βασίλειος Μπούζας](#), Αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Π.Δ.Μ., μέλος.
- [Έκτορας Παπαδάκης](#), Αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Π.Δ.Μ., μέλος.
- [Νίκος Διονυσόπουλος](#), Εκπρόσωπος Ε.ΔΙ.Π.
- [Χρήστος Τσώτσος](#), Εκπρόσωπος Ε.Ε.Π.
- [Δημήτριος Τούζος](#), Εκπρόσωπος Ε.ΤΕ.Π.
- Δύο εκπρόσωποι των φοιτητών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΩΓΑΣ, Αναπληρωτής καθηγητής

Ο Ιωάννης Ζιώγας γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1962. Σπούδασε Μαθηματικά (Πτυχίο, Πανεπιστήμιο Αθηνών) και μεταπτυχιακά στην Νέα Υόρκη (Ζωγραφική, MFA, School of Visual Arts). Εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου με θέμα: Το έργο του Στάμου ως πορεία μετασχηματισμού ενός διεθνούς κώδικα (field painting) σε κώδικα ερμηνείας του φωτός και του τοπίου. Παιδαγωγικές Εφαρμογές (2013). Έχει πραγματοποιήσει ατομικές εκθέσεις και έχει συμμετάσχει σε ομαδικές στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έχει γράψει κείμενα και βιβλία για τη θεωρία της τέχνης (Ο βυζαντινός Μάλεβιτς, Ο Ταρκόφσκι στην Χαλκίδα, Όψεις Λογοκρισίας). Κάθε χρόνο διοργανώνει την *Εικαστική Πορεία* προς τις Πρέσπες.

yzigas@uowm.gr Πληροφορίες: <http://users.uowm.gr/yzigas/>

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Το διδακτικό προσωπικό του Τμήματος αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π., μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων με ανάθεση διδασκαλίας, μέλη Ε.Ε.Π. και από καλλιτέχνες και θεωρητικούς επιστήμονες που προσλαμβάνονται με τις διατάξεις του Π.Δ. 407/80.

ΜΕΛΗ Δ.Ε.Π.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΥΓΗΤΙΔΟΥ, Επίκουρη καθηγήτρια

Σπούδασε αρχιτεκτονική στο A.P.Th. και Καλές Τέχνες στο Central Saint Martins College of Art and Design (MA, PhD). Έχει συμμετάσχει με εισήγηση σε διεθνή συνέδρια όπως τα PSi, ISEA και CADE. Πήρε μέρος σε τρία Φεστιβάλ Performance της Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης και στη Μπιενάλε Performance Deformes της Χιλής. Είναι μέλος του Ακαδημαϊκού Συμβουλίου του κόμβου i-node του Planetary Collegium (Plymouth University), και διδάσκει στο MFA του TransArt Institute. Τα ερευνητικά ενδιαφέροντα της συμπεριλαμβάνουν τη σχέση σώματος, χώρου και επιτελεστικότητας, τη σχέση αυτοπροσωπογραφίας, ταυτότητας και υποκειμενικότητας, καθώς το πεδίο της καλλιτεχνικής πρακτικής ως μέσο και διαδικασία παραγωγής γνώσης.

aaugitidou@uowm.gr Πληροφορίες: <http://avgitidou.wix.com/art>

ΖΩΗ ΓΟΔΟΣΗ, Επίκουρη καθηγήτρια

Η Ζωή Γοδόση αποφοίτησε το 1985 από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. Είναι κάτοχος Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (κλάδου Ιστορίας της Τέχνης) και Διδακτορικού Διπλώματος του ίδιου Τμήματος του Α.Π.Θ. Έχει δημοσιεύσει το έργο της σε πρακτικά συνεδρίων, επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους. Έχει επιμεληθεί εικαστικές εκθέσεις και κείμενά της έχουν δημοσιευθεί σε καταλόγους εκθέσεων. Έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά προγράμματα για την καταγραφή της λαϊκής τέχνης στην περιοχή της Δυτικής Μακεδονίας. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν τη μελέτη της λαϊκής ζωγραφικής, της ελληνικής τέχνης του 20^{ου} αιώνα και της σύγχρονης ελληνικής και βαλκανικής τέχνης.

zgodosi@uowm.gr

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΣΤΡΙΤΣΗΣ, Αναπληρωτής καθηγητής

Ο Γιάννης Καστρίτσης γεννήθηκε το 1960 στη Δάφνη Ευρυτανίας. Σπούδασε Ζωγραφική στην Καλών Τεχνών Θεσσαλονίκης από το 1985 έως το 1990 στο εργαστήριο του Βαγγέλη Δημητρέα. Συνέχισε τις σπουδές του στο μεταπτυχιακό τμήμα του Brooklyn College της Νέας Υόρκης από το 1990 έως και το 1993. Παράλληλα με τη ζωγραφική ασχολείται με τη φωτογραφία και την γλυπτική. Από το 1997 διδάσκει ζωγραφική στο Τ.Ε.Ι. Αθηνών, τμήμα Γραφιστικής και από το 2007 στη Σχολή Καλών Τεχνών της Φλώρινας. Έχει εκδώσει τούς προσωπικούς καταλόγους: *Ο Κόσμος των πραγμάτων* 2004, *Στη μεγάλη Λακκούβα* 2006, *Ο άνθρωπος και ο ίσκιος του* 2010, *Η αμφιβολία του Σεζάν* 2011, *Βίων Ερμηνεία* 2012.

kastritsis@yahoo.gr. Πληροφορίες: <http://kastritsis.blogspot.gr/>

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ, Επίκουρος καθηγητής

Ο Φίλιππος Καλαμάρας γεννήθηκε στην Αθήνα και τώρα κατοικεί στην Φλώρινα. Έχει πτυχίο Γλυπτικής από το Loughborough University School of Art and Design, Αγγλία και Master στην Σύγχρονη Τέχνη και την Θεωρία της Τέχνης από την Σχολή Καλών Τεχνών και το Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου, Σκωτία. Είναι υποψήφιος διδάκτορας με θέμα έρευνας "Σύγχρονες εργαστηριακές πρακτικές & υλικά, καθώς και οι επιρροές τους στην γλυπτική και το καλλιτεχνικό χρηστικό αντικείμενο". Το πεδίο έρευνας και εικαστικής αναζήτησής του, περιστρέφεται κυρίως γύρω από την ανθρώπινη μορφή και τον όγκο που καταλαμβάνει είτε σαν σχέδιο, είτε σαν μάζα μέσα στο χώρο, την υλικότητα του έργου, καθώς και στις εφαρμοσμένες τέχνες και

το καλλιτεχνικό χρηστικό αντικείμενο. Έργα του είναι τοποθετημένα σε δημόσιους χώρους, ανήκουν σε ιδιωτικές συλλογές και το γλυπτό του "Αγγελική", 2013, ανήκει στην συλλογή της Προεδρίας της Ελληνικής Δημοκρατίας. Εκθέτει ατομικά και έχει συμμετάσχει σε πολλές ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, συμπόσια γλυπτικής και συνέδρια.

fkalamaras@uowm.gr Πληροφορίες: www.filipposkalamaras.gr

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΚΟΝΤΟΣΦΥΡΗΣ, Αναπληρωτής καθηγητής

Ζει και εργάζεται στην Αθήνα και στη Φλώρινα. Έχει πραγματοποιήσει 18 ατομικές εκθέσεις και έχει συμμετάσχει σε πάρα πολλές ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, όπως στην 26^η Μπιενάλε του Σάο Πάολο (2004), στην 2^η Μπιενάλε του Πεκίνου (2006) και στη 2^η Μπιενάλε της Θεσσαλονίκης (2009). Εκθέτει στη Γκαλερί Ζουμπουλάκη στην Αθήνα και στην Γκαλερί Λόλα Νικολάου στη Θεσσαλονίκη. Το 2009 εξέδωσε το βιβλίο του 'Έσοπτρο+' από τις εκδόσεις futura.

kondosphyriharris@gmail.com Πληροφορίες: <http://floroieikastikoi.blogspot.gr/>

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΠΟΥΖΑΣ, Αναπληρωτής καθηγητής

Εικαστικός. Απόφοιτος της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών και του Ε.Μ.Π. Μεταπτυχιακό δίπλωμα στις Καλές Τέχνες (MFA) στο Pratt Institute με την υποστήριξη του I.K.Y. και του I.E.E. Συμμετείχε σε εκθέσεις και διαγωνισμούς στην Ελλάδα και στο εξωτερικό όπου και παρουσίασε το εικαστικό του έργο όπως οπτικοακουστικές εγκαταστάσεις, κινούμενα γραφικά, ψηφιακά επεξεργασμένες εικόνες και ήχους, έργα ζωγραφικής. Το 2013 εκλέχτηκε επίκουρος καθηγητής στο Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας στο γνωστικό αντικείμενο των ψηφιακών τεχνών.

vbouzas@uowm.gr Πληροφορίες: <http://www.artroom7.com/>

ΕΚΤΩΡ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ, Αναπληρωτής καθηγητής

1983-1985: Προπαρασκευαστικό Σχολείο Καλών Τεχνών Πύργου Τήνου. Αποφοίτησε με «Άριστα». 1985-1990: Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών Αθήνας (Τμήμα Γλυπτικής, Εργαστήριο Γ. Νικολαϊδη). Αποφοίτησε με βαθμό «Άριστα». 1987-1988: Εργαστήριο Σκηνογραφίας Α.Σ.Κ.Τ. & Εργαστήριο Καλλιτεχνικής Τυπογραφίας Α.Σ.Κ.Τ. Αποφοίτησε με βαθμό «Άριστα». 2011-2014: Μεταπτυχιακό από το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, με τίτλο της Διπλωματικής Εργασίας του "Προτομές ιστορικών προσώπων - Δημιουργία ιστορικών αφηγήσεων". Από το 2008 διδάσκει Γλυπτική στο Τμήμα Εικαστικών & Εφαρμοσμένων Τεχνών & ήδη Σχολή

Καλών Τεχνών, του Πανεπιστημίου της Δυτικής Μακεδονίας, ενώ το 2010 εκλέχθηκε μέλος ΔΕΠ.

ektorpapadakis@uowm.gr Πληροφορίες: <http://www.ektor-papadakis.gr>

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΕΙ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΕ ΑΝΑΘΕΣΗ

ΚΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ, Αναπληρωτής καθηγητής

Ο Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος είναι Αναπληρωτής Καθηγητής "Ελληνικής Λογοτεχνίας με έμφαση στην Παιδική Λογοτεχνία" στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και Επιστημονικά Υπεύθυνος του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Δημιουργική Γραφή» του ίδιου Πανεπιστημίου. Είναι πτυχιούχος και διδάκτορας φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Το συγγραφικό του έργο και τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα αφορούν τη μελέτη και τη διδακτική της Λογοτεχνίας, της Θεωρίας της Λογοτεχνίας και της Δημιουργικής Γραφής. Έχει εκδώσει επτά (7) επιστημονικά συγγράμματα. Άρθρα του έχουν συμπεριληφθεί σε συλλογικούς τόμους, ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά διεθνών συνεδρίων. Έχει συμμετάσχει και συμμετέχει σε διάφορα ερευνητικά προγράμματα (ενδεικτική αναφορά στο "TSTORY Storytelling Applied to Training 2012-2014"). Είναι μέλος πολιτιστικών φορέων και διεθνών εταιρειών. Προκρίνει όμως, ανεπιφύλακτα, όλων τη συμμετοχή του ως ιδρυτικό μέλος στην πολιτιστική ομάδα του Πανελλήνιου Συλλόγου Παραπληγικών – παράρτημα βόρειας Ελλάδας.

tkotopou@uowm.gr

ΜΕΛΗ Ε.ΔΙ.Π.

ΕΥΘΥΜΙΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Η Ευθυμία Παπαγεωργίου υπηρετεί ως μόνιμο ειδικό εργαστηριακό-διδακτικό προσωπικό (Ε.Ε.ΔΙ.Π.) στην Παιδαγωγική Σχολή του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας από το 2008. Είναι υπεύθυνη για το Εργαστήριο Αγωγής για το Βιβλίο «Βιβλιολογίειν -Μίμης Σουλιώτης» και κατά κύριο λόγο καλύπτει τις ανάγκες εκτέλεσης εργαστηριακών και πρακτικών ασκήσεων των φοιτητών (προπτυχιακών – μεταπτυχιακών) στα πλαίσια των μαθημάτων και των δράσεων του οικείου εργαστήριου. Γνωστικό αντικείμενο: Βιβλιολογία: Ιστορία του βιβλίου

(χειρόγραφο – έντυπο), Τέχνες του βιβλίου (χειροποίητη και καλλιτεχνική βιβλιοδεσία – Παραδοσιακή Τυπογραφία), Εκδόσεις. Επιστημονικά ενδιαφέροντα: Παλαιογραφία, Παπυρολογία, Κωδικολογία, Βιβλιοθηκονομία. Πεδία δράσης: Φιλαναγνωσία, βιβλιοαγωγή στην Α/θμια εκπαίδευση, βιβλιοπαρουσιάσεις, Πανεπιστημιακή Λέσχη Ανάγνωσης.

erapagerogiou@uowm.gr

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΠΟΥ ΠΡΟΣΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ Π.Δ. 407/80 ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2019-2020

Το διδακτικό προσωπικό που προσλαμβάνεται με τις διατάξεις του Π.Δ. 407/80 καλύπτει διδακτικές ανάγκες του Τμήματος σε αντικείμενα που προκηρύσσονται για το ακαδημαϊκό έτος 2019/20.

ΜΕΛΗ Ε.Ε.Π.

ΣΥΝΘΙΑ ΓΕΡΟΘΑΝΑΣΙΟΥ

Εικαστικός, απόφοιτος της Σχολής Καλών Τεχνών του Α.Π.Θ., έλαβε Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στις Οπτικοακουστικές Τέχνες, Τμήμα Τεχνών Ήχου και Εικόνας, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα. Στο ενεργητικό της έχει ατομικές και πλήθος ομαδικών εκθέσεων. Στο έργο της σχολιάζει και διερευνά το ψυχοδυναμικό πεδίο του σύγχρονου κοινωνικού υποκειμένου, ενώ εκφράζεται με ποικίλους τρόπους, όπως εγκαταστάσεις, ζωγραφική, ψηφιακά μέσα, περφόρμανς. Συχνά επιλέγει καλλιτεχνικές συνεργασίες. Έργα της έχουν εκτεθεί και βραβευθεί σε διεθνείς καλλιτεχνικές διοργανώσεις και φεστιβάλ, Space Design, Quadrinalle 2015 Πράγα, Διεθνή Συνάντηση Καλλιτεχνών Κόμπε Ιαπωνία 2015 και 2017, ενώ συμμετείχε σε ευρωπαϊκά προγράμματα Grudvich Δια Βίου Μάθησης Rome Italy 2012, Μάλτα 2009, Βιέννη 2009. Ζει και εργάζεται μεταξύ Θεσσαλονίκης, Φλώρινας και Βιέννης. cgerothanasiou@uowm.gr. Πληροφορίες: <https://cynthiagerothanasiou.weebly.com>

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΖΥΡΠΙΑΔΗΣ

Ο Θόδωρος Ζυρπιάδης γεννήθηκε στην Πτολεμαΐδα το 1969 όπου και κατοικεί. Έχει διδάξει επί 19 χρόνια στη Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Έχει εργαστεί με σύμβαση έργου ως επιμορφωτής στα Κέντρα Λαϊκής Επιμόρφωσης Κοζάνης, σε δημόσια και ιδιωτικά ΚΕΚ και ΙΕΚ Από το 2009 έως το

2012 έχει εργαστεί ως διδάσκων στο ΤΕΕΤ Φλώρινας στο εργαστήριο Χαρακτικής (ΠΔ 407), όπως επίσης και στο Πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης του Τμήματος. Διδάσκει (ΕΕΠ, ΤΕΕΤ/ΠΔΜ) στη Σχολή Καλών Τεχνών της Φλώρινας από το 2017. Κατέχει πτυχίο Ζωγραφικής από την Ακαδημία Καλών Τεχνών Καρράρας της Ιταλίας. Έργα του είναι τοποθετημένα σε δημόσιους χώρους, ανήκουν σε ιδιωτικές συλλογές. Εκθέτει ατομικά και έχει συμμετάσχει σε ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

thzirpiadis@uowm.gr Πληροφορίες: <http://artzyrpiadistheodoro.weebly.com>

ΘΩΜΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Ο Θωμάς Ζωγράφος γεννήθηκε στην Δροσοπηγή Φλώρινας, το 1963. Σπούδασε στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας (1981-86), στα εργαστήρια των Γιάννη Μόραλη, Δημήτρη Καλαμάρα, Δημήτρη Μυταρά. Το εικαστικό του έργο έχει παρουσιαστεί σε ατομικές και ομαδικές εκθέσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Είναι συγγραφέας Διδακτικών εγχειριδίων του Υ.ΠΑΙ.Θ. που αφορούν στα Εικαστικά των α'-β' και γ'-δ' τάξεων του Δημοτικού Σχολείου και στα Ολοήμερα Νηπιαγωγεία. Έχει εργαστεί, ως Καθηγητής Καλλιτεχνικών Μαθημάτων στη Β/θμια Εκπαίδευση, ως ειδικός επιστήμονας Ν/407, στο Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας και έχει διατελέσει Καλλιτεχνικός Διευθυντής στο Εικαστικό Εργαστήρι Κοζάνης. Οι εισηγήσεις και οι δημοσιεύσεις του σε επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια, αφορούν σε θέματα Τέχνης, Παιδαγωγικών και Νέων Τεχνολογιών. Είναι μέλος του Δ.Σ του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Φλώρινας.

tzografos@uowm.gr

ΣΩΤΗΡΗΣ ΛΙΟΥΚΡΑΣ

Ο Σωτήρης Λιούκρας γεννήθηκε στη Φλώρινα το 1962. Αποφοίτησε από την Α.Σ.Κ.Τ. Αθήνας το 1985 (Δίπλωμα ζωγραφικής, Εργαστήριο Γιάννη Μόραλη). Έχει πραγματοποιήσει οκτώ ατομικές εκθέσεις και έχει λάβει μέρος σε πολλές ομαδικές στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ζει και εργάζεται στη Φλώρινα.

sliouk@otenet.gr

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΣΩΤΣΟΣ

Ο Χρήστος Τσώτσος είναι γλύπτης και γεννήθηκε το 1965, στη Φλώρινα. Σπούδασε στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, στο Τμήμα Γλυπτικής, με δάσκαλο τον Γιώργο

Λάππα, από όπου αποφοίτησε με άριστα. Δίδαξε στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση από το 1995 έως το 2009. Έχει πραγματοποιήσει τέσσερις προσωπικές εκθέσεις και έχει συμμετάσχει και σε ομαδικές εικαστικές δράσεις. Στα έργα του εστιάζει στην ανθρώπινη φιγούρα μέσα από τον πηλό, τον γύψο και το μέταλλο. Σήμερα, διδάσκει γλυπτική, ως Ε.Ε.Π., στο Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.

xtsotsos@uowm.gr

ΜΕΛΗ Ε.ΔΙ.Π.

ΝΙΚΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ο Νίκος Διονυσόπουλος αποφοίτησε από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. Συνέχισε τις σπουδές του με υποτροφία στο Τμήμα Ιστορίας της Τέχνης της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Βελιγραδίου, απ' όπου έλαβε μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης στη Βυζαντινή και Μεσαιωνική Σερβική Τέχνη. Εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, με θέμα: «Πορτρέτα κοσμικών δωρητών στην εντοίχια ζωγραφική του Αγίου Όρους (14ος - αρχές 16ου αιώνα). Η ιστορική και ιδεολογική διάσταση της εικονογραφίας του ορθόδοξου ηγεμόνα στο αθωνικό περιβάλλον». Από το 2002 έως το 2009 εργάστηκε ως αποσπασμένος καθηγητής φιλόλογος της Μέσης Εκπαίδευσης στην Έδρα Νεοελληνικών Σπουδών της Φιλολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Βελιγραδίου, όπου δίδαξε Βυζαντινό πολιτισμό, Νεοελληνική λογοτεχνία και μετάφραση σερβικών λογοτεχνικών κειμένων στην ελληνική γλώσσα. Από το 2017 διδάσκει στη Σχολή Καλών Τεχνών, Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (Ε.Δ.Π.). Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται κυρίως στην εικονογραφική, ιστορική και πολιτισμική προσέγγιση του έργου τέχνης. Έχει δημοσιεύσει άρθρα σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά και έχει συμμετάσχει σε συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

ndionysopoulos@uowm.gr

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΚΑΣΙΔΟΥ

Η Στέλλα Κασίδου είναι Διδάκτορας Παιδαγωγικής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος του ιδίου Τμήματος. Έχει λάβει μέρος σε πολλά επιστημονικά συνέδρια και έχει δημοσιεύσει σε έγκυρα ελληνόγλωσσα και ξενόγλωσσα επιστημονικά περιοδικά. Υπηρέτησε 30 χρόνια στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, όπου διατέλεσε Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών

Αγώνων, Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων και Σχολική Σύμβουλος. Σήμερα, ως Ε.Δι.Π. στο Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με γνωστικό αντικείμενο «Παιδαγωγικά θέματα και Διδακτική Μεθοδολογία-Πρακτική Άσκηση», διδάσκει μαθήματα που οδηγούν στην παιδαγωγική επάρκεια των φοιτητών/ριων, με εστίαση στη διδακτική των εικαστικών και στις παιδαγωγικές εφαρμογές εργαστηρίου. Εκτός αυτών, τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αποτονται και στους τομείς της τοπικής ιστορίας, του τοπικού εικαστικού κεφαλαίου, της εικόνας και της ιδεολογίας της, της φωτογραφίας και του παιδικού σχεδίου, παραμέτρους που διερεύνησε μέσα από αρχειακό υλικό και σημειωτικές προσεγγίσεις. Είναι συγγραφέας του βιβλίου: (Μυθ-)Ιστορίες Εξωφυλλων. Μια συμβολή στην ιστορία των σχολικών εγχειριδίων. Η στέλλα Κασίδου είναι Διδάκτορας Παιδαγωγικής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης, του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος του ιδίου Τμήματος. Έχει λάβει μέρος σε πολλά επιστημονικά συνέδρια και έχει δημοσιεύσει σε έγκυρα ελληνόγλωσσα και ξενόγλωσσα επιστημονικά περιοδικά. Υπηρέτησε 30 χρόνια στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, όπου διατέλεσε Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων και Καλλιτεχνικών Αγώνων, Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων και Σχολική Σύμβουλος. Σήμερα, ως Ε.Δι.Π. στο Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με γνωστικό αντικείμενο «Παιδαγωγικά θέματα και Διδακτική Μεθοδολογία-Πρακτική Άσκηση», διδάσκει μαθήματα που οδηγούν στην παιδαγωγική επάρκεια των φοιτητών/ριων, με εστίαση στη διδακτική των εικαστικών και στις παιδαγωγικές εφαρμογές εργαστηρίου. Εκτός αυτών, τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αποτονται και στους τομείς της τοπικής ιστορίας, του τοπικού εικαστικού κεφαλαίου, της εικόνας και της ιδεολογίας της, της φωτογραφίας και του παιδικού σχεδίου, παραμέτρους που διερεύνησε μέσα από αρχειακό υλικό και σημειωτικές προσεγγίσεις. Είναι συγγραφέας του βιβλίου: (Μυθ-)Ιστορίες Εξωφυλλων. Μια συμβολή στην ιστορία των σχολικών εγχειριδίων.

ΜΕΛΗ Ε.ΤΕ.Π.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΚΡΟΣΔΑΝΗ

2385055057 agrosdani@uowm.gr

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΟΥΖΟΣ

2385055260, dtouzos@uowm.gr

ΑΠΟΣΠΑΣΜΕΝΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Οι αποσπασμένοι καθηγητές συμβάλλουν στην οργάνωση και υλοποίηση της Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Στο Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών συνιστάται Γραμματεία, η οποία παρέχει διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη στο εν γένει εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο του.

Η Γραμματεία οργανώνεται και λειτουργεί σε επίπεδο Τμήματος, κατά την έννοια του άρθρου 8 του Ν. 3260/2004, με το οποίο επανήλθαν σε ισχύ οι παράγραφοι 1-16 του άρθρου 36 του Ν. 2190/1994. Υπεύθυνοι για τη γραμματειακή υποστήριξη είναι οι:

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Γραμματέας Τμήματος

Τηλ. 23850 55250
Fax 23850 55241
xkonstantinidis@uowm.gr

ΣΟΦΙΑ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΟΥ, Υπεύθυνη φοιτητικών θεμάτων

Τηλ. 23850 55240
sgrigoriadou@uowm.gr

ΜΑΓΔΑ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, Υπεύθυνη φοιτητικών θεμάτων

Τηλ. 23850 55290
magda.christopoulou@gmail.com

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Οι εισιτήριες εξετάσεις του Τμήματος δεν υπάγονται στο σύστημα των Πανελληνίων Εξετάσεων και διενεργούνται σύμφωνα με το Π.Δ. 169/2006 και την Υ.Α. φ151/89700β6/5-9-2006 (ΦΕΚ 1358/14-9-2006 τ.Β') με ειδικές εξετάσεις που πραγματοποιούνται στην πόλη της Φλώρινας.

▪ Δικαιολογητικά, χρόνος και τόπος υποβολής τους

Τα δικαιολογητικά των υποψηφίων υποβάλλονται κάθε χρόνο στη γραμματεία του τμήματος από 1 μέχρι και 10 Σεπτεμβρίου και είναι:

- α) Αίτηση συμμετοχής
- β) αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου
- γ) δύο (2) μικρές φωτογραφίες του υποψηφίου
- δ) αντίγραφο ταυτότητας

Εάν τα δικαιολογητικά σταλούν με ταχυμεταφορές, η αίτηση πρέπει να είναι επικυρωμένη για το γνήσιο της υπογραφής και ο υπάλληλος που θα τα καταθέσει να έχει εξουσιοδότηση να παραλάβει το δελτίο υποψηφίου, για να το στείλει στον/στην υποψήφιο/α. Τα έξοδα και των δύο αποστολών βαρύνουν τον/την υποψήφιο/α.

Οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων, προκειμένου να κριθούν για την υπαγωγή τους στην κατηγορία εκείνων που έχουν ιδιαίτερη καλλιτεχνική προδιάθεση, υποβάλλονται στα τμήματα από 20 μέχρι και 30 Ιουνίου κάθε χρόνο και συνοδεύονται από φάκελο με σχετικές εργασίες.

Η αίτηση συμμετοχής στις εξετάσεις είναι έντυπη και χορηγείται στους υποψηφίους/στις υποψήφιες από το Τμήμα.

Με την υποβολή των δικαιολογητικών συμμετοχής ελέγχονται τα ατομικά στοιχεία του υποψήφιου/ της υποψήφιας σύμφωνα με την αστυνομική ταυτότητα ή το διαβατήριο, που επιδεικνύει στο Γραμματέα του τμήματος.

Σε περίπτωση που ο/η υποψήφιος/α στερείται για οποιονδήποτε λόγο αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου επιδεικνύεται πιστοποιητικό του Δήμου ή της Κοινότητας που φέρει επικυρωμένη φωτογραφία.

Σε κάθε υποψήφιο/α παραδίδεται πριν από τις εξετάσεις «Δελτίο ταυτότητας υποψηφίου/ας» το οποίο φέρει επικυρωμένη τη φωτογραφία, αναγράφει τα ατομικά στοιχεία και έχει υπογραφεί από το γραμματέα του Τμήματος.

- **Πρόσκληση και διαδικασία εγγραφής**

Το Τμήμα με ανακοίνωση πρόσκληση προς τους/τις εισαγόμενους/ες που αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων και δημοσιεύεται σε δύο τουλάχιστον εφημερίδες του ημερήσιου τύπου καθορίζει προθεσμία εγγραφής των εισαγομένων τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες και τους/τις καλεί να προσκομίσουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Για την εγγραφή στα τμήματα απαιτείται ο τίτλος απόλυσης του Σχολείου από το οποίο αποφοίτησε ο/η υποψήφιος/α. Εφόσον κατατεθεί ο πρωτότυπος τίτλος, μπορεί να αποσυρθεί με την κατάθεση αντίστοιχου αποδεικτικού.

Κατά την εγγραφή ο/η υποψήφιος/α υποβάλλει και υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του Ν. 1599/86 για τη μη εγγραφή σε άλλη Σχολή ή Τμήμα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Ελλάδας.

Οι επιτυχόντες/ούσες που δεν μπόρεσαν να ασκήσουν το δικαίωμα εγγραφής μέσα στην ανωτέρω προθεσμία έχουν δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση εγγραφής μόνον κατά το επόμενο ακαδημαϊκό έτος και μέσα στην προθεσμία εγγραφής, που ορίζεται στο ίδιο Τμήμα το έτος αυτό.

Τυχόν θέσεις εισακτέων που δεν καλύπτονται λόγω μη εγγραφής των επιτυχόντων/ουσών μπορούν να καλύπτονται κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας από τους επόμενους του τελευταίου εισαχθέντα με απόφαση του οικείου Τμήματος, με την οποία καθορίζεται και η προθεσμία εγγραφής. Η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 11 ισχύει και για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

- **Εισαγωγή Κυπρίων**

Οι ομογενείς από την Κύπρο, ανεξάρτητα από την υπηκοότητα και τον τόπο κατοικίας ή διαμονής, εισάγονται στο τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας σε ποσοστό 5% επιπλέον του οριζόμενου κάθε χρόνο αριθμού εισακτέων, κατόπιν εξετάσεων, οι οποίες διενεργούνται στην Κύπρο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Υπουργικής Απόφασης από πενταμελή επιτροπή που συγκροτείται τον Ιούνιο από το Υπουργείο Παιδείας της Κύπρου και η οποία αποτελείται από τρεις (3) Ελληνικής καταγωγής καλλιτέχνες και δύο Κύπριους.

Ονομαστικός πίνακας των επιτυχόντων με τη φροντίδα του Υπουργείου Παιδείας της Κυπριακής Δημοκρατίας αποστέλλεται το μήνα Σεπτέμβριο στο τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και κοινοποιείται και στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

- **Κατατακτήριες – εισαγωγή 5%**

Για την εισαγωγή σπουδαστών/στριών στο τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας δικαίωμα συμμετοχής στις εισιτήριες εξετάσεις έχουν:

- α) οι κάτοχοι απολυτηρίου Ενιαίου ή άλλου τύπου Λυκείου,
- β) σε ποσοστό μέχρι 15% επί του εκάστοτε οριζόμενου αριθμού εισακτέων οι κάτοχοι απολυτηρίου τριταξίου Γυμνασίου ή ενδεικτικού προαγωγής από αντίστοιχη τάξη εξαταξίου ή επταταξίου ή οκταταξίου Γυμνασίου ή ισότιμου τίτλου Σχολείου Μέσης Εκπαίδευσης του εσωτερικού ή εξωτερικού, που έχουν συμπληρώσει το 20ο έτος τη ηλικίας τους, εφόσον έχουν ιδιαίτερη καλλιτεχνική προδιάθεση, διαπιστωμένη με απόφαση της Επιτροπής Εισιτηρίων εξετάσεων του Τμήματος. Όσοι από τη συγκεκριμένη κατηγορία αποφοιτήσουν πρέπει να γνωρίζουν ότι θα αναγράφεται στο πτυχία τους το καθεστώς εισαγωγής τους.

- **Προκήρυξη εισιτηρίων εξετάσεων**

Οι εισιτήριες εξετάσεις στο Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας διενεργούνται εντός του χρονικού διαστήματος Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου.

Τις εισιτήριες εξετάσεις προκηρύσσει η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Η προκήρυξη αναρτάται υποχρεωτικά στον πίνακα ανακοινώσεων του Τμήματος και ανακοινώνεται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, ενώ περίληψή της δημοσιεύεται στον ημερήσιο τύπο.

- **Επιτροπή Εισιτηρίων Εξετάσεων**

Οι εισιτήριες εξετάσεις διενεργούνται από Επιτροπή Εισιτηρίων Εξετάσεων, η οποία ορίζεται από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας ύστερα από πρόταση του Προέδρου του Τμήματος και έγκρισή της από τον Πρύτανη του Π.Δ.Μ.

Η Επιτροπή Εισιτηρίων Εξετάσεων αποτελείται από πέντε (5) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού των οποίων το γνωστικό αντικείμενο είναι σχετικό με τις εικαστικές τέχνες και τις επιστήμες τους.

Πρόεδρος της Επιτροπής Εισιτηρίων Εξετάσεων είναι ο Πρόεδρος του Τμήματος και Αντιπρόεδρος ο Αναπληρωτής Πρόεδρος εφόσον το γνωστικό τους αντικείμενο είναι σχετικό με τις εικαστικές τέχνες και τις επιστήμες τους. Σε αντίθετη περίπτωση

ορίζονται στις παραπάνω θέσεις άλλα μέλη ΔΕΠ από άλλα Πανεπιστήμια ή σχολές Καλών Τεχνών που το γνωστικό τους αντικείμενο είναι σχετικό με τις εικαστικές τέχνες και τις επιστήμες τους.

Δεν μπορεί να συμμετάσχει στην Επιτροπή Εισιτηρίων εξετάσεων όποιος/α έχει σύζυγο ή άλλο πρόσωπο, που συνδέεται με σχέση συγγένειας εξ' αίματος ή εξ' αγχιστείας μέχρι και τρίτου βαθμού και εξετάζεται στις εισιτήριες εξετάσεις. Για τη μη ύπαρξη κωλύματος υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση στον Πρόεδρο της Επιτροπής.

Τον ελλείποντα, απόντα ή κωλυόμενο Πρόεδρο αναπληρώνει ο Αναπληρωτής Πρόεδρος και αυτόν ο αρχαιότερος από τα μέλη ΔΕΠ που είναι μέλος της Επιτροπής.

Το λεπτομερές πρόγραμμα, η διάρκεια των εξετάσεων και οι προαιρετικές ή υποχρεωτικές δοκιμασίες των υποψήφιων καθορίζονται με απόφαση της Επιτροπής Εισιτηρίων Εξετάσεων και γνωστοποιούνται το αργότερο πέντε (5) ημέρες πριν από την έναρξη των εξετάσεων Τμήματος και προαιρετικά με δημοσίευση περίληψής της στον ημερήσιο τύπο.

Καθήκοντα Γραμματέα της Επιτροπής Εισιτηρίων Εξετάσεων εκτελεί υπάλληλος που ορίζεται με απόφαση του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.

Η Επιτροπή έχει απαρτία, εφόσον τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα.

Η Επιτροπή Εισιτηρίων Εξετάσεων έχει τη γενική ευθύνη για τη διεξαγωγή των εξετάσεων, συγκροτεί την Επιτροπή Εποπτείας που αναφέρεται στο άρθρο 6 της παρούσας απόφασης, ορίζει τα λοιπά αρμόδια για τις εξετάσεις όργανα, δίνει τις αναγκαίες οδηγίες, βαθμολογεί, καταρτίζει και εγκρίνει τον πίνακα με τη βαθμολογία όλων των εξεταζομένων.

Η Επιτροπή Εισιτηρίων Εξετάσεων αποφασίζει για κάθε λεπτομέρεια, που προκύπτει από την εφαρμογή της παρούσας Υπουργικής Απόφασης.

▪ **Εισιτήριες δοκιμασίες**

Οι υποψήφιοι/ες για την εισαγωγή στο Α' έτος σπουδών των σχολών αυτών εκτελούν έργα εικαστικά από διάφορα πρότυπα, έμψυχα ή άψυχα ή και από τα δύο. Τα πρότυπα είναι τουλάχιστον δύο (2).

Η Επιτροπή Εισιτηρίων εξετάσεων ορίζει και τοποθετεί τα πρότυπα στις αίθουσες των διαγωνιζομένων. Με απόφαση της Επιτροπής Εισιτηρίων Εξετάσεων, καθορίζονται οι δοκιμασίες εκείνες, οι οποίες είναι υποχρεωτικές, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 4.

Οι εισιτήριες εξετάσεις είναι διάρκειας πέντε (5) τετράωρων που κατανέμονται σε τρεις (3) ημέρες και τα έργα, τα οποία εκτελούν οι υποψήφιοι/ες ανά τετράωρο εξετάσεων είναι:

- Το πρώτο και δεύτερο τετράωρο εκπονούν ένα τουλάχιστον σχέδιο εκ του φυσικού (άσπρο - μαύρο) σε φύλλο χαρτιού με μολύβι, κάρβουνο, μελάνι.
- Το τρίτο τετράωρο εκπονούν ένα τουλάχιστον χρώμα εκ του φυσικού, σε χαρτόνι με τέμπερα, ακουαρέλα, ακρυλικά ή παστέλ.
- Το τέταρτο τετράωρο εκπονούν μία τουλάχιστον άσκηση, με θέμα που ανακοινώνει στους διαγωνιζόμενους η Επιτροπή Εισιτηρίων Εξετάσεων πριν από την έναρξη της δοκιμασίας με ελεύθερη αντιμετώπιση από τους διαγωνιζόμενους.
- Το πέμπτο και τελευταίο τετράωρο εκπονούν μία τουλάχιστον άσκηση, με ελεύθερο θέμα, που ο/η κάθε υποψήφιος/α επιθυμεί με ελεύθερη αντιμετώπιση. Η άσκηση θα συνοδεύεται υποχρεωτικά από τα προσχέδια της.

Τα φύλλα χαρτιού και τα χαρτόνια χορηγούνται από τα Τμήματα, ενώ τα άλλα απαιτούμενα υλικά προσκομίζονται από τους/τις υποψηφίους/ες. Ο/η υποψήφιος/α επιλέγει και παραδίδει στον/στην Επιτρητή/τρια μέσα σε φάκελο που χορηγείται από το Τμήμα τα εξής:

- α) ένα έως δύο σχέδια ασπρόμαυρα,
- β) ένα έως δύο χρώματα,
- γ) μία έως δύο ασκήσεις με θέμα που ανακοινώνεται από την Επιτροπή Εισιτηρίων Εξετάσεων πριν από την έναρξη της δοκιμασίας, και
- δ) μία άσκηση η οποία θα συνοδεύεται υποχρεωτικά με τα προσχέδια της με ελεύθερο θέμα που επιλέγει ο/η υποψήφιος/α.

▪ **Επιτροπή Εποπτείας**

Η Επιτροπή Εποπτείας διαγωνιζομένων ορίζεται από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και αποτελείται από τους Επόπτες και τους Επιτρητές.

Οι Επόπτες και Επιτρητές ορίζονται μέλη του Διοικητικού Προσωπικού των τμημάτων του Πανεπιστημίου των κλάδων Π.Ε, Τ.Ε, Δ.Ε, Ε.Τ.Ε.Π. καθώς και αποσπασμένοι δημόσιοι υπάλληλοι σε αριθμό ανάλογο με τον αριθμό των διαγωνιζομένων και των αιθουσών.

Τα καθήκοντα και οι υποχρεώσεις των Εποπτών και των Επιτρητών καθορίζονται

και επιδίδονται γραπτώς από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Εισιτηρίων Εξετάσεων στα μέλη της Επιτροπής Εποπτείας.

Η Επιτροπή Εποπτείας είναι υπεύθυνη για την ομαλή διεξαγωγή των εξετάσεων, τον έλεγχο των προσερχόμενων σ' αυτές και την επιτήρηση των εργαζομένων.

▪ **Έλεγχος προσέλευσης των υποψηφίων και τοποθέτησή τους**

Οι αίθουσες στις οποίες πρόκειται να διενεργηθούν οι εξετάσεις, καθώς και η κατανομή των υποψηφίων σε ομάδες γνωστοποιούνται στους ενδιαφερόμενους τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες νωρίτερα, με ανάρτηση σχετικής ανακοίνωσης στον πίνακα ανακοινώσεων του Τμήματος.

Κάθε υποψήφιος/α είναι υποχρεωμένος/η να είναι παρών/ούσα κατά την έναρξη των εξετάσεων το πρώτο εξεταστικό τετράωρο και κατά την παράδοση των εργασιών το τελευταίο. Οι χρησιμοποιούμενες θέσεις στις αίθουσες των εξετάσεων για την τοποθέτηση των διαγωνιζομένων είναι αριθμημένες και σε κάθε υποψήφιο αντιστοιχεί μια θέση.

Κατά την ημέρα έναρξης των εξετάσεων γίνεται κλήρωση για την αίθουσα και τη θέση, στην οποία θα εργασθεί. Αλλαγή θέσεων μεταξύ των υποψηφίων δεν επιτρέπεται.

Κατά την είσοδο των εξεταζομένων στις προκαθορισμένες αίθουσες ελέγχεται από τους επιτηρητές/τις επιτηρήτριες η ταυτότητα των εξεταζομένων, σύμφωνα με το «Δελτίο ταυτότητας υποψηφίου» και καταγράφεται η παρουσία.

Το «Δελτίο ταυτότητας υποψηφίου» τοποθετείται από τον εξεταζόμενο σε εμφανές μέρος της ορισμένης γι' αυτόν θέσης καθ' όλη τη διάρκεια των εξετάσεων.

▪ **Διεξαγωγή εξετάσεων**

Οι απαιτούμενες πινακίδες χορηγούνται στους εξεταζόμενους/στις εξεταζόμενες με τη φροντίδα των Επιτηρητών.

Διαλείμματα κατά τις δοκιμασίες ορίζονται με απόφαση της Επιτροπής Εισιτηρίων Εξετάσεων, που γνωστοποιείται στους υποψηφίους πριν από την έναρξη των εξετάσεων. Ο/η υποψήφιος/α το τελευταίο τετράωρο των εξετάσεων επιλέγει και παραδίδει τα έργα του, σύμφωνα με το άρθρο 5 της παρούσας Υπουργικής Απόφασης. Οι υποψήφιοι παραδίδουν στον Επιτηρητή φάκελο με τα έργα, καθώς και μικρό αδιαφανή φάκελο, στον οποίο περιέχεται κάρτα με τα στοιχεία και τον αριθμό έργων που παραδίδονται. Οι φάκελοι και η κάρτα χορηγούνται από το

Τμήμα. Στη συνέχεια ο Επιτηρητής, παρουσία του υποψηφίου, ελέγχει τα ανωτέρω στοιχεία, σφραγίζει και τους δύο φακέλους, επικολλά το μικρό στο μεγαλύτερο και τους μονογράφει.

Μετά το τέλος των δοκιμασιών ο Επιτηρητής συντάσσει πρακτικό στο οποίο αναφέρει γενικά τον τρόπο με τον οποίο έγιναν οι εξετάσεις, τα προβλήματα που τυχόν παρουσιάστηκαν και τις τυχόν κυρώσεις που επιβλήθηκαν, σύμφωνα με το άρθρο 9 της παρούσας Υπουργικής Απόφασης.

- **Πειθαρχία διαγωνιζομένων**

Ο/η υποψήφιος/α έχει υποχρέωση αξιοπρεπούς και κόσμιας συμπεριφοράς και πιστής τήρησης των υποδείξεων και των συστάσεων των Επιτηρητών και των μελών της Επιτροπής Εποπτείας.

Όποιος/α συνεργάζεται με οποιονδήποτε τρόπο με άλλο άτομο κατά τη διάρκεια των εξετάσεων ή συμπεριφέρεται απρεπώς στους Επιτηρητές και λοιπούς υπευθύνους των εξετάσεων ή αρνείται να συμμορφωθεί με τις συστάσεις και με τη διαγωγή του διαταράσσει την καλή λειτουργία και τάξη των εξετάσεων, αποβάλλεται από την αίθουσα και αποκλείεται από τις εξετάσεις με απόφαση της Επιτροπής Εισιτηρίων Εξετάσεων.

Στο έργο του υποψηφίου που αποκλείεται, σύμφωνα με τα ανωτέρω, από τις εξετάσεις, σημειώνεται από την Επιτροπή Εισιτηρίων Εξετάσεων η αιτία του αποκλεισμού και ο βαθμός μηδέν (0).

- **Βαθμολόγηση των έργων και γενικός βαθμός υποψηφίου**

Κάθε μέλος της Επιτροπής Εισιτηρίων Εξετάσεων βαθμολογεί με ένα ακέραιο αριθμό το σύνολο των έργων του υποψηφίου από 1 έως 10 με άριστα το βαθμό δέκα (10) και βάση το βαθμό πέντε (5).

Μετά το τέλος της βαθμολόγησης και της εξαγωγής του γενικού βαθμού όλων των υποψηφίων, η Επιτροπή Εισιτηρίων Εξετάσεων εγκρίνει τον πίνακα με τη βαθμολογία όλων των εξεταζόντων, ο οποίος καταρτίζεται κατά φθίνουσα σειρά γενικού βαθμού υποψηφίου και αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων του Τμήματος.

Γενικός βαθμός του υποψηφίου είναι το πηλίκο της διαίρεσης του αθροίσματος των βαθμών που έδωσαν τα μέλη της Επιτροπής Εισιτηρίων Εξετάσεων στο συγκεκριμένο υποψήφιο δια του αριθμού των μελών της Επιτροπής.

Επανεξέταση, αναβαθμολόγηση ή χορήγηση φωτοαντιγράφων ή φωτογραφιών των

έργων του υποψηφίου, δεν επιτρέπεται και η αξιολόγηση τους αφήνεται στην αντικειμενική και δίκαιη κρίση των μελών της Επιτροπής Εισιτηρίων Εξετάσεων.

Η Επιτροπή Εισιτηρίων Εξετάσεων μπορεί να αποφασίζει την έκθεση των έργων των επιτυχόντων για τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες. Τα έργα των αποτυχόντων υποψηφίων παραμένουν στα τμήματα ένα εξάμηνο από την έκδοση των αποτελεσμάτων και ύστερα καταστρέφονται αφού συνταχθεί σχετική πράξη.

- **Έκδοση αποτελεσμάτων, επιλογή εισαγομένων**

Η επιλογή των εισαγομένων γίνεται με βάση μόνο την επίδοσή τους στις ειδικές αυτές εισαγωγικές εξετάσεις κατά φθίνουσα σειρά του γενικού βαθμού των υποψηφίων και μέχρι τη συμπλήρωση του καθορισμένου αριθμού των θέσεων εισακτέων, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 1 του Ν.1351/1983 (ΦΕΚ 56 Α').

Ο/η υποψήφιος/α για να περιληφθεί στον πίνακα εισαγομένων πρέπει να έχει συγκεντρώσει γενικό βαθμό υποψηφίου τουλάχιστον πέντε (5). Οι υποψήφιοι που έχουν συγκεντρώσει γενικό βαθμό υποψηφίου ίσο με εκείνον του τελευταίου εισαγόμενου, εισάγονται ως υπεράριθμοι. Η Επιτροπή Εισιτηρίων Εξετάσεων με βάση τις παραγράφους 1-3 του άρθρου αυτού καταρτίζει τον πίνακα εισαγομένων στο οικείο Τμήμα, ο οποίος αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων του Τμήματος και κοινοποιείται μέσα σε τρεις (3) ημέρες στη Διεύθυνση Οργάνωσης και Διεξαγωγής Εξετάσεων του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών προσπαθεί να υπηρετήσει τις παρακάτω αρχές:

- Το Τμήμα είναι κατά βάση εργαστηριακό και ως εκ τούτου η κύρια σπουδή και εκπαίδευση συντελείται στα εργαστήρια των εικαστικών και εφαρμοσμένων τεχνών.
- Η εργαστηριακή διδασκαλία συμπληρώνεται από θεωρητικά μαθήματα που συνδιαλέγονται με τα μαθήματα των εργαστηρίων και δομούν το επιστημονικά ενημερωμένο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών.
- Το πρόγραμμα σπουδών έχει δομηθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε ο/η φοιτητής/τρια να έλθει σε επαφή με διαφορετικές απόψεις και τρόπους καλλιτεχνικής έκφρασης μέσω της φοίτησής του στα διαφορετικά εργαστήρια του Τμήματος.
- Το πρόγραμμα στόχο έχει να δώσει στον/στη φοιτητή/τρια τη δυνατότητα να σχηματίσει την προσωπική του εικαστική ταυτότητα, πάνω στο οποίο θα στηριχθεί η καλλιτεχνική και επαγγελματική του εξέλιξη, ώστε ο/η πτυχιούχος να είναι σε θέση να εργαστεί ως καλλιτέχνης με επαρκή εφόδια και να αντιμετωπίσει επιστημονικά επί μέρους πρακτικά και θεωρητικά ζητήματα που άπτονται της καλλιτεχνικής δημιουργίας γενικότερα.

Με όλα τα παραπάνω προσφέρεται στους φοιτητές και στις φοιτήτριες ένα πρόγραμμα σπουδών που τους δίνει την ευκαιρία να ανακαλύψουν τον ποικιλόμορφο κόσμο των τεχνών και παράλληλα δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την ένταξή τους στον παραγωγικό ιστό της χώρας, εφοδιάζοντάς τους με τα ουσιαστικά και τυπικά προσόντα, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν σε διαφορετικά επαγγελματικά περιβάλλοντα, ιδιωτικών και δημόσιων φορέων στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό.

Το πρόγραμμα σπουδών αντικατοπτρίζει τη σύγκλιση των εικαστικών τεχνών και των ποικίλων μορφών τέχνης που αναπτύσσονται σε κάθε εποχή. Βάση της διδασκαλίας του προγράμματος είναι ο πλουραλισμός, η έρευνα και η καινοτομία. Η δομή του είναι εναρμονισμένη με τα εκπαιδευτικά πρότυπα των αντίστοιχων ελληνικών και ευρωπαϊκών πανεπιστημάτων, με σκοπό αφ' ενός τη δημιουργία σύγχρονου ακαδημαϊκού υποβάθρου και αφ' ετέρου την πολύπλευρη εξειδίκευση. Στη διάρκεια υλοποίησής του θα απαιτηθούν αλλαγές που υπαγορεύονται από τη ταχύτατη παραγωγή νέας γνώσης και τις συνεχώς νέες αναδυόμενες ανάγκες.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Το βασικό πρόγραμμα σπουδών πλαισιώνεται από παράλληλες εκδηλώσεις, οι οποίες συμβάλλουν στην γενική παιδεία των φοιτητών/τριών καθώς και στην απόκτηση γνώσης και εμπειρίας σε πεδία που αφορούν τις εικαστικές και εφαρμοσμένες τέχνες. Οι φοιτητές/τριες ενθαρρύνονται να εργάζονται καλλιτεχνικά πέρα από τις ακαδημαϊκές τους υποχρεώσεις και να συμβάλλουν στις ευρύτερες καλλιτεχνικές διεργασίες, λαμβάνοντας μέρος σε εκθέσεις, συμμετέχοντας σε δράσεις, διοργανώνοντας οι ίδιοι εικαστικές και πολιτιστικές παρεμβάσεις. Για τους λόγους αυτούς προβλέπονται τα εξής:

- Η οργάνωση εκπαιδευτικών εκδρομών και επισκέψεων σε μουσειακούς και εκθεσιακούς χώρους εικαστικού ενδιαφέροντος.
- Η συμμετοχή σε εικαστικές δράσεις, που είναι δυνατόν να πραγματοποιούνται στην πόλη της Φλώρινας αλλά και στην ευρύτερη περιοχή.
- Η συνεργασία με τοπικούς και κρατικούς φορείς και ιδρύματα για τη συμμετοχή των φοιτητών/τριων σε ετήσιες εκδηλώσεις, φεστιβάλ και άλλα προγράμματα δημόσιας προβολής.
- Η οργάνωση ολιγοήμερων πυκνών μαθημάτων που αφορούν διάφορα αντικείμενα (εικαστικά, θέατρο, λογοτεχνία, μουσική κ.ά.) και τα οποία πραγματοποιούνται με πρόσκληση καλλιτεχνών από άλλα μέρη της χώρας μας ή του εξωτερικού. Η πρόσκληση αυτή γίνεται ύστερα από συζήτηση σε συνάντηση των διδασκόντων/σουσών του Τμήματος όπου, εκτός από αυτούς, οι φοιτητές/τριες μέσω των οργάνων εκπροσώπησης μπορούν να καταθέσουν προτάσεις. Η τελική πρόταση εγκρίνεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος και τον Πρύτανη του Π.Δ.Μ.
- Ο προγραμματισμός σε ετήσια βάση διαλέξεων από επισκέπτες καλλιτέχνες και θεωρητικούς, που θα παρουσιάζουν το έργο τους και θα επισκέπτονται τα εργαστήρια συνομιλώντας με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες.
- Η διοργάνωση επιστημονικών συνεδρίων και ημερίδων, που αφορούν θέματα των εικαστικών τεχνών.
- Η συμμετοχή φοιτητών/τριών σε επιδοτούμενα προγράμματα πρακτικής εξάσκησης σε φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, που σχετίζονται με το αντικείμενο των σπουδών τους, έτσι ώστε να έχουν επαγγελματική προϋπηρεσία πριν την αποφοίτησή τους.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Τα μαθήματα στο Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών χωρίζονται σε δύο βασικές κατηγορίες:

1. Μαθήματα Εργαστηρίων Εικαστικών Και Εφαρμοσμένων Τεχνών

Τα μαθήματα των Εργαστηρίων Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών οργανώνονται ως εξής:

- *Μαθήματα Εικαστικών Εργαστηρίων:*

- α) Ζωγραφική (τρία Εργαστήρια)
- β) Γλυπτική (ένα Εργαστήριο)

- *Μαθήματα Εργαστηρίων Εφαρμοσμένων Τεχνών:*

- α) Ψηφιακών Τεχνών

- β) Εκκλησιαστικών Τεχνών

- γ) Διακοσμητικής

- δ) Φωτογραφίας

- ε) Κοσμήματος

- στ) Σκηνογραφίας

- ζ) Ψηφιδωτού

- η) Performance art

Η ανάπτυξη των Εργαστηρίων των Εφαρμοσμένων Τεχνών θα γίνει σταδιακά και κάθε εξάμηνο θα ανακοινώνονται τα αντικείμενα που πρόκειται να διδαχθούν.

Τα μαθήματα της κατηγορίας αυτής οργανώνονται ως εξής σε μαθήματα:

1. *Μαθήματα Εισαγωγικού Κύκλου Εργαστηρίων (τρία εξάμηνα)*
2. *Μαθήματα Κατεύθυνσης (πέντε εξάμηνα)*
3. *Μαθήματα Διπλωματικής Εργασίας (δύο εξάμηνα)*

2. Θεωρητικά Μαθήματα

Τα Θεωρητικά Μαθήματα οργανώνονται ως εξής:

- **Θεωρητικά Μαθήματα**

Πρόκειται για μαθήματα που προέρχονται από τα εξής επιστημονικά πεδία: *Μαθήματα Ιστορίας της Τέχνης, Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής, Αισθητικής, Θεωρίας της Τέχνης, Κοινωνιολογίας της Τέχνης, Μουσειολογίας, Πολιτιστικής Διαχείρισης, Παιδαγωγικής, Διδακτικής Μεθοδολογίας.*

- **Θεωρητικά - Εργαστηριακά μαθήματα**

Πρόκειται για μαθήματα Θεωρίας-Εργαστηρίου που προέρχονται από τα εξής επιστημονικά πεδία: Αρχιτεκτονική, Θεωρίες και Εφαρμογές των Εικαστικών Τεχνών, καθώς και μαθήματα από διαφορετικούς τομείς που υποστηρίζουν τα μαθήματα των Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Εργαστηρίων.

- **Ξένη Γλώσσα**

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

- **Εισαγωγικός Κύκλος Εργαστηρίων (τρία εξάμηνα)**

Η φοίτηση στον Εισαγωγικό Κύκλο έχει διάρκεια τριών εξαμήνων και οργανώνεται ως εξής:

Στον Εισαγωγικό Κύκλο όλοι οι φοιτητές/τριες φοιτούν σε εργαστήρια της επιλογής τους, δύο ανά ένα εξάμηνο. Οι φοιτητές παρακολουθούν εκ περιτροπής σε κάθε εξάμηνο ένα από τα τρία εικαστικά εργαστήρια (Γλυπτική, Ζωγραφική, Χαρακτική) και επιλέγουν στην αρχή κάθε εξαμήνου του Εισαγωγικού Κύκλου ένα από τα προσφερόμενα μαθήματα Εφαρμοσμένων Τεχνών). Στην ολοκλήρωση του Εισαγωγικού Κύκλου Εργαστηρίων η επιλογή τους θα έχει γίνει και για τις τρεις Κατευθύνσεις Εικαστικών και για τρία από τα Εφαρμοσμένα Εργαστήρια. Κάθε εξάμηνο φοιτά σε ένα Εργαστήριο Εικαστικών και ένα Εφαρμοσμένων Τεχνών.

Επίσης οι φοιτητές/τριες θα παρακολουθούν κάθε εξάμηνο το μάθημα του Σχεδίου (τρία εξάμηνα συνολικά για τον Εισαγωγικό Κύκλο).

Με τη λήξη των τριών πρώτων εξαμήνων οι φοιτητές/τριες θα έχουν παρακολουθήσει συνολικά έξι Εργαστήρια Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών.

Για να μπορέσει ο/η φοιτητής/τρια να επιλέξει κατεύθυνση, θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει τη φοίτηση και στα τρία εξάμηνα του Κύκλου, έχοντας επιτυχώς βαθμολογηθεί σε τουλάχιστον τέσσερα Εργαστήρια. Σε διαφορετική περίπτωση δεν επιλέγει Εργαστήριο Κατεύθυνσης, αλλά παρακολουθεί και πάλι όσα δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς.

- **Κατεύθυνση (πέντε εξάμηνα)**

Οι κατευθύνσεις για τη λήψη πτυχίου είναι η κατεύθυνση της Ζωγραφικής και της Γλυπτικής σύμφωνα με όσα ορίζονται από τον ιδρυτικό νόμο του Τμήματος (Π.Δ. 181/2006) και σε συνδυασμό με τις προϋποθέσεις που ορίζει ο Α.Σ.Ε.Π. (προκήρυξη ΦΕΚ 515/8.10.2008) για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό επιλογής εκπαιδευτικών για τη δημόσια εκπαίδευση.

Η φοίτηση στον Κύκλο Κατευθύνσεων έχει διάρκεια πέντε εξαμήνων και οργανώνεται ως εξής:

Στον κύκλο αυτό οι φοιτητές/τριες επιλέγουν ένα από τα Εργαστήρια Κατεύθυνσης οποίο ακολουθούν μέχρι το τέλος των σπουδών τους:

- 1^ο Εργαστήριο Ζωγραφικής ή
- 2^ο Εργαστήριο Ζωγραφικής ή
- 3^ο Εργαστήριο Ζωγραφικής ή
- Εργαστήριο Γλυπτικής

Οι Υπεύθυνοι/ες των Εργαστηρίων Κατεύθυνσης (Ζωγραφική 1ο, 2ο, 3ο, Γλυπτική) συνεργάζονται ατομικά με τον κάθε φοιτητή/τρια και σχεδιάζουν την ανάπτυξη του προγράμματος του φοιτητή/τριας κατά την διάρκεια των πέντε εξαμήνων της Κατεύθυνσης.

- **Ειδίκευση σε αντικείμενα της Χαρακτικής και των Εφαρμοσμένων Τεχνών**

Σε περιπτώσεις φοιτητών που επιθυμούν να ειδικευθούν στη Χαρακτική ή σε αντικείμενα των Εφαρμοσμένων Τεχνών, και εφόσον υπάρχει η δυνατότητα της διδασκαλίας τους, μετά από έγκριση της γενικής συνέλευσης είναι δυνατόν να διεξαχθούν εργαστηριακά μαθήματα εμβάθυνσης για τα οποία εγκρίνεται αναλυτικό πρόγραμμα μαθημάτων διάρκειας όσων εξαμήνων απαιτούνται με αντίστοιχες πιστωτικές μονάδες. Για το λόγο αυτό οι φοιτητές είναι υποχρεωμένοι μετά την εισαγωγή τους στην Κατεύθυνση να διαλέξουν μαθήματα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά – στα εξάμηνα που προβλέπεται από τον Οδηγό Σπουδών (5^ο, 6^ο, 7^ο) - από εργαστήριο των Εφαρμοσμένων Τεχνών στο οποίο επιθυμούν να φοιτήσουν και εφ' όσον έχουν επιλέξει (έχοντας ολοκληρώσει με επιτυχία τη φοίτηση) στη διάρκεια των σπουδών του «Κύκλου» το μάθημα στη Χαρακτική ή στα αντίστοιχα ή συναφή μαθήματα σε εργαστήριο Εφαρμοσμένων Τεχνών. Τα μαθήματά αυτά προσφέρονται μόνο σε όσους φοιτητές επιθυμούν να ειδικευθούν σε αντικείμενο ενός εργαστηρίου Εφαρμοσμένων Τεχνών. Με την ολοκλήρωση των σπουδών τους

οι φοιτητές λαμβάνουν από την Γραμματεία βεβαίωση για τη φοίτησή τους σε συγκεκριμένο εργαστήριο. Στις βεβαιώσεις θα αναγράφεται το μάθημα, η περίοδος φοίτησης και ο αριθμός των εξαμήνων που έχει ο καθένας παρακολουθήσει.

- **Διπλωματική Εργασία (δύο εξάμηνα)**

Για να μπορέσει ένας/μια φοιτητής/τρια να αναλάβει διπλωματική εργασία θα πρέπει να έχει βαθμολογηθεί επιτυχώς σε όλα τα Εργαστηριακά Μαθήματα (Εισαγωγικού Κύκλου και Κατεύθυνσης).

9^οεξάμηνο (έναρξη)

1. Αίτηση στην Γραμματεία του φοιτητή/τριας με Τίτλο Διπλωματικής, 300 λέξεις.
2. κείμενο, περίληψη της αρχικής ιδέας και της μεθοδολογίας με την οποία θα εργαστεί προς την δημιουργία της διπλωματικής.
3. Ορισμός τριμελούς επιτροπής εποπτείας που προτείνεται από τον/την φοιτητή/τρια.

Σύνθεση 3μελούς:

1. Ο Διδάσκων/ουσα μέλος ΔΕΠ της Κατεύθυνσης που παρακολουθεί ο φοιτητής/τρια.
2. Ένας διδάσκων/ουσα Εργαστηρίου. Σε περίπτωση που ο φοιτητής έχει παρακολουθήσει μαθήματα εμβάθυνσης σε εργαστήριο Εφαρμοσμένων Τεχνών ή στη Χαρακτική το δεύτερο μέλος της επιτροπής εποπτείας θα είναι ο υπεύθυνος του αντίστοιχου εργαστηρίου, το οποίο παρακολούθησε ο φοιτητής/τρια, αν το αντικείμενο του εργαστηρίου σχετίζεται με την πτυχιακή του/της εργασία. Οι υπόλοιποι φοιτητές/τριες θα μπορούν να επιλέξουν ως δεύτερο μέλος της επιτροπής εποπτείας οποιο/αδήπτοτε διδάσκοντα/ουσα εργαστηρίου. Ο δεύτερος επιβέπτων δεν μπορεί να διδάσκει στο ίδιο εργαστήριο Κατεύθυνσης με τον κύριο Επιβλέποντα.
3. Ένας/μία διδάσκων/ουσα θεωρητικών ή θεωρητικών/εργαστηριακών μαθημάτων.

Ο κύριος επιβλέπων θα πρέπει να είναι μέλος Δ.Ε.Π εργαστηριακό. Εάν στο αντικείμενο της κατεύθυνσης που επιθυμεί να έχει ως κύριο έργο ο/η φοιτητής δεν υπάρχει μέλος Δ.Ε.Π, τότε μπορεί, κατ' εξαίρεση, να οριστεί ο διδάσκων του μαθήματος.

Οανώτατος αριθμός διπλωματικών εργασιών που μπορεί να εποπτεύσει διδάσκων/ουσα ως δεύτερο ή τρίτο μέλος της επιτροπής είναι το πηλίκο που προκύπτει από τη διαίρεση του αριθμού των φοιτητών δια του αριθμού των επιλέξιμων μελών.

Σε κάθε εξάμηνο η Γραμματεία θα ανακοινώνει κατάλογο των επιλέξιμων μελών με βάση τον τρέχοντα κατάλογο διδασκόντων/ουσών (Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ειδικοί Επιστήμονες) και τα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα.

Προϋπόθεση για την ένταξη στον κατάλογο των επιλέξιμων μελών για την επιτροπή εποπτείας είναι ο/η διδάσκων/ουσα να διδάσκει το εαρινό και χειμερινό εξάμηνο στο Τ.Ε.Ε.Τ. ή να διδάσκει ένα από τα δύο εξάμηνα αλλά να είναι μέλος Δ.Ε.Π. στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.

9^ο εξάμηνο (μέσο)

Συνεργασία φοιτητή/τριας με καθένα από τα μέλη της τριμελούς επιτροπής εποπτείας.

9^ο εξάμηνο (τέλος)

1. Συνάντηση τριμελών επιτροπών εποπτείας για την ομαδική αξιολόγηση κάθε φοιτητή/τριας.
2. Εξέταση της προόδου των φοιτητών/τριών και έγκριση αυτών που πληρούν τις προϋποθέσεις, που θέτει η επιτροπή, ώστε να προχωρήσουν σε διπλωματική στο 10^ο εξάμηνο.
3. Ανακοίνωση πλειοψηφικών αποφάσεων.

10^ο εξάμηνο

1. Αίτηση στην Γραμματεία από τον φοιτητή/τρια για την ολοκλήρωση της Διπλωματικής Εργασίας.
2. Ορισμός πενταμελούς εξεταστικής επιτροπής από τον Πρόεδρο του Τμήματος και έγκρισή της από τον Πρύτανη του Π.Δ.Μ. ένα μήνα πριν τη διεξαγωγή των πτυχιακών εξετάσεων.

Η εξεταστική επιτροπή αποτελείται από την αρχική τριμελή επιτροπή εποπτείας και δύο διδάσκοντες για κάθε αίτηση, που ορίζονται με κλήρωση. Σε κάθε εξάμηνο η Γραμματεία ανακοινώνει κατάλογο των επιλέξιμων μελών με βάση τον τρέχοντα κατάλογο διδασκόντων/ουσών (Δ.Ε.Π. και μη Δ.Ε.Π.) και τα ερευνητικά τους ενδιαφέροντα (διδάσκοντες/ ουσες εργαστηρίων, θεωρητικούς που το έργο /

διδασκαλία τους να σχετίζεται με την θεωρία, ιστορία ή αισθητική, φιλοσοφία της τέχνης).

10^ο εξάμηνο (μέσο)

Συνεργασία φοιτητή/τριας με καθένα από τα μέλη της τριμελούς επιτροπής εποπτείας.

10^ο εξάμηνο (τέλος)

Ο φοιτητής/τρια παρουσιάζει στην πενταμελή εξεταστική επιτροπή το εικαστικό του/ης έργο, κείμενο 1000 λέξεων με τεκμηρίωση αναφορών (βιβλιογραφική, εικόνων, μουσική κ.ά.)

ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΠΤΥΧΙΟΥ

Για την απόκτηση Πτυχίου, πέραν της επιτυχούς βαθμολόγησης, αποτελούν προϋποθέσεις οι έξι παρακάτω υποχρεώσεις του/ης υποψήφιου:

1. Εκθεσιακή παρουσίαση διπλωματικής.
2. Βεβαίωση ευθέτησης χώρου παρουσίασης (εντός ή εκτός Τ.Ε.Ε.Τ.)
3. Η τεκμηρίωση/κείμενο 1000 λέξεων παραδίδεται σε 6 αντίτυπα σε έντυπη και ψηφιακή μορφή. Το 1 αντίτυπο κατατίθεται στην Βιβλιοθήκη του Τμήματος και 5 στα μέλη της επιτροπής. Καταθέτει επίσης 10 φωτογραφίες υψηλής ανάλυσης με τα έργα και 3 φωτογραφίες με τον χώρο παρουσίασης της διπλωματικής. Σε κάθε διαφάνεια θα αναγράφονται:

1. Όνομα φοιτητή, 2. Τίτλος, 3. Χρονολογία, 4. Υλικό, 5. Τεχνικά χαρακτηριστικά (διάσταση, διάρκεια, εγκατάσταση), 6. Έτος εισαγωγής, 7. Έτος παρουσίασης.

4. Παράδοση του χώρου όπου εκτέθηκε το έργο/ τα έργα σε άριστη κατάσταση.

Το έργο του/ης αξιολογείται σε κοινή συνεδρίαση της εξεταστικής επιτροπής. Καμιά διπλωματική δεν θα βαθμολογείται αν δεν πληρείται αυτός ο όρος.

5. Η πενταμελής εξεταστική επιτροπή επιλέγει:

α) ένα έργο από τη διπλωματική το οποίο παραμένει στο αρχείο του Τ.Ε.Ε.Τ. Το Τ.Ε.Ε.Τ. δημιουργεί αρχείο, φυλάσσει σε κατάλληλες συνθήκες και προβάλει το έργο μέσω εκθέσεων και δημοσιεύσεων στο διαδίκτυο.

β) έως τρία έργα για τις εκθέσεις αποφοίτων. Τα έργα για το αρχείο και την έκθεση αποφοίτων παραδίδονται σε υπεύθυνο που ορίζει ο Πρόεδρος του Τμήματος και εγκρίνει ο Πρύτανης του Π.Δ.Μ. Κανείς φοιτητής/τρια δεν θα βαθμολογηθεί, αν δεν έχει παραδώσει τα, έως τέσσερα, έργα (αρχείο και αποφοίτησης) στα οποία πρέπει να αναγράφονται:

1. Όνομα φοιτητή, 2. Τίτλος, 3. Χρονολογία, 4. Υλικό, 5. Τεχνικά χαρακτηριστικά (διάσταση, διάρκεια, εγκατάσταση), 6. Έτος εισαγωγής, 7. Έτος παρουσίασης

Τα έργα των εκθέσεων αποφοίτων παραμένουν στο Τ.Ε.Ε.Τ. μέχρι την ολοκλήρωση της τελευταίας έκθεσης και παραλαμβάνονται από τους/τις αποφοίτους ή αποστέλλονται ή παραλαμβάνονται από τους φοιτητές/τριες σε όχι περισσότερο από ένα χρόνο από την ημερομηνία αποφοίτησης.

Ο υποψήφιος/α πτυχιούχος διατηρεί το δικαίωμα να μην προχωρήσει την διαδικασία εξέτασης της διπλωματικής του σε οιοδήποτε στάδιο, ακόμη κι αν οι εποπτεύοντες κάθε διδάσκοντες έχουν κρίνει αλλιώς, αν κρίνει ότι αυτό δεν συμβαδίζει με την εικαστική του έρευνα.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΕζωΑ.1	<i>Βασικό Εργαστήριο (Ζωγραφική 1)</i>	1 ^ο ή 2 ^ο ή 3 ^ο εξ. 5 Ω.Δ.9 Π.Μ.
Εγλ.1	<i>Βασικό Εργαστήριο (Γλυπτική)</i>	1 ^ο ή 2 ^ο ή 3 ^ο εξ. 5 Ω.Δ.9 Π.Μ.
Εχα.1.	<i>Βασικό Εργαστήριο (Χαρακτική)</i>	1 ^ο ή 2 ^ο ή 3 ^ο εξ. 5 Ω.Δ.9 Π.Μ.
Εσχεδ.1	<i>Σχέδιο 1</i>	1 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχεδ.2	<i>Σχέδιο 2</i>	2 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχεδ.2	<i>Σχέδιο 3</i>	3 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εψεφ.1	<i>Εφαρμοσμένο Εργαστήριο-Ψηφιακές Τέχνες</i>	1 ^ο ή 2 ^ο ή 3 ^ο εξ. 4 Ω.Δ.9 Π.Μ.
Εσχ.2μ	<i>Εφαρμοσμένο Εργαστήριο-Διακοσμητική</i>	1 ^ο ή 2 ^ο ή 3 ^ο εξ. 4 Ω.Δ.9 Π.Μ.
Εσχ.2λ	<i>Εφαρμοσμένο Εργαστήριο-Αγιογραφία</i>	1 ^ο ή 2 ^ο ή 3 ^ο εξ. 4 Ω.Δ.9 Π.Μ.
Εσχ.2δ	<i>Εφαρμοσμένο Εργαστήριο-Φωτογραφία</i>	1 ^ο ή 2 ^ο ή 3 ^ο εξ. 4 Ω.Δ.9 Π.Μ.
Εσχ.2στ	<i>Εφαρμοσμένο Εργαστήριο-Σκηνογραφία</i>	1 ^ο ή 2 ^ο ή 3 ^ο εξ. 4 Ω.Δ.9 Π.Μ.
Εσχ.2ι	<i>Εφαρμοσμένο Εργαστήριο-Ψηφιδωτό</i>	1 ^ο ή 2 ^ο ή 3 ^ο εξ. 4 Ω.Δ.9 Π.Μ.
Εσχ.2ε	<i>Εφαρμοσμένο Εργαστήριο-Κόσμημα</i>	1 ^ο ή 2 ^ο ή 3 ^ο εξ. 4 Ω.Δ.9 Π.Μ.
Εσχ.2ν	<i>Εφαρμοσμένο Εργαστήριο-Κεραμική</i>	1 ^ο ή 2 ^ο ή 3 ^ο εξ. 4 Ω.Δ.9 Π.Μ.

Εσχ.2ξ	<i>Performance Art (Επιτελεστικές Καλλιτεχνικές Δράσεις)</i>	1 ^ο ή 2 ^ο ή 3 ^ο εξ.4 Ω.Δ.9 Π.Μ.
ΕζωΑ.01	<i>Ζωγραφική εργαστήριο 1</i>	4 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 14 Π.Μ.
ΕζωΑ.2	<i>Ζωγραφική εργαστήριο 1</i>	5 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 18 Π.Μ.
ΕζωΑ.3	<i>Ζωγραφική εργαστήριο 1</i>	6 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 18 Π.Μ.
ΕζωΑ.4	<i>Ζωγραφική εργαστήριο 1</i>	7 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 16 Π.Μ.
ΕζωΑ.5	<i>Ζωγραφική εργαστήριο 1</i>	8 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 16 Π.Μ.
ΕζωΑ.Δ1	<i>Διπλωματική</i>	9 ^ο εξ. 16 Ω.Δ.28Π.Μ.
ΕζωΑ.Δ2	<i>Διπλωματική</i>	10 ^ο εξ.18 Ω.Δ.30Π.Μ.
ΕζωΒ.01	<i>Ζωγραφική εργαστήριο 2</i>	4 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 14 Π.Μ.
ΕζωΒ.2	<i>Ζωγραφική εργαστήριο 2</i>	5 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 18 Π.Μ.
ΕζωΒ.3	<i>Ζωγραφική εργαστήριο 2</i>	6 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 18 Π.Μ.
ΕζωΒ.4	<i>Ζωγραφική εργαστήριο 2</i>	7 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 16 Π.Μ.
ΕζωΒ.5	<i>Ζωγραφική εργαστήριο 2</i>	8 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 16 Π.Μ.
ΕζωΒ.Δ1	<i>Διπλωματική</i>	9 ^ο εξ. 16 Ω.Δ.28 Π.Μ.
ΕζωΒ.Δ2	<i>Διπλωματική</i>	10 ^ο εξ. 18 Ω.Δ.30 Π.Μ.
ΕζωΓ.01	<i>Ζωγραφική εργαστήριο 3</i>	4 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 14 Π.Μ.
ΕζωΓ.2	<i>Ζωγραφική εργαστήριο 3</i>	5 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 18 Π.Μ.
ΕζωΓ.3	<i>Ζωγραφική εργαστήριο 3</i>	6 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 18 Π.Μ.
ΕζωΓ.4	<i>Ζωγραφική εργαστήριο 3</i>	7 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 16 Π.Μ.
ΕζωΓ.5	<i>Ζωγραφική εργαστήριο 3</i>	8 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 16 Π.Μ.
ΕζωΓ.Δ1	<i>Διπλωματική</i>	9 ^ο εξ. 16 Ω.Δ.28 Π.Μ.
ΕζωΓ.Δ2	<i>Διπλωματική</i>	10 ^ο εξ. 18 Ω.Δ.30 Π.Μ.
ΕΓλ.01	<i>Γλυπτική</i>	4 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 14 Π.Μ.
ΕΓλ.2	<i>Γλυπτική</i>	5 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 18 Π.Μ.
ΕΓλ.3	<i>Γλυπτική</i>	6 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 18 Π.Μ.
ΕΓλ.4	<i>Γλυπτική</i>	7 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 16 Π.Μ.
ΕΓλ.5	<i>Γλυπτική</i>	8 ^ο εξ. 9 Ω.Δ. 16 Π.Μ.
ΕΓλ.Δ1	<i>Διπλωματική</i>	9 ^ο εξ. 16 Ω.Δ. 28 Π.Μ.
ΕΓλ.Δ2	<i>Διπλωματική</i>	10 ^ο εξ. 18 Ω.Δ.30 Π.Μ.

▪ **Μαθήματα Εργαστηριακά Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά**

Τα «Εργαστηριακά μαθήματα, Κατ' επιλογήν Υποχρεωτικά» είναι μαθήματα εμβάθυνσης και προσφέρονται μόνο στους φοιτητές/τριες του 5^{ου}, 6^{ου} και 7^{ου} εξαμήνου, που επιθυμούν να ειδικευθούν σε αντικείμενα των Εφαρμοσμένων Τεχνών.

Προαπαιτούμενο για την επιλογή τους είναι η επιτυχής φοίτηση στη διάρκεια των σπουδών του «Κύκλου» στο μάθημα της Χαρακτικής ή του αντίστοιχου εργαστηρίου Εφαρμοσμένων Τεχνών.

Εσχ.5α	<i>Χαρακτική I</i>	5 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.6α	<i>Χαρακτική II</i>	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.7α	<i>Χαρακτική III</i>	7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.5γ	<i>Ψηφιακές τέχνες I-Εικονικός χώρος και σύνθεση</i>	5 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.6γ	<i>Ψηφιακές τέχνες II-Εικονικός χώρος και σύνθεση</i>	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.7γ	<i>Ψηφιακές τέχνες III-Εικονικός χώρος και σύνθεση</i>	7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ. 5λ	<i>Αγιογραφία I</i>	5 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.6λ	<i>Αγιογραφία II</i>	6 ^ο εξ. 3Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ. 7λ	<i>Αγιογραφία III</i>	7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.5στ.	<i>Σκηνογραφία–Ενδυματολογία I</i>	5 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.6στ.	<i>Σκηνογραφία–Ενδυματολογία II</i>	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.7στ.	<i>Σκηνογραφία–Ενδυματολογία III</i>	7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.5μ	<i>Αντικείμενο–Εφαρμογές στο χώρο-Εγκατάσταση I</i>	5 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.6μ	<i>Αντικείμενο–Εφαρμογές στο χώρο-Εγκατάσταση II</i>	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.7μ	<i>Αντικείμενο–Εφαρμογές στο χώρο-Εγκατάσταση III</i>	7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.5ε	<i>Κόσμημα I</i>	5 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.6ε	<i>Κόσμημα II</i>	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.7ε	<i>Κόσμημα III</i>	7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.5δ	<i>Φωτογραφία I</i>	5 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.6δ	<i>Φωτογραφία II</i>	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.7δ	<i>Φωτογραφία III</i>	7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.5ξ	<i>Performance I</i>	5 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.

Εσχ.6ξ	<i>Performance II</i>	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Εσχ.7ξ	<i>Performance III</i>	7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Πεφ	<i>Παιδαγωγικές Εφαρμογές στα Εργαστήρια</i>	9 ^ο εξ. 2 Ω.Δ. 2 Π.Μ.
------------	--	----------------------------------

ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Η οργάνωση των θεωρητικών μαθημάτων έχει σκοπό να προσφέρει στους φοιτητές/τριες θεωρητικές γνώσεις που θα υποστηρίζουν την παραγωγή του καλλιτεχνικού έργου. Τα μαθήματα χωρίζονται σε *Υποχρεωτικά* και *Ελεύθερης Επιλογής* και αντιστοιχούν σε διαφορετικά πεδία των επιστημών της τέχνης και του πολιτισμού όπως τα μαθήματα Ιστορίας της Τέχνης και της Αρχιτεκτονικής που καλύπτουν διαχρονικά τις εκφάνσεις των τεχνών στον διεθνή και ελληνικό χώρο. Για τη θεωρητική κατάρτιση και την εξοικείωση των φοιτητών/τριών με θέματα που αφορούν τους θεσμούς στο χώρο της τέχνης περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα μαθήματα Φιλοσοφίας, Αισθητικής, Θεωρίας της Τέχνης, Κοινωνιολογίας της Τέχνης, Μουσειολογίας, Μουσειοπαιδαγωγικής και Πολιτισμικής Διαχείρισης. Βασική κατηγορία των θεωρητικών Μαθημάτων αποτελούν τα μαθήματα της Παιδαγωγικής και της Διδακτικής Μεθοδολογίας τα οποία μαζί με την Πρακτική Άσκηση προετοιμάζουν τους/τις φοιτητές/τριες για τη διδασκαλία στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.

▪ *Μαθήματα Θεωρητικά Υποχρεωτικά*

Θ.021	<i>Ευρωπαϊκή τέχνη 19^{ος} - 20^{ος} αιώνας</i>	1 ^ο εξ. 3 Ω.Δ.4 Π.Μ.
Θ.028	<i>Ελληνική Τέχνη 18^{ου} – 19^{ου} αιώνα</i>	3 ^ο εξ. 3 Ω.Δ.4 Π.Μ.
Θ.029	<i>Ελληνική Τέχνη 20^{ου} αιώνα–Σύγχρονη Ελληνική Τέχνη</i>	4 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4Π.Μ.
Θ.027	<i>Από την Τέχνη της Αρχαιότητας στη Μεσαιωνική Τέχνη</i>	5 ^ο εξ. 3 Ω.Δ.4 Π.Μ.
Θ.022	<i>Τέχνη της Αναγέννησης και του Μπαρόκ</i>	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ.4 Π.Μ.
Θ.026	<i>Μεταπολεμικά Κινήματα</i>	8 ^ο εξ. 3 Ω.Δ.4 Π.Μ.
Θ.009	<i>Φιλοσοφία -Αισθητική</i>	7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ.4 Π.Μ.

Θ.010	<i>Μουσειολογία, Μουσειοπαιδαγωγική και Πολιτισμική Διαχείριση</i>	8 ^ο εξ. 3 Ω.Δ.4 Π.Μ.
Θ.030	<i>Παιδαγωγικά Θέματα</i>	2 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Θ.012	<i>Διδακτική της Ιστορίας της Τέχνης</i>	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Θ.013	<i>Διδακτική των Εικαστικών Τεχνών</i>	4 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Θ.015	<i>Τεχνικές συγγραφής στην Ιστορία της Τέχνης</i>	4 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.

▪ **Διδακτική Μεθοδολογία – Πρακτική Άσκηση**

ΠΑ.1	<i>Διδακτική Μεθοδολογία–Πρακτική Άσκηση I</i>	7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 6 Π.Μ.
ΠΑ.2	<i>Διδακτική Μεθοδολογία–Πρακτική Άσκηση II</i>	8 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 6 Π.Μ.

▪ **Μαθήματα Θεωρητικά Ελεύθερης Επιλογής**

Ο κατάλογος των Θεωρητικών μαθημάτων Ελεύθερης Επιλογής διαφοροποιείται κάθε έτος, ενώ στην αρχή του εαρινού και του χειμερινού εξαμήνου ανακοινώνονται ποια μαθήματα προσφέρονται.

Επθ.02	<i>Ιστορία Αρχιτεκτονικής</i>	3 ^ο , 5 ^ο ,7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Επθ. 04	<i>Χώρος και Αρχιτεκτονική</i>	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Επθ.07	<i>Δημιουργική Γραφή</i>	6ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Επθ.51	<i>Ιστορία του βιβλίου</i>	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Επθ.54	<i>Ιστορία και Θεωρία της κινούμενης εικόνας</i>	5 ^ο , 7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Επθ.55	<i>Ειδικά θέματα σύγχρονης τέχνης</i>	5 ^ο , 7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Επθ.39	<i>Τέχνη και κοινωνία</i>	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Επθ.021	<i>Μεσαιωνική μνημειακή ζωγραφική στα Βαλκάνια</i>	3 ^ο , 5 ^ο ,7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Επθ.56	<i>Τέχνη και παγκοσμιοποίηση</i>	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Τα μαθήματα αυτά χωρίζονται σε Υποχρεωτικά και Ελεύθερης Επιλογής. Τα μαθήματα αυτά προέρχονται από επιστημονικά πεδία όπως Αρχιτεκτονική, Ηλεκτρονικό Υπολογιστές, Θεωρίες και Εφαρμογές των Εικαστικών Τεχνών, καθώς και από διαφορετικούς τομείς που σχετίζονται με τις εικαστικές και εφαρμοσμένες τέχνες και υποστηρίζουν τα μαθήματα των Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Εργαστηρίων.

▪ *Μαθήματα Θεωρητικά - Εργαστηριακά Υποχρεωτικά*

ΕΘ.100	<i>Γραμμικό Σχέδιο</i>	1 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
ΕΘ.104	<i>Προοπτική και Σκιαγραφία</i>	2 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
ΕΘ.102	<i>Ρυθμολογία</i>	4 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
ΕΘ.107	<i>Τέχνη στο Δημόσιο Χώρο</i>	5 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.

▪ *Μαθήματα Θεωρητικά - Εργαστηριακά Ελεύθερης Επιλογής*

Ο κατάλογος των Θεωρητικών- Εργαστηριακών μαθημάτων Ελεύθερης Επιλογής διαφοροποιείται κάθε έτος και στην αρχή του εαρινού και του χειμερινού εξαμήνου ανακοινώνεται ποια μαθήματα προσφέρονται. Ο παρακάτω κατάλογος είναι ενδεικτικός.

Επε.02	<i>Χρωματολογία-Σχεδιολογία</i>	3 ^ο , 5 ^ο , 7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Επε.03	<i>Εισαγωγή στις Τέχνες Βιβλίου</i>	3 ^ο , 5 ^ο , 7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Επε.06	<i>Περιβαλλοντική τέχνη</i>	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Επε.08	<i>Από την παραστατική στην ανεικονική τέχνη. Η εικαστική σκέψη στις αρχές του 20^{ου} αιώνα</i>	3 ^ο , 5 ^ο , 7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Επε.12	<i>Performance II</i>	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Επε.14	<i>Τεχνολογία Υλικών και Κατασκευών-Υλικά στη Σύγχρονη Τέχνη</i>	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.

▪ *ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ*

Τα μαθήματα της Ξένης Γλώσσας είναι χωρίς διδακτικές μονάδες. Διδάσκονται στα

τέσσερα πρώτα εξάμηνα και σκοπό έχουν να δώσουν τη δυνατότητα στους/στις φοιτητές/τριες να χρησιμοποιούν ξενόγλωσση βιβλιογραφία, να ενημερώνονται σχετικά με τις διεθνείς καλλιτεχνικές εξελίξεις, να συμμετέχουν σε προγράμματα Erasmus και ενδεχομένως να προετοιμάζονται για μεταπτυχιακές σπουδές σε πανεπιστημιακά ιδρύματα του εξωτερικού. Η Ξένη Γλώσσα που προσφέρεται μέχρι στιγμής είναι η Αγγλική:

- ΑΓΛ.1**   *Αγγλική γλώσσα 1⁰ εξ.*
- ΑΓΛ.2**   *Αγγλική γλώσσα 2⁰ εξ.*
- ΑΓΛ.3**   *Αγγλική γλώσσα 3   3⁰ εξ.*
- ΑΓΛ.4**   *Αγγλική γλώσσα 4   4⁰ εξ.*

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ

Προβλέπονται τρεις 3 Ω.Δ. (Ωρες Διδασκαλίας) ισοδύναμες με 4 Π.Μ. (Πιστωτικές Μονάδες) από τη συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε εκπαιδευτική εκδρομή και την εκπόνηση εργασίας για το μάθημα στο πλαίσιο του οποίου πραγματοποιήθηκε ή εκδρομή.

Γενικότερα προβλέπεται μία πολυήμερη εκπαιδευτική εκδρομή ανά έτος. Οι φοιτητές/τριες που συμμετέχουν μπορούν να παίρνουν τις διδακτικές μονάδες από εκδρομή που οργανώνεται σε μάθημα ή σε μαθήματα του εξαμήνου στο οποίο φοιτούν. Η εκδρομή είναι δυνατόν να οργανώνεται με τη συνεργασία των διδασκόντων στο πλαίσιο περισσότερων του ενός μαθημάτων. Η εργασία που θα εκπονούν οι φοιτητές/τριες θα βαθμολογείται από τον διδάσκοντα του αντίστοιχου μαθήματος.

Οι φοιτητές/τριες παίρνουν 3 Ω.Δ. (Ωρες Διδασκαλίας) ισοδύναμες με 4 Π.Μ. (Πιστωτικές Μονάδες) από πολυήμερη εκδρομή που δίνονται από τη συμμετοχή και την εκπόνηση εργασίας. Στη διάρκεια των σπουδών θα μπορεί ο/η φοιτητής/τρια να παίρνει συνολικά 6 Ω.Δ. (Ωρες Διδασκαλίας) ισοδύναμες με 8 Π.Μ. (Πιστωτικές Μονάδες) από εκδρομές με τον παραπάνω τρόπο σε αντικατάσταση μαθημάτων Ελεύθερης Επιλογής. Οι μονάδες αυτές θα συνοδεύονται από βαθμολογία των εργασιών και μπορούν να χρεωθούν ως μονάδες από μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής οποιασδήποτε κατηγορίας.

Κωδικός: **Εκπ.1, Εκπ.2**

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ (Δ.Π.Α.)

Το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών θεωρεί σκόπιμη τη συμμετοχή σε προγράμματα «ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ» προσφέροντας μαθήματα στα πεδία πρακτικής άσκησης, με στόχο τη σύζευξη της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας. Για το λόγο αυτό προβλέπεται στο πλαίσιο ενός προγράμματος Πρακτικής Άσκησης συνεργασία με καλλιτεχνικούς, εκπαιδευτικούς και επαγγελματικούς και φορείς όπως: Μουσεία, Αίθουσες Τέχνης, Καλλιτεχνικές Ένώσεις και Επιμελητήρια, φορείς της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Δημόσιας Εκπαίδευσης, Πολιτιστικούς Οργανισμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Συλλόγους και Οργανισμούς πολιτιστικού χαρακτήρα.

Στα πεδία Δ.Π.Α. μπορούν να συμμετάσχουν φοιτητές/τριες όλων των εξαμήνων. Κάθε πεδίο Δ.Π.Α. σε κάθε κύκλο του δεν μπορεί να εξασκεί παραπάνω από 20 φοιτητές/τριες. Κάθε κύκλος ενός πεδίου της Δ.Π.Α. ολοκληρώνεται σε δύο φάσεις με τον εξής τρόπο:

A' φάση: Θεωρητική προετοιμασία.

B' φάση: Πρακτική άσκηση στο φορέα υποδοχής.

Κατά τη διάρκεια της Δ.Π.Α. παρέχεται στις φοιτήτριες και στους φοιτητές αμοιβή και ασφαλιστική κάλυψη.

Η συμμετοχή σε πεδίο της Δ.Π.Α. αντιστοιχεί με παρακολούθηση μαθήματος Ελεύθερης Επιλογής οποιασδήποτε κατηγορίας. Από τη συμμετοχή σε πρόγραμμα Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης οι φοιτητές/τριες παίρνουν 3ΩΔ (Ωρες Διδασκαλίας) ισοδύναμες με 4ΠΜ (Πιστωτικές Μονάδες) και βαθμολογία που παραδίδει ο επιβλέπων καθηγητής της άσκησης.

Μαθησιακοί Στόχοι: Απόκτηση καλλιτεχνική και επαγγελματική εμπειρία στον πραγματικό χώρο όπου θα εργαστούν μετά την αποφοίτησή τους. Απόκτηση για τον φοιτητή/ρια η ουσιαστικής αλλά και τυπικής σύνδεσης της εκπαίδευσης με την παραγωγή. Σύνδεση της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης με την παραγωγή, που στην περίπτωση του ΤΕΕΤ συνίσταται στο δίπολο καλλιτεχνική δραστηριότητα-σύνδεση με την αγορά εργασίας.

Υπεύθυνος για τη Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση: Ιωάννης Ζιώγας.

Κωδικός για τη Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση: **Δ.Π.Α.**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS

Το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών έχει ενεργοποιήσει το πρόγραμμα Erasmus από την Ακαδημαϊκή χρονιά 2009-10 με την συμμετοχή στα Εντατικά Προγράμματα IP (ERASMUS Intensive Programmes) και από την Ακαδημαϊκή χρονιά 2013-14 στο Πρόγραμμα Ανταλλαγής Φοιτητών *ERASMUS*.

▪ *Πρόγραμμα Ανταλλαγής Φοιτητών ERASMUS*

Τα Προγράμματα Ανταλλαγής Φοιτητών αφορούν στη μετάβαση φοιτητών σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα πλην της Ελλάδας για χρονικό διάστημα που κυμαίνεται από τρεις μήνες έως και ένα ακαδημαϊκό έτος. Κατά τη διάρκεια παραμονής τους στο εξωτερικό οι φοιτητές οφείλουν να παρακολουθήσουν μαθήματα αντίστοιχα με αυτά του κανονικού εξαμήνου τους και να εξεταστούν επιτυχώς σε αυτά, ώστε να αναγνωριστούν μετά την επιστροφή τους. Παράλληλα δίδεται και η δυνατότητα εκπόνησης διπλωματικής εργασίας στο εξωτερικό, αφού έχει προηγηθεί συνεννόηση με τον αρμόδιο επιβλέποντα Καθηγητή της οικείας Σχολής. Τέλος, δίδεται η δυνατότητα επιδοτούμενης επαγγελματικής απασχόλησης των φοιτητών σε κάποια ξένη χώρα κατά τη διάρκεια των θερινών διακοπών.

Κατά την διάρκεια του Εαρινού εξαμήνου κάθε ακαδημαϊκής χρονιάς ανακοινώνονται οι διαθέσιμες θέσεις του Προγράμματος Ανταλλαγής φοιτητών *ERASMUS*, οι ενδιαφερόμενοι υποβάλουν αίτηση και ο Επιστημονικός Υπεύθυνος επιλέγει εκείνους/ες που θα μεταβούν στα αντίστοιχα Ιδρύματα.

Τα κριτήρια επιλογής σύμφωνα με απόφαση της Δ.Ε. έχουν καθοριστεί ως εξής:

1. Εικαστικό έργο / Συνέντευξη.
2. Μέσος όρος βαθμολογίας τουλάχιστον (8) οκτώ.
3. Γνώση Ξένης Γλώσσας
4. Έτος Σπουδών.

Για το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 το Τ.Ε.Ε.Τ. έχει διμερείς συμφωνίες με τα παρακάτω πανεπιστήμια:

ECOLE CANTONALE D'ART DU VALAIS (ECAV) (ΕΛΒΕΤΙΑ)
MIMAR SINAN GUZEL SANATLAR UNIVERSITESI (ΤΟΥΡΚΙΑ)
CYPRUS UNIVERSITY OF TECHNOLOGY (ΚΥΠΡΟΣ)
UNIVERSITY OF KRAKOW (ΠΟΛΩΝΙΑ)

NHL UNIVERSITY (ΟΛΛΑΝΔΙΑ)
ISTANBUL SISLI VOCATIONAL SCHOOL (ΤΟΥΡΚΙΑ)
UNIVERSITY OF OSTRAVA (ΤΣΕΧΙΑ)
STRZEMINSKI ACADEMY OF FINE ARTS (ΠΟΛΩΝΙΑ)
SAKARYA UNIVERSITY (ΤΟΥΡΚΙΑ)
ACADEMIA DI BELLE ARTI DI VENEZIA (ΙΤΑΛΙΑ)
YASAR UNIVERSITESI (ΤΟΥΡΚΙΑ)

Επιστημονικός υπεύθυνος του Προγράμματος Ανταλλαγής Φοιτητών *ERASMUS* έχει οριστεί ο Βασίλης Μπούζας, επίκουρος καθηγητής.

▪ *ERASMUS Intensive Programmes IP*

Τα Εντατικά Προγράμματα είναι βραχύχρονα προγράμματα διδασκαλίας στα οποία συμμετέχουν καθηγητές και φοιτητές τουλάχιστον τριών διαφορετικών χωρών. Είναι προγράμματα πολυεθνικής διδασκαλίας που δίνουν έμφαση στην καινοτομία, στην πρόσβαση στη γνώση, στις ευκαιρίες για μάθηση και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων.

Ο επιστημονικός υπεύθυνος του κάθε προγράμματος ανακοινώνει τα κριτήρια με τα οποία μπορούν να συμμετάσχουν οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές/τριες και κάνει την επιλογή των φοιτητών/τριων ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του IP που συντονίζει.

Πληροφορίες

<http://www.iky.gr/europaika-programmata/erasmus-anotati-ekpaideys>

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ

Σύμφωνα με το νόμο 3848/2010 άρθρο 2 στο διαγωνισμό του Α.Σ.Ε.Π. γίνονται δεκτοί όσοι διαθέτουν τα ειδικά τυπικά προσόντα για το διορισμό στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, καθώς και όσοι διαθέτουν πιστοποιημένη παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια που προκύπτει κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του εν λόγω άρθρου.

Ειδικότερα στην παράγραφο 3β ορίζεται ότι η παιδαγωγική επάρκεια πιστοποιείται: «(...) με την κατοχή πτυχίου Α.Ε.Ι. το πρόγραμμα σπουδών του οποίου εξασφαλίζει την προς τούτο αναγκαία θεωρητική κατάρτιση και πρακτική άσκηση(....)» Ορίζεται επίσης ότι: «Το πρόγραμμα σπουδών αξιολογείται ως προς την εξασφάλιση της παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας μετά το πρώτο έτος λειτουργίας του, εν συνεχείᾳ δε κάθε τέσσερα έτη σύμφωνα με τις διατάξεις των

άρθρων 1 έως 9 του ν.3374/2005. Ως προς την εξασφάλιση της παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας εκδίδεται διαπιστωτική απόφαση από τον Υπουργό Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων ύστερα από γνώμη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου».

Προκειμένου να προσαρμοστεί το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος στα δεδομένα αυτά και λαμβάνοντας υπ'όψιν το ψήφισμα της 64^{ης} Συνόδου των Πρυτάνεων των Α.Ε.Ι. (25,26 Ιουνίου 2010) για την παιδαγωγική επάρκεια γίνεται ως εξής η οργάνωση των μαθημάτων, ώστε να συγκεντρωθούν 30 πιστωτικές μονάδες που προτείνεται να απαιτούνται για την παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια.

▪ **Μαθήματα – Πρακτική Άσκηση**

Θ.030 Παιδαγωγικά Θέματα	2 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Θ.013 Διδακτική των Εικαστικών Τεχνών	4 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Θ.012 Διδακτική της Ιστορίας της Τέχνης	6 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
ΠΑ.1 Διδακτική Μεθοδολογία–Πρακτική Άσκηση I	7 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 6 Π.Μ.
ΠΑ.2 Διδακτική Μεθοδολογία–Πρακτική Άσκηση II	8 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 6 Π.Μ.
Θ.010 Μουσειολογία, Μουσειοπαιδαγωγική και Πολιτισμική Διαχείριση	8 ^ο εξ. 3 Ω.Δ. 4 Π.Μ.
Π.Εφ Παιδαγωγικές Εφαρμογές Εργαστηρίου	9 ^ο εξ. 2 Ω.Δ. 2 Π.Μ.

▪ **Παιδαγωγικές Εφαρμογές στα Εργαστήρια**

Ο φοιτητής/τρια στο πλαίσιο της φοίτησής του στο εργαστήριο της κατεύθυνσης ασκείται σε παιδαγωγικές εφαρμογές, που αφορούν το κύριο αντικείμενο του εργαστηρίου κατεύθυνσης και υπό την επίβλεψη του υπεύθυνου καθηγητή της κατεύθυνσης σε συνεργασία με παιδαγωγό.

Οι μονάδες για την παιδαγωγική επάρκεια κατά κατηγορία μαθημάτων είναι:

- 4 x 4 =**16** Πιστωτικές Μονάδες από θεωρητικά μαθήματα.
2 x 6 =**12** Πιστωτικές Μονάδες από τη Διδακτική Μεθοδολογία-Πρακτική Άσκηση.
2 Πιστωτικές Μονάδες από Παιδαγωγικές Εφαρμογές Εργαστηρίου Κατεύθυνσης.

Σύνολο: **30 Πιστωτικές Μονάδες**

ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΑ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Για να τελειώσει τις σπουδές του ο φοιτητής/τρια πρέπει να συγκεντρώσει τις εξής Πιστωτικές Μονάδες (ECTS), ανάλογα με τον αριθμό των επιλεγομένων μαθημάτων κάθε φοιτητή/τριας από τα αντίστοιχα πεδία:

208-222 Πιστωτικές Μονάδες από Εργαστήρια Εικαστικών ή Εφαρμοσμένων Τεχνών

78-92 ECTS από θεωρητικά μαθήματα.

Σύνολο: **180 Όρες Διδασκαλίας** (300 Πιστωτικές Μονάδες)

Οι Πιστωτικές Μονάδες αναγράφονται ως **Π.Μ.** και αντιστοιχούν στα ECTS

Οι Όρες Διδασκαλίας (Εργαστηριακής ή Θεωρητικής) αναγράφονται ως **Ω.Δ.** και αντιστοιχούν στις προηγούμενες **Δ.Μ.** (Διδακτικές Μονάδες).

Η κατ' εξάμηνο διασπορά των εργαστηρίων και μαθημάτων είναι:

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

Ε Ι Σ Α Γ Ω Γ Ι Κ Ο Σ	Κωδικός	Τίτλος	'Ωρες Διδασκαλίας (Εργαστηριακές Μονάδες)	'Ωρες Διδασκαλίας (Θεωρητικές Μονάδες)	ΣΥΝΟΛΟ	
					ΩΔ	ΠΜ (ECTS)
Κ Υ Κ Λ Ο Σ 1° Ε Ξ Α Μ Η Ν Ο		Εργαστήριο Εικαστικών Τεχνών	5		5	9
		Εργαστήριο Εφαρμοσμένων Τεχνών	4		4	9
	Εσχεδ.1	Σχέδιο 1	3		3	4
	Θ.021	Ευρωπαϊκή Τέχνη: 19 ^{οc} - 20 ^{οc} αιώνας		3	3	4
	ΕΘ. 100	Γραμμικό Σχέδιο		3	3	4
	ΑΓΛ.1	Αγγλικά 1	Η γνώση πιστοποιείται χωρίς πιστωτικές Μονάδες			
		ΣΥΝΟΛΟ	12	6	18	30

	Κωδικός	Τίτλος	'Ωρες Διδασκαλίας (Εργαστηριακές Μονάδες)	'Ωρες Διδασκαλίας (Θεωρητικές Μονάδες)	ΣΥΝΟΛΟ	
					ΩΔ	ΠΜ (ECTS)
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ		Εργαστήριο Εικαστικών Τεχνών	5		5	9
		Εργαστήριο Εφαρμοσμένων Τεχνών	4		4	9
	Εσχεδ.2	Σχέδιο 2	3		3	4
	Θ.030	Παιδαγωγικά Θέματα		3	3	4
	ΕΘ.104	Προοπτική και Σκιαγραφία		3	3	4
	ΑΓΛ.2	Αγγλικά 2	Η γνώση πιστοποιείται χωρίς πιστωτικές Μονάδες			
		ΣΥΝΟΛΟ	12	6	18	30

	Κωδικός	Τίτλος	'Ωρες Διδασκαλίας (Εργαστηριακές Μονάδες)	'Ωρες Διδασκαλίας (Θεωρητικές Μονάδες)	ΣΥΝΟΛΟ	
					ΩΔ	ΠΜ (ECTS)
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ		Εργαστήριο Εικαστικών Τεχνών	5		5	9
		Εργαστήριο Εφαρμοσμένων Τεχνών	4		4	9
	Εσχεδ.3	Σχέδιο 3	3		3	4
	Θ.028	Ελληνική Τέχνη $18^{\text{ου}}$ και $19^{\text{ου}}$ αιώνα		3	3	4
		Μάθημα Ελεύθερης Επιλογής		3	3	4
	ΑΓΛ.3	Αγγλικά 3	Η γνώση πιστοποιείται χωρίς πιστωτικές Μονάδες			
		ΣΥΝΟΛΟ	12	6	18	30

	Κωδικός	Τίτλος	'Ωρες Διδασκαλίας (Εργαστηριακές Μονάδες)	'Ωρες Διδασκαλίας (Θεωρητικές Μονάδες)	ΣΥΝΟΛΟ	
					ΩΔ	ΠΜ (ECTS)
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ		Εργαστήριο Κατεύθυνσης	9		9	14
	Θ.013	Διδακτική των Εικαστικών Τεχνών		3	3	4
	Θ.029	Ελληνική Τέχνη 20 ^{ου} αιώνα – Σύγχρονη Ελληνική Τέχνη		3	3	4
	ΕΘ.102	Ρυθμολογία		3	3	4
	Θ.015	Τεχνικές συγγραφής στην Ιστορία της Τέχνης		3	3	4
	ΑΓΛ.4	Αγγλικά 4	Η γνώση πιστοποιείται χωρίς πιστωτικές Μονάδες			
		ΣΥΝΟΛΟ	9	9	18	30

	Κωδικός	Τίτλος	'Ωρες Διδασκαλίας (Εργαστηριακές Μονάδες)	'Ωρες Διδασκαλίας (Θεωρητικές Μονάδες)	ΣΥΝΟΛΟ	
					ΩΔ	ΠΜ (ECTS)
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ 5 ^ο		Εργαστήριο Κατεύθυνσης	9		9	18
	Θ.027	Από την Τέχνη της Αρχαιότητας στη Μεσαιωνική Τέχνη		3	3	4
	ΕΘ.107	Τέχνη στο Δημόσιο Χώρο		3	3	4
		Μάθημα Κατ' επιλογήν Υποχρεωτικό ή Ελεύθερης Επιλογής		3	3	4
		ΣΥΝΟΛΟ	9	9	18	30

ΚΑΤΕΥΝΣΗ	Κωδικός	Τίτλος	'Ωρες Διδασκαλίας (Εργαστηριακές Μονάδες)	'Ωρες Διδασκαλίας (Θεωρητικές Μονάδες)	ΣΥΝΟΛΟ	
					ΩΔ	ΠΜ (ECTS)
6 ^ο ΕΞΑΜΗΝΟ		Εργαστήριο Κατεύθυνσης	9		9	18
	Θ.022	Τέχνη της Αναγέννησης και του Μπαρόκ		3	3	4
	Θ.012	Διδακτική της Ιστορίας της Τέχνης		3	3	4
		Μάθημα Κατ' επιλογήν Υποχρεωτικό ή Ελεύθερης Επιλογής		3	3	4
		ΣΥΝΟΛΟ	9	9	18	30

ΚΑΤΕΥΝΣΗ	Κωδικός	Τίτλος	'Ωρες Διδασκαλίας (Εργαστηριακές Μονάδες)	'Ωρες Διδασκαλίας (Θεωρητικές Μονάδες)	ΣΥΝΟΛΟ	
					ΩΔ	ΠΜ (ECTS)
7 ^ο ΕΞΑΜΗΝΟ		Εργαστήριο Κατεύθυνσης	9		9	16
	Θ.009	Φιλοσοφία - Αισθητική		3	3	4
	ΠΑ.1	Πρακτική Άσκηση I		3	3	6
		Μάθημα Κατ' επιλογήν Υποχρεωτικό ή Ελεύθερης Επιλογής		3	3	4
		ΣΥΝΟΛΟ	9	9	18	30

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ	Κωδικός	Τίτλος	Ώρες Διδασκαλίας (Εργαστηριακές Μονάδες)	Ώρες Διδασκαλίας (Θεωρητικές Μονάδες)	ΣΥΝΟΛΟ	
					ΩΔ	ΠΜ (ECTS)
8 ^ο ΕΞΑΜΗΝΟ		Εργαστήριο Κατεύθυνσης	9		9	16
	Θ.010	Μουσειολογία, Μουσειοπαιδα γω-γική & Πολιτισμική Διαχείριση		3	3	4
	ΠΑ.1	Πρακτική Άσκηση II		3	3	6
	Θ.026	Μεταπολεμικά Κινήματα		3	3	4
		ΣΥΝΟΛΟ	9	9	18	30

ΠΤΥΧΙΑΚΗ	Κωδικός	Τίτλος	'Ωρες Διδασκαλίας (Εργαστηριακές Μονάδες)	'Ωρες Διδασκαλίας (Θεωρητικές Μονάδες)	ΣΥΝΟΛΟ	
					ΩΔ	ΠΜ (ECTS)
9° ΕΞΑΜΗΝΟ		Εργαστήριο/ Διπλωματική	16		16	28
	Π.ΕΦ	Παιδαγωγικές εφαρμογές εργαστηρίου		2	2	2
		ΣΥΝΟΛΟ	16	2	18	30

ΠΤΥΧΙΑΚΗ	Κωδικός	Τίτλος	'Ωρες Διδασκαλίας (Εργαστηριακές Μονάδες)	'Ωρες Διδασκαλίας (Θεωρητικές Μονάδες)	ΣΥΝΟΛΟ	
					ΩΔ	ΠΜ (ECTS)
10° ΕΞΑΜΗΝΟ		Εργαστήριο/ Διπλωματική	18		18	30
		ΣΥΝΟΛΟ	18		18	30

Σύνολο Ωρών Εργαστηριακής ή Θεωρητικής Διδασκαλίας: **180**

Σύνολο Πιστωτικών Μονάδων (ECTS): **300**

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου και λήγει την 31η Αυγούστου του επομένου. Το διδακτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται χρονικά σε δύο εξάμηνα, στο χειμερινό και το εαρινό. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία και δύο (2) για εξετάσεις. Το πρώτο εξάμηνο, το χειμερινό, αρχίζει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου και το δεύτερο, το εαρινό, λήγει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου. Σε ειδικές περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν συμπληρώνεται ο ελάχιστος αριθμός διδακτικών εβδομάδων, είναι δυνατό με απόφαση του Τμήματος να συνεχιστούν τα μαθήματα τον Ιανουάριο ή τον Ιούνιο.

Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται τουλάχιστον δέκα (10) εξάμηνα σπουδών. Οι εξεταστικές περίοδοι είναι τρεις: του Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου, του Ιουνίου και του Σεπτεμβρίου. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας που πραγματοποιήθηκαν σ' ένα μάθημα είναι μικρότερος από τον προβλεπόμενο, το μάθημα θεωρείται ότι δε διδάχθηκε.

ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΡΓΙΕΣ

Τα μαθήματα διακόπτονται:

- από παραμονή Χριστουγέννων έως και την επομένη των Θεοφανείων (διακοπές των Χριστουγέννων)
- από Παρασκευή έως και Καθαρά Δευτέρα (διακοπές της Αποκριάς)
- από Μεγάλη Δευτέρα έως Κυριακή του Θωμά (διακοπές του Πάσχα)
- την ημέρα των Γενικών Φοιτητικών Εκλογών
- την ημέρα των Πρυτανικών Εκλογών

Επίσης, μαθήματα δεν γίνονται και κατά τις παρακάτω αργίες:

- εθνική εορτή της 28ης Οκτωβρίου
- επέτειος της απελευθέρωσης της Φλώρινας, 8 Νοεμβρίου
- επέτειος του Πολυτεχνείου, 17 Νοεμβρίου
- εορτή των Τριών Ιεραρχών, 30 Ιανουαρίου
- εθνική επέτειος της 25ης Μαρτίου
- 1^η Μαΐου
- του Αγίου Πνεύματος
- Οι μήνες Ιούλιος και Αύγουστος ορίζονται ως περίοδος θερινών διακοπών.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Τα μαθήματα του ενδεικτικού προγράμματος σπουδών διακρίνονται σε υποχρεωτικά και προαιρετικά ή επιλεγόμενα, τα δε τελευταία σε υποχρεωτικής και ελεύθερης επιλογής. Ο τρόπος τήρησης των απουσιών στα υποχρεωτικής παρακολούθησης μαθήματα καθορίζεται από τον διδάσκοντα.

Ειδικότερα έχουμε:

- **Παρακολούθηση στα Εργαστήρια**

Εφόσον η σπουδή στα εργαστήρια είναι ιδιαίτερα σημαντική για ένα Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών κρίνεται απαραίτητη και υποχρεωτική η παρουσία των φοιτητών/τριών για συγκεκριμένες ώρες, σύμφωνα με τους ακόλουθους κανόνες:

Τα εργαστήρια είναι ανοιχτά από τις 8.30 το πρωί μέχρι τις 9 το βράδυ. Σε αυτά υπάρχει διδάσκων τουλάχιστον 20 ώρες την εβδομάδα.

Για τον εισαγωγικό κύκλο εργαστηρίων ο/η φοιτητής/τρια είναι υποχρεωμένος να φοιτήσει, σε διάρκεια τριών (3) εξαμήνων, σε όλα τα διαθέσιμα εργαστήρια (από ένα εξάμηνο) σύμφωνα με το πρόγραμμα που ανακοινώνεται από τη γραμματεία (βλ. Μαθήματα Εργαστηρίων).

Για την κατεύθυνση ο/η φοιτητής/τρια επιλέγει μόνον ένα εργαστήριο και σπουδάζει σε αυτό επί πέντε (5) εξάμηνα. Στο εργαστήριο αυτό είναι υποχρεωμένος να είναι παρών τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα.

Ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να συμπληρώσει σ' αυτά αριθμό παρουσιών που να αντιστοιχεί στα 4/5 τουλάχιστο του συνολικού αριθμού των ωρών διδασκαλίας του συγκεκριμένου μαθήματος. Σε αντίθετη περίπτωση επαναλαμβάνει το εξάμηνο όποτε αυτό προσφέρεται.

- **Αλλαγή κατεύθυνσης**

Αλλαγή Εργαστηρίου Κατεύθυνσης χωρίς επίπτωση στη συνολική διάρκεια σπουδών επιτρέπεται μόνο μέχρι την ολοκλήρωση του 5ου εξαμήνου σπουδών (του δεύτερου εξαμήνου στην Κατεύθυνση). Μετά το 5ο εξάμηνο σπουδών (δεύτερο εξάμηνο στην Κατεύθυνση) δεν είναι εφικτή η αλλαγή Εργαστηρίου Κατεύθυνσης.

Σε κάθε περίπτωση η αλλαγή γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης του Τμήματος μετά από αίτηση του/της φοιτητή/τριας.

- **Παρακολούθηση στα Θεωρητικά-Εργαστηριακά Μαθήματα**

Τα θεωρητικά-εργαστηριακά μαθήματα είναι τρίωρα. Η φοίτηση σε αυτά είναι υποχρεωτική. Ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να συμπληρώσει σ' αυτά αριθμό παρουσιών που να αντιστοιχεί στα 4/5 τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των ωρών διδασκαλίας του συγκεκριμένου μαθήματος. Σε αντίθετη περίπτωση επαναλαμβάνει το μάθημα όποτε αυτό προσφέρεται.

- **Παρακολούθηση στα Θεωρητικά Μαθήματα**

Τα θεωρητικά μαθήματα είναι προαιρετικής παρακολούθησης. Με απόφαση της Γ.Σ. ή του Συμβουλίου της Σχολής ή της Γ.Σ. του Τμήματος, ύστερα από εισήγηση του διδάσκοντος, μπορεί να καθοριστεί ως υποχρεωτική η παρακολούθηση και η συμμετοχή των φοιτητών ή σπουδαστών σε ορισμένες μορφές εκπαιδευτικού έργου, όπως π.χ. σεμιναρίων, εργαστήριων, φροντιστηριακών μαθημάτων, κλινικών ή πρακτικών ασκήσεων. Εξαιρέσεις επιτρέπονται, εφόσον συντρέχουν σοβαροί λόγοι: «Άρθρο 36. Πρότυπος εσωτερικός κανονισμός ΑΕΙ. Προεδρικό διάταγμα υπ' αριθ.160.

ΕΙΣΑΧΘΕΝΤΕΣ ΑΠΟ ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Οι εισαχθέντες από Κατατακτήριες (εκτός των αποφοίτων Ανωτάτων Σχολών Καλών Τεχνών ή Σχολών Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών ή αναγνωρισμένων από το ΔΟΑΤΑΠ ισότιμων Σχολών του εξωτερικού) εγγράφονται στο 1^ο έτος φοίτησης. Οι εισαχθέντες αναγνωρίζουν ως μαθήματα του προηγούμενου κύκλου σπουδών τους όσα έχουν συνάφεια με τα μαθήματα του ΤΕΕΤ, χωρίς να καταχωρείται βαθμός για τα μαθήματα αυτά.

Για την αναγνώριση των μαθημάτων οι φοιτητές/τριες προσκομίζουν αναλυτική βαθμολογία και περιεχόμενο του μαθήματος επικυρωμένα από το Τμήμα προέλευσης. Η αναγνώριση γίνεται μετά από αίτηση του φοιτητή/τριας στο εξάμηνο που διδάσκεται το αντίστοιχο μάθημα.

Για όσους μετεγγράφονται ή κατατάσσονται από άλλα Α.Ε.Ι. ή από άλλες σχολές ή Τμήματα του ίδιου Α.Ε.Ι. σε επόμενο του πρώτου εξάμηνο, η Γ.Σ. ή το Συμβούλιο της σχολής ή η Γ.Σ. του Τμήματος, στο οποίο μετεγγράφονται ή κατατάσσονται, αναγνωρίζει ως επιτυχώς εξετασθέντα τα μαθήματα, στα οποία ο μετεγγραφόμενος ή κατατασσόμενος έχει εξεταστεί επιτυχώς στο Α.Ε.Ι. ή στη σχολή ή Τμήμα, από τα οποία προέρχεται, εφόσον τα μαθήματα αυτά ανήκουν στο ίδιο ή παρόμοιο γνωστικό αντικείμενο με μαθήματα που διδάσκονται στο Α.Ε.Ι. ή στη σχολή ή Τμήμα υποδοχής. Κατά τα λοιπά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και οι αντίστοιχες αποφάσεις των συλλογικών οργάνων του Α.Ε.Ι. ή της σχολής ή Τμήματος που υποδέχεται τον μετεγγραφόμενο ή κατατασσόμενο φοιτητή ή σπουδαστή. ‘Άρθρο 39 Πρότυπος εσωτερικός κανονισμός ΑΕΙ. Προεδρικό διάταγμα υπ’ αριθ.160.

Όσοι είναι απόφοιτοι Ανωτάτων Σχολών Καλών Τεχνών ή Σχολών Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών ή αναγνωρισμένων από το ΔΟΑΤΑΠ ισότιμων Σχολών του εξωτερικού και έχουν εισαχθεί με κατατακτήριες εξετάσεις απαλλάσσονται του Εισαγωγικού Κύκλου και εισέρχονται κατευθείαν στην Κατεύθυνση.

Αν οι εισαχθέντες με Κατατακτήριες είναι απόφοιτοι του ΤΕΕΤ τότε παρακολουθούν τα Εργαστήρια Κατεύθυνσης του ΤΕΕΤ και κανένα άλλο μάθημα. Σε κάθε περίπτωση θα παρακολουθήσουν διαφορετική κατεύθυνση από εκείνη από την οποία αποφοίτησαν στο πρώτο τους πτυχίο. Σε περίπτωση αποφοίτων άλλων Ανωτάτων Σχολών Καλών Τεχνών ή Σχολών Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών ή αναγνωρισμένων από το ΔΟΑΤΑΠ ισότιμων Σχολών του εξωτερικού εξετάζεται κατά περίπτωση ο αριθμός των πρόσθετων μαθημάτων Κατεύθυνσης που πρέπει να παρακολουθήσουν χωρίς αριθμητικό περιορισμό.

ΔΗΛΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Στην αρχή του εξαμήνου και μέσα σε διάστημα δυο εβδομάδων ο φοιτητής/τρια καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος δήλωση, η οποία περιέχει τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών που αποφάσισε να παρακολουθήσει κατά το συγκεκριμένο εξάμηνο. Το έντυπο της δήλωσης διατίθεται από τη Γραμματεία. Κατά τη δήλωση των μαθημάτων, κυρίως των Κατ’ Επιλογήν Υποχρεωτικών, ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να λάβει υπόψη του το ωρολόγιο πρόγραμμα, προκειμένου να μη συμπίπτουν οι ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων που

προτίθεται να επιλέξει. Ο/η φοιτητής/τρια έχει δικαίωμα να παραλάβει δωρεάν τα σχετικά διδακτικά συγγράμματα και να εξεταστεί μόνο στα μαθήματα τα οποία δήλωσε κατά το συγκεκριμένο εξάμηνο. Ο/η φοιτητής/τρια δε δικαιούται να εξεταστεί σε μάθημα το οποίο δεν έχει συμπεριλάβει στη Δήλωση Μαθημάτων που υποβάλλει στην αρχή της χρονιάς. Τα συγγράμματα χορηγούνται σύμφωνα με όσα ορίζονται από το πρόγραμμα «Εύδοξος». Σε περίπτωση αποτυχίας σε Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό μάθημα, ο φοιτητής υποχρεώνεται να το επαναλάβει σε επόμενα εξάμηνα ή να το αντικαταστήσει με άλλο Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικό μάθημα.

Οι φοιτητές/τριες μπορούν να δηλώσουν τα προσφερόμενα μαθήματα που προβλέπονται σε κάθε εξάμηνο σύμφωνα με τον οδηγό σπουδών και μέχρι τρία από τα μαθήματα που χρωστούν από παλαιότερα εξάμηνα.

Οι δηλώσεις μαθημάτων είναι υποχρεωτικές και γίνονται και με εξουσιοδότηση μόνο τις προβλεπόμενες μέρες. Αλλαγές στις δηλώσεις των μαθημάτων δεν γίνονται.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Η διδασκαλία των μαθημάτων του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών γίνεται σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα που καταρτίζεται από τη Γραμματεία της Σχολής ή του Τμήματος σε συνεργασία με την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών και εγκρίνεται από τη Γ.Σ. του Τμήματος. Η διδασκαλία των μαθημάτων επιλογής είναι εφικτή εφόσον εγγραφούν έξι άτομα στο καθένα. Η γενική συνέλευση του Τμήματος αποφασίζει αν θα πρέπει να διδαχθεί μάθημα ελεύθερης επιλογής και με λιγότερους από έξι φοιτητές/τριες. Μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων σε μαθήματα ελεύθερης επιλογής στα θεωρητικά και θεωρητικά εργαστηριακά 25 φοιτητές/τριες. Ο μέγιστος αριθμός των συμμετεχόντων στο μάθημα μπορεί να είναι μικρότερος κατά την κρίση του διδάσκοντος.

Ο αριθμός των φοιτητών στα μαθήματα του εισαγωγικού κύκλου δεν θα πρέπει να είναι μεγαλύτερος από το πηλίκο που προκύπτει από τη διαίρεση του συνολικού αριθμού των εισαχθέντων φοιτητών δια του αριθμού των προσφερόμενων εισαγωγικών μαθημάτων του κύκλου. Οι φοιτητές των παλαιότερων ακαδημαϊκών ετών (έτος εισαγωγής πριν το 2015), που δεν έχουν φοιτήσει επιτυχώς στα μαθήματα του κύκλου, δεν εντάσσονται σε αυτή τη ρύθμιση και φοιτούν κανονικά στα μαθήματα του κύκλου που επέλεξαν αρχικά.

Οι φοιτητές/τριες δικαιούνται να χρησιμοποιούν για τις ανάγκες των μαθημάτων τη βιβλιοθήκη, τα αναγνωστήρια, τα εργαστήρια και τον υπόλοιπο εξοπλισμό της Σχολής.

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Η αξιολόγηση της επίδοσης του/της φοιτητή/τριας βασίζεται κυρίως στην τελική εξέταση μετά τη λήξη του εξαμήνου.

Ο/η φοιτητής/τρια έχει δικαίωμα να προσέλθει στις εξετάσεις εφόσον έχει συμπληρώσει τον αριθμό παρουσιών που απαιτείται για κάθε μάθημα υποχρεωτικής παρακολούθησης. Σε αντίθετη περίπτωση ο φοιτητής/τρια επαναλαμβάνει την φοίτηση το επόμενο εξάμηνο ή όποτε αυτό προσφέρεται.

Η εξέταση μπορεί να είναι - κατά την κρίση του διδάσκοντα - με φάκελο εργασιών, γραπτή ή προφορική ή άλλου είδους. Ο/η φοιτητής/τρια δικαιούται να εξεταστεί κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου στα μαθήματα και των δύο εξαμήνων, χειμερινού και εαρινού, ενώ κατά τις περιόδους Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου και Ιουνίου μόνο στα μαθήματα του αντίστοιχου εξαμήνου. Σε περίπτωση αποτυχίας σε μάθημα Εργαστηρίου, Θεωρητικό Υποχρεωτικό ή Θεωρητικό-Εργαστηριακό Υποχρεωτικό και στις δυο εξεταστικές περιόδους ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να το δηλώσει ξανά σε επόμενο εξάμηνο, ώστε να αποκτήσει εκ νέου το δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις του συγκεκριμένου μαθήματος.

Αν ο φοιτητής/τρια αποτύχει περισσότερες από τρεις φορές σε ένα μάθημα, ανεξάρτητα από το χρόνο δήλωσης του, ύστερα από αίτησή του/της και με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης εξετάζεται, στην επόμενη εξεταστική περίοδο του μαθήματος από τριμελή επιτροπή καθηγητών της σχολής, οι οποίοι έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο και ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδάσκων.

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ

Η επίδοση στα μαθήματα εκτιμάται και εκφράζεται με βαθμούς. Κάθε μάθημα ή διπλωματική εργασία βαθμολογείται σε ακέραιες ή και μισές μονάδες. Η βαθμολογική κλίμακα ορίζεται από το μηδέν έως το δέκα:

*1 = κακώς, 2 - 4 = μετρίως, 5 - 6 = καλώς, 7 - 8 = λίαν καλώς, 9-10 = άριστα.
Ελάχιστος ικανοποιητικός βαθμός είναι το πέντε (5).*

Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από το διδάσκοντα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του Τμήματος το πολύ μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την εξέταση του μαθήματος. Επανεξέταση ή αναθεώρηση δεν επιτρέπεται. Κατ' εξαίρεση το Τμήμα μπορεί να αποφασίσει επανεξέταση σε μάθημα σε περίπτωση αποτυχίας ποσοστού μεγαλύτερου του 85% των φοιτητών/τριών που εξετάστηκαν.

Στα Εργαστήρια Κατεύθυνσης βαθμολογούν αποκλειστικά οι υπεύθυνοι/ες των τεσσάρων Εργαστηρίων Κατεύθυνσης λαμβάνοντας υπ' όψη την ακαδημαϊκή επίδοση στο Εργαστήριο Κατεύθυνσης.

Η βαθμολογία μπορεί να γίνεται με ακέραιο νούμερο ή με μισό.

Για όσους θα παρακολουθήσουν ευρωπαϊκά προγράμματα εκπαίδευσης, όπως το ERASMUS, αναγνωρίζεται ως χρόνος πραγματικής φοίτησης ο χρόνος του προγράμματος και η αντίστοιχη βαθμολογία, αφού μετατραπεί στην προαναφερόμενη βαθμολογική κλίμακα. Επίσης, τους αναγνωρίζονται οι πιστωτικές μονάδες που αντιστοιχούν στο φόρτο εργασίας των μαθημάτων τα οποία παρακολούθησαν στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος.

ΠΤΥΧΙΟ - ΒΑΘΜΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥ

Ο/η φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές του και παίρνει πτυχίο όταν έχει φοιτήσει δέκα (10) εξάμηνα, έχει επιτύχει στα προβλεπόμενα μαθήματα και έχει συγκεντρώσει τριακόσιες (300) Πιστωτικές Μονάδες (ECTS) ή εκατόν ογδόντα (180) Ώρες Διδασκαλίας. Στο πτυχίο αναγράφεται ο βαθμός σε δεκαδική μορφή, η οποία μπορεί να έχει έως δύο δεκαδικά ψηφία. Ο βαθμός μπορεί να κυμαίνεται από το πέντε (5) έως το δέκα (10). Η βαθμολογία από 5 έως 6,4 αντιστοιχεί στο χαρακτηρισμό «καλώς», από 6,5 έως 8,4 στο «λίαν καλώς» και από 8,5 έως 10 στο «άριστα».

Η βαθμολογία του κάθε μαθήματος πολλαπλασιάζεται με ένα συντελεστή ο οποίος είναι ίδιος με τις πιστωτικές μονάδες κάθε μαθήματος και το άθροισμα ανάγεται στην κλίμακα με άριστα το δέκα (10).

Όσοι έχουν εισαχθεί ως άτομα με ειδική καλλιτεχνική προδιάθεση και δεν έχουν προσκομίσει απολυτήριο Λυκείου, παρακολουθούν όλα τα προσφερόμενα μαθήματα στο Τμήμα, αλλά δεν έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν πιστοποιητικό παιδαγωγικής επάρκειας.

Ειδικές περιπτώσεις θεμάτων που δεν αναφέρονται στον παρόντα **ΟΔΗΓΟ ΣΠΟΥΔΩΝ** λύνονται με προτάσεις του Προέδρου του Τμήματος.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Την ευθύνη οργάνωσης των πτυχιακών εξετάσεων αναλαμβάνει επιτροπή που αποτελείται από διδάσκοντες του Τμήματος και ορίζεται στην αρχή κάθε

ακαδημαϊκού έτους από τα αρμόδια όργανα του Τμήματος. Σκοπός της επιτροπής είναι ο συντονισμός των πτυχιακών εξετάσεων σε συνεργασία με τους διδάσκοντες και επιβλέποντες καθηγητές των πτυχιακών εργασιών.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

EζωA.1 Βασικό Εργαστήριο - Ζωγραφική 1-1^ο ή 2^ο ή 3^ο εξάμηνο

Διδάσκοντες:

Σωτήρης Λιούκρας Ε.Ε.Π. (1^ο και 3^ο εξάμηνο)

Θωμάς Ζωγράφος, Ε.Ε.Π., (2^ο εξάμηνο)

Ο χαρακτήρας του μαθήματος είναι εργαστηριακός με έμφαση στο χρώμα. Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές-τριες να αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις που αφορούν την λειτουργία του χρώματος στη ζωγραφική και στην τέχνη γενικότερα. Πιο συγκεκριμένα με ασκήσεις εκ του φυσικού (μοντέλο, νεκρές φύσεις, φύση) επιχειρείται να δοθεί έμφαση στο χρώμα και στην καλλιέργεια αισθητικού προβληματισμού, για τη σχέση φυσικής πραγματικότητας και καλλιτεχνικής απόδοσης. Δίνεται έμφαση στην αυτονομία του χρώματος, της γραφής, στις σχέσεις των χρωμάτων μεταξύ τους, στη σχέση χρώματος- σχεδίου, στη σχέση τονικότητας - χρώματος και στη κατανόηση συνολικά της ζωγραφικής επιφάνειας με πλαστικούς όρους. Επιπλέον δίνεται έμφαση στους ποικίλους τρόπους με τους οποίους οι σχέσεις αυτές λειτουργούν οπτικά και επηρεάζουν ψυχολογικά την πρόσληψη της πραγματικότητας. Χρησιμοποιώντας ως πηγές τη φύση και την ιστορία της ζωγραφικής παράδοσης, οι φοιτητές-τριες με ποικίλα υλικά διερευνούν αισθητικά και εννοιολογικά ζητήματα της λειτουργίας της εικόνας, με στόχο την αποκάθαρση του βλέμματος από συμβάσεις, ανοίγοντας καινούριους δρόμους πρόσληψης και δημιουργικής απόδοσης.

Μαθησιακά αποτελέσματα:το μάθημα βοηθάει:

- Στην προσέγγιση της έννοιας της Μορφής και της μορφοπλαστικής διαδικασίας.
- Στην κατανόηση της αξίας και του ρόλου των μορφικών στοιχείων, (σημείο - γραμμή - σχήμα - χρώμα) ως βασικών - θεμελιακών μέσων κατά την μορφοπλαστική διαδικασία.
- Στην χρήση και αξιοποίηση των μορφικών στοιχείων στην μορφοπλαστική διαδικασία.
- Στην χρήση και αξιοποίηση στα πλαίσια του μαθήματος, διαφόρων υλικών - μέσων - τεχνικών της Ζωγραφικής.
- Στην δημιουργικότητα και παραγωγή εικαστικού έργου από τους φοιτητές/τριες.

- Στην επαφή με το ιστορικό πλαίσιο, (ανάδειξη του κυρίαρχου ρόλου της Μορφής και της αξίας των μορφικών στοιχείων κατά το παρελθόν αλλά και στην σύγχρονη εποχή).

1^ο Εργαστήριο Ζωγραφικής

Διδάσκων: Ιωάννης Ζιώγας, Αν. Καθηγητής

Η ζωγραφική είναι μια γλώσσα εικαστικής έκφρασης που καθορίζεται από δύο συνιστώσες: πρώτον από την ιστορικότητά της (το απόθεμα εικόνων και τεχνικών που έχουν συσσωρευτεί στη μνήμη της κατά την διάρκεια της μακρόχρονης πορείας της) και δεύτερον από τη δυνατότητά της ως μέσου να εκφράζει με αναγωγικό τρόπο διαχρονικές ποιητικές, φιλοσοφικές και δομικές έννοιες. Η πρώτη συνιστώσα προσεγγίζεται με την σπουδή των υλικών χαρακτηριστικών της ζωγραφικής: χρώμα, σύνθεση, ζωγραφική ύλη, επιφάνεια, μελέτη της φύσης. Η δεύτερη συνιστώσα προσεγγίζεται με την διδασκαλία του διευρυμένου ρόλου της σύγχρονης ζωγραφικής: κατασκευές, εγκαταστάσεις, φωτογραφία, νέα μέσα, υβριδικές μορφές τέχνης. Με την συνδυαστική αυτή διδακτική μεθοδολογία θα μπορέσει ο/η φοιτητής/τρια να σχηματίσει τον προσωπικό του κόσμο εικόνων και καλλιτεχνικής έκφρασης μέσα από την ενδυνάμωση των τεχνικών του δεξιοτήτων. Σημαντικό μέρος της διδασκαλίας αποτελεί η κοινωνική συνειδητοποίηση του/της φοιτητή/τριας με τις δράσεις που οργανώνει το 1^ο Εργαστήριο (*Εικαστική Πορεία προς τις Πρέσπες, Παρατηρητήριο Εικαστικής Λογοκρισίας*).

ΕζωΑ.01 Ζωγραφική εργαστήριο 1-4^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ιωάννης Ζιώγας, Αν. Καθηγητής

Σπουδή εκ του φυσικού, ασκήσεις από το μοντέλο και στην φύση. Εισαγωγή σε σύγχρονες προσεγγίσεις σχηματισμού της ζωγραφικής επιφάνειας και εικόνας. Εργασία σε μια θεματική με εικαστικές και εννοιολογικές προεκτάσεις (ιστορία/μνήμη).Προσωπικό έργο. Κείμενο ατομικού στοχασμού.

Μαθησιακά αποτελέσματα:το μάθημα βοηθάει:

- Στην απόκτηση τεχνικών ζωγραφικών δεξιοτήτων για την σπουδή του μοντέλου και της φύσης.
- Στην κατανόηση βασικών εννοιών οπτικές αντίληψης και πως αυτές εφαρμόζονται στη ζωγραφική και ευρύτερα στην καλλιτεχνική πρακτική.

- Στην εφαρμογή γνώσεων από άλλα Μαθήματα του Προγράμματος σπουδών όπως της Ιστορίας Τέχνης, τις Θεωρίες Τεχνών κ.ά. στην εικαστική προσέγγιση των φοιτητών/τριών.
- Στην απόκτηση αρχικών γνώσεων τεκμηρίωσης της εικαστικής τους έρευνας με τον γραπτό λόγο.
- Στην κατανόηση της σύγχρονης προσέγγισης της Ζωγραφικής πρακτικής στο πολιτιστικό και κοινωνικό σημερινό διεθνοποιημένο πλαίσιο.

ΕξωΑ.2 Ζωγραφική εργαστήριο 1-5^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ιωάννης Ζιώγας, Αν. Καθηγητής

Σπουδή εκ του φυσικού, ασκήσεις από το μοντέλο και στη φύση. Έμφαση στις δυνατότητες ερμηνείας του πραγματικού. Εισαγωγή σε σύγχρονες προσεγγίσεις της ζωγραφικής επιφάνειας. Εργασία σε μια θεματική με εικαστικές και εννοιολογικές προεκτάσεις (χώρος/χρόνος). Προσωπικό έργο. Κείμενο ατομικού στοχασμού. Διάλεξη σε μια εικαστική θεματική που να σχετίζεται με το έργο του/της φοιτητή/τριας.

Μαθησιακά αποτελέσματα:το μάθημα βοηθάει:

- Στην απόκτηση τεχνικών ζωγραφικών δεξιοτήτων για την σπουδή του μοντέλου και της φύσης.
- Στην κατανόηση της διαχρονικότητας της Ζωγραφικής Εικόνας και του Παγκόσμιου χαρακτήρα των συμβόλων.
- Στην κατανόηση της Ζωγραφικής Παράδοσης.
- Στην εφαρμογή γνώσεων από άλλα Μαθήματα του Προγράμματος σπουδών όπως την Ιστορία Τέχνης, τις Θεωρίες Τεχνών κ.ά. στην εικαστική προσέγγιση των φοιτητών/τριών.
- Στην απόκτηση αρχικών γνώσεων τεκμηρίωσης της εικαστικής τους έρευνας με τον γραπτό λόγο.
- Στην κατανόηση της σύγχρονης προσέγγισης της Ζωγραφικής πρακτικής στο πολιτιστικό και κοινωνικό σημερινό διεθνοποιημένο πλαίσιο.

ΕξωΑ.3 Ζωγραφική εργαστήριο 1-6^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ιωάννης Ζιώγας, Αν. Καθηγητής

Σπουδή εκ του φυσικού, ασκήσεις από το μοντέλο και στη φύση. Έμφαση στις δυνατότητες ερμηνείας του πραγματικού. Προσεγγίσεις μετασχηματισμού της εικόνας, εισαγωγή στις προσεγγίσεις της ζωγραφικής ως ενός διευρυμένου πεδίου.

Εργασία σε μια θεματική με εικαστικές και εννοιολογικές προεκτάσεις (κοινωνικό πλαίσιο). Συμμετοχή σε μια από τις συλλογικές διαδικασίες που διοργανώνει το Εργαστήριο (*Εικαστική Πορεία προς τις Πρέσπες, Παρατηρητήριο Εικαστικής Λογοκρισίας*). Προσωπικό έργο. Κείμενο ατομικού στοχασμού. Παιδαγωγικές Εφαρμογές

Μαθησιακά αποτελέσματα:το μάθημα βοηθάει:

- Στην απόκτηση των τεχνικών ζωγραφικών δεξιοτήτων για την σπουδή του μοντέλου και της φύσης.
- Στην κατανόηση της διαχρονικότητας της Ζωγραφικής Εικόνας και του Παγκόσμιου χαρακτήρα των συμβόλων της.
- Στην ουσιαστική κατανόηση της Ζωγραφικής Παράδοσης.
- Στην εφαρμογή γνώσεων από άλλα Μαθήματα του Προγράμματος σπουδών όπως της Ιστορίας Τέχνης, τις Θεωρίες Τεχνών κ.ά. στην εικαστική του/ης προσέγγιση.
- Απόκτηση προχωρημένων γνώσεων τεκμηρίωσης της εικαστικής του/ης έρευνας με τον γραπτό λόγο.
- Κατανόηση της σύγχρονης προσέγγισης της Ζωγραφικής πρακτικής σε σχέση με την εννοιολογική της διάσταση.

ΕζωΑ.4 Ζωγραφική εργαστήριο 1- 7^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ιωάννης Ζιώγας, Αν. Καθηγητής

Επιλογή ενός θέματος που θα επεξεργαστεί ο/η φοιτητής/τρια και θα μελετήσει τις προσεγγίσεις των προηγούμενων εξαμήνων. Έμφαση στις δυνατότητες ερμηνείας του πραγματικού. Προσεγγίσεις μετασχηματισμού της εικόνας, εισαγωγή στις προσεγγίσεις της ζωγραφικής ως ενός διευρυμένου πεδίου. Εργασία σε μια θεματική με εικαστικές και εννοιολογικές προεκτάσεις (αυτοαναφορικότητες/αυτοπροσδιορισμοί). Συμμετοχή σε μια από τις συλλογικές διαδικασίες που διοργανώνει το Εργαστήριο (*Εικαστική Πορεία προς τις Πρέσπες, Παρατηρητήριο Εικαστικής Λογοκρισίας*). Προσωπικό έργο. Κείμενο ατομικού στοχασμού. Παιδαγωγικές Εφαρμογές.

Μαθησιακά αποτελέσματα:το μάθημα βοηθάει:

- Στην απόκτηση τεχνικών ζωγραφικών δεξιοτήτων για την σπουδή του μοντέλου και της φύσης.
- Στην κατανόηση της διαχρονικότητας της Εννοιολογικής ανάπτυξης της ζωγραφικής μέσα στον τρισδιάστατο χώρο (εγκαταστάσεις). Εφαρμογή

γνώσεων από άλλα Μαθήματα του Προγράμματος σπουδών όπως της Ιστορίας Τέχνης, τις Θεωρίες Τεχνών κ.ά. στην εικαστική του/ης προσέγγιση.

- Στην απόκτηση προχωρημένων γνώσεων τεκμηρίωσης της εικαστικής του/ης έρευνας με τον γραπτό λόγο.
- Στην κατανόηση της σύγχρονης προσέγγισης της Ζωγραφικής πρακτικής σε σχέση με την εννοιολογική της διάσταση.

ΕζωΑ.5 Ζωγραφική εργαστήριο 1 - 8^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ιωάννης Ζιώγας, Αν. Καθηγητής

Ατομική εργασία με κάθε φοιτητή/τρια. Διερεύνηση των δυνατοτήτων της θεματικής, επίλυση τεχνικών προβλημάτων, μελέτη των εννοιολογικών προεκτάσεων. Συμμετοχή σε μια από τις συλλογικές διαδικασίες που διοργανώνει το Εργαστήριο (Εικαστική Πορεία προς τις Πρέσπες, Παρατηρητήριο Εικαστικής Λογοκρισίας). Κείμενο ατομικού στοχασμού.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:το μάθημα βοηθάει:

- Στην απόκτηση τεχνικών ζωγραφικών δεξιοτήτων για την σπουδή του μοντέλου και της φύσης.
- Στην κατανόηση της διαχρονικότητας της Εννοιολογικής ανάπτυξης της ζωγραφικής μέσα στον τρισδιάστατο χώρο (εγκαταστάσεις).
- Στην εφαρμογή γνώσεων από άλλα Μαθήματα του Προγράμματος σπουδών όπως της Ιστορίας Τέχνης, τις Θεωρίες Τεχνών κ.ά. στην εικαστική του/ης προσέγγιση.
- Στην απόκτηση προχωρημένων γνώσεις τεκμηρίωσης της εικαστικής του/ης έρευνας με τον γραπτό λόγο.
- Στην αυτονομία στην παραγωγή καλλιτεχνικού έργου και δημιουργία εικαστικών κόσμων με έρευνα και εκφραστική πρόθεση.

ΕζωΑ.Δ1 Διπλωματική -9^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ιωάννης Ζιώγας, Αν. Καθηγητής

Ο/η φοιτητής/τρια προτείνει την θεματική της διπλωματικής. Ατομική εργασία με κάθε φοιτητή/τρια. Κείμενο ατομικού στοχασμού.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:το μάθημα βοηθάει:

- Στην αυτόνομη εργασία σχηματισμού εικαστικών κόσμων με έρευνα και εκφραστική πρόθεση ώστε η Διπλωματική του/ης να χαρακτηρίζεται από φαντασία και ευρηματικότητα.

- Στην απόκτηση τεχνικών ζωγραφικής δεξιότητας για την ολοκλήρωση της Διπλωματικής.
- Στην εφαρμογή γνώσεων από άλλα Μαθήματα του Προγράμματος σπουδών όπως της Ιστορίας Τέχνης, τις Θεωρίες Τεχνών κ.ά. στην εικαστική του/ης προσέγγιση.
- Στην απόκτηση προχωρημένων γνώσεων τεκμηρίωσης της εικαστικής του/ης έρευνας με τον γραπτό λόγο.

ΕζωΑ.Δ2 Διπλωματική -10° εξάμηνο

Διδάσκων: Ιωάννης Ζιώγας, Αν. Καθηγητής

Ολοκλήρωση της διπλωματικής. Ατομική εργασία με κάθε φοιτητή/τρια. Κείμενο ατομικού στοχασμού.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: το μάθημα βοηθάει:

- Στην απόκτηση τεχνικών ζωγραφικών δεξιοτήτων για την ολοκλήρωση της Διπλωματικής.
- Στην εφαρμογή γνώσεων από άλλα Μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών όπως της Ιστορίας Τέχνης, τις Θεωρίες Τεχνών κ.ά. στην εικαστική του/ης προσέγγιση.
- Στην απόκτηση προχωρημένων γνώσεων τεκμηρίωσης της εικαστικής του/ης έρευνας με τον γραπτό λόγο.
- Στην αυτόνομη εργασία σχηματισμού εικαστικών κόσμων με έρευνα και εκφραστική πρόθεση ώστε η Διπλωματική του/ης να χαρακτηρίζεται από φαντασία και ευρηματικότητα.

2° Εργαστήριο Ζωγραφικής

Διδάσκων: Ιωάννης Καστρίτης, Αν. Καθηγητής

Το 2° εργαστήριο ζωγραφικής είναι ένα εργαστήριο προσανατολισμένο στην ενδελεχή σπουδή-ανάδειξη της ζωγραφικής, στις διάφορες εκφάνσεις της. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις βασικές αρχές της ζωγραφικής, ώστε οι σπουδαστές να κατακτήσουν τεχνικές δεξιότητες και αισθητικό προβληματισμό που απαιτείται, για να διευρύνουν τον ορίζοντα των μορφοπλαστικών δυνατοτήτων τους. Η ένταξη και η μελέτη του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής στην εκπαιδευτική διαδικασία, ενθαρρύνεται από το εργαστήριο. Μέσα από παρουσιάσεις καλλιτεχνών, επισκέψεις σε εκθέσεις και ομαδικές κριτικές επιδιώκεται η δημιουργία ερεθισμάτων και ταυτόχρονα η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας των φοιτητών/τριών.

Η εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να έχει μια διάσταση ιστορικότητας με διαρκείς αναφορές στην τρέχουσα τέχνη και στην ιστορία της τέχνης. Βασικός στόχος παραμένει η ανανέωση της εικαστικής, ζωγραφικής πράξης μακριά από συμβάσεις και εύκολους εντυπωσιασμούς, αλλά και η ανάδειξη της ιδιαιτερότητας και της προσωπικής έκφρασης κάθε σπουδαστή.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΕζωΒ.01 Ζωγραφική εργαστήριο 2-4^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Γιάννης Καστρίτσης

Συνέχεια των προβληματισμών του προηγούμενου εξαμήνου. Γνωριμία με τα ποικίλα υλικά της ζωγραφικής, διερεύνηση των τεχνικών και αισθητικών δυνατοτήτων τους, πειραματισμός. Εικαστική διερεύνηση του φυσικού χώρου της περιοχής. Οι εικαστικές ποιότητες στη φύση, (χρώματα, σχήματα γραφές, το αφαιρετικό και το συγκεκριμένο στοιχείο, το οργανικό και φυσικό, το τυχαίο).

Μαθησιακά Αποτελέσματα:οι φοιτητές στο τέλος του εξαμήνου θα πρέπει με ικανοποιητικό τρόπο:

- Να γνωρίζουν το αναλογικό αναπαραστατικό σχέδιο.
- Να γνωρίζουν τις δυνατότητες του χρώματος και των άλλων υλικών της ζωγραφικής.
- Να κατανοούν και να εφαρμόζουν στα έργα τους τις βασικές αρχές της σύνθεσης.
- Να έχουν αναπτύξει έναν κριτικό λόγο για το έργο τους και γενικότερα για την τέχνη.

ΕζωΒ.2 Ζωγραφική εργαστήριο 2 -5^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ιωάννης Καστρίτσης, Αν. Καθηγητής

Γνωριμία με τα ποικίλα υλικά της ζωγραφικής, διερεύνηση των τεχνικών και αισθητικών δυνατοτήτων τους, πειραματισμός. Εικαστική διερεύνηση του φυσικού χώρου της περιοχής. Οι εικαστικές ποιότητες στη φύση, (χρώματα, σχήματα γραφές, το αφαιρετικό και το συγκεκριμένο στοιχείο, το οργανικό και φυσικό, το τυχαίο).Έμφαση στο χρώμα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:το μάθημα βοηθάει:

- Στην ενδελεχή μελέτη της καλλιτεχνικής πράξης.

- Στην ανάδειξη και ενθάρρυνση της ιδιαιτερότητας και της προσωπικής ματιάς και γραφής κάθε φοιτητή/τριας.
- Στον σχολιασμό έργων καλλιτεχνών, επισκέψεις σε εκθέσεις, ομαδικές κριτικές.
- Στην έμφαση στο χρώμα.

ΕζωΒ.3 Ζωγραφική εργαστήριο 2 -6^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ιωάννης Καστρίτσης, Αν. Καθηγητής

Γνωριμία με τα ποικίλα υλικά της ζωγραφικής, διερεύνηση των τεχνικών και αισθητικών δυνατοτήτων τους, πειραματισμός. Εικαστική διερεύνηση του φυσικού χώρου της περιοχής. Οι εικαστικές ποιότητες στη φύση, (χρώματα, σχήματα γραφές, το αφαιρετικό και το συγκεκριμένο στοιχείο, το οργανικό και φυσικό, το τυχαίο).Έμφαση στο χρώμα. Θεματικές ασκήσεις.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:το μάθημα βοηθάει:

- Στην συνέχεια των προβληματισμών του προηγούμενου εξαμήνου.
- Στην σύνδεση του έργου του φοιτητή/τριας με την ιστορία της τέχνης και την τρέχουσα καλλιτεχνική πραγματικότητα.
- Στην ανάδειξη και ενθάρρυνση της ιδιαιτερότητας της προσωπικής έκφρασης και της γραφής του κάθε φοιτητή/τριας.

ΕζωΒ.4 Ζωγραφική εργαστήριο 2 -7^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ιωάννης Καστρίτσης, Αν. Καθηγητής

Μεγαλύτερη εμβάθυνση στους προβληματισμούς και στα τεχνικά και αισθητικά ζητήματα που έχουν τεθεί στα προηγούμενα εξάμηνα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:το μάθημα βοηθάει:

- Στην μεγαλύτερη εμβάθυνση στους προβληματισμούς και στα τεχνικά και αισθητικά ζητήματα που έχουν τεθεί στα προηγούμενα εξάμηνα.
- Στην σπουδή σε βάθος.
- Στην ανάπτυξη και διατύπωση προσωπικής γραφής που θα οδηγήσουν στην διπλωματική εργασία.
- Στην τεκμηρίωση της καλλιτεχνικής προσωπικής πρότασης.

ΕζωΒ.5 Ζωγραφική εργαστήριο 2 -8^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ιωάννης Καστρίτσης, Αν. Καθηγητής

Σπουδή σε βάθος, ανάπτυξη και διατύπωση προσωπικής γραφής που θα οδηγήσουν στην διπλωματική εργασία. Τεκμηρίωση της καλλιτεχνικής πρότασης.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: ως το τελευταίο εξάμηνο της κατεύθυνσης πριν την έναρξη της διπλωματικής εργασίας των φοιτητών/τριών ολοκληρώνει και συμπυκνώνει το σύνολο των προβληματισμών των προηγούμενων εξαμήνων.

ΕζωΒ.Δ1 Διπλωματική -9^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ιωάννης Καστρίτσης, Αν. Καθηγητής

Καλλιτεχνική πρόταση και επεξεργασία για την υλοποίηση της διπλωματικής εργασίας. “Έναρξη της διπλωματικής εργασίας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: το εξάμηνο αυτό είναι αφιερωμένο στην ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας η οποία θα πρέπει να είναι η απόρροια και το καταστάλαγμα όλων των κατακτήσεων τεχνικών και αισθητικών των προηγούμενων εξαμήνων. Η διπλωματική εργασία θα πρέπει να συμπυκνώνει όλες τις προσφερόμενες γνώσεις από το σύνολο των μαθημάτων του Τμήματος, να έχει προσωπικό χαρακτήρα και να είναι πρωτότυπη.

ΕζωΒ.Δ2 Διπλωματική -10^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ιωάννης Καστρίτσης, Αν. Καθηγητής

Το εξάμηνο αυτό είναι αφιερωμένο στην ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας η οποία θα πρέπει να είναι η απόρροια και το καταστάλαγμα όλων των κατακτήσεων τεχνικών και αισθητικών των προηγούμενων εξαμήνων. Η διπλωματική εργασία θα πρέπει να συμπυκνώνει όλες τις προσφερόμενες γνώσεις από το σύνολο των μαθημάτων του Τμήματος να έχει προσωπικό χαρακτήρα και να είναι πρωτότυπη.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: το μάθημα βοηθάει:

- Στην μεγαλύτερη εμβάθυνση στους προβληματισμούς και στα τεχνικά και αισθητικά ζητήματα που έχουν τεθεί στα προηγούμενα εξάμηνα.
- Στην ανάπτυξη και ολοκλήρωση της πτυχιακής διπλωματικής εργασίας με πρωτότυπη αυθεντική εικαστική γλώσσα.
- Στην τεκμηρίωση της καλλιτεχνικής προσωπικής πρότασης.

Με την ολοκλήρωση της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης οι απόφοιτοι θα πρέπει να μπορούν να σταθούν καλλιτεχνικά στο σύγχρονο καλλιτεχνικό γίγνεσθαι ως καλλιτέχνες ως εκπαιδευτικοί αλλά και ως κριτικοί θεατές.

3^ο Εργαστήριο Ζωγραφικής

Διδάσκων: Χαρίλαος Κοντοσφύρης, Αν. Καθηγητής

Η αποδιδόμενη στον Πικάσο, προς το τέλος της ζωής του, φράση: «*H ζωγραφική είναι ακόμη ανεξερεύνητη*» («*painting is yet to be discovered*»), είναι ίσως το προπύργιο μιας ισχυρής υπερασπιστικής θέσης, η οποία επιβεβαιώνει την αναγκαιότητα και αξία της ζωγραφικής.

Ως δυνατότητα έκφρασης, η ζωγραφική είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το ευρύτερο φιλοσοφικό, θρησκευτικό, επιστημονικό και κοινωνικό περιβάλλον, στο οποίο εντάσσεται. Διακρίνεται σε αυτήν ένα γνωσιολογικό κομμάτι, το οποίο ορίζεται: α) ως γνώση του κόσμου που μας περιβάλλει, β) ως αυτογνωσία, γ) ως γνώση του ιστορικού πλαισίου, δ) ως γνώση-κατανόηση της ικανότητας αποτύπωσης σε μια επιφάνεια παρατηρούμενων εικόνων με ένα πλήθος υλών, σύμφωνα με κάποιους κανόνες σύνθεσης πρωταρχικών στοιχείων (σημείων, γραμμών, σχημάτων, χρωμάτων), με έμφαση ή όχι στη ματιέρα.

Είναι όμως πολύ πιο σημαντικό το άλλο κομμάτι της ζωγραφικής, το οποίο προϋποθέτει και στηρίζεται στο γνωσιολογικό: αυτό που επιτρέπει στον ευφυή δημιουργό να αρθρώσει το λεκτικά ανείπωτο, να υπερβεί τα όρια του προφορικού ή γραπτού λόγου, να συνδέσει το «ατομικό» με το «συλλογικό» ασυνείδητο.

Στη διαδικασία ακολουθείται η παρακάτω μεθοδολογία: συσχετισμός με παρόν-παρελθόν. προβολή διαφανειών, επισκέψεις σε εκθεσιακούς χώρους, χρήση του διαδικτύου, (floroieikastikoi.blogspot.gr) σχολιασμός έργων καλλιτεχνών, οργάνωση δραστηριοτήτων, παρουσίαση έργων φοιτητών ανά 4 εβδομάδες, σχολιασμός.

ΕζωΓ.01 Ζωγραφική εργαστήριο 3 -4^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Θωμάς Ζωγράφος, Ε.Ε.Π.

Σπουδή εκ του φυσικού με έμφαση στο τοπίο. Εργασία.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:το μάθημα βιοηθάει:

- Στην προσέγγιση της έννοιας της Μορφής στην Φύση και την Τέχνη.
- Στην κατανόηση της σχέσης Μορφής και χώρου, (πυρήνας – εσωτερικός χώρος – περίβλημα - κέλυφος – ο χώρος έξω από την Μορφή). Η μορφή ως προέλευση.
- Στην κατανόηση της σχέσης Μορφής και ύλης:μελέτη, χρήση και αξιοποίηση διαφόρων υλικών - μέσων - τεχνικών της Ζωγραφικής.

- Στην κατανόηση του ρόλου και της αξίας, των μορφικών στοιχείων, (σημείο - γραμμή - σχήμα - χρώμα, κ.α.) ως βασικών - θεμελιακών μέσων ερμηνείας της Μορφής, κατά την μορφοπλαστική διαδικασία.
- Στη χρήση και αξιοποίηση των μορφικών στοιχείων στην μορφοπλαστική διαδικασία.
- Στη μελέτη, διερεύνηση και ερμηνεία της έννοιας του χώρου, σύγχρονες προσεγγίσεις.
- Στη χρήση και αξιοποίηση στα πλαίσια του μαθήματος, διαφόρων υλικών - μέσων - τεχνικών της Ζωγραφικής.
- Στη δημιουργικότητα και την παραγωγή εικαστικού έργου από τους φοιτητές/τριες).
- Στην επαφή με το ιστορικό πλαίσιο:η ανάδειξη του κυρίαρχου ρόλου της Μορφής και της αξίας των μορφικών στοιχείων κατά το παρελθόν αλλά και στην σύγχρονη εποχή.

ΕζωΓ.2 Ζωγραφική εργαστήριο 3 -5^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Χαρίλαος Κοντοσφύρης, Αν. Καθηγητής

Σπουδή εκ του φυσικού. Σταδιακή αποδέσμευση από το θέμα. Σχέση ζωγραφικής-επιστήμης. Έννοια της «αφαίρεσης». Περιορισμένη χρωματική κλίμακα. Ματιέρα.

ΕζωΓ.3 Ζωγραφική εργαστήριο 3 -6^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Χαρίλαος Κοντοσφύρης, Αν. Καθηγητής

Σπουδή. Ζωγραφική και θρησκευτικές πεποιθήσεις. Ανεικονική ζωγραφική.

ΕζωΓ.4 Ζωγραφική εργαστήριο 3-7^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Χαρίλαος Κοντοσφύρης, Αν. Καθηγητής

Σύνθεση. Η έννοια του κενού και του γεμάτου. Γιαπωνέζικα χαρακτικά. Παιδαγωγικές εφαρμογές.

ΕζωΓ.5 Ζωγραφική εργαστήριο 3 -8^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Χαρίλαος Κοντοσφύρης, Αν. Καθηγητής

Σύμβολα γραπτού λόγου στην Ανατολή και τη Δύση. Πλαστικό ενδιαφέρον. Εννοιολογικές προεκτάσεις.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: Η κατεύθυνση είναι μια πολυσχιδής και πολύπλευρη διαδικασία για τους φοιτητές. Αποτελείται από συνεδρίες, συναντήσεις, παρουσιάσεις και παράλληλες συνεργασίες με τους συντονιστές, με έμφαση σε στοχευμένες ασκήσεις, όπως το μοντέλο εκ του φυσικού, οι σχεδιαστικές και χρωματικές μελέτες χωρικής σχέσης της ανθρώπινης φιγούρας με τον χώρο, η εσωτερική και εξωτερική όραση, το φως και η σκιά, τα μορφοπλαστικά στοιχεία της τέχνης, συνθετική και αναλυτική σκέψη κ.ά.. Επιπρόσθετα, οι φοιτητές έρχονται σε επαφή με την επίκαιρη βιβλιογραφία στον τομέα της τέχνης και μαθαίνουν να αναπτύσσουν προβληματισμούς οριζόντιας θεωρίας, πειραματιζόμενοι σε καλλιτεχνικά έργα. Στην πορεία έρχεται η βαθύτερη κατανόηση της θεωρίας και η κάθετη ανάπτυξή της. Εδώ, οι φοιτητές προχωρούν στην δημιουργία έργου αναπτύσσοντας και καταγράφοντας προβληματισμούς πάνω σε πρωτότυπες θεωρίες, ως ένδειξη στοιχειοθέτησης δομημένης σκέψης. Παράλληλα δοκιμάζονται στην αλλαγή ρόλων, από καλλιτέχνη σε θεατής και το αντίστροφο, μέσα από την συγγραφή και την παρουσίαση τόσο του δικού τους έργου, όσο και του έργου συμφοιτητών τους (διαδικτυακά, αλλά και στην ολομέλεια της κατεύθυνσης). Αυτό, αποτελεί το πρώτο στάδιο της αυτοέκθεσης, που ακολουθείται από την διαδικασία εξωστρέφειας μέσα από εκθέσεις, στήσιμο και οργάνωση εκθέσεων, αλλά και εκπαιδευτικές επισκέψεις.

Μέσα από όλα τα παραπάνω, οι φοιτητές κατά τη διάρκεια της κατεύθυνσης θα πρέπει:

- Να έχουν αποδεδειγμένη γνώση και κατανόηση των μορφικών στοιχείων σημείο, γραμμή, σχήμα, χρώμα, ρυθμός, μέσα από μια σειρά εισηγήσεων γύρω από τα μορφικά χαρακτηριστικά στις εικαστικές τέχνες.
- Να είναι ικανοί να κρίνουν και να διατυπώνουν τις προσωπικές τους απόψεις γύρω από τις σύγχρονες εξελίξεις του καλλιτεχνικού πεδίου, αφού πρώτα εντρυφήσουν και προβληματιστούν γύρω από επιστημονικά εγχειρίδια προχωρημένου επιπέδου.
- Να αναπτύσσουν την παρατηρητικότητα τους σε πεδία αλληλεπίδρασης των τεχνών ώστε να μπορούν να εξοικειώνονται και να δανείζονται μορφολογικά στοιχειά και από τις άλλες τέχνες. Με αυτό τον τρόπο θα επιτευχθεί η ενίσχυση της αντίληψης τους τόσο για το οικείο πολιτιστικό τους περιβάλλον όσο για το διαπολιτιστικό ή ανοίκειο. Η εμπειρία αυτή θα τους δώσει την δυνατότητα να εμβαθύνουν εικαστικά την πρακτική τους εκφράζοντας τόσο κοινωνιοπολιτικά, όσο ηθογραφικά αλλά και επιστημονικά.
- Να είναι ικανοί να κοινωνήσουν το έργο τους μέσα σε οποιοδήποτε καλλιτεχνικό περιβάλλον (γκαλερί, μουσεία, ομαδικές και ιδιωτικές εκθέσεις κλπ.) Η διάχυση και εξωστρέφεια της επικοινωνίας του έργου παρουσιάζεται αδιακρίτως πλαισίου και αναφέρεται αδιακρίτως φορέα υποδοχής: μουσείο

δημόσιο και ιδιωτικό, αίθουσες τέχνης στην ελεύθερη αγορά και την εκπαίδευση.

- Να είναι σε θέση να αντιληφθούν, αλλά και να εφαρμόσουν τη μέθοδο, την οργάνωση και τους στόχους της διδασκαλίας, αναπτύσσοντας παράλληλα την ικανότητα διαχείρισης τρίτων σε σχέση με το αντικείμενο ενδιαφέροντός τους, που είναι η τέχνη. Όλα αυτά τα εφόδια αποτελούν προαπαιτούμενη εμπειρία για την συνέχιση των σπουδών σε ανώτερο η ανώτατο επίπεδο εμβάθυνσης αλλά και ειδίκευσης.
- Να μπορούν να περιγράφουν με επάρκεια πληροφορίες που αφορούν το έργο τους και την δημιουργία εν γένει με τον προσδιορισμό εκείνων των μορφοπλαστικών αλλά και πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων της τέχνης. Μέσα από την αποκτηθείσα γνώση θα πρέπει να κατανοούν και να ερμηνεύουν την αισθητική τεκμηρίωση ενός έργου τέχνης στα πλαίσια μιας φιλοσοφικής και πολιτικής πρότασης μακριά από την ορθολογικότητα, με ενισχυμένη την διαίσθηση, έτσι ώστε τα συμπεράσματα να εκτιμούν και να εξηγούν ουτοπικά μοντέλα. Η εφαρμογή τέτοιων ικανοτήτων θα αναφέρονται τόσο στο αυθεντικό έργο τέχνης όσο και στην ικανότητα να αισθάνεσαι ένα έργο τέχνης, δηλαδή να είσαι ικανός θεατής.

Σα βασικός λοιπόν στόχος τίθεται η αναζήτηση, η οικειοποίηση και η ανάπτυξη της απαραίτητης εμπειρίας, με σκοπό την αυτάρκεια, την αυτοπεποίθηση της διάχυσης του έργου τέχνης, σαν ένα καθημερινό ζητούμενο, συμβάλλοντας στην δημιουργία αλληλέγγυων εναλλακτικών δομών και αντίστασης στην αδιαφορία της εικαστικής έρευνας, δημιουργώντας έτσι εναλλακτικές, οικονομικά βιώσιμες και κοινωνικά δίκαιες διαδικασίες αλληλεπίδρασης του έργου τέχνης με την κοινωνία.

ΕζωΓ.Δ1 – Διπλωματική-9^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Χαρίλαος Κοντοσφύρης, Αν. Καθηγητής

Ανάπτυξη των πρώτων ιδεών της διπλωματικής με θεωρητική τεκμηρίωση.

ΕζωΓ.Δ2- Διπλωματική-10^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Χαρίλαος Κοντοσφύρης, Αν. Καθηγητής

Ολοκλήρωση της διπλωματικής εργασίας με διερεύνηση των εννοιολογικών και τεχνικών προδιαγραφών που θα την σχηματίζουν.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: οι φοιτητές που φτάνουν στην διπλωματική, έχουν ήδη κατακτήσει ένα μεγάλο κομμάτι της διαδικασίας και της πραγμάτωσης της τέχνης. Είναι, πλέον, σε θέση να αντιληφθούν το είναι του αισθάνεσαι, τις διεργασίες της όρασης, δομές της γλώσσας της τέχνης, τις μεθοδολογίες της μνήμης και το

βιολογικό υπόβαθρο του πολιτισμού. Επιπρόσθετα, οι φοιτητές έχουν αποκτήσει την ικανότητα της αξιολόγησης, τόσο της αυτοαξιολόγησης, όσο και της ετεροαξιολόγησης.

Οι φοιτητές λοιπόν μέσα από τη διπλωματική θα πρέπει:

- Να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τη γνώση και την κατανόηση που απέκτησαν με τρόπο που δείχνει επαγγελματική προσέγγιση της εργασίας ή του επαγγέλματός τους και να διαθέτουν ικανότητες που κατά κανόνα αποδεικνύονται με την ανάπτυξη και υποστήριξη επιχειρημάτων και την επίλυση προβλημάτων σε στοχευμένα πλαίσιο του γνωστικού τους πεδίου.
- Να έχουν την ικανότητα να συγκεντρώνουν και να ερμηνεύουν συναφή στοιχεία για να διαμορφώνουν κρίσεις που περιλαμβάνουν προβληματισμό σε σχέση με το αντικείμενο της έρευνας τους (Πτυχιακή) και συναφή κοινωνικά, επιστημονικά ή ηθικά ζητήματα.
- Να είναι σε θέση να παρουσιάσουν το εικαστικό τους έργο κοινοποιώντας πληροφορίες, ιδέες, προβλήματα και λύσεις τόσο σε ειδικευμένο όσο και σε μη-εξειδικευμένο κοινό.
- Να έχουν αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες απόκτησης γνώσεων, που τους χρειάζονται για να συνεχίσουν σε όποιον κλάδο επιλέξουν (δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια, ιδιωτική εκπαίδευση) με μεγάλο βαθμό αυτονομίας.

Καλλιτέχνης σημαίνει κατανοώ, αντιλαμβάνομαι, συνειδητοποιώ και υποστηρίζω το έργο τέχνης σαν μια προσφορά στην κοινωνία με ανθρωπολογικούς όρους. Βασικός, λοιπόν, στόχος τίθεται η αναζήτηση, η οικειοποίηση και η ανάπτυξη της απαραίτητης εμπειρίας, με σκοπό την αυτάρκεια, την αυτοπεποίθηση της διάχυσης του έργου τέχνης, σαν ένα καθημερινό ζητούμενο, συμβάλλοντας στην δημιουργία αλληλέγγυων εναλλακτικών δομών και αντίστασης στην αδιαφορία της εικαστικής έρευνας, δημιουργώντας έτσι εναλλακτικές, οικονομικά βιώσιμες και κοινωνικά δίκαιες διαδικασίες αλληλεπίδρασης του έργου τέχνης με την κοινωνία.

Εργαστήριο Γλυπτικής

Διδάσκων: Έκτορας Παπαδάκης, Αν. Καθηγητής

Η εργαστηριακή διδασκαλία και η πρακτική άσκηση, τόσο στον Εισαγωγικό Κύκλο όσο και στην Κατεύθυνση περιλαμβάνει τις παρακάτω βασικές ενότητες:

- Προτομή από εκμαγείο ή εκ του φυσικού.
- Σχέδια από φυσικό μοντέλο ή πρότυπο.
- Στήσιμο & Σπουδή φιγούρας από φυσικό πρωτότυπο σε κλίμακα, η οποία σταδιακά (ανά εξάμηνο) φτάνει 1/1

- Ασκήσεις πλαστικής – γλυπτικής, ελεύθερες αλλά και μέσα από συγκεκριμένη θεματολογία.
- Ελεύθερη πλαστική απόδοση μοντέλου σε οποιοδήποτε μέγεθος, υλικό και τεχνοτροπία.
- Ελεύθερες συνθέσεις.
- Κατασκευές.

Οι φοιτητές/τριες εξασκούνται και πειραματίζονται μέσα από τη χρήση διάφορων υλικών και τεχνικών. Διδάσκονται: Ανάγλυφο, Μεταλλοτεχνία, Γυψοτεχνία και ήδη από το τρέχον εξάμηνο λειτουργεί Εργαστήριο Μαρμάρου. Εκτός από την πρακτική άσκηση και τις τεχνικές γνώσεις που αποκτούν οι φοιτητές/τριες στο Εργαστήριο, οι διδάσκοντες εκτιμούν ότι ο διάλογος με την Ιστορία, η σύγχρονη έρευνα και αναζήτηση, η επικοινωνία με άλλα συναφή ή μη αντικείμενα, συμβάλλουν με καθοριστικό τρόπο στην αναβάθμιση των σπουδών. Για τον λόγο αυτό ο υπεύθυνος καθηγητής του Εργαστηρίου ανακοινώνει κάθε εξάμηνο, πρόγραμμα επισκέψεων και εκδηλώσεων.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Εγλ.1 Βασικό Εργαστήριο - Γλυπτική -1^ο ή 2^ο ή 3^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Χρήστος Τσώτσος, Ε.Ε.Π.

Το μάθημα αποτελεί την πρώτη επαφή των φοιτητών/τριών με τη Γλυπτική και αναπτύσσεται τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο και, μέσα από την αξιοποίηση όλων των δημιουργικών επιπέδων της ανθρώπινης έκφρασης, αποκτά, ταυτόχρονα, και έναν διαθεματικό χαρακτήρα. Το θεωρητικό μέρος υλοποιείται με συστηματικές παρουσιάσεις από τον διδάσκοντα, ενώ το πρακτικό αφορά: α) στην αισθητική και τεχνική ανάλυση έργων τέχνης, β) στο σχέδιο από φυσικό μοντέλο ή πρότυπο, γ) στην κατασκευή μακέτας από πηλό, δ) στην κατασκευή κεφαλιού σε φυσικό μέγεθος (μοντέλο), τη μεταφορά του σε γύψο και την κατασκευή καλουπιού.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:το μάθημα θέτει ως στόχο την εκπαίδευση των φοιτητών/τριών, ώστε σταδιακά να καταστούν ικανοί/ές:

- Να εξοικειωθούν με την ορολογία της γλυπτικής σε τεχνικό και θεωρητικό επίπεδο.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες χειρισμού των βασικών αρχών της γλυπτικής.
- Να έρθουν σε επαφή με διάφορα υλικά, να γνωρίσουν τις δυνατότητές τους και να προβληματιστούν για την αξιοποίησή τους σε γλυπτικά έργα.
- Να οργανώνουν και να μεταδίδουν εργαστηριακές γνώσεις σχετικά με τη γλυπτική.

- Να επεξεργάζονται μία εικαστική ιδέα και να την αποτυπώνουν με απλά γλυπτικά μέσα.
- Να διακρίνουν τα εκφραστικά, αντιληπτικά, ψυχολογικά, κοινωνιολογικά χαρακτηριστικά της εικαστικής μορφολογίας του παραγόμενου έργου.
- Να αναπτύξουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους για την τεχνική εφαρμογή στο έργο τους.

Βιβλιογραφία

- Neil, C. (2003). *Κυθισμός*. Αθήνα: Αθανάσιος Καστανιώτης ΑΕΒΕΔΕ.
- Τσιγκόγλου, Σ. (2010). *Σήμερα η τέχνη*. Αθήνα: Αθανάσιος Καστανιώτης ΑΕΒΕΔΕ.

Εγλ.01 Γλυπτική -4^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Χρήστος Τσώτσος, Ε.Ε.Π.

Περιεχόμενο μαθήματος: Σπουδή εκ του φυσικού, ασκήσεις μέσα από την παρατήρηση μοντέλου, (δημιουργία προτομής αλλά και σκίτσα - μελέτες από πηλό με έμφαση στην απόδοση του πραγματικού). Εισαγωγή στη προσέγγιση του γλυπτικού έργου στο δημόσιο χώρο (μελέτη τοποθέτησης γλυπτού η κατασκευής στον χώρο). Διδασκαλία του τρόπου μεταφοράς μιας πρότασης, ιδέας η μακέτας του/της φοιτητή/τριας σε ολοκληρωμένη τρισδιάστατη κατασκευή με τη χρήση διαφόρων υλικών (γύψος, μέταλλο, ξύλο, μάρμαρο, κ.λπ.). Κατασκευές από ετερόκλητα υλικά. Ανάγλυφο (αφαίρεση υλικού από όγκο). Κατασκευή αρματούρας με σύρμα, γύψο, φελιζόλ και ξύλο (σταυρούς). Προσωπικό έργο.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:το μάθημα θέτει ως στόχο την εκπαίδευση των φοιτητών/τριών, ώστε σταδιακά να καταστούν ικανοί/ές:

- Να πειραματιστούν με τα υλικά και να δημιουργήσουν προσωπικά έργα.
- Να οργανώνουν και να μεταδίδουν εργαστηριακές γνώσεις σχετικά με τη γλυπτική.
- Να επεξεργάζονται μία εικαστική ιδέα και να την αποτυπώνουν με διάφορους τρόπους, που εντάσσονται στον τομέα της γλυπτικής.
- Να διακρίνουν τα εκφραστικά, αντιληπτικά, ψυχολογικά, κοινωνιολογικά χαρακτηριστικά της εικαστικής μορφολογίας του παραγόμενου έργου.
- Να αναπτύξουν τη φαντασία και τη δημιουργικότητά τους για την τεχνική εφαρμογή στο έργο τους.
- Να οργανώνουν, να συγκροτούν και να μεταδίδουν μέσω της γλυπτικής εικαστικές παραστάσεις και αναπαραστάσεις που να ανταποκρίνονται εκφραστικά σε ατομικές και κοινωνικές αντιλήψεις.

- Να προβληματίζονται ως προς τους τρόπους με τους οποίους το καλλιτεχνικό τους προϊόν να έχει αξιώσεις έργου τέχνης.

Βιβλιογραφία

- Ζενέ, Ζ. (1989). *To εργαστήριο του Αλμπέρτο Τζακομμέτι*. Αθήνα: Χαρμάνης Αθανάσιος.
- Plowman, J. (2000). *Εγκυκλοπαίδεια της Γλυπτικής*. Αθήνα: Στέλλα Παρίκου Σία ΟΕ.

Εγλ.2 Γλυπτική-5^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Έκτορας Παπαδάκης, Αν. Καθηγητής

Σπουδή εκ του φυσικού, ασκήσεις μέσα από την παρατήρηση μοντέλου, (δημιουργία προτομής, σκίτσα - μελέτες από πηλό με έμφαση στην απόδοση του πραγματικού). Σπουδή φιγούρας από φυσικό πρωτότυπο σε.1/2 του φυσικού μεγέθους. Ασκήσεις σε μια θεματική με φορμαλιστική και εννοιολογική προσέγγιση (αρνητικό – θετικό, επαναλαμβανόμενο σχήμα). Διδασκαλία των βασικών αρχών του ανάγλυφου και παράλληλη εκμάθηση της τεχνικής της μεταφοράς του πρωτότυπου έργου από τον πηλό στο γύψο ή τερακότα (καλούπια, εκμαγεία). Προσωπικό έργο.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: το εργαστήριο έχει σκοπό:

- Να αναπτύξει τις δεξιότητες των φοιτητών πάνω στη γλυπτική φόρμα.
- Να παράσχει τις αναγκαίες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις στους φοιτητές/τριές γύρω από τα υλικά.
- Να καλλιεργήσει την εικαστική σκέψη.

Θέτει ως στόχο την εκπαίδευση των φοιτητών/τριών, στη δημιουργία προσωπικών έργων μέσω της επεξεργασίας μια εικαστικής ιδέας και τον πειραματισμό των διαφόρων υλικών.

Εγλ.3 Γλυπτική -6^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Έκτορας Παπαδάκης, Αν. Καθηγητής

Σπουδή εκ του φυσικού, ασκήσεις μέσα από την παρατήρηση μοντέλου (δημιουργία προτομής, σκίτσα - μελέτες από πηλό με έμφαση στην απόδοση του πραγματικού). Σπουδή φιγούρας από φυσικό πρωτότυπο σε.1/2 του φυσικού μεγέθους. Ασκήσεις σε μια θεματική αλλά και προτάσεις θεματολογίας από τους φοιτητές. Παρουσίαση του καλλιτεχνικού έργου καλλιτεχνών που σχετίζονται με την θεματική που επιλέγει να εργαστεί κάθε φοιτητής/τρια. Συμμετοχή όλων των

φοιτητών/τριών στις δράσεις – επισκέψεις, που διοργανώνει το Εργαστήριο. Προσωπικό έργο.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: το εργαστήριο έχει σκοπό:

- Να αναπτύξει τις δεξιότητες των φοιτητών πάνω στη γλυπτική φόρμα.
- Να τους παράσχει τις αναγκαίες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις γύρω από τα υλικά καθώς και να καλλιεργήσει την εικαστική σκέψη.

Θέτει ως στόχο την εκπαίδευση των φοιτητών/τριών, στη δημιουργία προσωπικών έργων μέσω της επεξεργασίας μια εικαστικής ιδέας και τον πειραματισμό των διαφόρων υλικών.

Εγλ.4 Γλυπτική -7^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Έκτορας Παπαδάκης, Αν. Καθηγητής

Σπουδή εκ του φυσικού, ασκήσεις μέσα από την παρατήρηση μοντέλου, (δημιουργία προτομής, σκίτσα - μελέτες από πηλό με έμφαση στην απόδοση του πραγματικού). Σπουδή φιγούρας από φυσικό πρωτότυπο σε φυσικό μέγεθος. Ασκήσεις σε μια θεματική αλλά και προτάσεις θεματολογίας από τους/τις φοιτητές/τριες. Παρουσίαση του καλλιτεχνικού έργου καλλιτεχνών που σχετίζονται με τη θεματική που θέλει να εργαστεί ο/η κάθε φοιτητής/τρια. Συμμετοχή όλων των φοιτητών/τριών στις δράσεις – επισκέψεις, που διοργανώνει το Εργαστήριο και συζήτηση επ' αυτών.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: το εργαστήριο έχει σκοπό:

- Να αναπτύξει τις δεξιότητες των φοιτητών πάνω στη γλυπτική φόρμα.
- Να τους παράσχει τις αναγκαίες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις γύρω από τα υλικά.
- Να καλλιεργήσει την εικαστική σκέψη.

Θέτει ως στόχο την εκπαίδευση των φοιτητών/τριών, στη δημιουργία προσωπικών έργων μέσω της επεξεργασίας μια εικαστικής ιδέας και τον πειραματισμό των διαφόρων υλικών.

Εγλ.5 Γλυπτική-8^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Έκτορας Παπαδάκης, Αν. Καθηγητής

Εξατομικευμένη συνεργασία των διδασκόντων με τον/την κάθε φοιτητή/τρια για την επίλυση των τεχνικών ζητημάτων αλλά και για την πληρέστερη εμβάθυνση και απόδοση του θέματος της προσωπικής του έρευνας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: το εργαστήριο έχει σκοπό:

- Να αναπτύξει τις δεξιότητες των φοιτητών πάνω στη γλυπτική φόρμα.
- Να τους παράσχει τις αναγκαίες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις γύρω από τα υλικά.
- Να καλλιεργήσει την εικαστική σκέψη.

Θέτει ως στόχο την εκπαίδευση των φοιτητών/τριών, στη δημιουργία προσωπικών έργων μέσω της επεξεργασίας μια εικαστικής ιδέας και τον πειραματισμό των διαφόρων υλικών.

Εγλ.Δ1 Διπλωματική-9^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Έκτορας Παπαδάκης, Αν. Καθηγητής

Ο/η φοιτητής/τρια επιλέγει το θέμα της διπλωματικής εργασίας του/της και διερευνά τις θεματικές που πρέπει να μελετήσει.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: το εργαστήριο έχει σκοπό:

- Να αναπτύξει τις δεξιότητες των φοιτητών πάνω στη γλυπτική φόρμα.
- Να τους παράσχει τις αναγκαίες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις γύρω από τα υλικά.
- Να καλλιεργήσει την εικαστική σκέψη.

Θέτει ως στόχο την εκπαίδευση των φοιτητών/τριών, στη δημιουργία προσωπικών έργων μέσω της επεξεργασίας μια εικαστικής ιδέας και τον πειραματισμό των διαφόρων υλικών.

Εγλ.Δ2 Διπλωματική -10^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Έκτορας Παπαδάκης, Αν. Καθηγητής

Ολοκλήρωση – παρουσίαση της διπλωματικής εργασίας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: το εργαστήριο έχει σκοπό:

- Να αναπτύξει τις δεξιότητες των φοιτητών πάνω στη γλυπτική φόρμα.
- Να τους παράσχει τις αναγκαίες θεωρητικές και πρακτικές γνώσεις γύρω από τα υλικά.
- Να καλλιεργήσει την εικαστική σκέψη για την ολοκλήρωση των σπουδών τους.

Εσχεδ.1 Σχέδιο 1- 1^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Θωμάς Ζωγράφος Ε.Ε.Π.

Μέσα από μια σειρά ασκήσεων το μάθημα έχει σαν στόχο τη διερεύνηση της οπτικής αντίληψης των φοιτητών/τριων μέσα από τη δημιουργική παρατήρηση, ανάλυση και σύνθεση των σχέσεων του ορατού κόσμου. Έμφαση δίνεται στη παρατήρηση της ποικιλομορφίας των σχέσεων που αναπτύσσονται στον ορατό κόσμο σε επίπεδο σύνθεσης, αναλογιών, υφών και τονικότητας, στη κατανόηση της αμεσότητας του σχεδίου και των δυνατοτήτων της γραμμής, του τόνου και των γραφισμών, καθώς και στη κατανόηση της σχεδιαστικής πραγματικότητας σε σχέση με τη πραγματικότητα της φύσης. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος παρουσιάζονται διαφορετικές τεχνικές και υλικά.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με το μάθημα επιτυγχάνεται:

- Η δημιουργικότητα μέσω της άσκησης, του φοιτητή/τριας και η απόκτηση εμπειρίας στο σχέδιο.
- Η κατανόηση της αξίας και του ρόλου του Σχεδίου, ως του θεμελιακού μέσου στις διαφορετικές μορφές και υποστάσεις της δημιουργίας.
- Η κατανόηση του ρόλου και της αξίας, των μορφικών στοιχείων, (σημείο - γραμμή - σχήμα κ.ά.) ως βασικών - θεμελιακών μέσων ερμηνείας της Μορφής, κατά την μορφοπλαστική διαδικασία.
- Η χρήση και αξιοποίηση στα πλαίσια του μαθήματος Σχέδιο 1, διαφόρων υλικών - μέσων - τεχνικών των Εικαστικών Τεχνών.
- Επαφή με το ιστορικό πλαίσιο: η ανάδειξη του Σχεδίου στην σφαίρα της παράδοσης και της σύγχρονης εποχής.

Εσχεδ.2 Σχέδιο 2-2^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Σωτήρης Λιούκρας Ε.Ε.Π.

Συνέχεια και διεύρυνση του μαθήματος «Σχέδιο 1» μέσα από την ανάδειξη σχεδιαστικών δεξιοτήτων στην αντίληψη και επεξεργασία οπτικών αλλά και νοητικών ερεθισμάτων και τη δημιουργία προσωπικού σχεδιαστικού ύφους. Μέσα από μια σειρά ασκήσεων που λειτουργούν συνδυαστικά και με άλλες αισθήσεις εξερευνώνται οι δυνατότητες της οπτικής σύνταξης. Έμφαση δίνεται στην εξερεύνηση των οπτικών δομών και εννοιών στο σύγχρονο εικαστικό πλαίσιο.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: ο φοιτητής μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος πρέπει:

- Να μπορεί να εφαρμόσει τις γενικές αρχές παρατήρησης.
- Να μπορεί να αντιληφθεί τη σύνθεση, τα μεγέθη και τις αναλογίες.
- Να είναι εξοικειωμένος με την απόδοση της τονικότητας και της φωτοσκίασης.
- Να έχει εξασκηθεί στην απόδοση του ανθρώπινου σώματος εκ του φυσικού (μοντέλο).
- Να είναι σε θέση να επεξεργαστεί μια ιδέα στο εικαστικό του έργο, σε θέμα που του έχει δοθεί, παράλληλα με την παρατήρηση εκ του φυσικού.

Εσχεδ.3 Σχέδιο 3-3^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Βασίλειος Μπούζας, Αν. Καθηγητής

Συνέχεια και διεύρυνση των μαθημάτων του «Σχεδίου I» και «Σχεδίου II» μέσα από την εκμάθηση και τη χρήση ψηφιακών εργαλείων σχεδιασμού είτε άμεσα και αυθόρυμητα σε πραγματικό χρόνο παρατήρησης είτε μέσα από μεθοδικές πρακτικές. Γίνεται χρήση των ψηφιακών εργαλείων μέσα από συνδυαστικές πρακτικές που αξιοποιούν διαφορετικά λογισμικά και διαφορετικά μέσα ψηφιακών καταγραφών. Έμφαση δίνεται, μέσα από επιλεγμένες ασκήσεις, στη διερεύνηση και αξιοποίηση των ιδιαίτερων δυνατοτήτων του ψηφιακού σχεδίου, ενώ παράλληλα γίνεται εισαγωγή στη σχεδιαστική καταγραφή στη διάρκεια του χρόνου.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με το μάθημα επιτυγχάνεται:

- Η εκμάθηση και η χρήση των ψηφιακών εργαλείων σχεδιασμού.
- Η εκμάθηση συνδυαστικών πρακτικών που αξιοποιούν διαφορετικά λογισμικά και διαφορετικά μέσα ψηφιακών καταγραφών: α) για το σχεδιασμό στατικών και κινούμενων γραφικών, β) για τη παρουσίαση της εικαστικής δουλειάς των σπουδαστών, γ) για τη δημιουργία ψηφιακών αναπαραστάσεων παρέμβασης σε επιλεγμένους χώρους, δ) για τη δημιουργία κινούμενης εικόνας με ήχο και ε) για την αποστολή του υλικού.

Εργαστήριο Χαρακτικής – Έντυπης Τέχνης

Διδάσκων: ειδικός επιστήμονας

Οι σπουδές στην εικαστική χαρακτική, έχουν ως στόχο να διαμορφώσουν καλλιτεχνικές δεξιότητες και επαγγελματικά προσόντα στο φοιτητή, με τρόπον ώστε, λαμβάνοντας υπόψη τη γλωσσική πολυμορφία και τις τεχνικές καινοτομίες που χαρακτηρίζουν τη σύγχρονη εποχή, ο φοιτητής να είναι σε θέση να αναπτύξει μια προσωπική έρευνα και καλλιτεχνική παραγωγή τόσο το σχεδιασμό και στη χάραξη, όσο και στην επεξεργασία και πειραματισμό της σύγχρονης εικαστικής εκτύπωσης. Βαθυτυπία, ξυλογραφία, μεταξοτυπία, λιθογραφία, φωτογραφία,

γραφικά υπολογιστών, τεχνικές εκτύπωσης, καθώς και η αισθητική και ιστορική γνώση των διαδικασιών της έντυπης τέχνης, αποτελούν επαρκή μεθοδολογικά και κριτικά εργαλεία για την απόκτηση της προσωπικής εικαστικής γλώσσας, αλλά και την διατήρηση και την καταλογογράφηση των μουσείων και συλλογών έντυπων έργων τέχνης.

Αντικείμενο του εργαστηρίου είναι το πλάσιμο της χαρακτικής και έντυπης εικόνας. Η χαρακτική γραφή ως εικαστικός λόγος προκύπτει μέσα από μια σειρά χειρισμών των υλικών. Η ιδιαιτερότητα κάθε υλικού, η σχέση των υλικών μεταξύ τους και ο τρόπος χειρισμού τους καθορίζουν τη χαρακτηριστική μορφή κάθε τεχνικής διαδικασίας. Οι τεχνικές διαδικασίες που πραγματεύεται το εργαστήριο παρουσιάζονται σε μια κλίμακα που έχει ως εκκίνηση τον παραδοσιακό τρόπο εφαρμογής τους και διευρύνεται στη σύγχρονη αντιμετώπισή τους ως τον πειραματισμό και την έρευνα.

Η Χαρακτική είναι η τέχνη που λειτουργεί με την πολλαπλότητα, χαρακτηριστικό που της εξασφαλίζει μια μεγάλη δυνατότητα διάχυσης της εικόνας και των μηνυμάτων της σε μεγάλο βεληνεκές. Αυτό το πολύτιμο προνόμιο της Χαρακτικής και των εκτυπώσεων έχει εφαρμογή σε αρκετές από τις πρωτοβουλίες και τις εικαστικές παρεμβάσεις στον κοινωνικό ιστό από το Εργαστήριο Χαρακτικής και Έντυπης Τέχνης που έχει την πρόθεση να ενεργοποιείται σ' αυτή την κατεύθυνση όλο και περισσότερο.

Το χαρακτικό έργο μεταφέρεται εύκολα καθώς η εκτύπωσή του πραγματοποιείται συνήθως πάνω σε ελαφρά ύλη, (χαρτί ή ύφασμα). Συναθροίζοντας την ιδιότητα της πολλαπλότητας με την ευκολία στη μεταφορά του χαρακτικού αντίτυπου αντιλαμβανόμαστε τη μεγάλη ευχέρεια που αποκτά η διακίνησή του παντού, σε κάθε χώρο. Τα χαρακτικά έργα των φοιτητών παρουσιάζονται σε εκθέσεις σε ιδιωτικούς και δημόσιους χώρους, προτείνονται σε λευκώματα τέχνης, σε exlibris, σε καταθέσεις διαμαρτυρίας ή κοινωνικού σχολιασμού, πλαισιώνουν επετειακές εκδηλώσεις τέχνης και λειτουργούν σε μεγάλη κλίμακα εφαρμογών.

Σε όλη τη διάρκεια της φοίτησης ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει σε εργασίες και project, δράσεις και εκθέσεις που οργανώνει το Εργαστήριο Χαρακτικής και Έντυπης Τέχνης σε συνεργασία με άλλα Εργαστήρια, άτομα ή φορείς.

Το εργαστήριο καλεί στη Σχολή Καλών Τεχνών άτομα και εκπροσώπους φορέων για εργαστηριακά σεμιναριακά μαθήματα, διαλέξεις, παρουσιάσεις εικαστικού έργου και συνεντεύξεις

Μαθησιακά Αποτελέσματα: Στόχος Εργαστηρίου Χαρακτικής είναι:

- Να εφοδιάσει τον φοιτητή και τη φοιτήτρια με μια ολοκληρωμένη γνώση των τεχνικών διαδικασιών της χάραξης και της εκτύπωσης.
- Να προετοιμάσει τον φοιτητή και τη φοιτήτρια έτσι ώστε να μπορούν να αρθρώσουν έναν προσωπικό εικαστικό λόγο μέσα από τη χαρακτική γλώσσα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.
- Να παρακολουθεί την αυτόνομη φωνή που η χαρακτική απόκτησε, ήδη από τον 20ο αιώνα, στο χώρο της εικαστικής έκφρασης, να ενεργοποιεί τους φοιτητές να λειτουργήσουν δημιουργικά, να συνδέσει τις τεχνικές και να τις προεκτείνει σε πειραματικό και ερευνητικό επίπεδο.

Ο φοιτητής/τρια γνωρίζει τη δυνατότητα της χαρακτικής και έντυπης τέχνης να διαχέει πολλαπλά τα μηνύματά της. Γίνεται ένα πολύτιμο εργαλείο επικοινωνίας με κοινωνικές προεκτάσεις.

Μέσα από συναντήσεις των φοιτητών και φοιτητριών με ανθρώπους της τέχνης (θεωρητικούς, συλλέκτες, επιμελητές και εικαστικούς καλλιτέχνες) καθώς και με την έμπρακτη συμμετοχή τους σε διοργανώσεις εκθέσεων σε αίθουσες τέχνης μουσειακούς και άλλους χώρους στοχεύουμε στο να γνωρίσουν οι φοιτητές τους κανόνες και τη δεοντολογία που διέπει το χώρο της τέχνης και ειδικά το χώρο της έντυπης τέχνης και να προετοιμαστούν για να αντιμετωπίσουν τις ιδιαιτερότητές του.

Εχα.1Βασικό Εργαστήριο - Χαρακτική -1^ο ή 2^ο ή 3^ο εξάμηνο

A. Ασκήσεις παρατήρησης, οπτικής μνήμης, ανάλυσης, σύνθεσης. Προσανατολισμός στο χώρο. Σημασία της κλίμακας των διαστάσεων. Λογική σκέψη. Δημιουργική σκέψη. Υπέρβαση της στερεότυπης εικόνας. Ανάπτυξη της κριτικής σκέψης. Στοιχεία Ιστορίας της Χαρακτικής. Πώς προτείνεται το χαρακτικό έργο στο χώρο της σύγχρονης τέχνης. Η Χαρακτική ως κοινωνική Τέχνη.

B.1. Σχέδιο για τη χαρακτική Σημείο – Γραμμή – Σχήμα – Χρώμα - Επιφάνεια Μέτρο – Ρυθμός - Αναλογία. Σύνθεση Σχέδιο. (κατασκευαστικό – αναλυτικό) Αρμονικές χαράξεις. Παιδαγωγικό σημειωματάριο Πολ Κλέε. (Από το έργο και την διδασκαλία σύγχρονων καλλιτεχνών : Β. Καντίνσκι – Κ. Μάλεβιτς – Π. Μόντριαν – Ν. Γκάμπο - Π. Κλέε - Γ. Ίττεν. - Α. Ματίς – Χ. Μουρ – Λε Κορμπυζιέ – Αντ Ραϊνχαρτ - Σολ Λε Ουίτ - Ρ. Μόρις - Δ. Καλαμάρας.

2. Εισαγωγή στη χαρακτική διαδικασία. Χαρακτικές Γραφές. Πρώτη γνωριμία με τα εργαλεία και τα υλικά. Εφαρμογή σχεδίου για υψητυπική τεχνική. Χάραξη σε λινόλεουμ. Χειρωνακτική εκτύπωση. Εκτύπωση σε πιεστήριο.

3. Εισαγωγή στη χάραξη σε μέταλλο. Πρώτη γνωριμία με τα εργαλεία και τα υλικά. Εφαρμογή σχεδίου για βαθυτυπική τεχνική. Εκτυπώσεις.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:Το μάθημα έχει ως στόχο:

- Να εισάγει τον φοιτητή/τρια στην εικαστική γλώσσα της σύγχρονης χαρακτικής, ευθυγραμμισμένης με όσα πραγματεύεται και αναζητά η σύγχρονη τέχνη.
- Την ερευνητική προσέγγιση στα υλικά και στις τεχνικές διαδικασίες της χάραξης και της εκτύπωσης (από τις παραδοσιακές ως τις σύγχρονες μεθόδους) έτσι ώστε η προσωπική εικαστική αναζήτηση του/της φοιτητή/τριας να τροφοδοτείται με νέα δεδομένα και να προκύπτουν νέες προτάσεις.

Μέσα από διαλέξεις & σεμινάρια εξωτερικών ειδικών επισκεπτών και αναγνωρισμένων καλλιτεχνών και επαγγελματιών ο φοιτητής/τρια προσδιορίζει ποια ήταν η λειτουργία της χαρακτικής εικαστικής έκφρασης σε όλη τη διαδρομή της ιστορίας της και ειδικά ποια είναι σήμερα.

Σημαντικό ζητούμενο του Εργαστηρίου Χαρακτικής είναι να βρίσκεται σε διαρκή διάλογο με τα άλλα εικαστικά κι εφαρμοσμένα εργαστήρια του τμήματος αλλά και τα εργαστήρια άλλων σχολών τέχνης καθώς και με πολιτιστικούς φορείς, χώρους τέχνης, ιδρύματα τέχνης και μεγάλες εικαστικές διοργανώσεις. Αυτή η επιδίωξη εξασφαλίζει μια διαρκή ανταλλαγή εμπειριών και τη δημιουργία ενός ανοιχτού εικαστικού πεδίου κίνησης του φοιτητή, έτοιμου να δέχεται και να συντονίζεται με κάθε πνευματικό, κοινωνικό και εικαστικό ερέθισμα που κυκλοφορεί στον χώρο της τέχνης.

Βιβλιογραφία

- Αρφαράς, Μ. (2009). *Χαρακτική και έντυπη τέχνη*. Μεταίχμιο.
- Μπόλης, Γ. Παυλόπουλος, Δ. (2012). *Ελληνική χαρακτική 1843 - 1915. Εκδόσεις Da Vinci*.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Εργαστήριο Ψηφιακών Τεχνών

Διδάσκων: Βασίλειος Μπούζας, Αν. Καθηγητής

Τα μαθήματα του εργαστήριου ψηφιακών τεχνών πραγματεύονται τη πολυμορφική διάδραση που συντελείται μεταξύ της τέχνης και της ηλεκτρονικής εποχής, σε μια σειρά διαφορετικών πεδίων αντίστοιχων με τις πολυμορφικές εκφάνσεις της σύγχρονης τέχνης. Στόχος είναι η παρουσίαση των εννοιών της πλαστικής γλώσσας της ψηφιακής εικόνας και ήχου όπως αυτές αναπτύσσονται στα πολλαπλά πεδία διαχείρισης και επικοινωνίας τους σήμερα (φωτογραφία, video, design, animation, διαδίκτυο κ.α.) η κατάκτηση των απαραίτητων τεχνικών γνώσεων για την ανάδειξη

των ποιοτικών δυνατοτήτων του ψηφιακού υλικού, η γνωριμία μεθόδων επεξεργασίας και διασύνδεσης της οπτικοακουστικής πληροφορίας στον εικονικό και πραγματικό χώρο, η έρευνα της εννοιολογικής υπόστασης του ψηφιακού έργου μέσα από τη βοήθεια διαλέξεων, προβολών, ασκήσεων και συζητήσεων και η σύνδεση των παραγόμενων έργων με το κοινωνικό και εικαστικό γίγνεσθαι. Οι περιοχές εμβάθυνσης του εργαστηρίου είναι η ψηφιακή φωτογραφία, το video, το triadicάστατο και δισδιάστατο animation, οι διαδραστικές πολυμεσικές εφαρμογές, η ηλεκτρονική επεξεργασία εντύπου, οι ψηφιακές γραφικές τέχνες και η εικονογράφηση.

Στόχος είναι η παρουσίαση των εννοιών της πλαστικής γλώσσας της ψηφιακής εικόνας και ήχου όπως αυτές αναπτύσσονται στα πολλαπλά πεδία διαχείρισης και επικοινωνίας τους σήμερα, η κατάκτηση των απαραίτητων τεχνικών γνώσεων για την ανάδειξη των ποιοτικών δυνατοτήτων του ψηφιακού υλικού, η γνωριμία μεθόδων καταγραφής, επεξεργασίας και διασύνδεσης της οπτικοακουστικής πληροφορίας στον εικονικό και πραγματικό χώρο, η έρευνα της εννοιολογικής υπόστασης του ψηφιακού έργου μέσα από την βοήθεια διαλέξεων, προβολών, ασκήσεων και συζητήσεων και η σύνδεση των παραγόμενων έργων με το κοινωνικό και εικαστικό γίγνεσθαι.

Εψεφ.1 Εφαρμοσμένο Εργαστήριο - Ψηφιακές Τέχνες -1^ο ή 2^ο ή 3^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Βασίλειος Μπούζας, Αν. Καθηγητής

Το μάθημα είναι μια εισαγωγή στην διεύρυνση των διαστάσεων του εικαστικού έργου στον χρόνο, τον ήχο και το κείμενο και στην εννοιολογική διερεύνηση των σχέσεων τους. Στο μάθημα αναπτύσσονται πρακτικές συλλογής ηχητικής και οπτικής πληροφορίας (σκίτσα, σχέδια, φωτογραφία, video, κείμενα) και δημιουργίας δισδιάστατης κινούμενης εικόνας και ήχου (2d animation, ηλεκτρονικός ήχος), μέσα από ασκήσεις πάνω σε επιλεγμένες θεματικές καθημερινών πρακτικών και σκηνοθετημένων δράσεων. Γίνεται παρουσίαση των βασικών εννοιών της πλαστικής γλώσσας της εικόνας και του ήχου μέσα από επιλεγμένα παραδείγματα καθώς και των μεθόδων επεξεργασίας, σύνθεσης του πολυμεσικού υλικού. Γίνεται παρουσίαση διαφορετικών τρόπων επικοινωνίας της ψηφιακής πληροφορίας είτε στον πραγματικό χώρο σε μορφή γραμμικών και μη γραμμικών χωρικών εγκαταστάσεων είτε στον εικονικό χώρο διαμέσου του διαδικτύου η άλλων μέσων διανομής, ανάλογα με τον σχεδιασμό και την

εννοιολογική ταυτότητα του έργου. Το μάθημα διεξάγεται με διαλέξεις, παρουσιάσεις και κριτικές εργασιών.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: στόχος είναι η εμβάθυνση στη χρήση της πλαστικής γλώσσας της ψηφιακής εικόνας και ήχου όπως αυτές αναπτύσσονται στα πολλαπλά πεδία διαχείρισης και επικοινωνίας τους σήμερα, η κατάκτηση των απαραίτητων τεχνικών γνώσεων για την ανάδειξη των ποιοτικών δυνατοτήτων του ψηφιακού υλικού, η γνωριμία μεθόδων καταγραφής, επεξεργασίας και διασύνδεσης της οπτικοακουστικής πληροφορίας στον εικονικό και πραγματικό χώρο, η έρευνα της εννοιολογικής υπόστασης του ψηφιακού έργου μέσα από την βοήθεια διαλέξεων, προβολών, ασκήσεων και συζητήσεων και η σύνδεση των παραγόμενων έργων με το κοινωνικό και εικαστικό γίγνεσθαι.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι σπουδαστές είναι σε θέση:

- Να αντιληφθούν το εύρος και την πολυπλοκότητα της σχέσης της τέχνης με τη τεχνολογία διαθέτοντας βασικές γνώσεις πάνω στην ιστορία των ψηφιακών τεχνών.
- Να κατανοούν σε επίπεδο εννοιολογικό την νέα γλώσσα έτσι όπως αναπτύσσεται στις ψηφιακές τέχνες είτε σαν αποτέλεσμα της σύνθεσης και εξέλιξης εννοιών που αποτελούν συνέχεια παλαιότερων εικαστικών μέσων (κινηματογράφος, ζωγραφική, μουσική κλπ.) είτε μέσα από την αυτοτέλεια που δημιουργεί η εξέλιξη των νέων μέσων.
- Να παράγει ψηφιακό εικαστικό υλικό διαφορετικών μορφών και νοημάτων και να κάνει διαχείριση της ηλεκτρονικής εικόνας στο δισδιάστατο στατικό και κινούμενο πεδίο με τη χρήση διαφορετικών λογισμικά.
- Να χρησιμοποιούν συσχετισμούς της κινούμενης εικόνας και του ήχου για τη παραγωγή νοημάτων.
- Να κάνουν καταγραφές αλλά και οργάνωση οπτικοακουστικού υλικού από επιλεγμένους χώρους για τη παραγωγή κριτικών νοημάτων. Αποκτούν γνώση πάνω στην ανάπτυξη μεθόδων και τεχνικών καταγραφής υλικού στο αστικό και φυσικό τοπίο καθώς επίσης και μεθόδων αξιολόγησης, ταξινόμησης αλλά και επικοινωνίας του υπόψη υλικού τους.
- Να διανέμουν και να επικοινωνούν το έργο τους με το σύγχρονο εικαστικό γίγνεσθαι μέσα από την επιλογή και ακόλουθη προβολή του σε επιλεγμένα κοινωνικά δίκτυα.
- Να αντιλαμβάνονται τη σημασία της συνεργατικής εκπόνησης έργων μέσα από τη παρουσίαση των αντίστοιχων παραδειγμάτων αλλά και με την εκπόνηση κατάλληλων θεματικών.

Εργαστήριο Διακοσμητικής

Διδάσκων: Φίλιππος Καλαμάρας, Επίκ. Καθηγητής

Το μάθημα/εργαστήριο πραγματεύεται το χώρο και την δημιουργία τρισδιάστατων αντικειμένων μέσα σε αυτόν. Αποτελεί το βασικό εισαγωγικό μάθημα στην έννοια του σχεδιασμού και την κατασκευής ενός εικαστικού ή χρηστικού αντικειμένου σε μεσαία έως μεγάλη κλίμακα. Η ύλη του μαθήματος στοχεύει στην εισαγωγή των σπουδαστών στις βασικές έννοιες του σχεδιασμού μοναδικού αντικειμένου, από την σύλληψη της αρχικής ιδέας έως την υλοποίησή της και την υποστήριξή της. Επίσης στοχεύει στην εξοικείωση των σπουδαστών με μια ευρεία γκάμα υλικών και τεχνικών, παραδοσιακών και σύγχρονων, προκειμένου να μπορούν να υλοποιήσουν τις δημιουργίες τους.

Εσχ.2μ Εφαρμοσμένο Εργαστήριο - Διακοσμητική -1^ο ή 2^ο ή 3^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Φίλιππος Καλαμάρας, Επίκ. Καθηγητής, Θεόδωρος Ζυρπιάδης Ε.Ε.Π.

Το εργαστήριο πραγματεύεται το χώρο και την δημιουργία τρισδιάστατων αντικειμένων μέσα σε αυτόν. Η έρευνα του χώρου και των αντικειμένων επιχειρείται μέσω διαφορετικών projects που εξετάζουν και αναλύουν τη “γλώσσα” των αντικειμένων και τις έννοιες του χώρου στη σύγχρονη εποχή.

Οι προσεγγίσεις είναι ποικίλες συνδυάζοντας οπτικές οι οποίες άλλοτε θα βαραίνουν προς στις εφαρμοσμένες τέχνες και άλλοτε προς στις εικαστικές τέχνες και αφορούν στα παρακάτω αντικείμενα:

- α) Τρισδιάστατες εφαρμογές (αντικείμενο, κατασκευή)
- β) Εφαρμογές σε εσωτερικούς ή εξωτερικούς χώρους
- γ) Εγκαταστάσεις σε συγκεκριμένους χώρους.
- δ) Σύνδεση του φυσικού περιβάλλοντος και των φυσικών υλικών με το εικαστικό εργαστήριο.

Δίνοντας έμφαση στην προσωπική έρευνα, τον πειραματισμό, το σχεδιασμό και τη δημιουργικότητα, καθώς επίσης στην έρευνα μιας ευρείας γκάμας υλικών και πρακτικών αλλά και τις νέες τεχνολογίες, το εργαστήριο επιχειρεί να ωθήσει τον/την φοιτητή/τρια σε ένα δημιουργικό αλλά και αναλυτικό τρόπο σκέψης που θα του επιτρέπει να αναπτύξει τις ιδέες του μέσα από μία σφαιρική μεθοδολογία, ώστε να είναι ικανός να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: ολοκληρώνοντας επιτυχώς το μάθημα, ο/η φοιτητής/τρια:

- Έχει κατανοήσει τις βασικές έννοιες, τις διαφορές και τους κοινούς τόπους του εικαστικού και του χρηστικού αντικειμένου.
- Έχει αφομοιώσει μια μεθοδολογία διαχείρισης ενός project (έργου) για την επιτυχή ολοκλήρωσή του.
- Έχει εξοικειωθεί με σχεδιαστικές μεθόδους και μεθόδους παραγωγής μακέτας τόσο με παραδοσιακά μέσα (χαρτί, χαρτόνι, ξύλο, ελαφρά υλικά κλπ.), όσο και με τα πλέον σύγχρονα (Sketchup: 3διάστατος σχεδιασμός σε Η/Υ, 3διάστατη εκτύπωση κ.λπ.)
- Έχει έρθει σε επαφή με παραδοσιακά και σύγχρονα υλικά και εργαλεία δημιουργίας εικαστικών-χρηστικών αντικειμένων.
- Έχει την ικανότητα να παρουσιάσει την ιδέα του/της και το τελικό αποτέλεσμα μπροστά σε κοινό και να την υποστηρίξει.

Βιβλιογραφία

- RUDOLF ARNHEIM, *ΤΕΧΝΗ & ΟΠΤΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ*, ΘΕΜΕΛΙΟ, 2005, ΑΘΗΝΑ.
- LUIGI PIRANDELLO, ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ Σ.Ι., *ΕΝΑΣ ΚΑΝΕΝΑΣ & ΕΚΑΤΟ ΧΙΛΙΑΔΕΣ* 1993, ΑΘΗΝΑ.
- Διανέμονται επίσης σημειώσεις και πηγές οπτικοακουστικού υλικού, κυρίως για τα υλικοτεχνικά θέματα που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές/τριες.

Εργαστήριο Εκκλησιαστικών τεχνών

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Αντικείμενο του εργαστηρίου είναι οι Εικαστικές Τέχνες που έχουν αναπτυχθεί και ασκούνται εξ αφορμής του εκκλησιαστικού γεγονότος στην μακραίωνη διαχρονία του (Ιερά και Λαϊκή εικαστική Παράδοση). Σκοπός του εργαστηρίου είναι η εκπαίδευση του/της φοιτητή/τριας στο εύρος της θεωρίας και πράξης των Λειτουργικών Τεχνών, εμπλουτίζοντας την εικαστική του παιδεία με την πολιτιστική αυτή κληρονομιά, παρέχοντας ταυτόχρονα επαγγελματική εξειδίκευση στην άσκησή τους. Παράλληλα διερευνάται η εικαστική γλώσσα του Ιερού διαπολιτισμικώς, οι επιφροές και ο διάλογος μεταξύ των εικαστικών παραδόσεων. Ενθαρρύνεται η εικαστική έρευνα των φοιτητών/τριων σε γενικά και ειδικά θέματα που αφορούν στο αντικείμενό των Λειτουργικών Τεχνών στη προσωπική εικαστική τους σπουδή και έργο, αποβλέποντας στη διερεύνηση και συνέχεια της εικαστικής μας ταυτότητας στο σύγχρονο εικαστικό γίγνεσθαι. Δίνεται επίσης έμφαση στο πως επηρεάζονται αλλά και επηρεάζουν οι Τέχνες αυτές τη Σύγχρονη Τέχνη.

Η διαμόρφωση της εικαστικής εκπαίδευσης του/της φοιτητή/τριας συνίσταται στα εξής:

- α. να αντιληφθεί το αντικείμενο και τη θεματική των Λειτουργικών Τεχνών

β. να εξοικειωθεί με τη μαστορική, τις ιδιαιτερότητες των υλικών και τεχνικών, για να γίνει «μάστορας» προτού μεταμορφωθεί σε καλλιτέχνη μέσω συγκεκριμένων εφαρμογών, γ. να συνειδητοποιήσει τις σημερινές ανάγκες αυτών των Τεχνών και δ. να επιχειρήσει εν τέλει την προσωπική του πρόταση ως σύγχρονος καλλιτέχνης.

Το Τμήμα παρέχει προς το παρόν τα εργαστηριακά μαθήματα της Εκκλησιαστικής Ζωγραφικής-Αγιογραφίας (φορητή εικόνα, εγκαυστική, τοιχογραφία) και Ψηφιδωτού, ενώ προβλέπονται μελλοντικά, Ξυλογλυπτική, Βιτρό, Γενικές Αρχές Συντήρησης Έργων Τέχνης και Τεχνολογία Υλικών και Κατασκευών. Τα εργαστηριακά μαθήματα Αγιογραφίας και Ψηφιδωτού εντάσσονται σε κοινό Εργαστήριο (Εκκλησιαστικών Τεχνών) και δίνεται η δυνατότητα επιλογής και εξειδίκευσης σε τεχνική αναλόγως των ενδιαφερόντων του/ της φοιτητού/τριας τόσο στον Εισαγωγικό Κύκλο όσο και στα μαθήματα εμβάθυνσης.

Εσχ.2ΛΕφαρμοσμένο Εργαστήριο - Αγιογραφία -1^ο ή 2^ο ή 3^ο εξάμηνο Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Κατά το πρώτο εξαμηνιαίο μάθημα στην Αγιογραφία του Εισαγωγικού Κύκλου η μαθητεία αποσκοπεί στην κατανόηση της ύλης που απαιτείται για ολοκληρωμένη σπουδή στις Λειτουργικές Τέχνες. Για το λόγο αυτό επιλέγεται μια ειδική περιοχή θέματος από την μακραίωνη παράδοσή μας (π.χ. ύστερη αρχαιότητα-εγκαυστική, πρωτοχριστιανική περίοδος-φυσιοκρατικές εικόνες, Παλαιολόγεια περίοδος-αυγοτέμπερα, Μακεδονική Σχολή-νωπογραφία, Κριτική Σχολή-αυγοτέμπερα, σύγχρονα ζητήματα απεικόνισης-εικονοποίηση φωτογραφιών Αγίων κοκ) και με βάση αυτή την συγκεκριμένη θεματολογία εισέρχεται ο/η φοιτητής/τρια στο σύνολο των ζητημάτων που συνέχονται με το αντικείμενο ως θεωρεία αλλά και ως πράξη, διαπραγματευόμενος/η μια ολοκληρωμένη εφαρμογή. Η ύλη αναπροσαρμόζεται/ επικαιροποιείται διαρκώς κάθε εξάμηνο.

Μαθησιακά αποτελέσματα: με το μάθημα επιτυγχάνεται:

- Εξοικείωση με το εύρος της Λειτουργικής Ζωγραφικής όπως έχει ασκηθεί διαχρονικά από την αρχαιότητα μέχρι και τη μεταβυζαντινή εποχή
- Εισαγωγή (θεωρία και πράξη) στις τεχνικές και κατασκευές της Αγιογραφίας.
- Κατανόηση της εικαστικής γλώσσας του Ιερού στην αγιογραφική μας παράδοση (σχέδιο, χρώμα, σύνθεση).
- Εφαρμογή συγκεκριμένη (προετοιμασία, χρύσωμα, αυγοτέμπερα).
- Κατανόηση των σύγχρονων ζητημάτων των Λειτουργικών Τεχνών στη συνέχιση μιας μακραίωνης Παράδοσης. Οι Λειτουργικές στην περίοδο του μοντερνισμού – μετα-μοντερνισμού.
- Κατανόηση του τρόπου που επηρέασαν οι Λειτουργικές Τέχνες τη Σύγχρονη Τέχνη.

- Εμπλουτισμός της προσωπικής καλλιτεχνικής πρακτικής από τη θεματολογία (θεωρία και πράξη) των λειτουργικών Τεχνών.

Μαθήματα Εργαστηρίων

Εσχ.2δ Εφαρμοσμένο Εργαστήριο - Φωτογραφία -1^ο ή 2^ο ή 3^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Ο ρόλος της φωτογραφίας δεν περιορίζεται στην οπτική μεταφορά προκατασκευασμένου περιεχομένου, αλλά εκτείνεται στη διαμόρφωση ανεξάρτητων αξιών μέσω της δημιουργίας εικόνων. Κεντρικό αντικείμενο του εργαστηριακού μαθήματος είναι η πρακτική και θεωρητική εξέταση του μέσου με φόντο την ιστορία του στο περιβάλλον των μέσων και στα κοινωνικά συμφραζόμενα. Αναλύονται στρατηγικές της καταγραφής και της σκηνοθεσίας, της κατασκευής πραγματικοτήτων ανεξάρτητα ή σχετικά με την εφαρμογή και τις δυνατότητες ηλεκτρονικής επεξεργασίας εικόνας.

Το μάθημα παρέχει μια ολοκληρωμένη θεωρητική και εργαστηριακή εμπειρία γύρω από την αισθητική τη ψηφιακής φωτογραφίας, τις τεχνικές παραγωγής, λήψης και επεξεργασίας της φωτογραφίας, τα μέσα και της μορφές της και βασίζεται σε πρακτικές εργασίες (projects). Ιδιαίτερες τεχνικές προσφέρονται ανάλογα με τις απαιτήσεις του κάθε project. Η οργάνωση της προσωπικής έρευνας, η μεθοδολογία στην παραγωγή και τη δημιουργική διαδικασία, η εξοικείωση με την επαγγελματική πράξη και συμπεριφορά, αποτελούν ουσιαστικά εφόδια για την επιτυχία. Βασικοί στόχοι είναι η γνώση της δομής και της λειτουργίας της φωτογραφικής μηχανής καθώς και των τεχνικών παραμέτρων που οδηγούν σε σωστή φωτογράφηση, η ικανότητα φωτογράφησης όλων των φωτογραφικών ειδών, η ικανότητα ανάγνωσης και ερμηνείας της φωτογραφικής εικόνας, η κατανόηση των σχέσεων της οπτικής αντίληψης και της σπουδαιότητας της φωτογραφικής εφεύρεσης. Βασικός στόχος επίσης είναι η ικανότητα του/της φοιτητή/τριας να συνδυάζει την ανάπτυξη αυτόνομης προσέγγισης στο μέσο και τη διαμόρφωση μιας καλλιτεχνικής γραφής με την αντίστοιχη θεωρητική υποστήριξη του έργου προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με το μάθημα επιτυγχάνεται:

- Η κατανόηση της δομής και της λειτουργίας της φωτογραφικής μηχανής.

- Η γνώση των τεχνικών παραμέτρων που οδηγούν σε σωστή φωτογράφηση (γωνία λήψης, κατεύθυνση φωτός κτλ).
- Η κατανόηση των σχέσεων της οπτικής αντίληψης και της φωτογραφικής απεικόνισης.
- Η πλήρης αντίληψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των φωτογραφικών φακών.
- Η κατανόηση της διαδικασίας δόμησης και σύνθεσης της φωτογραφικής εικόνας.
- Η άρτια ικανότητα φωτογράφησης όλων των φωτογραφικών ειδών (αρχιτεκτονική φωτογραφία, διαφημιστική φωτογραφία κτλ).
- Η αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας στην επεξεργασία εικόνας με λογισμικά προγράμματα επεξεργασίας που στοχεύουν στην φωτογραφική εικόνα.
- Η εισαγωγή των σπουδαστών στην ιστορία της φωτογραφίας, η κατανόηση της σπουδαιότητας της φωτογραφικής εφεύρεσης.
- Η ικανότητα ανάγνωσης και ερμηνείας της φωτογραφικής εικόνας.
- Η κατανόηση των σχέσεων της φωτογραφίας με τα καλλιτεχνικά κινήματα του 20ου αιώνα.

Εσχ.2ε Εφαρμοσμένο Εργαστήριο - Κόσμημα-1^ο ή 2^ο ή 3^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Στόχος του μαθήματος είναι να δοθεί στους/στις φοιτητές/τριες η δυνατότητα να διαμορφώσουν μια προσωπική φιλοσοφία σχεδιασμού και να ενθαρρυνθούν να αναπτύξουν τις δημιουργικές τους ικανότητες σχετικά με τον σχεδιασμό κοσμημάτων. Το μάθημα επίσης βοηθά τους φοιτητές/τριες να εξοικειωθούν με μηχανήματα και εργαλεία σχετικά με την επεξεργασία μετάλλων και άλλων υλικών. Ολοκληρώνοντας με επιτυχία αυτό το εντατικό μάθημα, ο/η φοιτητής/τρια θα έχει αποκτήσει γνώσεις και εμπειρία, ώστε να μπορεί να επεξεργάζεται οποιοδήποτε υλικό επιλέξει στο μέλλον.

Εσχ.2στ Εφαρμοσμένο Εργαστήριο - Σκηνογραφία-1^ο ή 2^ο ή 3^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Το Εργαστήριο διερευνά τη δόμηση του εικαστικού λεξιλογίου του παραστατικού φαινόμενου. Με κύριους εκφραστές το σκηνικό και το κοστούμι η έρευνα αποσκοπεί στην ανάλυση και σύνθεση όλων των επιμέρους στοιχείων που ορίζουν το εικαστικό-αισθητικό πλαίσιο της παράστασης. Καλλιεργείται η συστηματική μελέτη της σύγχρονης και πολύπλοκης αντιμετώπισης του σχεδιασμού

σκηνογραφικών προτάσεων συγκεκριμένου θεατρικού έργου για δεδομένο θεατρικό χώρο. Μέσα στα πλαίσια αυτά διερευνώνται οι μέθοδοι προσέγγισης, ερμηνείας και μεταγραφής του νοήματος με εικαστικούς όρους, η ανάπτυξη μεθοδολογίας και οργάνωσης κάθε προσέγγισης καθώς και ο τρόπος υλοποίησής τους. Περιοχές μελέτης που εξετάζονται ιδιαίτερα είναι η σχέση του χώρου με το σώμα, η σχέση του χώρου με το χρόνο και η σχέση της εικόνας με το νόημα.

Παράλληλα μελετάται η ανατομία της σκηνής όπως αυτή εκφράζεται στις βασικές τυπολογίες της και η εξέλιξη του σκηνικού και ευρύτερα θεατρικού χώρου από την αρχαιότητα έως τις μέρες μας μέσω διαλέξεων και παρουσιάσεων. Δίνεται επίσης έμφαση στην κατανόηση και εξοικείωση των φοιτητών με στοιχεία του παραστατικού φαινόμενου όπως η σκηνοθεσία, ο φωτισμός, η σκηνοτεχνική και η μελέτη των δυναμικών σχέσεων που αναπτύσσονται μεταξύ των στοιχείων αυτών και της σκηνογραφικής πρακτικής. Πέραν της εργαστηριακής δραστηριότητας το μάθημα εμπλουτίζεται και με εξω-εργαστηριακές δραστηριότητες οι οποίες περιλαμβάνουν επισκέψεις σε θεατρικούς χώρους και εργαστήρια σκηνογραφίας, ξεναγήσεις από εξειδικευμένο θεατρικό προσωπικό, καθώς και παρακολουθήσεις παραστάσεων.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: το εργαστήριο αυτό αποτελεί το βασικό εισαγωγικό εργαστήριο στην έννοια του παραστατικού φαινόμενου και των τεχνών της Σκηνογραφίας και της Ενδυματολογίας. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανόηση για τα βασικά και κρίσιμα χαρακτηριστικά των Παραστατικών Τεχνών και τη σύνδεσή τους με τις τέχνες της Σκηνογραφίας και της Ενδυματολογίας.
- Έχει γνώση της συστηματικής μελέτης της σύγχρονης και πολύπλοκης αντιμετώπισης του σχεδιασμού σκηνογραφικών/ενδυματολογικών προτάσεων για τις Παραστατικές Τέχνες.
- Έχει αναπτύξει μεθόδους προσέγγισης, ερμηνείας και μεταγραφής του παραστατικού νοήματος με εικαστικούς όρους.
- Είναι σε θέση να οργανώσει την κάθε προσέγγιση καθώς και τον τρόπο υλοποίησής της.
- Έχει κατανόηση των υπόλοιπων στοιχείων του παραστατικού φαινόμενου όπως η σκηνοθεσία, ο φωτισμός, η σκηνοτεχνική.
- Συνεργαστεί με τους συμφοιτητές του για να δημιουργήσουν και να παρουσιάσουν μία παραστατική πρόταση.

Εσχ.2ι Εφαρμοσμένο Εργαστήριο - Ψηφιδωτό -1^ο ή 2^ο ή 3^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Στον Εισαγωγικό Κύκλο το εξαμηνιαίο Εργαστηριακό Μάθημα στο Ψηφιδωτό αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με τις τεχνικές και τα εργαλεία του ψηφιδωτού θεωρητικά και πρακτικά. Επλέγεται κάθε φορά άσκηση ατομική ή συλλογική σε μικρές ομάδες. Οι ασκήσεις αφορούν είτε στη δημιουργία αντιγράφων, είτε σε προσωπική δημιουργία των φοιτητών/τριών. Δίδεται έμφαση στο σχέδιο ψηφιοθέτησης, ώστε να κατανοηθεί από τους φοιτητές ο τρόπος αντίληψης της φόρμας στην εφαρμογή ψηφιοθέτησης. Διδάσκεται η έμμεση ψηφιοθέτηση κατ' αρχήν και οι τρόποι εντοιχισμού στην πράξη σε φορητό, επιτοίχιο και επιδαπέδιο υπόστρωμα.

Μαθησιακά αποτελέσματα: το εργαστηριακό μάθημα στοχεύει στην εξειδίκευση του φοιτητή μέσω της εκμάθησης και εφαρμογής στην πράξη, όλων των απαραίτητων τεχνικών που σχετίζονται με το αντικείμενο, από την προετοιμασία των επιφανειών –τεχνικές επιμετάλλωσης (χρυσώματα) χρωστικές και φορείς, βερνίκια σε φορητά κι επιτοίχια υποστρώματα ζωγραφικής- έτσι ώστε να καταστεί ένας εξειδικευμένος επαγγελματίας, με αυτοπεποίθηση στην αγορά εργασίας, αξιοποιώντας τις τεχνικές εκεί, αλλά και στην προσωπική δημιουργία. Πέραν των τεχνικών γνώσεων δίνεται έμφαση επίσης στην κατανόηση και εφαρμογή της πολυδιάστατης μορφοπλαστικής γλώσσας στη διαχρονία του εκκλησιαστικού γεγονότος.

Εσχ.2μ Εφαρμοσμένο Εργαστήριο - Κεραμική -1^ο ή 2^ο ή 3^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός Επιστήμονας

Η «Κεραμική» αποτελεί εισαγωγικό μάθημα στις βασικές αρχές της κεραμικής: γνωριμία με τη φύσης του πηλού και τους νόμους που τον διέπουν, εκμάθηση των βασικών τεχνικών κατασκευής κεραμικών αντικειμένων (τεχνική κορδονιών, λωρίδων, πίεσης, χύτευσης, τροχός) και των επιχρισμάτων με τα οποία μπορούν να επενδυθούν (γαιοχρώματα, υαλώματα). Στο πλαίσιο του μαθήματος πραγματοποιούνται διαλέξεις για ιστορία της κεραμικής τέχνης μέσα από τη μελέτη χρηστικών αντικειμένων και κεραμικών γλυπτών.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: οι φοιτητές καλούνται:

- Να κατανοήσουν πρώτα από όλα τις φυσικές ιδιαιτερότητές του πηλού, τις τεχνικές επεξεργασία του.

- Να γνωρίσουν τις πιο σημαντικές φάσεις της ιστορίας της κεραμικής και στη συνέχεια να ανακαλύψουν τις μορφοπλαστικές και εκφραστικές του δυνατότητες.

Εργαστήριο Performance Art (Επιτελεστικές Καλλιτεχνικές Δράσεις)

Διδάσκουσα: Αγγελική Αυγητίδου, Επικ. Καθηγήτρια

Το εργαστήριο εστιάζει στη σύγχρονη εικαστική δημιουργία στην performance και στις υβριδικές πρακτικές που αναπτύσσονται από την αλληλεπίδραση της με άλλα δημιουργικά πεδία όπως τα media και το design. Η θεματική του εργαστηρίου συμπεριλαμβάνει την ιστορική ανασκόπηση του μέσου στον 20ο αιώνα, τη θεωρητική ανάλυση όρων και ορισμών, την εξερεύνηση των βασικών στοιχείων της performance μέσα από ατομικές και ομαδικές ασκήσεις και την ανάπτυξη ατομικών performance των φοιτητών/τριών για παρουσίαση τους εκτός Πανεπιστημίου σε συνεργασία με άλλους φορείς ή στο δημόσιο χώρο. Στόχος είναι οι φοιτητές/τριες να εξοπλιστούν με δεξιότητες που έχουν σχέση με το μέσο, να αναγνωρίσουν και να είναι σε θέση να διαχειριστούν την πολυπλοκότητα των σχέσεων που αναπτύσσονται με τον χώρο, το κοινό και τους άλλους performer, να εξερευνήσουν βιωματικά τις παραπάνω σχέσεις μέσα από δομημένους αυτοσχεδιασμούς και τέλος να διαπραγματευτούν εννοιολογικά τη θεματολογία της performance και να εξερευνήσουν κριτικά τα όρια του μέσου.

Εσχ.2ξ Εφαρμοσμένο εργαστήριο - Performance Art -1ο ή 2ο ή 3ο εξάμηνο

Διδάσκουσα: Αγγελική Αυγητίδου, Επικ. Καθηγήτρια

Εισαγωγή στα βασικά εργαλεία και μεθόδους της performance. Ιστορική ανασκόπηση της performance στον 20ο αιώνα. Ασκήσεις σωματικής επίγνωσης σε σχέση με τον χώρο και τους άλλους. Ασκήσεις κιναισθητικής αντίδρασης. Ασκήσεις ταυτόχρονης κίνησης σε ομάδες. Εισαγωγή στην έννοια του χρόνου και του όρου «χρόνος γεγονότων»: performance μικρής διάρκειας, performance διαρκείας (durational performance). Εισαγωγή στα υλικά της performance. Παράδοξη και ανατρεπτική χρήση καθημερινών υλικών/αντικειμένων. Χρήση υλικών στο έργο των Adrian Piper, Francis Alys και Han Bing. Χρήση αντικειμένων με υπερβολή - η έννοια του γκροτέσκο στο έργο των Pocha Nostra και άλλων. Δημιουργία περιβάλλοντος με σώματα και χρήση αντικειμένων.

Μαθησιακά αποτελέσματα: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής και η φοιτήτρια θα είναι σε θέση να:

- Γνωρίζουν βασικές ιστορικές στιγμές και ορολογία της performance.
- Ν' αναγνωρίζουν και να διαχειρίζονται την πολυπλοκότητα των σχέσεων που αναπτύσσονται με τον χώρο, το κοινό και τους άλλους performer.

- Να χρησιμοποιούν τις παραπάνω σχέσεις για εργαστούν μέσα σε δομημένους αυτοσχεδιασμούς.
- Να συνθέτουν ατομικές θεματικές performance μικρής διάρκειας.

Μαθήματα Εργαστηριακά Κατ’ Επιλογήν Υποχρεωτικά

Εσχ.5α Χαρακτική I-5^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Εμβάθυνση στις βασικές τεχνικές χάραξης & εκτύπωσης:

- α. Υψητούπια: Λινόλεουμ, mdf (συνθετικό ξύλο), ξύλο.
- β. Βαθυτούπια: Ξηρή χάραξη σε πλεξιγκλάς, τσίγκο, σίδερο. Aqua forte, aqua tinta.
- γ. Μονοτυπία – πειραματισμός.
- δ. Μεταξοτυπία. Εφαρμογή, δραστηριότητα.

Προτείνονται εναλλακτικές λύσεις και δίνονται απαντήσεις σε πρακτικά προβλήματα που αφορούν την εφαρμογή και ολοκλήρωση του έργου. Εξάντληση των παραπάνω τεχνικών και προέκταση τους σε πειραματικό και ερευνητικό επίπεδο έτσι ώστε να ωφελεί την προσωπική εικαστική αναζήτηση. Ασκήσεις παρατήρησης, οπτικής μνήμης, ανάλυσης, σύνθεσης. Προσανατολισμός στο χώρο. Σημασία της κλίμακας των διαστάσεων. Λογική σκέψη. Δημιουργική σκέψη. Στοιχεία Ιστορίας της Χαρακτικής. Το χαρακτικό έργο και ο ρόλος του στη σύγχρονη τέχνη. Πώς προτείνεται το χαρακτικό έργο στο χώρο της σύγχρονης τέχνης. Σημεία αναφοράς και παραδείγματα από την ιστορία της χαρακτικής τέχνης, δίνοντας τη δυνατότητα εξέλιξης εικαστικά και τεχνικά. Η χαρακτική ως κοινωνική τέχνη. Συνεργασία με άλλα εργαστήρια για συγχρονισμένες έρευνες και δραστηριότητες.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής:

- Έχει κατακτήσει το σύνολο των βασικών τεχνικών της Χαρακτικής.
- Έχει την ικανότητα συνδυασμού των τεχνικών αυτών.
- Είναι σε θέση να αρθρώσει προσωπικό εικαστικό λόγο μέσα από τη χαρακτική γλώσσα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, καθώς και να αξιοποιήσει την δυνατότητα της χαρακτικής και έντυπης τέχνης να διαχέει πολλαπλά μηνύματά, ως εργαλείο επικοινωνίας με κοινωνικές προεκτάσεις.

Βιβλιογραφία

- Σαχίνης, Ξ. (2008). *Σκέψεις για την θεωρία και την πράξη της Χαρακτικής και των εικαστικών εκτυπώσεων. Διάπλαση*.

- Συλλογικό έργο. (2003). Έννοιες της μοντέρνας τέχνης. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.

Εσχ.6α Χαρακτική II-6^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Κεντρικός στόχος του εργαστηρίου Χαρακτικής είναι να παρακολουθεί την αυτόνομη εικαστική φωνή που η χαρακτική απόκτησε, ήδη από τον 20ο αιώνα, στο χώρο της εικαστικής έκφρασης και να ενεργοποιεί τους φοιτητές να λειτουργήσουν δημιουργικά χωρίς φραγμούς και περιορισμούς ως προς τις τεχνικές διαδικασίες, τα υλικά και το μέγεθος διαστάσεων της εκτύπωσης των έργων.

1. Συνέχεια στην εμβάθυνση των τεχνικών διαδικασιών και συνδυασμός τους: α. Βαθυτυπίας (οξυγραφία, τονική οξυγραφία, ξηρή χάραξη σε διάφορα υλικά, τεχνική μελανιού –ζάχαρης, τεχνική μαλακού βερνικιού, μαύρη τεχνική, spite bite κ.α). β. Υψητυπίας : λινόλεουμ, ξυλογραφία, κολλαγραφία κ.α.. γ.Πειραματικών τεχνικών, Μονότυπου, Μονοτυπίας, Mokulito (λιθογραφία), Electro etching, Toner transfer. δ. Οικολογικών τεχνικών: κολλαγραφία, carborundum.
2. Εξάσκηση στις Εκτυπωτικές τεχνικές όλων των χαρακτικών εφαρμογών. Μελέτη των προβλημάτων και αντιμετώπισή του.
3. Μεταξοτυπική μέθοδος κι εφαρμογή της σε διάφορα πεδία εκτυπωτικής δραστηριότητας (εικαστικά ή εφαρμοσμένα).
4. Το χαρακτικό έργο και ο ρόλος του στη σύγχρονη τέχνη. Η χαρακτική ως κοινωνική τέχνη
5. Εστίαση του κάθε φοιτητή και φοιτήτριας σε προσωπικές εικαστικές αναζητήσεις μέσα από τις δυνατότητες που προσφέρει η χαρακτική και οι εκτυπώσεις. Εστίαση στη δυνατότητα της πολλαπλότητας , του συνδυασμού χαρακτικής με τον έντυπο λόγο, συνδυασμό της χαρακτικής με την ψηφιακή τεχνολογία και με άλλες εικαστικές γλώσσες καθώς και με άλλες μορφές τέχνης.
6. Συνεντεύξεις και επεξεργασία τους με σύγχρονους εικαστικούς που δημιουργούν χαρακτικά έργα ή επηρεάζονται από τη χαρακτική και εκτυπωτική διαδικασία στο εικαστικό τους έργο.
7. Χαρακτικό έργο και αγορά τέχνης. Δεοντολογία και συμπεριφορές.
8. Συμμετοχή των φοιτητών και φοιτητριών σε ερευνητικές ομάδες εργασίας και σε ομάδες προετοιμασίας εικαστικών εκθέσεων.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:η Χαρακτική II εφοδιάζει τον σπουδαστή με μια ολοκληρωμένη γνώση των τεχνικών διαδικασιών της χάραξης και της εκτύπωσης. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής είναι σε θέση:

- Να αρθρώσει προσωπικό εικαστικό λόγο μέσα από τη χαρακτική γλώσσα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.
- Στόχος είναι η αξιοποίησή της δυνατότητα της χαρακτικής και έντυπης τέχνης να διαχέει πολλαπλά μηνύματά ως ένα πολύτιμο εργαλείο επικοινωνίας με κοινωνικές προεκτάσεις.
- Μέσα από συναντήσεις των φοιτητών και φοιτητριών με ανθρώπους της τέχνης (θεωρητικούς, συλλέκτες, επιμελητές και εικαστικούς καλλιτέχνες) καθώς και με την έμπρακτη συμμετοχή τους σε διοργανώσεις εκθέσεων σε αίθουσες τέχνης μουσειακούς και άλλους χώρους στοχεύουμε στο να γνωρίσουν οι φοιτητές τους κανόνες και τη δεοντολογία που διέπει το χώρο της τέχνης και ειδικά το χώρο της έντυπης τέχνης και να προετοιμαστούν για να αντιμετωπίσουν τις ιδιαιτερότητές του.

Βιβλιογραφία

- Hal Foster, Rosalind Krauss, Yve - Alain Bois, Benjamin H. D. Buchloh. (2007) *H τέχνη από το 1900*. Επίκεντρο.
- Χρήστου, Χ. (1994). *Νεοελληνική Χαρακτική*. Εκδοτική Αθηνών.

Εσχ.7α Χαρακτική III-7^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Κεντρικός στόχος του εργαστηρίου Χαρακτικής είναι να παρακολουθεί την αυτόνομη εικαστική φωνή που η χαρακτική απόκτησε, ήδη από τον 20ο αιώνα, στο χώρο της εικαστικής έκφρασης και να ενεργοποιεί τους φοιτητές να λειτουργήσουν δημιουργικά χωρίς φραγμούς και περιορισμούς ως προς τις τεχνικές διαδικασίες, τα υλικά και το μέγεθος διαστάσεων της εκτύπωσης των έργων.

1. Συνέχεια στην εμβάθυνση των τεχνικών διαδικασιών και συνδυασμός τους: α. Βαθυτυπίας (οξυγραφία, τονική οξυγραφία, ξηρή χάραξη σε διάφορα υλικά, τεχνική μελανιού-ζάχαρης, τεχνική μαλακού βερνικιού, μαύρη τεχνική, spite bite κ.α.). β. Υψητυπίας : λινόλεουμ, ξυλογραφία, κολλαγραφία κ.α.. γ.Πειραματικών τεχνικών, Μονότυπου, Μονοτυπίας, Mokulito (λιθογραφία), Electro etching, Toner transfer. δ. Οικολογικών τεχνικών: κολλαγραφία, carborundum.
2. Εξάσκηση στις Εκτυπωτικές τεχνικές όλων των χαρακτικών εφαρμογών. Μελέτη των προβλημάτων και αντιμετώπισή του.
3. Μεταξοτυπική μέθοδος κι εφαρμογή της σε διάφορα πεδία εκτυπωτικής δραστηριότητας (εικαστικά ή εφαρμοσμένα).
4. Το χαρακτικό έργο και ο ρόλος του στη σύγχρονη τέχνη. Η χαρακτική ως κοινωνική τέχνη.

5. Εστίαση του κάθε φοιτητή και φοιτήτριας σε προσωπικές εικαστικές αναζητήσεις μέσα από τις δυνατότητες που προσφέρει η χαρακτική και οι εκτυπώσεις. Εστίαση στη δυνατότητα της πολλαπλότητας, του συνδυασμού χαρακτικής με τον έντυπο λόγο, συνδυασμό της χαρακτικής με την ψηφιακή τεχνολογία και με άλλες εικαστικές γλώσσες καθώς και με άλλες μορφές τέχνης.

6. Συνεντεύξεις και επεξεργασία τους με σύγχρονους εικαστικούς που δημιουργούν χαρακτικά έργα ή επηρεάζονται από τη χαρακτική και εκτυπωτική διαδικασία στο εικαστικό τους έργο.

7. Χαρακτικό έργο και αγορά τέχνης. Δεοντολογία και συμπεριφορές.

8. Συμμετοχή των φοιτητών και φοιτητριών σε ερευνητικές ομάδες εργασίας και σε ομάδες προετοιμασίας εικαστικών εκθέσεων.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: Η χαρακτική III εφοδιάζει τον σπουδαστή με μια ολοκληρωμένη γνώση των τεχνικών διαδικασιών της χάραξης και της εκτύπωσης. Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής είναι σε θέση:

- Να αρθρώσει προσωπικό εικαστικό λόγο μέσα από τη χαρακτική γλώσσα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.
- Στόχος είναι η αξιοποίησή της δυνατότητας της χαρακτικής και έντυπης τέχνης να διαχέει πολλαπλά μηνύματά ως ένα πολύτιμο εργαλείο επικοινωνίας με κοινωνικές προεκτάσεις.
- Μέσα από συναντήσεις των φοιτητών και φοιτητριών με ανθρώπους της τέχνης (θεωρητικούς, συλλέκτες, επιμελητές και εικαστικούς καλλιτέχνες) καθώς και με την έμπρακτη συμμετοχή τους σε διοργανώσεις εκθέσεων σε αίθουσες τέχνης μουσειακούς και άλλους χώρους στοχεύουμε στο να γνωρίσουν οι φοιτητές τους κανόνες και τη δεοντολογία που διέπει το χώρο της τέχνης και ειδικά το χώρο της έντυπης τέχνης και να προετοιμαστούν για να αντιμετωπίσουν τις ιδιαιτερότητές του.

Βιβλιογραφία

- Δασκαλοθανάσης, Ν. (2004). *Ο καλλιτέχνης ως ιστορικό υποκείμενο από τον 19ο στον 21ο αιώνα*. Άγρα.
- Ντυσάν, Μ. (2008). *Ο μηχανικός του χαμένου χρόνου*. Άγρα.

Εσχ.5γ Ψηφιακές τέχνες I- Εικονικός χώρος και σύνθεση-5^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Βασίλειος Μπούζας, Αν. Καθηγητής

Το μάθημα αποτελεί συνέχεια και διεύρυνση των γνώσεων που απέκτησαν οι φοιτητές στο μάθημα του κύκλου. Συνεχίζεται η συλλογή οπτικοακουστικού υλικού μέσα από συγκεκριμένες θεματικές σε επιλεγμένους δημόσιους και ιδιωτικούς

χώρους ενώ παράλληλα διευρύνονται οι μέθοδοι δημιουργίας πρωτογενούς υλικού (2d και 3d animation) καθώς και οι μέθοδοι επεξεργασίας και σύνθεσης του μέσα από τη χρήση εξειδικευμένων τεχνικών. Γίνεται παρουσίαση των βασικών εννοιών του σχεδιασμού στο τρισδιάστατο εικονικό χώρο. Γίνεται παρουσίαση των βασικών χαρακτηριστικών της κινηματογραφικής σύνταξης μέσα από επιλεγμένα παραδείγματα καθώς και εκτεταμένη παρουσίαση των χαρακτηριστικών της πλαστικής γλώσσας της κινούμενης εικόνας και ήχου όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί μέσα από τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας. Τέλος δίνεται έμφαση στις σχέσεις πραγματικού και εικονικού υλικού όπως αυτές αναπτύσσονται είτε στη φάση καταγραφής οπτικοακουστικού υλικού είτε στη φάση της διανομής του.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι σπουδαστές είναι σε θέση:

- Να διευρύνουν την αντίληψη τους για το εύρος και την πολυπλοκότητα της σχέσης της τέχνης με τη τεχνολογία διαθέτοντας γνώσεις πάνω στην ιστορία των ψηφιακών τεχνών.
- Να παράγουν ψηφιακό εικαστικό υλικό διαφορετικών μορφών και νοημάτων και να κάνουν διαχείριση της ηλεκτρονικής εικόνας στο δισδιάστατο και στο τρισδιάστατο στατικό και κινούμενο πεδίο με τη χρήση συνδυαστικών πρακτικών και διαφορετικών λογισμικών.
- Να κάνουν καταγραφές αλλά και οργάνωση οπτικοακουστικού υλικού από επιλεγμένους χώρους για τη παραγωγή κριτικών νοημάτων. Αποκτούν γνώση πάνω στην ανάπτυξη μεθόδων και τεχνικών καταγραφής υλικού στο αστικό και φυσικό τοπίο καθώς επίσης και μεθόδων αξιολόγησης, ταξινόμησης αλλά και επικοινωνίας του υπόψη υλικού τους.
- Να διανέμουν και να επικοινωνούν το έργο τους με το σύγχρονο εικαστικό γίγνεσθαι μέσα από την επιλογή και ακόλουθη προβολή του σε επιλεγμένα κοινωνικά δίκτυα.
- Να αντιλαμβάνονται τη σημασία της συνεργατικής εκπόνησης έργων μέσα από τη παρουσίαση των αντίστοιχων παραδειγμάτων αλλά και με την εκπόνηση κατάλληλων θεματικών.

Βιβλιογραφία

- Stam Robert (2006). *Εισαγωγή στη θεωρία του κινηματογράφου*. Αθήνα: Σ. Πατάκης.
- WalkerJohn (2010). *Animation, Η τέχνη στην εποχή των μέσων μαζικής επικοινωνίας*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press A.E.

Εσχ.6γ Ψηφιακές τέχνες II-Εικονικός χώρος και σύνθεση-6^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Βασίλειος Μπούζας, Αν. Καθηγητής

Το μάθημα αποτελεί συνέχεια και διεύρυνση των γνώσεων που απέκτησαν οι φοιτητές στο μάθημα εμβάθυνσης Εικονικός χώρος και σύνθεση I με έμφαση στη διαδικτυακές εφαρμογές. Συνεχίζεται η συλλογή οπτικοακουστικού υλικού μέσα από συγκεκριμένες θεματικές σε επιλεγμένους δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους ενώ παράλληλα οι μέθοδοι επεξεργασίας και σύνθεσης του μέσα από τη χρήση εξειδικευμένων τεχνικών για την ανάρτησή του στο διαδίκτυο. Γίνεται παρουσίαση των βασικών εννοιών στο σχεδιασμό στο διαδικτυακό χώρο και ειδικότερα σε ζητήματα διαδραστικότητας και σχεδιασμού της αρχιτεκτονικής της πληροφορίας. Αναλύονται τα βασικά εργαλεία σχεδιασμού. Γίνεται παρουσίαση των στόχων και του σχεδιασμού μέσα από επιλεγμένα παραδείγματα καθώς και εκτεταμένη παρουσίαση των χαρακτηριστικών της νέας γλώσσας επικοινωνίας της κινούμενης εικόνας και ήχου όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί. Το μάθημα διεξάγεται με παρουσιάσεις, προβολές, διαλέξεις.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με το μάθημα επιτυγχάνονται:

- Διερεύνηση της νέας γλώσσας των ψηφιακών τεχνών είτε σαν αποτέλεσμα της σύνθεσης και εξέλιξης εννοιών που αποτελούν συνέχεια παλαιότερων εικαστικών μέσων (κινηματογράφος, φωτογραφία, ζωγραφική, μουσική κλπ.) είτε μέσα από την αυτοτέλεια που δημιουργεί η εξέλιξη τους.
- Επαφή με το διευρυμένο πεδίο χρήσης των τεχνολογιών στη τέχνη.
- Ανάπτυξη μεθόδων και τεχνικών καταγραφής υλικού στο αστικό και φυσικό τοπίο καθώς επίσης και μεθόδων αξιολόγησης, ταξινόμησης αλλά και επικοινωνίας του υπόψη υλικού.
- Δημιουργία της δική τους μεθοδολογία σε σχέση με τη διεύρυνση των γνώσεων τους πάνω στο γνωστικό αντικείμενο αλλά και σε σχέση με τη ταυτότητα του εικαστικού τους έργου.
- Συνεργατική εκπόνηση έργων μέσα από τη παρουσίαση παραδειγμάτων αλλά και με την εκπόνηση των θεματικών. Επιλεγμένες θεματικές διερεύνησης του δημόσιου και ιδιωτικού χώρου.
- Επικοινωνία με το σύγχρονο εικαστικό γίγνεσθαι μέσα από την επιλογή και ακόλουθη προβολή του σε επιλεγμένα κοινωνικά δίκτυα.
- Παραγωγή ψηφιακού εικαστικού υλικού διαφορετικών μορφών και νοημάτων και διαχείριση της ηλεκτρονικής εικόνας στο δισδιάστατο και τρισδιάστατο στατικό και κινούμενο πεδίο καθώς και στο διαδίκτυο με τη χρήση συνδυαστικών πρακτικών και διαφορετικών λογισμικά.

Βιβλιογραφία

- Κοκκώνης Μιχάλης, Μπαντιμαρούδης Φιλήμων, Πασχαλίδης Γρηγόρης (2010). *Ο πολιτισμός του ήχου και του θεάματος*. Αθήνα: Κριτική
- Μαρίνα Ρήγου (2014). *Από τη ψηφιακή επανάσταση στη ψηφιακή επιτήρηση*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης.

Εσχ.7 γηψηφιακές τέχνες III- Εικονικός χώρος και σύνθεση-7^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Βασίλειος Μπούζας, Αν. Καθηγητής

Το μάθημα αποτελεί συνέχεια και διεύρυνση των γνώσεων που απέκτησαν οι φοιτητές στο μάθημα εμβάθυνσης Εικονικός χώρος και σύνθεση II με έμφαση στην επεξεργασία και ολοκλήρωση θεματικών που σχετίζονται με τις προσωπικές τους προτιμήσεις από το ευρύ φάσμα των ψηφιακών τεχνών, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί στα δύο προηγούμενα εξάμηνα εμβάθυνσης στο πεδίο. Έμφαση δίνεται στην ολοκληρωμένη παρουσίαση των αποτελεσμάτων τους, με την περιγραφή και ανάλυση των στόχων τους, της ερευνητικής δραστηριότητας τους πάνω στην επιλεγμένη θεματική και της αντίστοιχης εννοιολογικής και τεχνικής τεκμηρίωσης της πρότασης τους. Συνεχίζεται η παρουσίαση επιλεγμένων εργαλείων ψηφιακού σχεδιασμού και σύνθεσης ανάλογα με τις ειδικές ανάγκες των εργασιών των φοιτητών/τριών. Έμφαση δίνεται σε τεχνικές σύνθεσης κινούμενων τρισδιάστατων γραφικών. Συνεχίζεται η παρουσίαση και ανάλυση επιλεγμένων παραδειγμάτων μέσα από τη σύγχρονη ψηφιακή εικαστική σκηνή που να σχετίζονται με τις υπό επεξεργασία θεματικές. Το μάθημα διεξάγεται με παρουσιάσεις, προβολές, διαλέξεις.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: οι φοιτητές μπορούν να:

- Εμβαθύνουν στη νέα εικαστική γλώσσα έτσι όπως αναπτύσσεται στις ψηφιακές τέχνες είτε σαν αποτέλεσμα της σύνθεσης και εξέλιξης εννοιών που αποτελούν συνέχεια παλαιότερων εικαστικών μέσων (κινηματογράφος, ζωγραφική, μουσική κλπ.) είτε μέσα από την αυτοτέλεια που δημιουργεί η εξέλιξη των νέων μέσων.
- Εμβαθύνουν τη γνώση τους πάνω στην ανάπτυξη μεθόδων και τεχνικών καταγραφής υλικού στο αστικό και φυσικό τοπίο καθώς επίσης και μεθόδων αξιολόγησης, ταξινόμησης αλλά και επικοινωνίας του υπόψη υλικού τους.
- Διευρύνουν τη δική τους μεθοδολογία έρευνας πάνω στο γνωστικό αντικείμενο αλλά και πάνω στη δημιουργία της ταυτότητας του εικαστικού τους έργου, πράγμα που τους επιτρέπει να συνεχίσουν με αυτονομία την εξέλιξη τους. Διευρύνουν τη μεθοδολογία έρευνας και διαμόρφωσης των εννοιών και

αναφορών των έργων τους καθώς επίσης και τις ψηφιακές τεχνικές επεξεργασίας του υλικού τους.

- Προσδιορίζουν τη συγκεκριμένη περιοχή της έρευνας τους πάνω στο γνωστικό αντικείμενο που διαθέτει ένα τεράστιο εύρος και αναπτύσσουν τη ερευνητική τους μεθοδολογία σε εννοιολογικό και τεχνικό επίπεδο. Δημιουργούν τη δική τους μεθοδολογία σε σχέση με τη διεύρυνση των γνώσεων τους πάνω στο γνωστικό αντικείμενο αλλά και σε σχέση με τη ταυτότητα του εικαστικού τους έργου, πράγμα που τους επιτρέπει να συνεχίσουν με αυτονομία την εξέλιξη τους.
- Αντιλαμβάνονται τη σημασία της συνεργατικής εκπόνησης έργων μέσα από τη παρουσίαση των αντίστοιχων παραδειγμάτων αλλά και με την εκπόνηση κατάλληλων θεματικών.
- Παράγουν μια ολοκληρωμένη παρουσίαση του εικαστικού τους έργου
- Διανέμουν και επικοινωνούν το έργο τους με το σύγχρονο εικαστικό γίγνεσθαι μέσα από την επιλογή και ακόλουθη προβολή του σε επιλεγμένα κοινωνικά δίκτυα.

Βιβλιογραφία

- Μανουέλ Κάστελς (2005). *Ο γαλαξίας του διαδικτύου*. Αθήνα: Καστανιώτης
- Barry Hamps (2010). *Παραγωγή ντοκιμαντέρ και βίντεο*. Αθήνα: Πλέθρον

Εσχ.5δ Φωτογραφία I -5^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Το σύνολο των μαθημάτων αποβλέπουν στο να οδηγήσουν τον σπουδαστή/στρια στην συνέχιση της δραστηριότητάς του/της, στην κατανόηση και παραγωγή έργων που αφορούν την εικόνα. Στόχο αποτελεί η ανάπτυξη μεθόδων προσωπικής αναζήτησης εικαστικών έργων. Η διδασκόμενη μεθοδολογία περιλαμβάνει σύγχρονα συστήματα αναπαράστασης και εστιάζει στην φωτογραφία ως σύγχρονο μέσο καλλιτεχνικής δημιουργίας αναζητώντας νέες νοηματοδοτήσεις τόσο στην διαδικασία παραγωγής όσο και μετα- παραγωγής της εικόνας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: οι φοιτητές/τριες:

- Είναι σε θέση να χρησιμοποιούν τη γνώση και την κατανόηση που απέκτησαν στα προηγούμενα εξάμηνα και να την αξιοποιούν στην δημιουργία σύνθετων έργων.
- Έχουν την ικανότητα να ερμηνεύουν την σύγχρονη παραγωγή- δημιουργία εικαστικών έργων που συμπεριλαμβάνουν την φωτογραφία.

- Διερευνούν τη σχέση και τις αμφίδρομες επιρροές μεταξύ της φωτογραφίας και των άλλων τεχνών.

Εσχ.5μ Αντικείμενο - Εφαρμογές στο Χώρο – Εγκατάσταση I-5^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Φίλιππος Καλαμάρας, Επίκ. Καθηγητής

Το μάθημα αποτελεί το πρώτο στον κύκλο εμβάθυνσης του εργαστηρίου της Διακοσμητικής. Από τους βασικούς στόχους είναι η ανάπτυξη των ικανοτήτων των σπουδαστών να επιλέγουν τα κατάλληλα υλικά για τη δημιουργία των έργων τους και να τα διαχειρίζονται για την ολοκλήρωσή τους. Στόχος είναι επίσης η κατανόηση των παραμέτρων και η διερεύνηση των εναλλακτικών ερμηνειών του κάθε "προβλήματος"/project, η επικοινωνία των ιδεών σχεδιαστικά και λεκτικά, η ανάπτυξη και εξέλιξη των αρχικών ιδεών και η προσαρμογή τους στην τελική εφαρμογή.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να έχει κατανοήσει τα στάδια της δημιουργικής διαδικασίας, να μπορεί να τα διαχειρίζεται και να τα επικοινωνεί σχεδιαστικά, γραπτά και λεκτικά. Επίσης πρέπει:

- Να είναι σε θέση ν' αντιληφθεί τις εννοιολογικές προεκτάσεις κάθε μελέτης περίπτωσης και να διεξάγει έρευνα για ένα οποιοδήποτε project.
- Να έχει γνώση βασικών υλικών και τεχνικών για την αξιοποίηση τους.
- Να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει την έρευνα του για την ανάπτυξη των ιδεών του.
- Να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει τα προηγούμενα για την εφαρμογή των ιδεών του στην πράξη (κατασκευή project).
- Να είναι σε θέση να δημιουργήσει μία παρουσίαση του έργου του και να την επικοινωνήσει επαρκώς στο κοινό.
- Να πρέπει να υπάρχει μια εννοιολογική ή/και μορφολογική σύνδεση του έργου του με το έργο που παράγει στο εργαστήριο κατεύθυνσης.
- Να μάθει να κατασκευάζει 3διάστατη μακέτα και να εξοικειωθεί με την 3διάστατη εκτύπωση χρησιμοποιώντας το λογισμικό sketchUp

Βιβλιογραφία

- ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΚΑΛΟ, ΟΠΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ, 1999, ΑΘΗΝΑ.
- ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΟΥΛΟΣ, ΟΙ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΟΝ 20^ο ΑΙΩΝΑ, ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ-ΕΛΚΕ, 2006, ΑΘΗΝΑ.

- Επίσης διανέμονται σημειώσεις και πηγές οπτικοακουστικού υλικού, κυρίως για τα υλικοτεχνικά θέματα που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές/τριες.

Εσχ.6μ Αντικείμενο - Εφαρμογές στο Χώρο – Εγκατάσταση II-6^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Φίλιππος Καλαμάρας, Επίκ. Καθηγητής, Θεόδωρος Ζυρπιάδης Ε.Ε.Π.

Το μάθημα αποτελεί το δεύτερο στον κύκλο εμβάθυνσης του εργαστηρίου της Διακοσμητικής. Από τους βασικούς στόχους είναι η ανάπτυξη των ικανοτήτων των σπουδαστών να επιλέγουν τα κατάλληλα υλικά για τη δημιουργία των έργων τους και να τα διαχειρίζονται για την ολοκλήρωσή τους. Στόχος είναι επίσης η κατανόηση των παραμέτρων και η διερεύνηση των εναλλακτικών ερμηνειών του κάθε "προβλήματος"/project, η επικοινωνία των ιδεών σχεδιαστικά και λεκτικά, η ανάπτυξη και εξέλιξη των αρχικών ιδεών και η προσαρμογή τους στην τελική εφαρμογή.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να έχει κατανοήσει τα στάδια της δημιουργικής διαδικασίας, να μπορεί να τα διαχειρίζεται και να τα επικοινωνεί σχεδιαστικά, γραπτά και λεκτικά.Επίσης πρέπει:

- Να είναι σε θέση ν' αντιληφθεί τις εννοιολογικές προεκτάσεις κάθε μελέτης περίπτωσης και να διεξάγει έρευνα για ένα οποιοδήποτε project.
- Να έχει γνώση βασικών υλικών και τεχνικών για την αξιοποίηση τους.
- Να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει την έρευνα του για την ανάπτυξη των ιδεών του.
- Να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει τα προηγούμενα για την εφαρμογή των ιδεών του στην πράξη (κατασκευή project).
- Να είναι σε θέση να δημιουργήσει μία παρουσίαση του έργου του και να την επικοινωνήσει επαρκώς στο κοινό.
- Να πρέπει να υπάρχει μια εννοιολογική ή/και μορφολογική σύνδεση του έργου του με το έργο που παράγει στο εργαστήριο κατεύθυνσης.

Βιβλιογραφία

- MONROE G. BEARDSLEY, *ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΙΣΘΗΤΙΚΩΝ ΘΕΩΡΙΩΝ* ΕΚΔΟΣΕΙΣ, ΝΕΦΕΛΗ, 1989, ΑΘΗΝΑ.
- ΧΑΡΗΣ ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΣ, *ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΥ. Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1980*. ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΛΕΘΡΟΝ Ε.Ε., 2009, ΑΘΗΝΑ.
- Επίσης, διανέμονται σημειώσεις και πηγές οπτικοακουστικού υλικού, κυρίως για τα υλικοτεχνικά θέματα που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές/τριες.

Εσχ.7μ Αντικείμενο - Εφαρμογές στο Χώρο – Εγκατάσταση III-7^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Φίλιππος Καλαμάρας, Επίκ. Καθηγητής, Θεόδωρος Ζυρπιάδης Ε.Ε.Π.

Το μάθημα αποτελεί το τρίτο στον κύκλο εμβάθυνσης του εργαστηρίου της Διακοσμητικής. Από τους βασικούς στόχους είναι η ανάπτυξη των ικανοτήτων των σπουδαστών να επιλέγουν τα κατάλληλα υλικά για τη δημιουργία των έργων τους και να τα διαχειρίζονται για την ολοκλήρωσή τους. Στόχος είναι επίσης η κατανόηση των παραμέτρων και η διερεύνηση των εναλλακτικών ερμηνειών του κάθε προβλήματος/project, η επικοινωνία των ιδεών σχεδιαστικά και λεκτικά, η ανάπτυξη και εξέλιξη των αρχικών ιδεών και η προσαρμογή τους στην τελική εφαρμογή.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να έχει κατανοήσει τα στάδια της δημιουργικής διαδικασίας, να μπορεί να τα διαχειρίζεται και να τα επικοινωνεί σχεδιαστικά, γραπτά και λεκτικά. Επίσης πρέπει:

- Να είναι σε θέση ν' αντιληφθεί τις εννοιολογικές προεκτάσεις κάθε μελέτης περίπτωσης και να διεξάγει έρευνα για ένα οποιοδήποτε project.
- Να έχει γνώση βασικών υλικών και τεχνικών για την αξιοποίηση τους.
- Να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει την έρευνα του για την ανάπτυξη των ιδεών του.
- Να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει τα προηγούμενα για την εφαρμογή των ιδεών του στην πράξη (κατασκευή project).
- Να είναι σε θέση να δημιουργήσει μία παρουσίαση του έργου του και να την επικοινωνήσει επαρκώς στο κοινό.
- Να πρέπει να υπάρχει μια εννοιολογική ή/και μορφολογική σύνδεση του έργου του με το έργο που παράγει στο εργαστήριο κατεύθυνσης.

Βιβλιογραφία

- MIKEASHBY, KARAJOHNSON, *Υλικά και σχεδιασμός*, Εκδόσεις Κλειδάριθμος ΕΠΕ, 2007, Αθήνα.
- DONALD A. NORMAN, *Σχεδιασμός των αντικειμένων της καθημερινότητας*, Εκδόσεις Κλειδάριθμος ΕΠΕ, 2010, Αθήνα.
- Επίσης, διανέμονται σημειώσεις και πηγές οπτικοακουστικού υλικού, κυρίως για τα υλικοτεχνικά θέματα που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές/τριες.

Εσχ.5στ Σκηνογραφία – Ενδυματολογία I-5^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Το εργαστήριο διερευνά τη σχέση της σκηνογραφίας και της ενδυματολογίας με τις παραστατικές τέχνες στο ιστορικό, θεωρητικό και πρακτικό της πλαίσιο. Η έρευνα αποσκοπεί στη συστηματική προσέγγιση και μεταγραφή του δραματουργικού νοήματος με εικαστικούς όρους, στο πλαίσιο του παραστατικού φαινόμενου σε θεατρικούς ή μη χώρους. Το μάθημα οργανώνεται με διαλέξεις, εντατικά βιωματικά εργαστήρια (workshops) και εργαστηριακή πρακτική.

Σκηνογραφία και Ενδυματολογία για την Όπερα. Μεθοδολογία Προσέγγισης του Σκηνογραφικού και Ενδυματολογικού Έργου για την Όπερα. Εισαγωγή στην Όπερα. Όπερα: Σκηνικός Χώρος και Σκηνογραφία. Στοιχεία Μουσικής Δραματουργίας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: το εργαστήριο αυτό αποτελεί εργαστήριο εμβάθυνσης στη Σκηνογραφία και την Ενδυματολογία για την Όπερα. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανόηση για τα βασικά και κρίσιμα χαρακτηριστικά της παραστατικής τέχνης της όπερας και της σύνδεσή της με τις τέχνες της Σκηνογραφίας και της Ενδυματολογίας.
- Έχει γνώση της συστηματικής μελέτης της σύγχρονης και πολύπλοκης αντιμετώπισης του σχεδιασμού σκηνογραφικών/ενδυματολογικών προτάσεων για την Όπερα.
- Έχει αναπτύξει μεθόδους προσέγγισης, ερμηνείας και μεταγραφής του παραστατικού νοήματος με εικαστικούς όρους.
- Έχει αναπτύξει τις μεθόδους προσέγγισης και ανάλυσης του οπερετικού έργου.
- Είναι σε θέση να οργανώσει την κάθε προσέγγιση καθώς και τον τρόπο υλοποίησής της.
- Έχει κατανόηση των υπόλοιπων στοιχείων του παραστατικού φαινόμενου όπως η σκηνοθεσία, ο φωτισμός, η σκηνοτεχνική.
- Συνεργαστεί με τους συμφοιτητές του για να δημιουργήσουν και να παρουσιάσουν μία παραστατική πρόταση.

Βιβλιογραφία

- Batta, A.& Nef, S. (2005). *Όπερα: συνθέτες, έργα, ερμηνευτές*. Μτφρ.: Γαϊδατζή, Φ., Σκαρβέλη, Γ., Τσαλίκη, Ε. Αθήνα: Ελευθερουδάκης.
- Headington, C. (2002). *Ιστορίας Δυτικής Μουσικής από την Αρχαιότητα ως τις Μέρες μας*. Αθήνα: Gutenberg
- Nef, K. (1985). *Ιστορία της Μουσικής*. Αθήνα: Εκδόσεις «Ν. ΒΟΤΣΗΣ»

- Kimbell, D. (1991). *Italian Opera*. Cambridge; Νέα Υόρκη: Cambridge University Press.
- Collins, Jane and Nisbet, Andrew (2010). *Theatre and Performance Design: A Reader in Scenography*. Οξφόρδη: Routledge Taylor Francis Group.
- Payne, Blance, Winakor Geitel και Farrell – Beck, Jane (2009). *Ενδυματολογία, Ιστορία της Ενδυμασίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Ίων.

Εσχ.6στ Σκηνογραφία – Ενδυματολογία II-6^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Το εργαστήριο διερευνά τη σχέση της σκηνογραφίας και της ενδυματολογίας με τις παραστατικές τέχνες στο ιστορικό, θεωρητικό και πρακτικό της πλαίσιο. Η έρευνα αποσκοπεί στη συστηματική προσέγγιση και μεταγραφή του δραματουργικού νοήματος με εικαστικούς όρους, στο πλαίσιο του παραστατικού φαινόμενου σε θεατρικούς ή μη χώρους. Το μάθημα οργανώνεται με διαλέξεις, εντατικά βιωματικά εργαστήρια (workshops) και εργαστηριακή πρακτική.

Σκηνογραφία και Ενδυματολογία για το Μπαλέτο και το Χορό. Μεθοδολογία Προσέγγισης του Σκηνογραφικού και Ενδυματολογικού Έργου για το Μπαλέτο και το Χορό. Εισαγωγή στο Μπαλέτο και το Χορό. Μπαλέτο και Χορός: Σκηνικός Χώρος και Σκηνογραφία. Στοιχεία Θεατρικού Φωτισμού.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: το εργαστήριο αυτό αποτελεί εργαστήριο εμβάθυνσης στη Σκηνογραφία και την Ενδυματολογία για το Μπαλέτο και το Χορό. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανόηση για τα βασικά και κρίσιμα χαρακτηριστικά των παραστατικών τεχνών του Μπαλέτου και του Χορού και της σύνδεσή τους με τις τέχνες της Σκηνογραφίας και της Ενδυματολογίας.
- Έχει γνώση της συστηματικής μελέτης της σύγχρονης και πολύπλοκης αντιμετώπισης του σχεδιασμού σκηνογραφικών/ενδυματολογικών προτάσεων για το Μπαλέτο και το Χορό.
- Έχει αναπτύξει μεθόδους προσέγγισης, ερμηνείας και μεταγραφής του παραστατικού νοήματος με εικαστικούς όρους.
- Έχει αναπτύξει τις μεθόδους προσέγγισης και ανάλυσης του χορευτικού έργου.
- Είναι σε θέση να οργανώσει την κάθε προσέγγιση καθώς και τον τρόπο υλοποίησή της.
- Έχει κατανόηση των υπόλοιπων στοιχείων του παραστατικού φαινόμενου όπως η σκηνοθεσία, ο φωτισμός, η σκηνοτεχνική.
- Συνεργαστεί με τους συμφοιτητές του για να δημιουργήσουν και να παρουσιάσουν μία παραστατική πρόταση.

Βιβλιογραφία

- Adshead, J. (2007). *Ανάλυση του Χορού - Θεωρία και Πράξη*. Αθήνα: Πασχαλίδης.
- Lee, C. (2002). *Ballet in Western Culture. A History of its Origins and Evolution*. Νέα Υόρκη: Routledge.
- Vaganova, A. (1986). *Βασικές Αρχές του Κλασικού Μπαλέτου*. Αθήνα: Ελληνικές Εκδόσεις.

Εσχ.7στ Σκηνογραφία – Ενδυματολογία III-7^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Το εργαστήριο διερευνά τη σχέση της σκηνογραφίας και της ενδυματολογίας με τις παραστατικές τέχνες στο ιστορικό, θεωρητικό και πρακτικό της πλαίσιο. Η έρευνα αποσκοπεί στη συστηματική προσέγγιση και μεταγραφή του δραματουργικού νοήματος με εικαστικούς όρους, στο πλαίσιο του παραστατικού φαινόμενου σε θεατρικούς ή μη χώρους. Το μάθημα οργανώνεται με διαλέξεις, εντατικά βιωματικά εργαστήρια (workshops) και εργαστηριακή πρακτική.

Σκηνογραφία και Ενδυματολογία σε μη θεατρικούς χώρους. Η Δραματουργία του Χώρου. Σκηνικός Χώρος και Σκηνογραφία σε μη θεατρικούς χώρους. Παραστάσεις Συγκεκριμένου Χώρου. Στοιχεία Σκηνοθεσίας. Διαθεματικές Προσεγγίσεις: Παραστατικές Τέχνες και Εικαστικά Περιβάλλοντα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:το εργαστήριο αυτό αποτελεί εργαστήριο εμβάθυνσης στην τοποειδική Σκηνογραφία και Ενδυματολογία.Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει κατανόηση για τα βασικά και κρίσιμα χαρακτηριστικά της τοποειδικής παράστασης και της σύνδεσής της με τις τέχνες της Σκηνογραφίας και της Ενδυματολογίας.
- Έχει γνώση της συστηματικής μελέτης της σύγχρονης και πολύπλοκης αντιμετώπισης του σχεδιασμού σκηνογραφικών/ενδυματολογικών προτάσεων για τις Παραστατικές Τέχνες.
- Έχει αναπτύξει μεθόδους προσέγγισης, ερμηνείας και μεταγραφής του παραστατικού νοήματος με εικαστικούς όρους.
- Έχει αναπτύξει τις μεθόδους προσέγγισης και ανάλυσης της Σκηνογραφίας / Ενδυματολογίας για την τοποειδική παράσταση.
- Είναι σε θέση να οργανώσει την κάθε προσέγγιση καθώς και τον τρόπο υλοποίησής της.

- Έχει κατανόηση των υπόλοιπων στοιχείων του παραστατικού φαινόμενου όπως η σκηνοθεσία, ο φωτισμός, η σκηνοτεχνική.
- Συνεργαστεί με τους συμφοιτητές του για να δημιουργήσουν και να παρουσιάσουν μία παραστατική πρόταση.

Βιβλιογραφία

- Βαροπούλου, Ελένη (2002), *To Ζωντανό Θέατρο: Δοκίμιο για τη Σύγχρονη Σκηνή*, Αθήνα, Εκδόσεις Άγρα.
- Auge, Marc, Non – Places (1995): *Introduction to an Anthropology of Supermodernity*, Λονδίνο, Verso.
- Aronson, Arnold (1981), *The History and Theory of Environmental Scenography*, Μίτσιγκαν, UMI Research Press.
- Pearson, Mike (2010) *Site – Specific Performance*, Μπάσινκστον, Palgrave MacMillan.

Εσχ.5ΛΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑ I-5^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Το εργαστηριακό μάθημα στοχεύει στην εμβάθυνση σε τεχνικές και τεχνοτροπίες που έχουν ασκηθεί στην παραγωγή έργων τέχνης από την αρχαιότητα, πρωτοχριστιανική, βυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο και σε όλα τα υποστρώματα (φορητά, τοιχογραφίες, επιδαπέδια,). Κάθε φορά επιλέγεται ένα είδος τεχνικής ζωγραφικής ή ψηφιδωτού (εγκαυστική, αυγοτέμπερα, ελαιογραφία, νωπογραφία, secco, έμμεση-άμεση ψηφιοθέτηση) και αναλόγως του επιλεγμένου έργου περιλαμβάνει εφαρμογές: προετοιμασίας επιφανειών (κονιάματα, επιχρίσματα, αδρανή υλικά, κόλλες), τύπου και μορφής χρυσώματος, χρωστικών-πιγμέντων, βερνίκιών, κοκ. Η άσκηση αποσκοπεί στην εκμάθηση παραγωγής αντιγράφων έργων τέχνης, τόσο για την αξιοποίηση τεχνικών και τεχνοτροπιών στην προσωπική καλλιτεχνική εργασία, όσο και για εφαρμογές στην αγορά εργασίας, και προσφέρεται αναλόγως των απαιτήσεων του έργου από ένα μέχρι και τρία εξάμηνα.

Μαθησιακά αποτελέσματα: το εργαστηριακό μάθημα στοχεύει στην εξειδίκευση του φοιτητή μέσω της εκμάθησης και εφαρμογής στην πράξη, όλων των απαραίτητων τεχνικών που σχετίζονται με το αντικείμενο, από την προετοιμασία των επιφανειών –τεχνικές επιμετάλλωσης (χρυσώματα) χρωστικές και φορείς, βερνίκια σε φορητά κι επιτοίχια υποστρώματα ζωγραφικής- έτσι ώστε να καταστεί ένας εξειδικευμένος επαγγελματίας, με αυτοπεποίθηση στην αγορά εργασίας, αξιοποιώντας τις τεχνικές εκεί, αλλά και στην προσωπική δημιουργία. Πέραν των τεχνικών γνώσεων δίνεται έμφαση επίσης στην κατανόηση και εφαρμογή της

πολυδιάστατης μορφοπλαστικής γλώσσας στη διαχρονία του εκκλησιαστικού γεγονότος.

Βιβλιογραφία

- Δοξιάδη Ευ., *Τα πορτρέτα Φαγιούμ*, Εκδόσεις Αδάμ, 1997
- Χατζηδάκης Μ., *Ο κρητικός Ζωγράφος Θεοφάνης*, Εκδόσεις Ι.Μ. Σταυρονικήτα, 2007
- Μουρίκη Ντ., *Τα ψηφιδωτά της Νέας Μονής της Χίου, Α-Β*, Εκδόσεις Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος, 1985.

Εσχ.6ΛΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑ II-6^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Το εργαστηριακό μάθημα στοχεύει στην εμβάθυνση σε τεχνικές και τεχνοτροπίες που έχουν ασκηθεί στην παραγωγή έργων τέχνης από την αρχαιότητα, πρωτοχριστιανική, βυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο και σε όλα τα υποστρώματα (φορητά, τοιχογραφίες, επιδαπέδια,). Κάθε φορά επιλέγεται ένα είδος τεχνικής ζωγραφικής ή ψηφιδωτού (εγκαυστική, αυγοτέμπερα, ελαιογραφία, νωπογραφία, secco, έμμεση-άμεση ψηφοθέτηση) και αναλόγως του επιλεγμένου έργου περιλαμβάνει εφαρμογές: προετοιμασίας επιφανειών (κονιάματα, επιχρίσματα, αδρανή υλικά, κόλλες), τύπου και μορφής χρυσώματος, χρωστικών-πιγμέντων, βερνικιών, κοκ. Η άσκηση αποσκοπεί στην εκμάθηση παραγωγής αντιγράφων έργων τέχνης, τόσο για την αξιοποίηση τεχνικών και τεχνοτροπιών στην προσωπική καλλιτεχνική εργασία, όσο και για εφαρμογές στην αγορά εργασίας, και προσφέρεται αναλόγως των απαιτήσεων του έργου από ένα μέχρι και τρία εξάμηνα.

Μαθησιακά αποτελέσματα:το εργαστηριακό μάθημα στοχεύει στην εξειδίκευση του φοιτητή μέσω της εκμάθησης και εφαρμογής στην πράξη, όλων των απαραίτητων τεχνικών που σχετίζονται με το αντικείμενο, από την προετοιμασία των επιφανειών –τεχνικές επιμετάλλωσης (χρυσώματα) χρωστικές και φορείς, βερνίκια σε φορητά κι επιτοίχια υποστρώματα ζωγραφικής- έτσι ώστε να καταστεί ένας εξειδικευμένος επαγγελματίας, με αυτοπεποίθηση στην αγορά εργασίας, αξιοποιώντας τις τεχνικές εκεί, αλλά και στην προσωπική δημιουργία. Πέραν των τεχνικών γνώσεων δίνεται έμφαση επίσης στην κατανόηση και εφαρμογή της πολυδιάστατης μορφοπλαστικής γλώσσας στη διαχρονία του εκκλησιαστικού γεγονότος.

Εσχ. 7ΛΑγιογραφία III-7^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Το εργαστηριακό μάθημα στοχεύει στην εμβάθυνση σε τεχνικές και τεχνοτροπίες που έχουν ασκηθεί στην παραγωγή έργων τέχνης από την αρχαιότητα, πρωτοχριστιανική, βυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο και σε όλα τα υποστρώματα (φορητά, τοιχογραφίες, επιδαπέδια). Κάθε φορά επιλέγεται ένα είδος τεχνικής ζωγραφικής ή ψηφιδωτού (εγκαυστική, αυγοτέμπερα, ελαιογραφία, νωπογραφία, secco, έμμεση-άμεση ψηφιοθέτηση) και αναλόγως του επιλεγμένου έργου περιλαμβάνει εφαρμογές: προετοιμασίας επιφανειών (κονιάματα, επιχρίσματα, αδρανή υλικά, κόλλες), τύπου και μορφής χρυσώματος, χρωστικών-πιγμέντων, βερνίκιών, κοκ. Η άσκηση αποσκοπεί στην εκμάθηση παραγωγής αντιγράφων έργων τέχνης, τόσο για την αξιοποίηση τεχνικών και τεχνοτροπιών στην προσωπική καλλιτεχνική εργασία, όσο και για εφαρμογές στην αγορά εργασίας, και προσφέρεται αναλόγως των απαιτήσεων του έργου από ένα μέχρι και τρία εξάμηνα.

Μαθησιακά αποτελέσματα: το εργαστηριακό μάθημα στοχεύει στην εξειδίκευση του φοιτητή μέσω της εκμάθησης και εφαρμογής στην πράξη, όλων των απαραίτητων τεχνικών που σχετίζονται με το αντικείμενο, από την προετοιμασία των επιφανειών –τεχνικές επιμετάλλωσης (χρυσώματα) χρωστικές και φορείς, βερνίκια σε φορητά και επιτοίχια υποστρώματα ζωγραφικής- έτσι ώστε να καταστεί ένας εξειδικευμένος επαγγελματίας, με αυτοπεποίθηση στην αγορά εργασίας, αξιοποιώντας τις τεχνικές εκεί, αλλά και στην προσωπική δημιουργία. Πέραν των τεχνικών γνώσεων δίνεται έμφαση επίσης στην κατανόηση και εφαρμογή της πολυδιάστατης μορφοπλαστικής γλώσσας στη διαχρονία του εκκλησιαστικού γεγονότος.

Εσχ.5ε Κόσμημα I - Τεχνολογία Υλικών -5^ο εξάμηνο

Διδάσκων: ειδικός επιστήμονας

Οι φοιτητές διδάσκονται εκτενέστερα τα υλικά. Επεξεργάζονται αρκετά μέταλλα, όπως αλουμίνιο, μπρούντζο, χαλκό, σίδερο και ατσάλι. Εξοικειώνονται με τα πλαστικά και τα παράγωγά τους, την εποξειδική ρητίνη, το φελιζόλ, τον πολυεστέρα, και το ακρυλικό. Γίνεται εισαγωγή στο σμάλτο. Το εργαστήριο παρέχει ειδικό φούρνο.

Μαθησιακά αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζει οποιοδήποτε υλικό, να το αξιοποιεί, να το προσαρμόζει στη φόρμα που επιθυμεί και να το συνδυάζει με ποιότητες διαφορετικής υφής.

Βιβλιογραφία

- ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΥΛΙΚΑ ΤΗΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ Thompson V. Daniel εκδ. Αρμός
- Η "ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ" ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΕΚ ΦΟΥΡΝΑ ΚΑΙ Η ΔΥΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΜΕΣΑΙΩΝALIBRO DELL' ARTE) εκδ. Αρμός

Εσχ.6ε Κόσμημα II –Σχεδιασμός - 6^ο εξάμηνο

Διδάσκων: ειδικός επιστήμονας

Σ' αυτό το εξάμηνο οι φοιτητές κάνουν εμβάθυνση στο σχέδιο. Το πιο σημαντικό σε ένα έργο τέχνης είναι ο σχεδιασμός του.

Η πρωταρχική, καινοτόμα ιδέα που θα μορφοποιηθεί και θα υλοποιηθεί. Οι φοιτητές ξεκινούν να σχεδιάζουν έχοντας ως αφετηρία έμπνευσης συγκεκριμένα σημεία που δίνονται και όταν ωριμάσουν και ανακαλύψει ο καθένας τον εαυτό του, στη συνέχεια ο ίδιος εμπνέεται από δικές του προτιμήσεις που συνειδητά επιλέγει, χωρίς να καθοδηγείται.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής θα πρέπει να αντιλαμβάνεται πλήρως και να ελέγχει το σχέδιό του και να προσαρμόζει εκείνος τις ανάγκες ολοκλήρωσης του έργου.

Εσχ.7ε Κόσμημα III – Κατασκευή,- 7^ο εξάμηνο

Διδάσκων: ειδικός επιστήμονας

Στο τελευταίο εξάμηνο, οι φοιτητές θα έχουν την ικανότητα να δημιουργήσουν ένα κόσμημα με οποιοδήποτε υλικό. Η εξοικείωση με τα μηχανήματα και τα εργαλεία θα τους επιτρέψει να δουλεύουν μόνοι τους χωρίς τη βοήθεια εξειδικευμένου προσωπικού. Θα μπορούν να μορφοποιήσουν και να κατασκευάσουν οτιδήποτε, αλλά το πιο σημαντικό μέρος θα εξακολουθεί να είναι πάντα η ιδέα και ο σχεδιασμός. Η γνωριμία με τα υλικά θα τους βοηθήσει αργότερα να τα εντάξουν και σε άλλα μαθήματα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος , ο φοιτητής θα πρέπει να δημιουργεί οποιοδήποτε κόσμημα, με όποιο υλικό επιλέξει σε οποιοδήποτε μέρος του σώματος παρ όλες τις δυσκολίες του βάρους και της άνεσης που επιβάλλονται.

Βιβλιογραφία

- R.Arneim ,*Οπτική Σκέψη*. University studio press,2007.
- Κυριακούλου.Ο, Μάσκες Υλικών. Εκδόσεις ΚΑΔΜΟΣ 2013.

Εσχ.5ξ Performance I- 5ο εξάμηνο

Διδάσκουσα: Αγγελική Αυγητίδου, Επικ. Καθηγήτρια

Επεκτάσεις του σώματος και διαμεσολαβημένη/επαυξημένη εμπειρία αισθήσεων. Εννοιολογική χρήση υλικών για τη δημιουργία ατομικής performance. Ασκήσεις εφαρμογής στο δημόσιο χώρο. Ατομικό project. Performance και οδηγίες. Παραδείγματα από την εννοιολογική τέχνη. Χρήση οδηγιών/παρτιτούρας (score) από τους Fluxus. Ομαδικές ασκήσεις ερμηνείας οδηγιών και ατομικές ασκήσεις κατάρτισης και ερμηνείας οδηγιών. Η έννοια της συμμετοχικής Performance. Δημιουργία συμμετοχικής δράσης στο δημόσιο χώρο. Ο χώρος της performance ως διαμορφωτικό στοιχείο και ως στοιχείο προς διαμόρφωση. Ασκήσεις πάνω στη σχέση σώματος και χώρου. Η έννοια της site-specific (τοπικά προσδιορισμένης) performance. Ασκήσεις σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους με βάση τις ιδιαιτερότητες του κάθε χώρου. Ειδικές κατασκευές για performance. Χαρακτηριστικά της performance σε δημόσιο χώρο. Πολιτικές διαστάσεις της performance, performance και ακτιβισμός.

Μαθησιακά αποτελέσματα: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής και η φοιτήτρια θα είναι σε θέση να:

- Εμβαθύνουν σε ιστορικά παραδείγματα της performance.
- Να οργανώνουν performance με τη συμμετοχή του κοινού.
- Ν' αναγνωρίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του χώρου ως συστατικά στοιχεία της performance και να συνθέτουν site-specific performance.
- Να αντιλαμβάνονται την έννοια του «δημόσιου» για την παραγωγή νέων performance.

Εσχ.6ξ Performance II - 6ο εξάμηνο

Διδάσκουσα: Αγγελική Αυγητίδου, Επικ. Καθηγήτρια

Performance και τοπίο. Σχέση σώματος και τοπίου. Δράσεις διαρκείας στο τοπίο. Τοέργοτων Ana Mendieta, Arno Rafael Minkkinen, Richard Long και Hamish Fulton. Περιπατητική performance. Performance και καθημερινότητα. Η καθημερινότητα ως πεδίο της σύγχρονης εικαστικής αναζήτησης. Η performance της καθημερινότητας στα έργα των Bobby Baker, Martha Rosler και Αλεξάνδρας Κατσιάνη και Θανάση Χονδρού. Καθημερινότητα και οικιακή ζωή. Το πολιτικό και το προσωπικό. Φεμινιστικές και queer προσεγγίσεις. Ατομικό project.

Μαθησιακά αποτελέσματα: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής και η φοιτήτρια θα είναι σε θέση να:

- Εμβαθύνουν σε θεματικές κατηγοριοποιήσεις της performance και να δημιουργήσουν μία ατομική performance μεγάλης διάρκειας με βάση μία από αυτές.
- Να οργανώνουν ατομικές performance με βάση εννοιολογικά ζητούμενα.
- Να συζητούν θεωρητικά πάνω σε σύγχρονες αναζητήσεις της performance και να τις συνδέουν με ευρύτερες αναζητήσεις στις εικαστικές τέχνες.

Εσχ.7ξ Performance III- Ζητούμενα

Διδάσκουσα: Αγγελική Αυγητίδου, Επικ. Καθηγήτρια

Performance και μνήμη. Μη «ζωντανή» (live) performance. Performance για κάμερα. Η Performance του εαυτού. Η performance ως δήλωση ταυτότητας. Performance με τη χρήση μέσων / Performance και διαδίκτυο. Η τεκμηρίωση μιας performance. Ζητήματα τεκμηρίωσης, μαρτυρίας και αρχείου. Σύνδεση με το σύγχρονο προβληματισμό για το αρχείο. Ατομικό project. Ανάπτυξη και παρουσίαση τελικής performance.

Μαθησιακά αποτελέσματα: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής και η φοιτήτρια θα είναι σε θέση να:

- Εμβαθύνουν σε θεματικές κατηγοριοποιήσεις της performance.
- Να οργανώσουν την αρχειακή καταγραφή της performance και να προτείνουν τρόπους τεκμηρίωσης της.
- Να συγκρίνουν τα προηγούμενα με το ευρύτερο πλαίσιο του προβληματισμού πάνω στο αρχείο στα εικαστικά.
- Να σχεδιάσουν και να επιτελέσουν μία ατομική performance με τη χρήση μέσων.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Οι παιδαγωγικές Εφαρμογές πραγματοποιούνται το 9^ο εξάμηνο στα Εργαστήρια Κατεύθυνσης και εντάσσονται στα μαθήματα που εξασφαλίζουν παιδαγωγική επάρκεια. (Βλ. και στην ενότητα «Παιδαγωγική Επάρκεια»)

Π.εφ. Παιδαγωγικές Εφαρμογές στα Εργαστήρια

Διδάσκοντες: Ειδικός επιστήμονας, Ζιώγας Ιωάννης, Καστρίτσης Ιωάννης, Κοντοσφύρης Χαρίλαος, Παπαδάκης Έκτωρ

Περιεχόμενο μαθήματος: το μάθημα στηρίζεται στην εφαρμογή των προαπαιτούμενων παιδαγωγικών γνώσεων του φοιτητή σχετικά με το πώς μπορεί να επανασχεδιάσει και να επαναπαρουσιάσει τις ατομικές εργασίες του ιδίου, με κριτήριο την μεταποίηση των έργων του ως εικαστική παιδαγωγική ενότητα.

Κατά την διάρκεια των ατομικών συναντήσεων του ιδίου με τους συνυπεύθυνους καθηγητές συζητούνται οι προτάσεις και ιδέες οι οποίες αναφέρονται στις εργασίες του φοιτητή που γίνονται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου στα παραπάνω εργαστήρια και οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν θέματα για συγκεκριμένη σχολική τάξη της πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι προτάσεις αποτελούν ειδικά πλάνα πορείας διδασκαλίας με σαφείς στόχους, κατάλληλα υλικά, απλοποιημένους τρόπους κατασκευής με παιδαγωγικά ισοδύναμα και δειγματικό υλικό που προηγουμένως κατασκευάζεται στο εργαστήριο παιδαγωγικών εφαρμογών. Ακολουθεί σχεδιασμός της διδασκαλίας και γραπτή πορεία, καθώς και το εικαστικό αποτέλεσμα το οποίο θα κατασκευάσει ως εποπτεία της διδασκαλίας σε σχολείο. Το μάθημα γίνεται με γενικές θεωρητικές εισηγήσεις των διδασκόντων και με ατομικές συζητήσεις τους με τους φοιτητές.

Οι διδάσκοντες που είναι συνυπεύθυνοι για την διδασκαλία και την αξιολόγηση του φοιτητή ορίζονται από τον Πρόεδρο του Τμήματος και ένας είναι υποχρεωτικά ο διδάσκων στο εργαστήριο και ο άλλος ένας από τους διδάσκοντες των παιδαγωγικών μαθημάτων.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος *Παιδαγωγικές Εφαρμογές στα Εργαστήρια, ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να είναι σε θέση:*

- Να αξιοποιεί τις σύγχρονες τάσεις της Διδακτικής των Εικαστικών Τεχνών.
- Να αντιλαμβάνεται τις πραγματικές συνθήκες και προϋποθέσεις του εκπαιδευτικού έργου και να τις προσαρμόζει στα προσωπικά του ενδιαφέροντα/έργα, αλλά και στις ανάγκες και ενδιαφέροντα των μαθητών/τριών του/της.
- Να προσαρμόζει παιδαγωγικά τα ατομικά του/της ενδιαφέροντα και τις εργασίες του/της που δημιουργεί στο εργαστήριο της κατεύθυνσης που έχει επιλέξει.
- Να συνδέει το προσωπικό του έργο με γνωστικά αντικείμενα της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με στόχο τη δημιουργία διαθεματικών projects, αλλά και αυτόνομων δράσεων.
- Να κατανοεί τη σημασία της εκ νέου επεξεργασίας και της εξέλιξης ενός έργου του/της, κατά τη μεταποίησή του σε εικαστική παιδαγωγική ενότητα.
- Να συνδυάζει σε επίπεδο διδακτικού σχεδιασμού και πράξης το θεωρητικό, αλλά και το εργαστηριακό εκπαιδευτικό φορτίο, που αποκόμισε από τη φοίτησή του/της στο Τμήμα.

Βιβλιογραφία

- Βάος, Α. (2000). *Εικαστική αγωγή στην ελληνική εκπαίδευση. Ιστορική αναδρομή: Προσεγγίσεις στη διδασκαλία της τέχνης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Τσιούρης, Γ. (2003). *Το σχέδιο και το χρώμα μας αποκαλύπτουν*. Αθήνα: Ίων.
- Σάλλα-Δοκούμετζίδη, Τ. (1996). *Δημιουργική φαντασία και παιδική τέχνη*. Αθήνα: Εξάντας.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

Θ. 021 Ευρωπαϊκή Τέχνη: 19ος - 20ος αιώνας-1^ο εξάμηνο

Διδάσκουσα: Ζωή Γοδόση, Επικ. Καθηγήτρια

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές/τριες με την τέχνη του 19ου αιώνα και να κατανοήσουν με τη διερεύνηση των κοινωνικών και πολιτικών συνθηκών τις προϋποθέσεις για τη διαμόρφωση των μοντερνιστικών κινημάτων. Στο μάθημα παρουσιάζεται η μετάβαση από την αυλική τέχνη των ευρωπαϊκών κρατών στον κλασικισμό, η διαμόρφωση των καλλιτεχνικών ρευμάτων και ο ρόλος των Ακαδημιών, ο ρομαντισμός και η θέση του καλλιτέχνη στην κοινωνία του 19ου αι. Παρουσιάζονται επίσης οι εκδηλώσεις του ρεαλισμού, του ιμπρεσιονισμού, του συμβολισμού, της art nouveau και οι μετιμπρεσιονιστικές τάσεις, καθώς και τα σημαντικότερα καλλιτεχνικά κινήματα του 20ου αι. μέχρι το 1940: φωβισμός, εξπρεσιονισμός, κυβισμός, φουτουρισμός, κονστρουκτιβισμός, Bauhaus, Ρωσική Πρωτοπορία, τάσεις της Αφαίρεσης, Dada, μεταφυσική ζωγραφική, σουρεαλισμός. Αξιολόγηση του μαθήματος με γραπτές εξετάσεις.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια είναι σε θέση να γνωρίζει:

- Τις ιστορικές συνθήκες που οδηγούν στη διαμόρφωση των χαρακτηριστικών της τέχνης που αναπτύσσεται στον ευρωπαϊκό χώρο τον 19^ο και στο πρώτο μισό του 20^ο αιώνα, τους σημαντικούς καλλιτέχνες και αντιπροσωπευτικά τους έργα, καθώς και τις συνθήκες που καθορίζουν την κοινωνική θέση του καλλιτέχνη από το 19^ο αιώνα.
- Τη μετάβαση από την αυλική τέχνη των ευρωπαϊκών κρατών στη διαμόρφωση των σημαντικών καλλιτεχνικών ρευμάτων του 19^{ου} αιώνα (κλασικισμός,

ρομαντισμός, ρεαλισμός, ιμπρεσιονισμός, μετεμπρεσιονιστικές τάσεις, συμβολισμός, Art Naouveau).

- Τα σημαντικότερα καλλιτεχνικά μοντερνιστικά κινήματα του 20^{ου} αι. μέχρι το 1940: φωβισμός, εξπρεσιονισμός, κυβισμός, φουτουρισμός, κονστρουκτιβισμός, ρωσική πρωτοπορία, Bauhaus, τάσεις της Αφαίρεσης, Dada, μεταφυσική ζωγραφική, σουρεαλισμός.

Ως προς τις δεξιότητες ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση της παρακολούθησης του μαθήματος θα είναι σε θέση:

- να κατανοεί την λειτουργία του έργου τέχνης μέσα σε μια κοινωνία ιστορικά προσδιορισμένη στο χώρο και το χρόνο και τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και συνθήκες που επηρεάζουν την καλλιτεχνική δραστηριότητα.
- να κατανοεί τη λειτουργία των θεσμών που σχετίζονται με την καλλιτεχνική παραγωγή.
- να γνωρίζει σημαντικές συλλογές έργων του 19^{ου} και 20^{ου} αιώνα στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο (Μουσεία, Πινακοθήκες).

Ως προς τις ικανότητες ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση της παρακολούθησης του μαθήματος να μπορείται την ικανότητα:

- να αξιοποιήσει στην προσωπική καλλιτεχνική του δημιουργία τις γνώσεις που απόκτησε στο μάθημα αλλά και την ικανότητα να κατανοεί τους όρους δημιουργίας του καλλιτεχνικού έργου σε ένα ιστορικά προσδιορισμένο περιβάλλον.
- να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις από το περιεχόμενο του μαθήματος στη διδασκαλία των εικαστικών και της ιστορίας της τέχνης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και σε κάθε είδους διδασκαλία με εικαστικό περιεχόμενο.

Μέρος του μαθήματος έχει φροντιστηριακό χαρακτήρα και διεξάγεται με διδασκαλία σε μικρές ομάδες φοιτητών.

Βιβλιογραφία

- Argan, G. C. (1998). *Η Μοντέρνα Τέχνη* (Λ. Παπαδημήτρη, Μετάφ.). Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
- Arnason, H. H. (2006). *Ιστορία της Σύγχρονης Τέχνης* (Μ. Παπανικολάου, Επιμ., Φ. Κοκαβέσης, Μετάφ.). Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

- Χαραλαμπίδης, Α. (1995). *Η Τέχνη του 20^{ου} αιώνα* (3η εκδ.). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Θ.028 Ελληνική Τέχνη 18ου και 19ου αιώνα-3^ο εξάμηνο

Διδάσκουσα: Ζωή Γοδόση, Επικ. Καθηγήτρια

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τους όρους που διαμορφώνουν τη νεότερη ελληνική τέχνη, καθώς και με τις εκδηλώσεις της από το 18ο έως και τα τέλη του 19ου αιώνα. Παρουσιάζεται η Επτανησιακή τέχνη, οι εκδηλώσεις της λαϊκής τέχνης και η προσπάθεια για τη δημιουργία θεσμών που θα υποστηρίξουν την ακαδημαϊκή τέχνη μετά την ίδρυση του ελληνικού κράτους. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη «Σχολή του Μονάχου» και στη διαμόρφωση ακαδημαϊκού ύφους στο έργο των ελλήνων καλλιτεχνών. Επίσης παρουσιάζεται το έργο των καλλιτεχνών που έρχονται σε επαφή με τα ευρωπαϊκά καλλιτεχνικά ρεύματα που εισάγουν νέους τρόπους στην απόδοση του ορατού (ιμπρεσιονισμός, μετα-ιμπρεσιονιστικές τάσεις) και δημιουργούν τις προϋποθέσεις για την υιοθέτηση των μοντερνιστικών κινημάτων. Αξιολόγηση του μαθήματος με γραπτές εξετάσεις.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια είναι σε θέση να γνωρίζει:

- τις ιστορικές συνθήκες που οδηγούν στη διαμόρφωση των χαρακτηριστικών της τέχνης που αναπτύσσεται στις ελληνικές κοινότητες την εποχή της τουρκοκρατίας το 18ο και 19ο αιώνα, καθώς και στην επικράτεια του ελληνικού κράτους μετά τη δημιουργία του.
- τις εκδηλώσεις της λαϊκής τέχνης: τα κύρια κέντρα στα οποία διασώζονται δείγματα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής (τοιχογραφημένα αρχοντικά), έργα των παραδοσιακών τεχνών. Τα θέματα και τα μορφολογικά χαρακτηριστικά των έργων της λαϊκής τέχνης.
- τις εκδηλώσεις της ακαδημαϊκής τέχνης που διαμορφώνεται σταδιακά μετά την ίδρυση του ελληνικού κράτους: τις θεματικές κατηγορίες, τα μορφολογικά χαρακτηριστικά, τους βασικούς εκπροσώπους και αντιπροσωπευτικά τους έργα.

Ως προς τις δεξιότητες ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση της παρακολούθησης του μαθήματος θα είναι σε θέση να κατανοεί την λειτουργία του έργου τέχνης μέσα σε μια κοινωνία ιστορικά προσδιορισμένη στο χώρο και το χρόνο και τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και συνθήκες που επηρεάζουν την καλλιτεχνική δραστηριότητα.

- να κατανοεί τη λειτουργία των θεσμών που σχετίζονται με την καλλιτεχνική παραγωγή.
- να συσχετίζει το καλλιτεχνικό έργο που παράγεται στο ελληνικό κράτος ή από έλληνες καλλιτέχνες με τις τάσεις που διαμορφώνονται στον ευρωπαϊκό χώρο το 19ο αιώνα.
- να γνωρίζει σημαντικές συλλογές έργων ελληνικής τέχνης της υπό εξέταση περιόδου (Μουσεία, Πινακοθήκες).

Ως προς τις ικανότητες ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση της παρακολούθησης του μαθήματος να μπορεί έχει την ικανότητα:

- να αξιοποιήσει στην προσωπική καλλιτεχνική του δημιουργία τις γνώσεις που απόκτησε στο μάθημα αλλά και την ικανότητα να κατανοεί τους όρους δημιουργίας του καλλιτεχνικού έργου σε ένα ιστορικά προσδιορισμένο περιβάλλον.
- να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις από το περιεχόμενο του μαθήματος στη διδασκαλία των εικαστικών και της ιστορίας της τέχνης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και σε κάθε είδους διδασκαλία με εικαστικό περιεχόμενο. Αξιολόγηση του μαθήματος με γραπτές εξετάσεις.

Μέρος του μαθήματος έχει φροντιστηριακό χαρακτήρα και διεξάγεται με διδασκαλία σε μικρές ομάδες φοιτητών.

Βιβλιογραφία

- Κωτίδης, Α. (1995). *Ελληνική Τέχνη. Ζωγραφική του 19ου αιώνα*. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.
- Λυδάκης, Σ. (1976). *Η Ιστορία της Νεοελληνικής Ζωγραφικής*. Αθήνα: Μέλισσα.
- Μυκονιάτης, Η. (1996). *Ελληνική Τέχνη. Νεοελληνική Γλυπτική*. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.
- Παπανικολάου, Μ. (2005). *Η Ελληνική Τέχνη του 18ου και 19ου αιώνα*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.

Θ.015 Τεχνικές συγγραφής στην Ιστορία της Τέχνης - 4ο εξάμηνο

Διδάσκων: Νικόλαος Διονυσόπουλος, ΕΔΙΠ

Στόχο του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών με τις τεχνικές σύνταξης κειμένων που καλύπτουν το πεδίο της Ιστορίας της Τέχνης. Για κάποιον που έχει αποφασίσει να συνδέσει τη ζωή του με τις εικαστικές τέχνες, η άσκηση στον γραπτό

λόγο ίσως να θεωρηθεί περιπτή διαδικασία. Το σημερινό όμως περιβάλλον επικοινωνίας και μέσων ενημέρωσης ζητά από τους καλλιτέχνες να γράψουν για το έργο τους. Χωρίς αμφιβολία, ένα καλά διαμορφωμένο κείμενο γλωσσικά και δομικά συμβάλλει στη σωστή προβολή και καλύτερη αποδοχή του καλλιτεχνικού έργου. Γι' αυτό, η ανάπτυξη συγγραφικής δεξιότητας σε θέματα τέχνης κρίνεται σημαντική.

Με βάση την ερευνητική μεθοδολογία και τους τρόπους προσέγγισης του εικαστικού έργου, εξετάζονται τα στάδια σχεδιασμού και συγγραφής επιστημονικής εργασίας στην Ιστορία της Τέχνης, με εξάσκηση στην ανάπτυξη περιγραφικού, αναλυτικού και ερμηνευτικού γραπτού λόγου, τη συγκριτική μελέτη, την οργάνωση του περιεχομένου, την τεκμηρίωση και εξαγωγή συμπερασμάτων, την παράθεση βιβλιογραφικών αναφορών. Παράλληλα, το μάθημα εστιάζει στην ανάπτυξη γραπτού εκφραστικού λόγου προκειμένου να προετοιμάζει τον εικαστικό στην επικοινωνιακή προβολή του έργου του. Λαμβάνονται υπόψη ποικίλες περιστάσεις όπου μπορεί να χρησιμοποιηθεί το κείμενο του καλλιτέχνη, όπως δελτία τύπου και προσκλήσεις για εικαστική έκθεση, έντυπη και ψηφιακή δημοσίευση μιας γκαλερί, κατάλογοι μουσείων, προσωπικό ιστολόγιο, μέσα κοινωνικής δικτύωσης κ.ά. Είναι σημαντικό ένα εικαστικό έργο να συνοδεύεται από ωραίο κείμενο. Αξιολόγηση του μαθήματος με υποβολή γραπτής εργασίας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει:

- Να γνωρίζει τις βασικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις εικαστικού έργου, όπως αυτές εφαρμόζονται στο πλαίσιο της επιστήμης της Ιστορίας της Τέχνης (μορφολογική/τεχνοτροπική, εικονογραφική/εικονολογική, κριτική προσέγγιση), ώστε να τις ασκείστην ερμηνευτική διαδικασία του έργου τέχνης.
- Να έχει εξοικειωθεί με την ανάγνωση, κατανόηση και ανάλυση κειμένων της Ιστορίας της Τέχνης.
- Να έχει αποκτήσει βασικές γνώσεις ως προς την οργάνωση και το περιεχόμενο μιας επιστημονικής εργασίας, τον τρόπο ανάλυσης και σύνθεσης κατά τη συγγραφή, την κριτική ανάγνωση κειμένων, τη μέθοδο παράθεσης βιβλιογραφικών αναφορών.
- Να μπορεί, με τις κατάλληλες τεχνικές προετοιμασίας, να προβεί στην εκπόνηση, συγγραφή και παρουσίαση εργασιών που άπτονται του τομέα της Ιστορίας της Τέχνης.
- Να είναι σε θέση, μέσα από την απόκτηση βασικών μεθοδολογικών ικανοτήτων, να συντάσσει ποιοτικό συγγραφικό έργο σε επίπεδο μεμονωμένων εργασιών, στο πλαίσιο των υποχρεώσεών του/της σε συγκεκριμένα προπτυχιακά

μαθήματα, καθώς και, αργότερα, σε επίπεδο γραπτής τεκμηρίωσης της Πτυχιακής εργασίας ή μεταπτυχιακής έρευνας.

- Να μπορεί, παράλληλα με την καλλιέργεια γραπτού επιστημονικού λόγου, να αναπτύσσει μια γραφή πιο εκφραστική, ελεύθερη και αφαιρετική, ικανή να εκφράσει διεισδυτικά την καλλιτεχνική ιδέα του εικαστικού δημιουργού, ανταποκρινόμενη σε ποικίλες επικοινωνιακές καταστάσεις,

Βιβλιογραφία

- Eco, Umberto (2001²). *Πώς γίνεται μια διπλωματική εργασία*, μτφρ. M. Κονδύλη. Αθήνα: Κάπολα Κων. Παγώνα.
- Ιορδανίδου, A.(1999). *Οδηγός της νεοελληνικής γλώσσας*, α' τόμος. Αθήνα: Πατάκης.
- Ιορδανίδου, A.(2005). *Οδηγός της νεοελληνικής γλώσσας*, β' τόμος. Αθήνα: Πατάκης.
- Bell, J. (2007). *Πώς να συντάξετε μια επιστημονική εργασία: οδηγός ερευνητικής μεθοδολογίας*, μτφρ. E. Πανάγου. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Freeland, C. (2005). *Μα είναι αυτό τέχνη; Εισαγωγή στη θεωρία της τέχνης*, μτφρ. M. Αλμπάνη. Αθήνα: Πλέθρον.
- Χαραλαμπίδης, A. (2016²). *Τέχνη, θλέπω – γνωρίζω – αισθάνομαι*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Θ.029 Ελληνική Τέχνη 20ου αιώνα – Σύγχρονη ελληνική τέχνη-4^ο εξάμηνο

Διδάσκουσα: Ζωή Γοδόση, Επικ. Καθηγήτρια

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές/τριες με τις εκδηλώσεις της ελληνικής τέχνης στη διάρκεια του 20ου αιώνα και να έρθουν σε επαφή με το καλλιτεχνικό έργο που παράγεται στον ελληνικό χώρο, καθώς και εκείνο των ελλήνων καλλιτεχνών της διασποράς που εντάσσεται στο πεδίο της σύγχρονης τέχνης κατά τη μετάβαση στον 21ο αιώνα. Ειδικότερα εξετάζεται η σχέση της ελληνικής τέχνης με το μοντερνισμό την εποχή του Μεσοπολέμου και το αίτημα για σύνδεση με την διαχρονική πολιτισμική παράδοση του ελληνισμού. Στο πλαίσιο της μεταπολεμικής τέχνης παρουσιάζονται οι τάσεις της Αφαίρεσης, η τέχνη της δεκαετίας του '70 σε σχέση με την πολιτική κατάσταση που διαμορφώνεται στην Ελλάδα και οι νέες μορφές τέχνης των επόμενων δεκαετιών (εγκαταστάσεις, καλλιτεχνικές δράσεις, μορφές ψηφιακής τέχνης). Αξιολόγηση του μαθήματος με προαιρετικές εργασίες που παρουσιάζουν οι φοιτητές /τριες στο μάθημα. Όσοι δεν επιλέξουν εργασία αξιολογούνται με γραπτές εξετάσεις.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια είναι σε θέση να γνωρίζει:

- τις ιστορικές συνθήκες που οδηγούν στη διαμόρφωση των χαρακτηριστικών της τέχνης που αναπτύσσεται στον ελληνικό χώρο τον 20^ο αιώνα.
- τις μοντερνιστικές τάσεις που υιοθετούνται, τους βασικούς εκπροσώπους και αντιπροσωπευτικά έργα τους.

Ως προς τις δεξιότητες ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση της παρακολούθησης του μαθήματος θα είναι σε θέση:

- να κατανοεί την λειτουργία του έργου τέχνης μέσα σε μια κοινωνία ιστορικά προσδιορισμένη στο χώρο και το χρόνο και τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και συνθήκες που επηρεάζουν την καλλιτεχνική δραστηριότητα.
- να κατανοεί τη λειτουργία των θεσμών που σχετίζονται με την καλλιτεχνική παραγωγή.
- να συσχετίζει το καλλιτεχνικό έργο που παράγεται στο ελληνικό κράτος ή από έλληνες καλλιτέχνες με τις τάσεις που διαμορφώνονται στον ευρωπαϊκό χώρο το 20^ο αιώνα.
- να γνωρίζει σημαντικές συλλογές έργων ελληνικής τέχνης της υπό εξέταση περιόδου (Μουσεία, Πινακοθήκες).

Ως προς τις ικανότητες ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση της παρακολούθησης του μαθήματος θα είναι σε θέση:

- να αξιοποιήσει στην προσωπική καλλιτεχνική του δημιουργία τις γνώσεις που απόκτησε στο μάθημα αλλά και την ικανότητα να κατανοεί τους όρους δημιουργίας του καλλιτεχνικού έργου σε ένα ιστορικά προσδιορισμένο περιβάλλον.
- να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις από το περιεχόμενο του μαθήματος στη διδασκαλία των εικαστικών και της ιστορίας της τέχνης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και σε κάθε είδους διδασκαλία με εικαστικό περιεχόμενο.

Μέρος του μαθήματος έχει φροντιστηριακό χαρακτήρα και διεξάγεται με διδασκαλία σε μικρές ομάδες φοιτητών.

Βιβλιογραφία

- Αδαμοπούλου, Α. (2000). Ελληνική Μεταπολεμική Τέχνη, Εικαστικές Παρεμβάσεις στο Χώρο. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

- Παπανικολάου, Μ. (2005). *Η Ελληνική Τέχνη του 20ου αιώνα*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
- Χρήστου, Χ. (1996). *Ελληνική Τέχνη. Ζωγραφική του 20ου αιώνα*. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.

Θ. 027 Από την Τέχνη της Αρχαιότητας στη Μεσαιωνική Τέχνη-5ο εξάμηνο

Διδάσκων: Διονυσόπουλος Νίκος, ΕΔΙΠ

Το μάθημα δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές/τριες να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για την αρχαία ελληνική και βυζαντινή τέχνη. Η διδασκαλία περιλαμβάνει επίσης σύντομη επισκόπηση της δυτικής μεσαιωνικής τέχνης. Υπό το πρίσμα των ιστορικών γεγονότων που καθορίζουν τις εξελίξεις στην τέχνη, το πρώτο μέρος του μαθήματος, εστιάζει σε σημαντικά έργα της αρχιτεκτονικής, γλυπτικής και αγγειογραφίας της αρχαίας ελληνικής τέχνης. Εξετάζεται συνοπτικά η τέχνη της εποχής του Χαλκού, κυκλαδική, μινωική, μυκηναϊκή, και έπειτα η αναλυτική προσέγγιση της τέχνης της Γεωμετρικής, Αρχαϊκής, Κλασικής και Ελληνιστικής εποχής. Το δεύτερο μέρος του μαθήματος επικεντρώνεται στη διαμόρφωση της πρωτοχριστιανικής τέχνης κατά την υστερορωμαϊκή εποχή, ενώ στη συνέχεια εξετάζει τις διάφορες μορφές της βυζαντινής τέχνης (αρχιτεκτονική, ψηφιδωτά, τοιχογραφίες, φορητές εικόνες, εικονογραφημένα χειρόγραφα, γλυπτική, μικροτεχνία), έτσι όπως εξελίσσονται από την παλαιοχριστιανική και κατόπιν τη μεταβατική περίοδο των λεγόμενων σκοτεινών αιώνων (μέσα 7ου-πρώτο μισό 9ου αι.) έως τέλος της υστεροβυζαντινής εποχής. Γίνεται επίσης αναφορά σε επιλεγμένα μνημεία της ρομανικής και γοτθικής τέχνης του δυτικού Μεσαίωνα. Αξιολόγηση του μαθήματος με γραπτές εξετάσεις.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να γνωρίζει:

- τις ιστορικές συνθήκες που επιδρούν στη διαμόρφωση της τέχνης της περιόδου που εξετάζεται.
- σημαντικά έργα της αρχαίας ελληνικής τέχνης στον τομέα της αρχιτεκτονικής, γλυπτικής και αγγειογραφίας.
- τις αλλαγές που παρατηρούνται στην ελληνορωμαϊκή καλλιτεχνική παράδοση με την επικράτηση του Χριστιανισμού κατά την Ύστερη Αρχαιότητα.
- σημαντικά έργα της βυζαντινής τέχνης στον τομέα της αρχιτεκτονικής, της ζωγραφικής, της γλυπτικής και της μικροτεχνίας.
- αντιπροσωπευτικά έργα της μεσαιωνικής ρομανικής και γοτθικής τέχνης.

Ως προς τις δεξιότητες, ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση της παρακολούθησης του μαθήματος θα είναι σε θέση:

- Να κατανοεί τη λειτουργία του έργου τέχνης σε μια κοινωνία ιστορικά προσδιορισμένη στον χώρο και τον χρόνο, καθώς και τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές συνθήκες που επηρεάζουν την καλλιτεχνική δραστηριότητα.
- Να αξιοποιεί στη δική του/της καλλιτεχνική δημιουργία τόσο τις γνώσεις που απόκτησε στο μάθημα όσο και την ικανότητα να κατανοεί το πλαίσιο διαμόρφωσης του καλλιτεχνικού έργου.
- Να χρησιμοποιεί τις γνώσεις από το περιεχόμενο του μαθήματος στη διδασκαλία των Εικαστικών και της Ιστορίας της Τέχνης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και σε κάθε είδους διδασκαλία με εικαστικό περιεχόμενο.

Βιβλιογραφία

- Βουτυράς, Εμ., Βουτυρά, Α. (2011). *Η αρχαία ελληνική τέχνη και η ακτινοβολία της*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
- Rodley, L. (2010). *Εισαγωγή στη βυζαντινή τέχνη και αρχιτεκτονική*, μτφρ. Μ. Βέικου. Αθήνα: Καρδαμίτσας.
- Κοκκορού-Αλευρά, Γ. (1995). *Η Τέχνη της Αρχαίας Ελλάδας, Σύντομη Ιστορία (1050-50)*. Αθήνα: Καρδαμίτσας.
- Πανσελήνου, Ν. (2000). *Βυζαντινή ζωγραφική. Η βυζαντινή κοινωνία και οι εικόνες της*. Αθήνα: Καστανιώτης.

Θ. 022 Τέχνη της Αναγέννησης και του Μπαρόκ-6^ο εξάμηνο

Διδάσκουσα: Ζωή Γοδόση, Επίκ. καθηγήτρια

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές/τριες με τις εκδηλώσεις της ζωγραφικής, γλυπτικής και αρχιτεκτονικής της Αναγέννησης και του Μπαρόκ ($15^{\text{οc}}$ - $17^{\text{οc}}$ αιώνας) στις χώρες της Ευρώπης. Εξετάζονται οι οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές αλλαγές που συμβαίνουν στον ευρωπαϊκό χώρο και σηματοδοτούν το πέρασμα από τους μεσαιωνικούς στους νεότερους χρόνους, καθώς και ο αντίκτυπός των αλλαγών στο πεδίο της τέχνης και στη θέση των καλλιτεχνών στις κοινωνίες των ευρωπαϊκών χωρών αυτήν την περίοδο. Γίνεται αναφορά στην εικονολογική θεωρία του Έρβιν Πανόφσκι, και εφαρμογές της στην προσέγγιση των έργων της Αναγέννησης και του Μπαρόκ. Αξιολόγηση του μαθήματος με γραπτές εξετάσεις.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια είναι σε θέση να γνωρίζει:

- τις ιστορικές συνθήκες που οδηγούν στη διαμόρφωση των χαρακτηριστικών της τέχνης που αναπτύσσεται στην Ευρώπη κατά την περίοδο από τον 14ο έως τον 17ο αιώνα.
- τις τάσεις που διαμορφώνονται στην τέχνη της Αναγέννησης και του Μπαρόκ, τους βασικούς εκπροσώπους και αντιπροσωπευτικά τους έργα.

Ως προς τις δεξιότητες ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση της παρακολούθησης του μαθήματος θα είναι σε θέση:

- να κατανοεί την λειτουργία του έργου τέχνης μέσα σε μια κοινωνία ιστορικά προσδιορισμένη στο χώρο και το χρόνο και τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και συνθήκες που επηρεάζουν την καλλιτεχνική δραστηριότητα.
- να κατανοεί τη λειτουργία των θεσμών που σχετίζονται με την καλλιτεχνική παραγωγή. 3. να γνωρίζει σημαντικές συλλογές έργων της υπό εξέταση περιόδου αιώνα στον ευρωπαϊκό χώρο (Μουσεία, Πινακοθήκες).

Ως προς τις ικανότητες ο/η φοιτητής/τρια με την ολοκλήρωση της παρακολούθησης του μαθήματος θα είναι σε θέση:

- να αξιοποιήσει στην προσωπική καλλιτεχνική του δημιουργία τις γνώσεις που απόκτησε στο μάθημα αλλά και την ικανότητα να κατανοεί τους όρους δημιουργίας του καλλιτεχνικού έργου σε ένα ιστορικά προσδιορισμένο περιβάλλον.
- να είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις από το περιεχόμενο του μαθήματος στη διδασκαλία των εικαστικών και της ιστορίας της τέχνης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και σε κάθε είδους διδασκαλία με εικαστικό περιεχόμενο.

Μέρος του μαθήματος έχει φροντιστηριακό χαρακτήρα και διεξάγεται με διδασκαλία σε μικρές ομάδες φοιτητών.

Βιβλιογραφία

- Gombrich, E. H. (1998). *To χρονικό της Τέχνης* (Χ .Κληρίδης, Μετάφ.). Αθήνα: MIET.
- Λαμπράκη-Πλάκα, Μ. (2004). *Ιταλική Αναγέννηση: Τέχνη και Κοινωνία-Τέχνη και Αρχαιότητα*. Αθήνα: Καστανιώτης.

- Χαραλαμπίδης, Α.(2014). *Η Ιταλική Αναγέννηση, αρχιτεκτονική, γλυπτική, ζωγραφική*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Θ. 026 Μεταπολεμικά Κινήματα-8ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός Επιστήμονας

Το μάθημα εξετάζει την τέχνη του δεύτερου μισού του 20ού και του 21^{ου} αιώνα. Γίνεται χρονολογική και ειδολογική επισκόπηση των βασικώτερων κινημάτων και τάσεων της τέχνης. Επίσης περιγράφονται οι βασικώτερες εξελίξεις της κριτικής και της θεωρίας κατά την ίδια περίοδο. Το μάθημα θα γίνει με διαλέξεις αλλά και οπτικοακουστικό υλικό, που περιλαμβάνει συνεντεύξεις καλλιτεχνικών και θεωρητικών της εποχής.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

- Η συσχέτιση του καλλιτεχνικού έργου με τις τάσεις που διαμορφώνονται στον διεθνή χώρο τον 20ο και 21ο αιώνα.
- Γνώση των κύριων θεωρητικών ζητημάτων της σύγχρονης τέχνης.
- Κατανόηση του θεσμού και της πρακτικής της σύγχρονη τέχνης ως ιδιαίτερου πεδίου δημιουργίας.

Βιβλιογραφία

- Εμμανουήλ, Μ. (2013). *Ιστορία της Τέχνης από το 1945 σε πέντε ενότητες*, Αθήνα: Εκδόσεις Καπόν.
- Foster, H., Krauss, R., Bois, Y.A., και Buchloh B., (2007). *Η Τέχνη από το 1900*, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Θ.009 Φιλοσοφία – Αισθητική-7^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός Επιστήμονας

- Το μάθημα θα εξετάσει τις κυριώτερες φιλοσοφικές και αισθητικές θεωρίες που σχετίζονται με τη σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία. Η ροή του μαθήματος θα είναι θεματική και όχι χρονολογική. Έτσι στο μάθημα θα γίνει προσεκτική ανάλυση επιλεγμένων φιλοσοφικών και θεωρητικών κειμένων. Θα εξεταστούν κυρίως οι Πλάτωνας, Αριστοτέλης, Σίλλερ, Χέγκελ, Νίτσε, Μπένγιαμιν, Αντόρνο, Ντεμπόρ, Μακλούαν, Μπωντριγιάρ. Αρχικός σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση με τα μείζονα ζητήματα της φιλοσοφίας της

τέχνης και του πολιτισμού. Επίσης θα δοθεί έμφαση στην ανάγνωση και ερμηνεία των κειμένων, συνοδευόμενες μάλιστα από συζητήσεις και συσχετιζόμενες με σύγχρονα καλλιτεχνικά παραδείγματα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα :

- Κατανόηση των βασικών φιλοσοφικών και αισθητικών ζητημάτων.
- Η τεκμηριώμενη θεωρητική άποψη περί τέχνης και η κριτική σκέψη απέναντι σε ζητήματα καλλιτεχνικής δημιουργίας και αισθητικής εμπειρίας. Τ
- Η άσκηση της φιλοσοφικής θεώρησης της τέχνης κατά την καλλιτεχνική δημιουργία και πρακτική.

Βιβλιογραφία

- Cynthia Freeland, *Μα είναι αυτό τέχνη;*, μτφρ. Μ. Αλμπάνυ, Αθήνα: Πλέθρον, 2005.
- Marc Jimenez, *Τι είναι η αισθητική;*, μτφρ. Μ. Καρρά, Αθήνα: Νεφέλη, 2015.
- Beardsley, M. *Ιστορία των αισθητικών Θεωρίων*, μτφρ. Δ. Κούρτοβικ, Αθήνα: Νεφέλη, 1989.
- K. Βασιλείου (επιμ.), Τέχνη και δημιουργικότητα: μια ανθολογία, Αθήνα: Πλέθρον, 2014.
- Π. Πούλος (επιμ.), Έννοιες της τέχνης στον 20ό αιώνα, Αθήνα: ΑΣΚΤ, 2006.

Θ.010 Μουσειολογία, Μουσειοπαιδαγωγική και Πολιτισμική Διαχείριση-8^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Το μάθημα εξετάζει θέματα διαχείρισης, στρατηγικού σχεδιασμού, εκπαίδευσης κι επικοινωνίας των μουσείων με το κοινό τους. Γίνεται μια αναδρομή στην ιστορία και την εξέλιξη των μουσείων από τις πρώτες συλλογές και τα cabinets de curiosités στους σύγχρονους πολιτιστικούς οργανισμούς. Εξετάζονται τα θεωρητικά κινήματα που αφορούν τη μελέτη του υλικού πολιτισμού και τα ζητήματα ερμηνείας των αντικειμένων. Γίνεται αναφορά στους εθνικούς και διεθνείς φορείς που καθορίζουν τη μουσειακή πολιτική. Εξετάζονται τα διαφορετικά είδη μουσείων, οι ρόλοι, τα χαρακτηριστικά και οι ιδιαιτερότητές τους, καθώς και οι διαφορετικές ειδικότητες που εργάζονται για την εύρυθμη λειτουργία τους. Αναλύονται οι αρχές οργάνωσης των συλλογών, λειτουργίας των μουσείων, επικοινωνίας τους με το ευρύ κοινό και εκπλήρωσης του εκπαιδευτικού τους ρόλου. Τέλος, εξετάζονται ζητήματα που

αφορούν τις έρευνες επισκεπτών και αξιολόγησης του μουσειακού έργου, καθώς και τις εφαρμογές των Νέων Τεχνολογιών της Πληροφορικής στα μουσεία.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος της Μουσειολογίας, μουσειοπαιδαγωγικής και διαχείρισης πολιτισμού αναφέρονται παρακάτω:

- Αποκτούν αποδεδειγμένη γνώση και κατανόηση θεμάτων που αφορούν το μάθημα της μουσειολογίας, μουσειοπαιδαγωγικής και διαχείρισης πολιτισμού, που υποστηρίζεται από τα κατάλληλα επιστημονικά εγχειρίδια και περιλαμβάνει απόψεις που προκύπτουν από τις σύγχρονες εξελίξεις.
- Μπορούν να χρησιμοποιούν τις γνώσεις που απέκτησαν στο πλαίσιο του μαθήματος στο πλαίσιο της διδασκαλίας τους σε τάξεις εικαστικών μαθημάτων στο σχολείο. Αποκτούν ικανότητες που αποδεικνύονται με την ανάπτυξη μαθημάτων στο σχολείο και την επίλυση προβλημάτων που μπορεί να προκύψουν.
- Διαθέτει προχωρημένες γνώσεις στην μουσειολογία και την μουσειοπαιδαγωγική, που τους επιτρέπουν να κατανοούν τις σχετικές θεωρίες.
- Έχουν την ικανότητα να συγκεντρώνουν και να ερμηνεύουν στοιχεία σχετικά με την διαχείριση πολιτισμού, για να διαμορφώνουν απόψεις σε θέματα που απασχολούν την επιστήμη και την κοινωνία.
- Έχουν την δυνατότητα να κοινοποιούν πληροφορίες και ιδέες σχετικά με το μάθημα της μουσειολογίας, μουσειοπαιδαγωγικής και διαχείρισης πολιτισμού, τόσο σε ειδικευμένο, όσο και σε μη-εξειδικευμένο κοινό.
- Αποκτούν ικανότητες, που θα τους βοηθήσουν στην επιμέλεια των εκθέσεων και στην διδασκαλία στο σχολείο σε θέματα που αφορούν μουσειοπαιδαγωγικά προγράμματα.

Βιβλιογραφία

- Οικονόμου, Μ. (2003). *Μουσείο: Αποθήκη ή ζωντανός οργανισμός*. Αθήνα: Κριτική.
- Κόνσολα, Ν. Ν. (2006). *Πολιτιστική ανάπτυξη και πολιτική*. Αθήνα: Παπαζήση.
- Νικονάνου, Ν. (2010). *Μουσειοπαιδαγωγική*. Από τη Θεωρία στην Πράξη. Αθήνα: Πατάκης.
- Pearce, Susan(2002). *Μουσεία, αντικείμενα και συλλογές* Μια πολιτισμική μελέτη. Επιμέλεια: Λία Γυιόκα μετάφραση: Λία Γυιόκα, Αλέξης Καζάζης, Παναγιώτης Μπίκας. Θεσσαλονίκη: Βάνιας

Θ.030 Παιδαγωγικά Θέματα-2^ο Εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Περιεχόμενο: το έργο της Παιδαγωγικής Επιστήμης – εννοιολόγηση των βασικών παιδαγωγικών όρων: αγωγή, κοινωνικοποίηση, μόρφωση, μάθηση, διδασκαλία, εκπαίδευση, παιδεία, κατάρτιση. Τα ανθρωπολογικά και κοινωνικά δεδομένα που θεμελιώνουν την αναγκαιότητα της αγωγής. Τα όρια και οι δυνατότητες της αγωγής. Κλάδοι της Παιδαγωγικής Επιστήμης. Η συνεργασία με άλλες επιστήμες για τη συγκρότηση ενός διεπιστημονικού πεδίου έρευνας και μελέτης του αντικειμένου της. Επιστημολογικές κατευθύνσεις: από τα παραδοσιακά παραδείγματα στις νέες τάσεις. Η επικοινωνιακή διάσταση της διδασκαλίας. Σχολικό κλίμα, διατήρηση της προσοχής των μαθητών. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού, οι κοινωνικοί κανόνες και οι συγκρούσεις του εκπαιδευτικού ρόλου.

Μαθησιακά αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος Παιδαγωγικά Θέματα, ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να είναι σε θέση:

- Να εξοικειωθεί με όρους και έννοιες της Παιδαγωγικής Επιστήμης.
- Να γνωρίζει και να αναφέρει τα βασικά ανθρωπολογικά δεδομένα που θεμελιώνουν την αναγκαιότητα της αγωγής, όπως και τα κοινωνικά δεδομένα που οδήγησαν στη θεσμοθέτηση φορέων αγωγής και εκπαίδευσης.
- Να διακρίνει τις βασικές επιστημολογικές κατευθύνσεις της παιδαγωγικής
- Να κατανοεί την αναγκαιότητα συγκρότησης ενός διεπιστημονικού πεδίου για τη διερεύνηση των παιδαγωγικών φαινομένων.
- Να αντιληφθεί τη σύνδεση που θα πρέπει να υπάρχει ανάμεσα στην παιδαγωγική θεωρία και την εκπαιδευτική πράξη.
- Να διαμορφώσει κριτική στάση για τα παραδοσιακά πρότυπα της διδασκαλίας, όπως τα ανακαλεί από την εμπειρία της σχολικής του ζωής.
- Να συνδέσει το ακαδημαϊκό του/της προφίλ με τη διδακτική πράξη, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στον εκπαιδευτικό του/της ρόλο όταν θα κληθεί να διδάξει.
- Να συσχετίζει σε ένα πρώτο επίπεδο την επιστημονική θεωρία με την εκπαιδευτική πραγματικότητα μέσα από τη μελέτη περιπτώσεων.

Βιβλιογραφία

- Δημητριάδου, Κ. (2016). *Νέοι Προσανατολισμοί της Διδακτικής - Προσαρμογή της Διδασκαλίας στις Εκπαιδευτικές Προκλήσεις του 21ου Αιώνα*. Αθήνα: Γ. Δαρδανός – Κ. Δαρδανός Ο.Ε.

- Κασσωτάκης, Μ. & Φλουρής, Γ. (2013). *Μάθηση και διδασκαλία*. Αθήνα: Γρηγόρη Χριστίνα & ΣΙΑ.

Θ.012 Διδακτική της Ιστορίας της Τέχνης -6ο εξάμηνο

Διδάσκων: Διονυσόπουλος Νίκος, ΕΔΙΠ

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση του φοιτητή με τα μεθοδολογικά και εννοιολογικά ζητήματα που θέτει η διδασκαλία της Ιστορίας της Τέχνης. Η διδακτική της Ιστορίας της Τέχνης ορίζεται ως κλάδος που ερευνάτον τρόπο με τον οποίο μεταδίδεται η γνώση του αντικειμένου της Ιστορίας της Τέχνης, καθώς και τους θεσμούς που συμμετέχουν στην εκπαιδευτική αυτή διαδικασία, τα αναλυτικά προγράμματα και τα σχολικά εγχειρίδια. Έχοντας ως σημείο αναφοράς το σχολικό εγχειρίδιο της Ιστορίας της Τέχνης που διδάσκεται στη Γ' τάξη Γενικού Λυκείου, εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο το συγκεκριμένο αντικείμενο μπορεί να διδαχτεί ως μάθημα επιλογής στο Λύκειο σε σχέση με τα επιστημονικά δεδομένα που μελετά και παράγει τόσο η ακαδημαϊκή Ιστορία της Τέχνης όσο και η αντίστοιχη ειδική διδακτική.

Το μάθημα οργανώνεται σε δύο ενότητες, προσαρμοσμένο στους δύο βασικούς άξονες της διδακτικής της Ιστορίας της Τέχνης. Στην πρώτη ενότητα γίνεται εισαγωγή σε βασικές έννοιες της Ιστορίας της Τέχνης, παρουσιάζεται η ιστορία της ως επιστήμης, η σχέση της με άλλους συναφείς κλάδους, εξετάζονται επιμέρους θέματα όπως αυτό της τεκμηρίωσης, ενώ έμφαση δίνεται στις μεθόδους που εφαρμόζει ο ιστορικός της τέχνης κατά την ερμηνευτική προσέγγιση του έργου τέχνης (μορφολογική/τεχνοτροπική, εικονογραφική/εικονολογική, κριτική προσέγγιση). Στη δεύτερη ενότητα εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο θα πρέπει να οργανωθεί και μεθοδευτεί η διδασκαλία της Ιστορίας της Τέχνης. Έχοντας ως βασική επιδίωξη την απόκτηση γνώσεων, την ανάπτυξη ικανοτήτων, την καλλιέργεια απόψεων και συμπεριφορών, αναλύονται τρόποι εμπέδωσης και εφαρμογής, από πλευράς του μαθητή, των μεθοδολογικών προσεγγίσεων του ιστορικού της τέχνης, με επίκεντρο την αναζήτηση τρόπων ενεργοποίησης του μαθητικού ενδιαφέροντος με την κατάλληλη διδακτική πρακτική. Γίνεται επίσης προσπάθεια να προσδιοριστεί ο εκπαιδευτικός ρόλος των μουσειακού περιβάλλοντος στη διαδικασία προσέγγισης της τέχνης. Ο/Η φοιτητής/τρια έχει τη δυνατότητα να ασκηθεί, εντός θεωρητικού πλαισίου, στη σύλληψη, οργάνωση και εφαρμογή μιας διδακτικής πρότασης στην Ιστορία της Τέχνης, με την εκπόνηση σχετικού εκπαιδευτικού σεναρίου. Αξιολόγηση του μαθήματος με υποβολή γραπτής εργασίας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει τις βασικές έννοιες και τη διαδικασία διαμόρφωσης του επιστημονικού κλάδου της Ιστορίας της Τέχνης.
- Να κατανοεί τις ομοιότητες και τις διαφορές της Ιστορίας της Τέχνης σε σχέση με άλλους συναφείς τομείς (Κριτική της τέχνης, Αισθητική, Ανθρωπολογία της τέχνης, Πολιτισμικές σπουδές κ.α.).
- Να εμβαθύνει στις μεθόδους και την ερευνητική διαδικασία της Ιστορίας της Τέχνης.
- Να εφαρμόζει τη μορφολογική ανάλυση και την ανάλυση συμφραζομένων, προκειμένου να προσδιορίσει τόσο το οπτικό αποτέλεσμα όσο και το ιστορικό, κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο της δημιουργίας του έργου τέχνης.
- Να γνωρίζει τη μέθοδο διδασκαλίας της Ιστορίας της Τέχνης και τον τρόπο αξιοποίησης των έργων τέχνης στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- Να αξιοποιεί το αντικείμενο της Ιστορίας της Τέχνης στη διδακτική πράξη ως μέσο για την προσέγγιση ιστορικών γεγονότων, κοινωνικών στάσεων, εμπειριών, ιδεών και αξιών.
- Να αναλύει τις πρακτικές εφαρμογές της μουσειοπαιδαγωγικής εκπαίδευσης στο σχολείο και τον ρόλο τους στην εξοικείωση των παιδιών με την τέχνη, μέσω της βιωματικής, ομαδοσυνεργατικής και διερευνητικής μάθησης.

Βιβλιογραφία

- Foster, H., Krauss, R., Bois, Y., Buchloh, B. (2018⁴). *Η τέχνη από το 1900: Μοντερνισμός, αντιμοντερνισμός, μεταμοντερνισμός*, μτφρ. I. Τσολακίδου. Αθήνα: Επίκεντρο.
- Freeland, C. (2005). *Μα είναι αυτό τέχνη; Εισαγωγή στη θεωρία της τέχνης*, μτφρ. M. Αλμπάνη. Αθήνα: Πλέθρον.
- Χαραλαμπίδης, A. (2016²). *Τέχνη, βλέπω – γνωρίζω – αισθάνομαι*. Θεσσαλονίκη: UniversityStudioPress.
- Berger, J. (2011). *Η εικόνα και το βλέμμα*, μτφρ. E. Σταματοπούλου, Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Burke, P. (2003) *Αυτοφία. Οι χρήσεις των εικόνων ως ιστορικών μαρτυριών*. Αθήνα, 2003, Μεταίχμιο (μετάφραση Αντρέας Π. Ανδρέου).
- Panofsky, E. (1991), *Μελέτες εικονολογίας: Ουμανιστικά θέματα στην τέχνη της Αναγέννησης*, μτφρ. A. Παππάς. Αθήνα: Νεφέλη.
- Husbands, Ch. (2004) *Τι σημαίνει διδασκαλία της ιστορίας; Γλώσσα, ιδέες και νοήματα*. Μεταίχμιο: Αθήνα.
- Κόκκινος, Γ. (2000) *Διδακτικές προσεγγίσεις στο μάθημα της Ιστορίας*. Μεταίχμιο: Αθήνα.

- Νικονάνου, Ν. (2010) *Μουσειοπαιδαγωγική. Από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Πατάκης.

Θ.013 Διδακτική των Εικαστικών Τεχνών-4^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός Επιστήμονας

Περιεχόμενο του μαθήματος: βιβλιογραφική ενημέρωση για τη Διδακτική του μαθήματος. Αναγκαιότητα και σκοποί του μαθήματος. Ιστορική εξέλιξη του μαθήματος. Ψυχολογικές προϋποθέσεις του μαθητή. Σχολικά εγχειρίδια κατά τάξη. Μέθοδος διδασκαλίας του μαθήματος (διάρθρωση της διδασκαλίας, μορφές εργασίας και επικοινωνίας). Μέσα διδασκαλίας του μαθήματος και χρήση τους. Παρατήρηση και ανάλυση μαγνητοσκοπημένων διδασκαλιών. Το Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών Εικαστικής Αγωγής. Διδακτικά μοντέλα των εικαστικών τεχνών. Αυτόνομο και διαθεματικό παιδικό δημιούργημα. Οι ατομικές και οι ομαδικές εργασίες. Η παραγοντοποίηση του σχεδιασμού και η γραμμική διδασκαλία. Εικαστικά - μορφικά στοιχεία/εικαστικές αρχές/έννοιες. Μορφές εικαστικών τεχνών. Γνωριμία με πίνακες και καλλιτέχνες. Απλά στοιχεία αισθητικής, κριτικής και ανάλυσης έργου. Τριμερισμός της διδακτικής πορείας (παρατήρηση φύσης, εικαστική δραστηριοποίηση, μουσειακή πιστοποίηση). Τα όρια της εμπλοκής του διδάσκοντα. Αισθητική ανάλυση και αξιολόγηση. Τα παιδαγωγικά εικαστικά ισοδύναμα. Τα υλικά οι τεχνικές και οι κίνδυνοι. Κριτική, αυτοκριτική και ετεροκριτική. Τρόποι αξιολόγησης της επίδοσης των μαθητών και έλεγχος αποτελεσμάτων της διδασκαλίας. Η βαθμολογία. Το παιδικό έργο τέχνης ως έκθεμα τάξης. Λογική ανάλυση και απόλαυση. Θέμα - περιεχόμενο - νόημα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος Διδακτική των Εικαστικών Τεχνών, ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να είναι σε θέση:

- Να γνωρίζει τα κυριότερα διδακτικά μοντέλα των εικαστικών τεχνών και να μπορεί να τα αξιοποιεί εναλλακτικά στη σχολική τάξη.
- Να μπορεί να οργανώνει διδασκαλίες με βάση τα ενδιαφέροντα των μαθητών και την παιδαγωγική καταλληλότητα.
- Να συνδέει τις εικαστικές δραστηριότητες με τα άλλα μαθήματα και δημιουργεί ενδιαφέροντα διαθεματικά projects, αλλά και αυτόνομες δράσεις.

Βιβλιογραφία

- Αρντουέν, Ι. (2000). *Η καλλιτεχνική Αγωγή στο σχολείο*. Αθήνα: Ι. Δουβίτσας & ΣΙΑ Ε.Ε.

- Κασίδου, Σ. (2018). (*Μυθ*)-ιστορίες εξωφύλλων. *Μια συμβολή στην ιστορία των σχολικών εγχειριδίων*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Επίκεντρο.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ - ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Για τη Διδακτική Μεθοδολογία –Πρακτική Άσκηση είναι προαπαιτούμενα τα μαθήματα: Παιδαγωγική Ι και Διδακτική των Εικαστικών Τεχνών.

ΠΑ.1 Διδακτική Μεθοδολογία - Πρακτική Άσκηση I -7^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός Επιστήμονας

Το μάθημα Διδακτική Μεθοδολογία - Πρακτική Άσκηση I διεξάγεται ως τρίωρο εξαμηνιαίο μάθημα και περιλαμβάνει θεωρητικές εισηγήσεις και παρακολούθηση διδασκαλιών στις σχολικές μονάδες. Σκοπός του μαθήματος είναι η σύνδεση της θεωρητικής, επιστημονικής κατάρτισης των φοιτητών/τριών με την εκπαιδευτική πράξη, ώστε να διαμορφώσουν τη δική τους παιδαγωγική θεωρία. Η επεξεργασία των επιλεγμένων θεματικών του μαθήματος πραγματοποιείται σύμφωνα με την εξής διαδικασία:

- Θεωρητική εισήγηση επί συγκεκριμένου θέματος.
- Παρακολούθηση σε σχολικές τάξεις πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (έως δύο διδακτικές ώρες, σε ομάδες έως τέσσερις φοιτητές). Επιλέγεται να παρακολουθήσουν οι φοιτητές/τριες και άλλα γνωστικά αντικείμενα πλην των Εικαστικών, ώστε να εξοικειωθούν με τον μελλοντικό επαγγελματικό τους χώρο και τις απαιτήσεις του εκπαιδευτικού έργου.
- Καταγραφή των παρατηρήσεων για το συγκεκριμένο θέμα, σε ειδικό κάθε φορά φύλλο εργασίας/παρατήρησης.
- Συζήτηση επί των παρατηρήσεων και των εμπειριών των φοιτητών/τριών με βάση το θεωρητικό πλαίσιο στην ολομέλεια. Ανταλλαγή απόψεων και διευκρίνηση τυχόν αποριών και προβληματισμών.

Περιεχόμενο μαθήματος: στο μάθημα Διδακτική Μεθοδολογία - Πρακτική Άσκηση I εντάσσονται οι εξής θεματικές ενότητες:

- Λειτουργίες του σχολείου.
- Σχολικός χώρος.
- Διαχείριση προβλημάτων στη σχολική τάξη.
- Θεωρίες διδασκαλίας.
- Μέθοδοι, μορφές και μέσα διδασκαλίας.
- Σκοποί - Στόχοι - Περιεχόμενα διδασκαλίας.
- Αναλυτικά προγράμματα.

- Το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών.
- Εναλλακτικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία.
- Νέες Τεχνολογίες και αναλυτικά προγράμματα.
- Διαφοροποίηση της διδασκαλίας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος Διδακτική Μεθοδολογία - Πρακτική Άσκηση I, ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να είναι σε θέση:

- Να διερευνά μεθοδικά συγκεκριμένες παραμέτρους της διδακτικής πράξης.
- Να κατανοεί την πολυπλοκότητα του έργου και του ρόλου του εκπαιδευτικού
- Να παρατηρεί, να περιγράφει, να ερμηνεύει και να αναλύει κριτικά τη διδακτική πράξη.
- Να αντιλαμβάνεται τις πραγματικές συνθήκες και προϋποθέσεις του εκπαιδευτικού έργου.
- Να αξιοποιεί τη θεωρητική διδακτική - παιδαγωγική γνώση (έννοιες, αρχές, θεωρίες, μοντέλα, μεθόδους/πρακτικές/τεχνικές).
- Να δημιουργεί ευνοϊκό για μάθηση και δημιουργικότητα ψυχο-κοινωνικό περιβάλλον/κλίμα μέσα στην τάξη, αξιοποιώντας τις διαπροσωπικές σχέσεις που αναπτύσσονται μέσα σε αυτή.
- Να διαχειρίζεται με παιδαγωγικό τρόπο τη διαφορετικότητα, σε όποια της μορφή, μέσα στη σχολική τάξη.
- Να εφαρμόζει τεχνικές πρόκλησης και διατήρησης του ενδιαφέροντος των μαθητών κατά τη διδασκαλία.
- Να εφαρμόζει τεχνικές πρόληψης και αντιμετώπισης προβλημάτων μέσα στη σχολική τάξη.
- Να σχεδιάζει και να οργανώνει με δημιουργικό τρόπο τη διδακτική - μαθησιακή διαδικασία, βάσει αιτιολογημένων επιλογών.

Βιβλιογραφία

- Μαγουλιώτης, Α. (2014). *Εικαστική Παιδαγωγική*. Αθήνα: Σ. Αθανασόπουλος & ΣΙΑ Ο.Ε.
- Ματσαγγούρας, Η. (2003). *Η διαθεματικότητα στη σχολική γνώση. Εννοιοκεντρική αναπλαισίωση και σχέδια εργασίας*. Αθήνα: Γρηγόρη Χριστίνα & ΣΙΑ.

ΠΑ.2 Διδακτική Μεθοδολογία - Πρακτική Άσκηση II-8^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός Επιστήμονας

Το μάθημα Διδακτική Μεθοδολογία - Πρακτική Άσκηση II διεξάγεται ως τρίωρο εξαμηνιαίο μάθημα και περιλαμβάνει θεωρητικές εισηγήσεις και πραγματοποίηση διδασκαλιών στις σχολικές μονάδες. Σκοπός του μαθήματος είναι η σύνδεση της

θεωρητικής, επιστημονικής κατάρτισης των φοιτητών/τριών με την εκπαιδευτική πράξη, ώστε να διαμορφώσουν τη δική τους παιδαγωγική θεωρία. Πρόκειται για την πρακτική εφαρμογή των εμπειριών και γνώσεων του/της φοιτητή/ριας, με ατομικές διδασκαλίες, τις οποίες πραγματοποιεί σε σχολεία της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η επεξεργασία των επιλεγμένων θεματικών του μαθήματος πραγματοποιείται σύμφωνα με την εξής διαδικασία: Ο/η φοιτητής/ρια σχεδιάζει μόνος του/της μια διδακτική ενότητα, η οποία αποτελεί μέρος του γενικότερου project, που υλοποιείται από την ομάδα του. Για το σκοπό αυτό φροντίζει να επισκεφτεί προηγουμένως την τάξη στην οποία θα διδάξει. Κατ' αυτόν τον τρόπο, συγκεντρώνει στοιχεία και πληροφορίες που θα χρειαστεί για το σχεδιασμό της διδασκαλίας του/της. Αφού καθοριστεί, σε συνεργασία με το δάσκαλο/εκπαιδευτικό της τάξης, η ενότητα που θα διδάξει, ο/η φοιτητής/τρια προετοιμάζεται ως προς το περιεχόμενο της ενότητας, κάνει τις μεθοδολογικές επιλογές του και σχεδιάζει τη διδασκαλία του/της. Ο/η φοιτητής/ρια διδάσκει την ενότητά στο σχολείο, όπου και τον/την παρακολουθούν οι συμφοιτητές/τριες της ομάδας του/της. Η ανάλυση γίνεται διαφοροποιημένα ως προς τους στόχους, το περιεχόμενο, τη μέθοδο, τα μέσα κ.λπ. Με αφορμή προβλήματα και δυσκολίες που συναντούν οι φοιτητές/τριες κατά το σχεδιασμό και τη διεξαγωγή της διδασκαλίας τους, αναπτύσσονται από τον/την διδάσκοντα/ουσα και τους συνεργαζόμενους αποσπασμένους/ες εκπαιδευτικούς ενδεικτικά θέματα, τα οποία αναφέρονται τόσο στο περιεχόμενο όσο και στη μεθοδολογία της συγκεκριμένης διδασκαλίας. Σχηματικά το μάθημα διαρθρώνεται ως εξής:

- Θεωρητικές εισηγήσεις.
- Παρακολούθηση τάξης.
- Προετοιμασία διδασκαλίας.
- Υλοποίηση διδασκαλίας.
- Αξιολόγηση διδασκαλίας.
- Αξιολόγηση μαθήματος.

Αξιολόγηση του μαθήματος: Οι τελευταίες συναντήσεις του εξαμήνου αφιερώνονται στην αποτίμηση των εργασιών του εξαμήνου και στην αξιολόγηση του προγράμματος του μαθήματος από όλους τους συμμετέχοντες και ιδιαίτερα από τους φοιτητές/ριες. Εκφράζονται οι κριτικές παρατηρήσεις για τους στόχους, τα περιεχόμενα και τον τρόπο οργάνωσης του μαθήματος, συνάγονται συμπεράσματα και γίνονται προτάσεις για τη βελτίωση του μαθήματος.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος Διδακτική Μεθοδολογία - Πρακτική Άσκηση II, ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει να είναι σε θέση:

- Να διερευνά μεθοδικά συγκεκριμένες παραμέτρους της διδακτικής πράξης.
- Να κατανοεί την πολυπλοκότητα του έργου και του ρόλου του εκπαιδευτικού

- Να παρατηρεί, να περιγράφει, να ερμηνεύει και να αναλύει κριτικά τη διδακτική πράξη.
- Να αντιλαμβάνεται τις πραγματικές συνθήκες και προϋποθέσεις του εκπαιδευτικού έργου.
- Να αξιοποιεί τη θεωρητική διδακτική - παιδαγωγική γνώση (έννοιες, αρχές, θεωρίες, μοντέλα, μεθόδους/πρακτικές/τεχνικές).
- Να δημιουργεί ευνοϊκό για μάθηση και δημιουργικότητα ψυχο-κοινωνικό περιβάλλον/κλίμα μέσα στην τάξη, αξιοποιώντας τις διαπροσωπικές σχέσεις που αναπτύσσονται μέσα σε αυτή.
- Να διαχειρίζεται με παιδαγωγικό τρόπο τη διαφορετικότητα, σε όποια της μορφή, μέσα στη σχολική τάξη.
- Να εφαρμόζει τεχνικές πρόκλησης και διατήρησης του ενδιαφέροντος των μαθητών κατά τη διδασκαλία.
- Να εφαρμόζει τεχνικές πρόληψης και αντιμετώπισης προβλημάτων μέσα στη σχολική τάξη.
- Να σχεδιάζει και να οργανώνει με δημιουργικό τρόπο τη διδακτική - μαθησιακή διαδικασία, βάσει αιτιολογημένων επιλογών.
- Να αντλεί ιδέες από την άμεση οπτική και απτική εμπειρία, τη μνήμη και τη φαντασία.
- Να συνειδητοποιεί τις δυνατότητες έκφρασης που προκύπτουν από τον πειραματισμό με κάθε είδους υλικά, τεχνικές και μέσα, σε όλες τις διαστάσεις (επίπεδο, όγκος, χώρος, χρόνος).
- Να πειραματίζεται με κάθε είδους οπτικό και εποπτικό υλικό (βιβλία, φωτογραφίες, διαφάνειες, φωτοτυπίες, αφίσες και άλλα) από διαφορετικές πηγές (μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, αίθουσες τέχνης, σύγχρονη τεχνολογία και αλλού), ώστε να δημιουργεί τις κατάλληλες συνθήκες για την παραγωγή προσωπικού έργου από τους μαθητές.
- Να βελτιώνει, μέσα από την παρατήρηση, αλλά και επί της διδακτικής πράξης, τις δεξιότητες, καθώς και τις ικανότητες καταγραφής, επιλογής και ανάλυσης ερεθισμάτων πράγμα που θα βοηθήσει στην οργάνωση και την παραγωγή του έργου των μαθητών.
- Να μεταφέρει και να προσαρμόζει την εμπειρία και τη γνώση από τα έργα καλλιτεχνών στη σχολική τάξη.
- Να αξιοποιεί τις διαφορετικές μεθόδους προσέγγισης και επεξεργασίας μιας ιδέας από τους διάφορους καλλιτέχνες και να τις συσχετίζει με τη διδασκαλία του/της.
- Να εκφράζεται και να επικοινωνεί λεκτικά χρησιμοποιώντας την κατάλληλη ορολογία πάνω σε θέματα Τέχνης.
- Να αντιλαμβάνεται ότι οι τέχνες και οι εφαρμογές τους σχετίζονται και με άλλα γνωστικά αντικείμενα της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

- Να προσεγγίζει το πολύπλοκο φαινόμενο της Τέχνης σφαιρικά και να αντιλαμβάνεται την αμφίδρομη σχέση και αλληλεπίδραση θεωρίας και πράξης.
- Να εντοπίζει και να αξιοποιεί στη διδασκαλία του/της τις σχέσεις ανάμεσα στα εικαστικά έργα και στα έργα των υπόλοιπων τεχνών και των επιστημών και ευρύτερα τα θέματα και τα προβλήματα που σχετίζονται με τον άνθρωπο, την κοινωνία και τη φύση.

Βιβλιογραφία

- Κασίδου, Σ. (2017). (*Μυθ*)-ιστορίες εξωφύλλων, *Μια συμβολή στην ιστορία των σχολικών εγχειριδίων*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Επίκεντρο.
- Epstein, A. & Trímpη, E. (2005). *Εικαστικές τέχνες και μικρά παιδιά*. Αθήνα: Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ - Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ

EΘ.100 Γραμμικό Σχέδιο-1^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός Επιστήμονας

Το μάθημα του Γραμμικού σχεδίου αναφέρεται στην προκατάρτιση των φοιτητών στις αρχιτεκτονικές σχεδιάσεις. Ασχολείται με τις γεωμετρικές μεθόδους απεικόνισης του χώρου στη σχεδιαστική επιφάνεια. Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις βασικές απεικονίσεις τρισδιάστατων αντικειμένων (κάτοψη, όψη, τομή) και την έννοια της κλίμακας. Ακόμη το μάθημα στοχεύει στην απόκτηση ικανότητας δημιουργίας νέων μορφών με γεωμετρικές κατασκευές και μετασχηματισμούς και στην εξοικείωση του/της φοιτητή/τριας με τις βασικές έννοιες του αρχιτεκτονικού λεξιλογίου. Διεξαγωγή του μαθήματος: Η διεξαγωγή του μαθήματος θα γίνει με σειρά θεωρητικών διαλέξεων και εκπόνηση ασκήσεων εφαρμογής στα αντίστοιχα θέματα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: το μάθημα στοχεύει στην απόκτηση ικανότητας σχεδιασμού και αποτύπωσης σε τρεις διαστάσεις αντικειμένων και στοιχείων του χώρου. Μαθησιακά αποτελέσματα περιλαμβάνουν την κατανόηση κι εφαρμογή των γνώσεων σε απλά σχέδια αρχιτεκτονικών αποτυπώσεων και προτάσεων, προσαρμοσμένα στο εικαστικό περιβάλλον.

Βιβλιογραφία

- Γεωργίου, Ε. (1998). *Γραμμικό Σχέδιο*. Αθήνα: Ίων.

ΕΘ.104 Προοπτική και Σκιαγραφία -2^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός Επιστήμονας

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση του/της φοιτητή/τριας με τις βασικές αρχές της γεωμετρικών μεθόδων απεικόνισης του τρισδιάστατου χώρου. Ειδικότερα με το γραμμικό προοπτικό σχέδιο με ένα και δυο σημεία φυγής και την προοπτική απεικόνιση στερεών από διαφορετικές θέσεις παρατηρητή. Στο δεύτερο τμήμα του μαθήματος εξετάζονται οι βασικές αρχές σκιαγραφίας επίπεδων σχημάτων και πολυέδρων.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: το μάθημα στοχεύει στην γνωριμία με τις προοπτικές απεικονίσεις του χώρου και των αντικειμένων, μέσα από την ιστορική τους εξέλιξη από την αναγέννηση έως σήμερα. Η προοπτική ως τρόπος έκφρασης και σχεδιασμού, με ένα και δύο σημεία φυγής, βοηθάει στην αποτελεσματικότερη οπτική αντίληψη των φοιτηών και στην εικαστική τους έκφραση.

Βιβλιογραφία

- Vicat C. (1976). *Perspective for artists*. London: Dover Publications.
- Norling R. E. (1999). *Perspective made easy*. London: Dover Publications
- Metzger P. (2007). *The Art of perspective*. Cotati: North Light Books.

ΕΘ.102 Ρυθμολογία-4^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Το μάθημα περιλαμβάνει την παρουσίαση των βασικών μορφολογικών και ρυθμολογικών στοιχείων των κυριότερων πολιτισμών που αναπτύχθηκαν κατά διάφορες ιστορικές εποχές. Συγκεκριμένα μελετούνται τα χαρακτηριστικά στοιχεία από τους πολιτισμούς της περιοχής του Αιγαίου, της Κρήτης, της κλασικής Ελλάδας, της Ρώμης και της πρώιμης βυζαντινής περιόδου. Γίνεται εκτενής αναφορά στην εξέλιξη των ρυθμών αρχιτεκτονικής κατά την ελληνική και ρωμαϊκή εποχή, παράλληλα με τις εξελίξεις στη διακοσμητική και την τέχνη. Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητικές παρουσιάσεις και διαλέξεις ειδικών στη μορφολογία των κτιρίων, καθώς και σχεδιαστικές ασκήσεις από την περίοδο που εξετάζεται κάθε φορά. Η τελική βαθμολογία προκύπτει από την ολοκλήρωση των σχεδιαστικών θεμάτων και την κατάθεση εργασίας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: οι φοιτητές γνωρίζουν την εξέλιξη των ρυθμών και τύπων αρχιτεκτονικής από το 3.000 π.χ. έως τα πρωτο - χριστιανικά χρόνια, μέσα από την περιγραφή βασικών πολιτισμών της αν. μεσογείου και της Ν. Ευρώπης. Επίσης οι φοιτητές επιτυγχάνουν την:

- Αναγνώριση των βασικών διακοσμητικών μοτίβων και σχεδίων που αντιπροσωπεύουν μεγάλες πολιτισμικές ενότητες της Μεσογείου (Μεσοποταμία, Αίγυπτος, Αιγαίο, Κρήτη, Ελλάδα, Ρώμη, κλπ).
- Επιλογή ρυθμών και χαρακτηριστικών στον σχεδιασμό σύγχρονων εικαστικών προτάσεων, με αναφορά στους περασμένους πολιτισμούς, (σχέδιο σε κλίμακα).
- Διάκριση σε συστατικά μέρη και κατανόηση της οργανωτικής τους δομής. Κατασκευή νέας δομής από διαφορετικά στοιχεία που έχουν ήδη αναλυθεί στο θεωρητικό μέρος του μαθήματος.
- Διατύπωση αξιολογικών κρίσεων - συγκρίσεων μεταξύ στοιχείων αρχιτεκτονικής ρυθμολογίας και τυπολογίας.

Βιβλιογραφία

- Λάββας Γ. (2002). *Επίτομη ιστορία της αρχιτεκτονικής*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Λέφας Π. (2000). *Περί αρχιτεκτονικής*. Αθήνα: Πλέθρον.

ΕΘ.107 Τέχνη στο Δημόσιο Χώρο-5^ο εξάμηνο

Διδάσκουσα: Αγγελική Αυγητίδου, Επικ. Καθηγήτρια

Το μάθημα εξερευνά το δημόσιο χώρο ως πεδίο δράσεων που ανήκουν στο χώρο των εικαστικών τεχνών, αποτελούν ευρύτερες εφαρμογές της αρχιτεκτονικής ή διαπραγματεύονται τα μεταξύ τους όρια. Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση με τις έννοιες του δημόσιου χώρου, της τοποειδούς τέχνης και της εφήμερης κατασκευής και η κατανόηση των παραμέτρων που υπεισέρχονται στη διαχείριση των παραπάνω. Στο μάθημα οι φοιτητές/τριες θα έρθουν σε επαφή με εναλλακτικούς και καθιερωμένους τρόπους ανάγνωσης του αστικού τοπίου με παράδειγμα την πόλη της Φλώρινας, θα πειραματιστούν πάνω στη σχέση κατασκευασμένου χώρου και σώματος και θα προτείνουν μια εγκατάσταση σε ένα «κενό» τη πόλης.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος *Παιδαγωγικά θέματα*, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα πρέπει να είναι έχουν:

- Γνώση των εννοιών του δημόσιου χώρου, της δημόσιας σφαίρας, της τοποειδούς τέχνης και της εφήμερης κατασκευής, της παρεμβατικής και συμμετοχικής τέχνης, της τέχνης με κοινότητες, της performance στο δημόσιο χώρο και του καλλιτεχνικού ακτιβισμού.
- Κατανόηση των παραμέτρων και των παραγόντων διαχείρισης των παραπάνω.
- Ικανότητα να αναλύσουν και να ερμηνεύσουν ένα έργο σύγχρονης τέχνης στο δημόσιο χώρο, μέσα στο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτικό του πλαίσιο.

- (Για όσους επιλέξουν την εξέταση μέσω πρακτικού έργου) ικανότητα να συνθέσουν μια δική τους ιδέα για ένα έργο τοποειδούς τέχνης σε συγκεκριμένο υπαρκτό χώρο του αστικού τοπίου και να την επικοινωνήσουν μέσω σχεδίων, κειμένων και προφορικής παρουσίασης στην τάξη.

Βιβλιογραφία

- Χονδρού, Δ. (2006). *Εικαστικές Δράσεις*. Αθήνα: Απόπειρα.
- Κούρος, Π. (2007). *Κατασκευάζοντας τη Δημόσια Σφαίρα*. Αθήνα: Futura &ΠανεπιστήμιοΠατρών.
- Kaye, N. (2000). *Site Specific Art: Performance, Place and Documentation*. Λονδίνο: Routledge.

Μαθήματα Θεωρητικά Ελεύθερης Επιλογής

Επ.021 Μεσαιωνική μνημειακή ζωγραφική στα Βαλκάνια– 3ο, 5ο, 7ο εξάμηνο

Διδάσκων: Νικόλαος Διονυσόπουλος, ΕΔΙΠ

Μάθημα επιλογής που εξετάζει τη μνημειακή ζωγραφική της ύστερης μεσαιωνικής περιόδου στον βαλκανικό χώρο, με έμφαση στα ζωγραφικά σύνολα που διαμορφώθηκαν υπό την επίδραση της βυζαντινής καλλιτεχνικής παράδοσης. Η μνημειακή ζωγραφική αποτελεί την πιο αισθητή έκφανση του βυζαντινού πολιτισμού. Οι Βυζαντινοί αλλά και οι λαοί των βαλκανικών κρατών που δέχτηκαν την ακτινοβολία και επιφροή της Κωνσταντινούπολης, εξέφρασαν, μέσα από τα ψηφιδωτά και τις τοιχογραφίες, όχι μόνο τιςβαθύτερες πνευματικές τους ευαισθησίες αλλά και τις πιο εξελιγμένες θεολογικές σκέψεις τους σχετικά με τη δομή του «ουράνιου βασιλείου».

Εκτός από τον θρησκευτικό παράγοντα, η ζωγραφική των ναών, τόσο από τεχνοτροπική όσο και από εικονογραφική άποψη, καθορίστηκε σε μεγάλο βαθμό από τις ιστορικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες που επικρατούσαν σε κάθε εποχή και περιοχή. Υπό αυτή την έννοια, εστιάζουμε την προσοχή μας στη διασύνδεση του κόσμου της εικόνας με τον κόσμο του θεατή. Διερευνώνται οι παράγοντες που συντέλεσαν στον καθορισμό των τεχνοτροπικών τάσεων και την επιλογή των θεμάτων του εικονογραφικού προγράμματος. Με αφετηρία την εντοίχια διακόσμηση των μονών του Αγίου Όρους, του πολυεθνικού αυτού μοναστικού περιβάλλοντος, προσεγγίζονται ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία και τον τρόπο εργασίας των καλλιτεχνικών εργαστηρίων, τις μετακινήσεις τους από το κέντρο προς την περιφέρεια του βυζαντινού κόσμου, από την πρωτεύουσα του Βυζαντίου και τη Θεσσαλονίκη προς τα μεσαιωνικά κράτη της Σερβίας, της

Βουλγαρίας, της Βλαχίας και της Μολδαβίας. Γίνεται, επίσης, προσπάθεια να διερευνηθεί, όσον το δυνατόν με πληρότητα, η διαμόρφωση του εκάστοτε εικονογραφικού προγράμματος, η βασική θεματολογία του σε συνδυασμό με επιμέρους διαφοροποιήσεις που αντικατοπτρίζουν αλλαγές του κοινωνικού, πολιτικού και γεωγραφικού πλαισίου, ενώ υπονοούν συγκεκριμένες επιταγές των δωρητών. Η θεωρητική κατάρτιση των φοιτητών συνδυάζεται με επιτόπια έρευνα. Αξιολόγηση του μαθήματος με υποβολή γραπτής εργασίας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα πρέπει:

- Να κατανοεί ότι ο όρος βυζαντινή ζωγραφική προσδιορίζει όχι μόνο την τέχνη που αναπτύχθηκε στη βυζαντινή επικράτεια αλλά καλύπτει και τη ζωγραφική που δημιουργήθηκε έξω από τα εκάστοτε σύνορα της Βυζαντινής αυτοκρατορίας, σε περιοχές που βρίσκονταν κάτω από την ισχυρή πολιτισμική επιρροή της, και οφείλεται είτε σε βυζαντινούς είτε σε ντόπιους καλλιτέχνες.
- Να έχει εξοικειωθεί με τον αφηγηματικό και διδακτικό χαρακτήρα των εικονογραφικών κύκλων, συγκεκριμένα με την οργάνωση του εντοίχιου διακόσμου του ναού με θεματικός κύκλους, οι οποίοι προσαρμόζονται στις προσφερόμενες επιφάνειες ανάλογα με τον συμβολισμό και την ιεράρχησή τους.
- Να έχει αντιληφθεί ότι η βυζαντινή μνημειακή ζωγραφική, τέχνη κατ' εξοχήν θρησκευτική, δεν εκφράζει μόνο τις καλλιτεχνικές τάσεις και τη θρησκευτική πίστη, αλλά αποτελεί ταυτόχρονα καθρέφτη της εποχής της· ότι η ιστορική συγκυρία, η ιδεολογία και οι στόχοι των ηγεμόνων, οι κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες και τα πνευματικά κινήματα επηρέαζαν άμεσα τη διαμόρφωση της τεχνοτροπίας, τον τρόπο έκφρασης της καλλιτεχνικής δημιουργίας και την επιλογή των εικονογραφικών προγραμμάτων με τις επιμέρους παραλλαγές.
- Να έχει εντρυφήσει σε ζητήματα αισθητικής που αφορούν τα δύο κυρίαρχα είδη της βυζαντινής μνημειακής ζωγραφικής, του ψηφιδωτού και της τοιχογραφίας.
- Να έχει εξοικειωθεί με τη θεματολογία και την τεχνοτροπία της Παλαιολόγειας μνημειακής ζωγραφικής.
- Να έχει αντιληφθεί, μέσα από τη μελέτη της μνημειακής ζωγραφικής των Βαλκανίων, τη σημασία της βυζαντινής τέχνης ως έκφανσης μιας ενιαίας πολιτισμικής παράδοσης που αποτέλεσε ισχυρό πρότυπο για τα κράτη της χερσονήσου του Αίμου.
- Να μπορεί να αξιολογεί τα επιτεύγματα του βυζαντινού πολιτισμού, αναγνωρίζοντας τη σημαντική συμβολή του στην πορεία και διαμόρφωση του σύγχρονου ευρωπαϊκού πολιτισμού.

Βιβλιογραφία

- Foster, H., Krauss, R., Bois, Y., Buchloh, B. (2018⁴). *Η τέχνη από το 1900: Μοντερνισμός, αντιμοντερνισμός, μεταμοντερνισμός*, μτφρ. I. Τσολακίδου. Αθήνα: Επίκεντρο.
- Rodley, L. (2010). *Εισαγωγή στη βυζαντινή τέχνη και αρχιτεκτονική*, μτφρ. M. Βέικου. Αθήνα: Καρδαμίτσας.
- Αχειμάστου-Ποταμιάνου, Μ. (20068). *Ελληνική Τέχνη, Βυζαντινές τοιχογραφίες*. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.
- Χατζηδάκη, Ν. (1994). *Ελληνική τέχνη, Βυζαντινά ψηφιδωτά*. Αθήνα: Εκδοτική Αθηνών.
- Τσιγαρίδας, Ε. (1999). *Τοιχογραφίες της περιόδου των Παλαιολόγων σε ναούς της Μακεδονίας*. Θεσσαλονίκη: Πουρναράς.
- Κουρκούτιδου-Νικολαΐδου, Ε., Μαυροπούλου-Τσιούμη, Χ., Μπακιρτζής, Χ. (2012). *Ψηφιδωτά της Θεσσαλονίκης. 4ος-14ος αιώνας*. Αθήνα: Καπόν.
- Τουτός, Ν., Φουστέρης, Γ. (2010). *Ευρετήριον της μνημειακής ζωγραφικής του Αγίου Όρους (10ος – 17ος αιώνας)*. Αθήνα: Ακαδημία Αθηνών, Κέντρο Έρευνας της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Τέχνης.
- *Byzantium: Faith and Power (1261-1557)*, Κατάλογος Έκθεσης (2004), επιμ. H. C. Evans. New York: The Metropolitan Museum of Art.
- Todić, B. (1999). *Serbian Medieval Painting. The Age of King Milutin*. Belgrade: Draganić.

Επθ.02 Ιστορία Αρχιτεκτονικής -3ο, 5ο, 7ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Το μάθημα περιλαμβάνει την παρουσίαση των αρχιτεκτονικών στοιχείων και ρευμάτων που αναπτύχθηκαν κατά την περίοδο 18^{ου} – 20^{ου} αιώνα. Επαναστατική αρχιτεκτονική, Νεοκλασικισμός, Ιστορισμός, Εκλεκτικισμός στην Ευρώπη και την Αμερική, Art Nouveau και μοντέρνο κίνημα, κονστρουκτιβισμός, εξπρεσιονισμός. Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα το 19ο και 20ο αιώνα. Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητικές παρουσιάσεις και διαλέξεις ειδικών στην ιστορία της αρχιτεκτονικής που εξετάζεται. Η βαθμολογία προκύπτει από την επιτυχή συμμετοχή στις εξετάσεις.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με το μάθημα επιτυγχάνεται:

- Αναγνώριση στοιχείων αρχιτεκτονικής και οργάνωσης του χώρου.
- Σύνθεση στοιχείων χώρου.

- Κριτική σκέψη και συνθετική ικανότητα των στοιχείων ενός δομημένου ιστορικού περιβάλλοντος.

Βιβλιογραφία

- Φιλιππίδης Δ. (1994). *Νεοελληνική αρχιτεκτονική*. Αθήνα: Μέλισσα.
- Λάββας Γ. (2002). *Επίτομη ιστορία της αρχιτεκτονικής*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Frampton K. (1987). *Μοντέρνα αρχιτεκτονική: ιστορία και κριτική*. Αθήνα: Θεμέλιο.

Επδ.04 Χώρος και Αρχιτεκτονική-6ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Το μάθημα περιλαμβάνει τη μελέτη των διαδικασιών παραγωγής του χώρου, έτσι όπως αναπτύχθηκαν από την εποχή της βιομηχανικής επανάστασης στην Ευρώπη και τις αλλαγές που έγιναν στο επίπεδο της πολεοδομίας και της αρχιτεκτονικής των πόλεων. Θεωρίες για τον αστικό χώρο. Το μάθημα περιλαμβάνει θεωρητικές παρουσιάσεις και διαλέξεις ειδικών στη ιστορία των πόλεων και των αστικών πολιτισμών, καθώς και ασκήσεις με θέμα την οργάνωση του χώρου επιλεγμένης περιοχής. Η τελική βαθμολογία προκύπτει από την ολοκλήρωση των σχεδιαστικών θεμάτων και την κατάθεση εργασίας.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με το μάθημα επιτυγχάνεται η:

- Καλλιέργεια γνώσεων περί χώρου.
- Σύνθεση στοιχείων χώρου.
- Κριτική σκέψη και η συνθετική ικανότητα των στοιχείων ενός δομημένου ή φυσικού περιβάλλοντος.

Βιβλιογραφία

- Rossi A., (1991). *Η αρχιτεκτονική της πόλης* (Λ. Παπαδόπουλος, Γ. Παπακώστας & Σ. Τσιτρίδου, Επιμ., Β. Πετρίδου, Μετ.). Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
- Stevenson D. (2007). *Πόλεις και αστικοί πολιτισμοί*. Αθήνα: Κριτική.
- Δημητριάδης Ε. (1995). *Ιστορία της πόλης και της πολεοδομίας*. Θεσσαλονίκη: Α.Π.Θ.

Επδ.07 Δημιουργική Γραφή-6^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος

Περιεχόμενο μαθήματος: Προφορικός και γραπτός λόγος. Τα είδη του λόγου. Η γραφή ως περιγραφικός τρόπος: ως «γραμμικό» και ως «ελεύθερο σχέδιο». Ασκήσεις ύφους. Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές ή/και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: οι φοιτήτριες και οι φοιτητές:

- Θα μελετήσουν τους επιστημολογικούς όρους συγκρότησης της Δημιουργικής Γραφής σε πανεπιστημιακό γνωστικό αντικείμενο και της ιδιαιτερότητές τους.
- Θα εμβαθύνουν στον τρόπο της διδακτικής μετάθεσης ενός γνωστικού αντικειμένου και στις ενδεδειγμένες διδακτικές προτάσεις για τους μικρούς μαθητές.
- Η προσωπική εμπλοκή στη διαδικασία της γραφής θα οδηγήσει σταδιακά τους φοιτητές στην απόκτηση της ευχέρειας όχι μόνο να μπορούν οι ίδιοι, ασπαζόμενοι την εκ των ένδον προσέγγιση της Λογοτεχνίας που προτείνει η Δημιουργική Γραφή, να διδάσκουν τις ασκήσεις Δημιουργικής Γραφής σε παιδιά, αλλά και να μπορούν να αναδείξουν εκείνα τα σημεία του λογοτεχνικού κειμένου που το καθιστούν ένα ελκυστικό ανάγνωσμα και ταυτόχρονα ένα πολυεπίπεδο πολιτισμικό γεγονός.
- Θα αποκτήσουν τα εφόδια για να γίνουν επαρκέστεροι και ουσιαστικότεροι αναγνώστες.
- Η σύνθεση προσωπικών λογοτεχνικών κειμένων θα αποτελέσει το τελευταίο στάδιο των αναμενόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων. Στο τέλος του μαθήματος θα είναι σε θέση να κοινοποιούν πληροφορίες, ιδέες και σχετικές με την ένταξη της Δημιουργικής Γραφής στα Αναλυτικά Προγράμματα όλων των βαθμίδων της Εκπαίδευσης.
- Θα έχουν ακόμα αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες απόκτησης γνώσεων, που τους χρειάζονται για να συνεχίσουν σε περαιτέρω σπουδές με μεγάλο βαθμό αυτονομίας.

Βιβλιογραφία

- Σουλιώτης, Μ. (2009). *Mou αφήνεις 50 δραχμές για τσιγάρα;*. Θεσσαλονίκη: Πανεπιστήμιο Μακεδονία.
- Τσέχωφ, Α. (2007). *Η τέχνη της γραφής* (P. Brunello, Επιμ., B. Ντινόπουλος, Μεταφ.). Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Επδ.54 Ιστορία και Θεωρία της κινούμενης εικόνας-5^ο, 7^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός Επιστήμονας

Η ιστορία του κινηματογράφου ξεκινά από τα πρώτα τεχνολογικά πειράματα που καταφέρνουν να αποτυπώσουν την κίνηση, τον ήχο και το χρώμα, μέχρι και τη δημιουργία των κινηματογραφικών ειδών (ψυχολογικό δράμα, μιούζικαλ, ταινίες τρόμου και φαντασίας, κτλ.), και συνεχίζει με τα κυριότερα κινηματογραφικά ρεύματα (γερμανικός εξπρεσιονισμός, ρωσικός φορμαλισμός, ιταλικός νεορεαλισμός, κ.ά.), έως και αμέσως μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Παράλληλα, αναπτύχθηκε το animation, στις διαφορετικές εκδοχές που διαρκώς δημιουργούνται. Στη συνέχεια των προηγούμενων, η κινούμενη εικόνα έχει αποτελέσει μέρος του διευρυμένου πεδίου των εικαστικών τεχνών από τη δεκαετία του '70 και μετά. Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση του σταδιακού τρόπου δόμησης της κινηματογραφικής γλώσσας, η εξοικείωση με κάποιες από τις βασικές αρχές της (μέθοδοι σύνθεσης των κάδρων, κινήσεις και θέσεις της κάμερας, σύνδεση πλάνων, φωτισμός) και μια εισαγωγή στη σημασία των διαφορετικών αισθητικών προσεγγίσεων και στον τρόπο που αυτές καθοδηγούν την πρόσληψη της αφήγησης από τον θεατή.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: στα μαθησιακά αποτελέσματα ανήκουν:

- Η κατανόηση του σταδιακού τρόπου δόμησης της κινηματογραφικής γλώσσας, αλλά και της κινούμενης εικόνας συνολικότερα (σε αυτό το πλαίσιο εξετάζεται και η σχέση της με τις άλλες τέχνες).
- Η εξοικείωση με κάποιες από τις βασικές αρχές της (μέθοδοι σύνθεσης των κάδρων, κινήσεις και θέσεις της κάμερας, σύνδεση πλάνων, φωτισμός) και η επίτευξη μιας εισαγωγής στη σημασία των διαφορετικών αισθητικών προσεγγίσεων και στον τρόπο που αυτές καθοδηγούν την πρόσληψη της αφήγησης από τον θεατή.
- Παράλληλο ζητούμενο αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών με την ερευνητική διαδικασία, όπως και η ανάπτυξη κριτικής στάσης απέναντι στις εικόνες και τον τρόπο σύνθεσής τους.

Βιβλιογραφία

- Bordwell, D., Thompson C., (2004), *Εισαγωγή στην τέχνη του κινηματογράφου*, μτφ. Κ. Κοκκινίδη. Αθήνα: MIET.
- Βασιλειάδης, Γ. (2006), *Animation. Ιστορία και αισθητική του κινούμενου σχεδίου*. Αθήνα: Αιγόκερως.

Επδ.57 Ιστορία και Θεωρία της κινούμενης εικόνας II- 6^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός Επιστήμονας

Η ιστορία του κινηματογράφου ξεκινά από τα πρώτα τεχνολογικά πειράματα που καταφέρνουν να αποτυπώσουν την κίνηση, τον ήχο και το χρώμα, μέχρι και τη δημιουργία των κινηματογραφικών ειδών (ψυχολογικό δράμα, μιούζικαλ, ταινίες τρόμου και φαντασίας, κτλ.), και συνεχίζει με τα κυριότερα κινηματογραφικά ρεύματα (γερμανικός εξπρεσιονισμός, ρωσικός φορμαλισμός, ιταλικός νεορεαλισμός, κ.ά.), έως και αμέσως μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Παράλληλα, αναπτύχθηκε το animation, στις διαφορετικές εκδοχές που διαρκώς δημιουργούνται. Στη συνέχεια των προηγούμενων, η κινούμενη εικόνα έχει αποτελέσει μέρος του διευρυμένου πεδίου των εικαστικών τεχνών από τη δεκαετία του '70 και μετά. Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση του σταδιακού τρόπου δόμησης της κινηματογραφικής γλώσσας, η εξοικείωση με κάποιες από τις βασικές αρχές της (μέθοδοι σύνθεσης των κάδρων, κινήσεις και θέσεις της κάμερας, σύνδεση πλάνων, φωτισμός) και μια εισαγωγή στη σημασία των διαφορετικών αισθητικών προσεγγίσεων και στον τρόπο που αυτές καθοδηγούν την πρόσληψη της αφήγησης από τον θεατή.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: στα μαθησιακά αποτελέσματα ανήκουν:

- Η κατανόηση του σταδιακού τρόπου δόμησης της κινηματογραφικής γλώσσας, αλλά και της κινούμενης εικόνας συνολικότερα (σε αυτό το πλαίσιο εξετάζεται και η σχέση της με τις άλλες τέχνες).
- Η εξοικείωση με κάποιες από τις βασικές αρχές της (μέθοδοι σύνθεσης των κάδρων, κινήσεις και θέσεις της κάμερας, σύνδεση πλάνων, φωτισμός) και η επίτευξη μιας εισαγωγής στη σημασία των διαφορετικών αισθητικών προσεγγίσεων και στον τρόπο που αυτές καθοδηγούν την πρόσληψη της αφήγησης από τον θεατή.
- Παράλληλο ζητούμενο αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών με την ερευνητική διαδικασία, όπως και η ανάπτυξη κριτικής στάσης απέναντι στις εικόνες και τον τρόπο σύνθεσής τους.

Επδ. 55 Ειδικά θέματα σύγχρονης τέχνης-5^ο, 7^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός Επιστήμονας

Στο μάθημα εξετάζονται θεωρητικές, κριτικές και αναλυτικές προσεγγίσεις της τέχνης μετά το 1960. Το μάθημα εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο οι σύγχρονες εικαστικές θεωρήσεις θέτουν σε κίνηση σταθερές έννοιες και τροφοδοτούν την καλλιτεχνική σκέψη και πρακτική με νέες στρατηγικές δημιουργίας και εργαλεία κριτικής. Η προσέγγιση θεωρητικών εργαλείων που υιοθετούνται συμπεριλαμβάνει

κοινωνικές, πολιτισμικές, φεμινιστικές και ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις της εικαστικής παραγωγής, την ανάλυση του θεσμού των μουσείων και της σύγχρονης μουσειογραφικής αντίληψης, της στρατηγικής μεγάλων εκθεσιακών ιδρυμάτων στην Ελλάδα και σε παγκόσμιο επίπεδο και τα ιστοριογραφικά ζητήματα της σύγχρονης εικαστικής παραγωγής.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος Ειδικά Θέματα Σύγχρονης Τέχνης στόχος είναι να έχουν αποκτήσει οι φοιτητές τις απαραίτητες γνώσεις για τις θεωρίες και τις μεθόδους που αναπτύχθηκαν στην ιστορία της τέχνης από το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα και εξής και παράλληλα να έρθουν σε επαφή με τα κυρίαρχα ρεύματα της περιόδου. Όλα τα παραπάνω πάντοτε αντιμετωπίζονται μέσα από το πρίσμα των αναγκών των φοιτητών του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών, στο πλαίσιο μιας διεπιστημονικής και διαθεματικής προσέγγισης, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα σημεία σύγκλισης των σύγχρονων εικαστικών θεωρήσεων με τα κύρια πεδία δημιουργίας που το τμήμα καλύπτει. Ταυτόχρονα, μέσα από τη σύνδεση θεωρίας και πράξης, στόχος είναι κάθε φοιτητής να αποκτήσει τις δεξιότητες, ώστε με την ολοκλήρωση των μαθημάτων να διακρίνει τις κυριότερες θεωρίες που επικράτησαν στο πεδίο της σύγχρονης τέχνης καθώς και τα μεθοδολογικά εργαλεία που αυτές επιστράτευσαν. Οι φοιτητές θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν πρωταρχικές θεωρίες σε μία ευρεία ποικιλία θεωρητικών και κριτικών κειμένων (λήμμα καταλόγου, λήμμα διαδικτύου, εισαγωγικό κείμενο καταλόγου έκθεσης, αλλά και ερευνητικό άρθρο), να εντοπίζουν τις βασικές αρχές που διέπουν καθένα από τα κείμενα αυτά και τέλος να επιστρατεύουν θεωρητικές προσεγγίσεις στη σύνταξη δικών τους ερευνητικών εργασιών. Τέλος, αναφορικά με τις στάσεις, οι φοιτητές με το τέλος του μαθήματος θα μπορούν να εργάζονται σε ομάδες και να εκτιμούν την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, να καλλιεργήσουν την ελεύθερη, δημιουργική και επαγωγική σκέψη τους, στοιχείο απαραίτητο για τον μελλοντικό εικαστικό καλλιτέχνη, αλλά και πολίτη γενικότερα. Επίσης, θα ασκηθούν σε ζητήματα κριτικής, αυτοκριτικής και αναστοχασμού, θα οξύνουν τη φαντασία και την ικανότητα λήψης αποφάσεων και θα οδηγηθούν σε μία μορφή κριτικής συνειδητοποίησης και ενσυναίσθησης μέσα από την τέχνη.

Βιβλιογραφία

- Foster, H., Krauss R. et.a . (2004) (2013), *Τέχνη από το 1900*. Αθήνα: Επίκεντρο.
- Arnason, H.H. (2006), *Ιστορία της Σύγχρονης Τέχνης*. Αθήνα Επίκεντρο.

Επδ.39 Τέχνη και Κοινωνία -6^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός Επιστήμονας

Κομβικό σημείο για την κατανόηση της τέχνης στη σύγχρονη εποχή αποτελεί η τομή μεταξύ των φιλοσοφικών και κοινωνιολογικών θεωρήσεων του γενικότερου καλλιτεχνικού φαινομένου. Η τομή αυτή δύναται να ανιχνεύσει τις περίπλοκες οριοθετήσεις που αποκτούν τα εικαστικά κατά τη σύγχρονη περίοδο, τόσο κατά τις σχέσεις τους με τις άλλες τέχνες όσο και κατά την ευρύτερη πολιτισμική διαστρωμάτωση. Επίσης επιχειρεί να καταδείξει πώς ένα πανόραμα δράσεων, αντικειμένων, έργων και αναπαραστάσεων παράγει κοινωνικά μια πολύπλοκη και ετερογενή κατηγορία υπό τον γενικό τίτλο της «τέχνης». Η περίοδος που θα εξεταστεί είναι αυτή του 20ού και 21ου αιώνα. Στην περίοδο αυτή η τέχνη δεν γνώρισε μόνο βαθιές θεσμικές και αισθητικές τομές αλλά αναγκάστηκε να αναδιαμορφώσει τον χαρακτήρα της στη συνολική κοινωνική αλλαγή που επικράτησε με τη μαζική κουλτούρα και μετέπειτα με την ψηφιακότητα. Μέσα από τη συνδυαστική εξέταση αυτών των ζητημάτων και με αναφορές σε πολλές και διαφορετικές πολιτισμικές εξελίξεις, οι φοιτητές θα έχουν τελικώς την ευκαιρία να εξοικειωθούν με τρέχοντα καλλιτεχνικά θέματα αλλά και με προωθημένες διεπιστημονικές προσεγγίσεις της τέχνης.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Βιβλιογραφία

- Freeland, C. (2005), *Μα είναι αυτό τέχνη;*, μτφρ. Μ. Αλμπάνη, Αθήνα: Πλέθρον
- Calinescu, M. (2011), *Πέντε όψεις της νεωτερικότητας: μοντερνισμός, πρωτοπορία, παρακμή, μεταμοντερνισμός, κιτς*, μτφρ. Α. Παππάς, Αθήνα: ΑΣΚΤ.

Επδ. 56 Τέχνη και παγκοσμιοποίηση-6^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Ειδικός Επιστήμονας

Σκοπός του μαθήματος είναι να διερευνήσει ζητήματα που αφορούν τη σχέση κέντρου – περιφέρειας και τη διαμόρφωση του ηγεμονικού λόγου για την τέχνη στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης μέσα από τον θεωρητικό λόγο αλλά και τις επιμελητικές πρακτικές που διαμορφώνονται τις τελευταίες δεκαετίες. Εξετάζονται οι οικονομικοί, πολιτικοί και κοινωνικοί όροι που οδηγούν στη διαμόρφωση ενός μητροπολιτικού μοντέλου στο χώρο των εικαστικών τεχνών, παράλληλα με την ανάπτυξη των περιφερειακών ιδιωμάτων και την προβολή της πολυπολιτισμικότητας στο μεταπαοικιακό περιβάλλον. Διερευνάται ο όρος «μεταμοντερνισμός» και οι μορφές που παίρνει το έργο τέχνης μέσα από τις πρακτικές της αποϋλοποίησης και της διάδρασης από τη δεκαετία του '60.

Εξετάζονται επίσης οι αλλαγές που συμβαίνουν στην εικαστική σκηνή από τη δεκαετία του '90 με την ηγεμονία του κεφαλαιοκρατικού τρόπου παραγωγής και την παρατηρούμενη οικειοποίηση του κοινωνικού χώρου μέσα από τις καλλιτεχνικές δράσεις και την τεκμηρίωσή τους. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη διαμόρφωση μιας γεωγραφίας της σύγχρονης τέχνης μέσα από τις νέες εννοιολογήσεις του γεωγραφικού χώρου, που ορίζουν τις συνθήκες της παραγωγής και προβολής του καλλιτεχνικού έργου.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: οι φοιτητές/τριες πρέπει:

- Να κατανοήσουν τις συνθήκες μέσα στις οποίες αναπτύχθηκε η Παγκοσμιοποίηση και εξαπλώθηκε στις Τέχνες, ένα αντικείμενο εξορισμού ρευστό.
- Αποσαφηνίσουν το ρόλο της Τέχνης ως κοινωνικό ή ατομικό αντικείμενο αλλά και ως φορέα ιδεολογιών και θεωριών.
- Εντοπίσουν τις βασικές διαφορές και τις κοινωνικές-ιστορικές συνθήκες που οδήγησαν στην Παγκοσμιοποίηση της Τέχνης, αναγνωρίσουν τη διαφορά του ατομικού και του συλλογικού στην Τέχνη ως απάντηση θεωρητικών προβλημάτων που προέκυψαν μετά το 1990.

Βιβλιογραφία

- Foster, H., Krauss R. et.a . (2004) (2013), *Τέχνη από το 1900*. Αθήνα: Επίκεντρο.
- Δημητρακάκη, Ά. (2013), *Τέχνη και Παγκοσμιοποίηση*. Αθήνα: Βιβλιοπωλείο της Εστίας.

Μαθήματα Θεωρητικά – Εργαστηριακά Ελεύθερης Επιλογής

Επε.02 Χρωματολογία – Σχεδιολογία

Διδάσκων: Σωτήρης Λιούκρας, Ε.Ε.Π.

Η έννοια του χρώματος και της εικαστικής φόρμας. Η φυσική του χρώματος. Χρωματικός κύκλος και χρωματική σφαίρα. Ιδιότητες και αλληλεπιδράσεις των χρωμάτων. Βασικά, συμπληρωματικά και θερμά, ψυχρά χρώματα. Κλίμακες τόνων και αποχρώσεων. Η λειτουργία τους στη φύση και στην τέχνη. Χρωματικές θεωρίες και απεικονίσεις χρωματικών συστημάτων. Η οπτική αντίληψη του χώρου και η εικαστική σύνθεση. Το μάτι και η όραση. Η Γεωμετρία στην τέχνη. Βασικοί κανόνες προοπτικής, σκιαγραφίας και αξονομετρίας. Μελέτη αναλογιών, αξόνων. Τοποθέτηση της τρισδιάστατης σύνθεσης στο δισδιάστατο σχεδιαστικό επίπεδο. Το σημείο, η γραμμή, η επιφάνεια, ο όγκος, το χρώμα και η υφή. Ο ρυθμός

και το μέτρο στο εικαστικό δημιούργημα. Υλικά σχεδίου, χρώματος και η χρήση τους.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές είναι σε θέση:

- Να γνωρίζουν τη λειτουργία του χρώματος στη φύση και στην τέχνη, στοιχεία για τις χρωματικές θεωρίες και τις απεικονίσεις των χρωματικών συστημάτων.
- Να κατανοούν την λειτουργία της οπτικής αντίληψης σχετικά με τα θέματα του χώρου και της εικαστικής σύνθεσης.
- Να αξιοποιούντα στοιχεία του μαθήματος στη δημιουργία του προσωπικού καλλιτεχνικού τους έργου, καθώς και στη διδασκαλία των εικαστικών στις διαφορετικές βαθμίδες εκπαίδευσης και σε κάθε είδους διδασκαλία με εικαστικό περιεχόμενο.

Βιβλιογραφία

- Arnheim, R. (2005). *Τέχνη και οπτική αντίληψη*. Αθήνα: Εκδόσεις Θεμέλιο.
- Ίττεν, Γ. (1998). *Τέχνη του Χρώματος*. Αθήνα: Εκδόσεις Ένωσης Καθηγητών Καλλιτεχνικών Μαθημάτων.
- Κλέε, Π. (1989). *Η εικαστική σκέψη* (Τόμ.I & Τόμ. II). Αθήνα: Μέλισσα.

Επε.03 Εισαγωγή στις Τέχνες του Βιβλίου

Διδάσκουσα: Ευθυμία Παπαγεωργίου, Ε.Ε.ΔΙ.Π. Ι

Το μάθημα προσφέρεται από το ΠΤΝ της Παιδαγωγικής Σχολής του ΠΔ. Κωδικός μαθήματος: 1007 για το ΠΤΝ και 506 για το ΠΤΔΕ. Η γόνιμη σχέση του/της φοιτητή/τριας με το βιβλίο ως αντικείμενο. Γνωριμία με τις τέχνες και τις τεχνικές παραγωγής ενός βιβλίου. Βιβλιοδεσία –Τυπογραφία – Εκδοτικές εργασίες. Βιβλιολογικές δραστηριότητες. Τεχνικές ανάγνωσης. Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές/τριες να αποκτήσουν εξειδικευμένες γνώσεις σχετικά με την τέχνη της χειροποίητης βιβλιοδεσίας και της τυπογραφίας, βιώνοντας την άρρηκτη σχέση ύλης - περιεχομένου, αισθητικής - μορφολογίας. Θα είναι σε θέση να σχεδιάσουν και να παράγουν ένα βιβλίο σύμφωνα με όλους του εκδοτικούς, τυπογραφικούς και βιβλιοθηκονομικούς κανόνες.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει εξειδικευμένες γνώσεις της τεχνικής, των εργαλείων, της ορολογίας των δύο βασικών παραδοσιακών τεχνών του βιβλίου (χειροποίητη βιβλιοδεσία και

τυπογραφία με στοιχειοθεσία) και τη συμβολή τους στην υπηρεσία της διαχρονικής παραγωγής, διακίνησης, αναγνωσιμότητας και διάσωσης του γραπτού κειμένου, καθώς και στην καθοριστική επίδραση των παραδοσιακών μέσων αναπαραγωγής του έντυπου στις σύγχρονες τεχνολογικές μεθόδους.

- Είναι σε θέση να δημιουργεί (τύπωση - βιβλιοδετική κατασκευή) ένα βιβλίο σύμφωνα με όλους τους τυπογραφικούς, βιβλιοδετικούς και τεχνογραφικούς κανόνες.
- Είναι σε θέση να διακρίνει και να εκτιμά μια καλή έκδοση, να ανακαλύπτει νέες τεχνικές βιβλιοδεσίας (για παιδιά - ενήλικες), τη μορφωτική και καλλιτεχνική τους αξία και να εξετάζει κατά πόσο υπηρετούν τον αναγνώστη και την ανάγνωση (δεξιότητες).
- Αναπτύσσει χειρονακτικές επιδεξιότητες στη χρήση μεθόδων, υλικών, εργαλείων και οργάνων της τυπογραφίας και της βιβλιοδεσίας (δεξιότητες).
- Συνδυάζει και σχεδιάζει νέες πρωτότυπες βιβλιοδετικές πρακτικές, προσαρμοσμένες στις ανάγκες και την αισθητική της νέας γενιάς (μελλοντικοί μαθητές του/της) όσο αφορά στον τρόπο φύλαξης, μεταφοράς και ανάγνωσης του έντυπου κειμένου (ικανότητες).
- Συνεργαστεί με τους συμφοιτητές του/της στην οργάνωση ποικίλων δράσεων βιβλιοδεσίας και βιβλιοφιλίας σε σχολεία με στόχο την ενίσχυση της αγωγής για το βιβλίο.
- Αναλύει και "συστήνει" το βιβλίο ως αντικείμενο, ώστε να αγαπηθεί και ως κείμενο μέσα από project φιλαναγνωσίας και σε συνεργασία με κρατικούς ή ιδιωτικούς φορείς που υπηρετούν το έντυπο βιβλίο (ικανότητες).

Βιβλιογραφία

- Γιανιάρης, Ανδρέας- Γιανιάρη, Φρόσω Α. (1983). *Βιβλιοδεσία: τέχνη και τεχνική*.
- Δούνη, Κική κ.α. (2010). *Η τέχνη και η τεχνική της βιβλιοδεσίας*. Αθήνα: Μουσείο Μπενάκη
- Bringhurst, Elizabeth (2004). *Στοιχεία της τυπογραφικής τέχνης*. Αθήνα: Παν/κές Εκδόσεις Κρήτης
- Πρακτικά του 1ου παγκοσμίου συνεδρίου τυπογραφίας και οπτικής επικοινωνίας (2002). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Παν/μίου Μακεδονίας.

Επε.06 Περιβαλλοντική Τέχνη

Διδάσκουσα: Αγγελική Αυγητίδου, Επικ. Καθηγήτρια

Στο μάθημα αυτό αναλύονται το τοπίο και η φύση, ως πολιτισμική κατασκευή και ως αφήγηση αντίστοιχα, μέσω καλλιτεχνικών έργων, κινηματογραφικών ταινιών, ιστορικών και θεωρητικών κειμένων. Παρουσιάζονται προσεγγίσεις του τοπίου και

της φύσης στη σύγχρονη καλλιτεχνική πρακτική και στις ευρύτερες εφαρμογές της αρχιτεκτονικής, από τη Land Art μέχρι σήμερα και αναλύεται η προβληματική που αναπτύσσεται γύρω από τη σχέση του τοπίου και της φύσης με το σώμα και την ανθρώπινη παρουσία αντίστοιχα. Τέλος εξετάζονται οι αφηγηματικές πρακτικές έργων φωτογραφίας, φωτο-ιστορίας και νέων μέσων. Το μάθημα διεξάγεται με οπτικο-ακουστικές παρουσιάσεις, επιτόπια βιωματικά εργαστήρια και παρουσιάσεις των φοιτητικών project. Η παρακολούθηση των μαθημάτων και η ενεργή συμμετοχή των φοιτητών/τριών σε αυτό κρίνεται απαραίτητη.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Βιβλιογραφία

- Αυγητίδου, Α. & Στυλίδης Ι. (2009). *Μεταφορά Αναμνήσεων*. Θεσσαλονίκη: Cannot not design.
- Andrews, M. (1999). *Landscape and Western Art*. Οξφόρδη: Oxford University Press.
- Lailach, M. (2007). *Land art*. ΧονγκΚονγκ.ά.: Taschen.

Επε.08 Από την παραστατική στην ανεικονική Τέχνη- Η εικαστική σκέψη στις αρχές του 20^{ου} αιώνα

Διδάσκων: Θωμάς Ζωγράφος, Ε.Ε.Π.

Το μάθημα στοχεύει στην ενημέρωση και κατανόηση των φοιτητών/τριών της μεταβατικής πορείας στην εικαστική σκέψη και το έργο των δημιουργών στις αρχές του 20ου αιώνα, από την παραστατική στην ανεικονική Τέχνη. Η στόχευση αυτή εμπεριέχει και αξιοποιεί το έργο, τη διδασκαλία, αλλά και τα θεωρητικά κείμενα των πρωτοπόρων δημιουργών των αρχών του 20ου αιώνα. Το υλικό αυτό μπορεί να δώσει ταυτόχρονα, την αφορμή για την προσέγγιση του έργου και της διδασκαλίας των δημιουργών μέσα από δράσεις - εργασίες των φοιτητών/τριών. Παράλληλα οι σκέψεις των Στοχαστών αλλά και των Θεωρητικών της Τέχνης, πάνω στο φαινόμενο της ανεικονικής Τέχνης, αποτελούν την αφορμή για την κατανόηση, διεύρυνση και μορφοποίηση της στο κοινωνικό και πολιτικό πεδίο.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: οι φοιτητές/τριες θα μπορούν να:

- Συνδέουν και να κατανοούν τη σχέση των θεωρητικών κειμένων, Στοχαστών, θεωρητικών της Τέχνης και καλλιτεχνών με την εικαστική δημιουργία.
- Αξιοποιούν τη θεωρητική σκέψη των καλλιτεχνών στο εικαστικό τους έργο.

Βιβλιογραφία

- Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, (2006). Έννοιες της Τέχνης τον 20^ο αιώνα. Αθήνα: Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών.
- Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, (2006). Από την μινιμαλιστική στην εννοιολογική Τέχνη. Αθήνα: Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών.
- Πολ Κλέε, (1989). *Η εικαστική σκέψη, τα μαθήματα στη σχολή Μπαουχάουζ*, Αθήνα: Μέλισσα, τόμ. I- II.

Επε.10 Η εικαστική ανάγνωση του έργου τέχνης και η αξιοποίησή της στην εκπαιδευτική διαδικασία

Διδάσκων: Θωμάς Ζωγράφος, Ε.Ε.Π.

Κύριο στόχο του μαθήματος, αποτελεί η ανάδυση και ανάδειξη σημείων και σημαντικών σε εικαστικά έργα τέχνης, τα οποία καθορίζουν τη μορφή και το περιεχόμενό τους. Στη διάρκεια των μαθημάτων, οι φοιτητές/τριες θα ακολουθήσουν μια διαδικασία, μέσα από την οποία, θα κληθούν: α. Να ανιχνεύσουν σε ένα έργο τέχνης, όχι μόνο τα μορφικά στοιχεία και τον καθοριστικό τους ρόλο στη διαμόρφωση του εκάστοτε έργου, αλλά επίσης, σύμβολα και κρυμμένα νοήματα που σηματοδοτούνται και επηρεάζονται από τα συμφραζόμενα αυτού (εποχή δημιουργίας, είδος τέχνης, κίνημα, στόχοι δημιουργίας κ.ά.). β. Να μετατρέψουν την εικαστική γνώση, σε κατανοητή εικαστική γλώσσα, την οποία θα χρησιμοποιήσουν στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η αξιοποίηση των έργων τέχνης, συμβάλλει στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, στην ανάπτυξη της φαντασίας και της δημιουργικότητας και συμπληρώνει κομβικά και ουσιαστικά την εικαστική αγωγή στην εκπαίδευση.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: στη διάρκεια των μαθημάτων, οι φοιτητές/τριες θα ακολουθήσουν μια διαδικασία, μέσα από την οποία θα κληθούν:

- Ν' ανιχνεύσουν σε ένα έργο τέχνης, όχι μόνο τα μορφικά στοιχεία και τον καθοριστικό τους ρόλο στη διαμόρφωση του εκάστοτε έργου, αλλά επίσης, σύμβολα και κρυμμένα νοήματα που σηματοδοτούνται και επηρεάζονται από τα συμφραζόμενα αυτού (εποχή δημιουργίας, είδος τέχνης, κίνημα, στόχοι δημιουργίας κ.ά.)
- Να μετατρέψουν την εικαστική γνώση, σε κατανοητή εικαστική γλώσσα, την οποία θα χρησιμοποιήσουν την εκπαιδευτική διαδικασία.

Βιβλιογραφία

- Kandinsky, Wassily, *Για το πνευματικό στην τέχνη*. Νεφέλη, 1981.
- Kandinsky, Wassily, *Σημείο, γραμμή, επίπεδο. Συμβολή στην ανάλυση των ζωγραφικών στοιχείων*. Δωδώνη, 1996.
- Πανόφσκυ, Έρβιν, *Μελέτες Εικονολογίας*, Νεφέλη, 1991.
- Gunther Kress - Theo van Leeuwen, *Η Ανάγνωση των εικόνων*. Επίκεντρο, 2010.
- Peter Burke, *Αυτοψία*. Μεταίχμιο, 2003.
- Semir Zeki, *Εσωτερική όραση*. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2002.

Επε.12 Performance: Θεωρία και Πράξη II - 6^ο εξάμηνο

Διδάσκουσα: Αγγελική Αυγητίδου, Επικ. Καθηγήτρια

Το μάθημα εστιάζει στη σύγχρονη εικαστική δημιουργία στην performance και στις υβριδικές πρακτικές που αναπτύσσονται από την αλληλεπίδραση της με άλλα δημιουργικά πεδία όπως αυτά των media και του design. Η θεματική του εργαστηρίου συμπεριλαμβάνει στοιχεία ιστορίας και θεωρίας της performance, την εξερεύνηση των βασικών στοιχείων της μέσα από ατομικές και ομαδικές ασκήσεις και την ανάπτυξη ατομικών performance για παρουσίαση τους σε χώρο εκτός Πανεπιστημίου σε συνεργασία με άλλους φορείς, ή στο δημόσιο χώρο. Στόχος είναι οι φοιτητές/τριες να εξοπλιστούν με δεξιότητες που έχουν σχέση με το μέσο, να αναγνωρίσουν και να είναι σε θέση να διαχειριστούν την πολυπλοκότητα των σχέσεων που αναπτύσσονται με τον χώρο, το κοινό και τους άλλους performer, να εξερευνήσουν βιωματικά τις παραπάνω σχέσεις μέσα από δομημένους αυτοσχεδιασμούς και τέλος να διαπραγματευτούν εννοιολογικά τη θεματολογία της performance και να εξερευνήσουν κριτικά τα όρια του μέσου.

Θέματα: Performance και καθημερινότητα/ Το προσωπικό και το πολιτικό στη σύγχρονη εικαστική δημιουργία, η performance ως δήλωση ταυτότητας/ Φεμινιστικές και queer προσεγγίσεις/ Performance και μνήμη, αυτοβιογραφικές προσεγγίσεις/ Μη «ζωντανή» (live) performance/ Performance για κάμερα/ Performance με τη χρήση μέσων.

Μαθησιακά Αποτελέσματα: οι φοιτητές/τριες αποκτούν γνώση ειδικής θεματολογίας της performance και είναι σε θέση:

- Να αναγνωρίσουν και να διαχειριστούν την πολυπλοκότητα των σχέσεων που αναπτύσσονται με τον χώρο, το κοινό και τους άλλους performer και να τις κατευθύνουν,

- Να χρησιμοποιήσουν τις παραπάνω σχέσεις για εργαστούν μέσα σε δομημένους αυτοσχεδιασμούς,
- Να συνθέσουν ατομικές θεματικές performance, να συμμετέχουν σε δημόσιες ατομικές και ομαδικές performance και performance σε δημόσιο χώρο.

Βιβλιογραφία

- Austin, John L. (19621, 2003). Πώς να κάνουμε πράγματα με τις λέξεις/Μτφρ. Αλέξανδρος Μπίστης. Αθήνα: Εστία.
- Kaprow, A. & J. Kelley. (1993). Essays on the blurring of Art and Life. London: University of California Press.
- Μακρυνιώτη, Δ. Τα' ΟριατουΣώματος. Αθήνα: Νήσος -Π. ΚΑΠΟΛΑ
- Ρηγοπούλου, Π. (2003). Το Σώμα: Ικεσία και Απειλή. Αθήνα: Πλέθρον.

Επε 14. Τεχνολογία Υλικών και Κατασκευών - Υλικά στη σύγχρονη Τέχνη-6^ο εξάμηνο

Διδάσκων: Θεόδωρος Ζυρπιάδης

Σκοπός του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές το εύρος των υλικών, τις ιδιότητες τους και τις μεθόδους, όπως αυτά χρησιμοποιούνται στην Τέχνη δια χρονικώς, ώστε να είναι σε θέση να τα χρησιμοποιούν στην προσωπική τους δημιουργία. Επίσης, παρουσιάζεται η θεωρία και πρακτική της συντήρησης καθώς και η δυνατότητα προσέγγισης και κατανόησης των σύγχρονων θεωριών και της δεοντολογίας της συντήρησης, αποτελώντας ένα μάθημα γεφύρωσης με την Συντήρηση Έργων Τέχνης, όσο και με την Επιστήμη των Υλικών.

Το μάθημα εστιάζει στο να γνωρίζουν οι φοιτητές την δομή, την προέλευση και τις ιδιότητες βασικών κατηγοριών των οργανικών υλικών των έργων τέχνης (λίπη και έλαια, φυσικά κεριά, φυσικές ρητίνες, πρωτεΐνικά υλικά, πολυσακχαρίτες, βαφές, δομή και δράση διαλυτών, συνθετικά πολυμερή). Εξετάζονται αναλυτικά και εφαρμόζονται κατά περίπτωση στην πράξη, τα υλικά από τα υποστρώματα ζωγραφικής (ξύλο, τελάρο, τοίχος κλπ), τις προετοιμασίες, φορείς και χρωστικές, πιγμέντα, βερνίκια και ποιες είναι οι δυνατότητες χρήσης τους.

Μαθησιακά αποτελέσματα: οι φοιτητές στο τέλος του εξαμήνου θα πρέπει με ικανοποιητικό τρόπο να γνωρίζουν την δομή, την προέλευση και τις ιδιότητες βασικών κατηγοριών των οργανικών υλικών των έργων τέχνης (λίπη και έλαια, φυσικά κεριά, φυσικές ρητίνες, πρωτεΐνικά υλικά, πολυσακχαρίτες, βαφές, δομή και δράση διαλυτών, συνθετικά πολυμερή). Να μπορεί να χρησιμοποιεί κατά περίπτωση στην πράξη, τα υλικά από τα υποστρώματα ζωγραφικής (ξύλο, τελάρο,

τοίχος κλπ), τις προετοιμασίες, φορείς και χρωστικές, πιγμέντα, βερνίκια και ποιες είναι οι δυνατότητες χρήσης τους. Να αποκτήσει τεχνικές δεξιότητες μελετώντας έργα καλλιτεχνών διαφόρων περιόδων της ιστορίας. Να κατανοήσει τα πρωτογενή υλικά και μέσα έτσι ώστε να μπορεί εξελίσσοντας τις τεχνικές να τις χρησιμοποιήσει στο προσωπικό έργο αλλά και στη σύγχρονη πραγματικότητα. Να εξελίξει τις τεχνικές του ικανότητες στα υπόλοιπα εφαρμοσμένα και μη εφαρμοσμένα εργαστήρια. Να βελτιώσει την υλικοτεχνική ποιότητα του εικαστικού του έργου, αλλά και τη σωστή παρουσίασή του.

Βιβλιογραφία

- Διονύσιος εκ Φουρνά, Ερμηνεία της Ζωγραφικής Τέχνης, με παράρτημα Δημοσθένη Αβραμίδη Γλωσσάριο (2015). Αθήνα: εκδ. Σπανός-Βιβλιοφιλία,
- John S., Mills, Raymond, White (1994). *The Organic Chemistry of Museum Objects*. Elsevier Science & Technology.
- C. V. Horie, (1987). Materials for Conservation. Butterworth Heinemann.

ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΑΓΛ.1, ΑΓΛ.2, ΑΓΛ.3, ΑΓΛ.4

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Γενικός στόχος της διδασκαλίας της αγγλικής γλώσσας είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την ειδική γλώσσα της επιστήμης τους, ώστε να αποκτήσουν τις γλωσσικές δεξιότητες που θα τους/τις επιτρέψουν να κατανοούν αγγλόφωνα κείμενα σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο των σπουδών τους. Ακόμη, στόχος είναι να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες τις δεξιότητες εκείνες που θα τους/τις επιτρέψουν να ανταποκρίνονται σε γενικότερες και ειδικότερες περιστάσεις επικοινωνίας που εντάσσονται στο ειδικό αντικείμενο.

Ο κύκλος μαθημάτων και στα τέσσερα εξάμηνα έχει τον γενικό τίτλο: «Καλλιτεχνικά κείμενα: Συγγραφή και Παρουσίαση στην Αγγλική γλώσσα». Το αντικείμενο του μαθήματος είναι η γνωριμία με το είδος (genre) των καλλιτεχνικών κειμένων, η εξοικείωση με τη γλώσσα και τη φιλοσοφία που εμπεριέχονται σ' αυτά καθώς επίσης και η εκμάθηση των τεχνικών συγγραφής και επικοινωνίας που τα διέπουν.

Το μάθημα δεν στοχεύει να διδάξει την αγγλική τεχνική ορολογία των επιμέρους επιστημών αλλά να αναδείξει τον τρόπο με τον οποίο η καλλιτεχνική/επιστημονική γνώση επικοινωνείται αποτελεσματικά στον αναγνώστη ή ακροατή.

Η διδασκαλία γίνεται στην αγγλική γλώσσα και οι συμμετέχοντες/ουσες υποβάλλουν εβδομαδιαίως γραπτές εργασίες ηλεκτρονικά. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται με βάση την κατάθεση των εργασιών και την ενεργή συμμετοχή στο μάθημα ή την συμμετοχή σε γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου.

Αγγλικά I

Μαθησιακά Αποτελέσματα: γενικός στόχος της ύλης του μαθήματος είναι η ανάπτυξη όλων των γλωσσικών δεξιοτήτων των σπουδαστών (κατανόησης γραπτού και προφορικού λόγου και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου) αναφορικά με θέματα της επιστήμης τους. Το μάθημα στοχεύει, παράλληλα, να εισάγει την αγγλική ορολογία των επιμέρους τεχνών στους σπουδαστές μέσα από μετάφραση κειμένων σχετικών με τα καλλιτεχνικά και αντίστοιχων γλωσσικών δραστηριοτήτων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει καλλιεργήσει τις τέσσερις γλωσσικές δεξιότητες (κατανόηση γραπτού και προφορικού λόγου και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου) στην Αγγλική γλώσσα σε επίπεδο B1/B2.
- Έχει έρθει σε επαφή με την αγγλική ορολογία που αφορά στους καλλιτέχνες για να μπορεί να κατανοεί και να εκφράζεται για θέματα του ενδιαφέροντός του.
- Έχει έρθει σε πρώτη επαφή με τη συγγραφή εργασίας σε ακαδημαϊκό επίπεδο.
- Έχει μυηθεί στην παρουσίαση εργασίας σχετικής με τα ενδιαφέροντά τους σε ευρύ κοινό.
- Συνεργαστεί με τους συμφοιτητές του για την ολοκλήρωση και παρουσίαση της εργασίας.

Αγγλικά II

Μαθησιακά Αποτελέσματα: γενικός στόχος της ύλης του μαθήματος είναι η ανάπτυξη όλων των γλωσσικών δεξιοτήτων των σπουδαστών (κατανόησης γραπτού και προφορικού λόγου και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου) αναφορικά με θέματα της επιστήμης τους. Το μάθημα στοχεύει, παράλληλα, να εισάγει την αγγλική ορολογία των επιμέρους τεχνών στους σπουδαστές μέσα από μετάφραση κειμένων σχετικών με τα καλλιτεχνικά και αντίστοιχων γλωσσικών δραστηριοτήτων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει καλλιεργήσει τις τέσσερις γλωσσικές δεξιότητες (κατανόηση γραπτού και προφορικού λόγου και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου) στην Αγγλική γλώσσα σε επίπεδο B1/B2

- Έχει έρθει σε επαφή με την αγγλική ορολογία που αφορά στους καλλιτέχνες για να μπορεί να κατανοεί και να εκφράζεται για θέματα του ενδιαφέροντός του
- Έχει έρθει σε επαφή με τη συγγραφή εργασίας σε ακαδημαϊκό επίπεδο
- Έχει μυηθεί στην παρουσίαση εργασίας σχετικής με τα ενδιαφέροντά τους σε ευρύ κοινό
- Συνεργαστεί με τους συμφοιτητές του για την ολοκλήρωση και παρουσίαση της εργασίας.

Αγγλικά III

Μαθησιακά Αποτελέσματα: γενικός στόχος της ύλης του μαθήματος είναι η ανάπτυξη όλων των γλωσσικών δεξιοτήτων των σπουδαστών (κατανόησης γραπτού και προφορικού λόγου και παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου) αναφορικά με θέματα της επιστήμης τους. Το μάθημα στοχεύει, παράλληλα, να εξοικειώσει τους σπουδαστές με την αγγλική ορολογία των επιμέρους τεχνών μέσα από μετάφραση σχετικών κειμένων και αντίστοιχων γλωσσικών δραστηριοτήτων. Ένας ακόμη στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με τα βασικά γραμματικά φαινόμενα της Αγγλικής Γλώσσας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει καλλιεργήσει τις τέσσερεις γλωσσικές δεξιότητες (κατανόηση γραπτού και προφορικού λόγου και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου) στην Αγγλική γλώσσα σε επίπεδο C1/C2
- Έχει εξοικειωθεί με την αγγλική ορολογία που αφορά στους καλλιτέχνες για να μπορεί να κατανοεί και να εκφράζεται για θέματα του ενδιαφέροντός του
- Έχει εμπεδώσει τα βασικά γραμματικά φαινόμενα της Αγγλικής Γλώσσας
- Έχει εξοικειωθεί με τη συγγραφή εργασίας σε ακαδημαϊκό επίπεδο
- Έχει εξασκηθεί στην παρουσίαση εργασίας σχετικής με τα ενδιαφέροντά τους σε ευρύ κοινό
- Συνεργαστεί με τους συμφοιτητές του για την ολοκλήρωση και παρουσίαση της εργασίας.

Αγγλικά IV

Μαθησιακά Αποτελέσματα: γενικός στόχος της ύλης του μαθήματος είναι η ανάπτυξη όλων των γλωσσικών δεξιοτήτων των σπουδαστών (κατανόησης γραπτού και προφορικού λόγου και παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου) αναφορικά με θέματα της επιστήμης τους. Το μάθημα στοχεύει, παράλληλα, να εξοικειώσει τους σπουδαστές με την αγγλική ορολογία των επιμέρους τεχνών μέσα από

μετάφραση σχετικών κειμένων και αντίστοιχων γλωσσικών δραστηριοτήτων. Ένας ακόμη στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με τα βασικά γραμματικά φαινόμενα της Αγγλικής Γλώσσας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- Έχει καλλιεργήσει τις τέσσερεις γλωσσικές δεξιότητες (κατανόηση γραπτού και προφορικού λόγου και παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου) στην Αγγλική γλώσσα σε επίπεδο C1/C2.
- Έχει εξοικειωθεί με την αγγλική ορολογία που αφορά στους καλλιτέχνες για να μπορεί να κατανοεί και να εκφράζεται για θέματα του ενδιαφέροντός του.
- Έχει εμπεδώσει τα βασικά γραμματικά φαινόμενα της Αγγλικής Γλώσσας
- Έχει εξοικειωθεί με τη συγγραφή εργασίας σε ακαδημαϊκό επίπεδο.
- Έχει εξασκηθεί στην παρουσίαση εργασίας σχετικής με τα ενδιαφέροντά τους σε ευρύ κοινό.
- Συνεργαστεί με τους συμφοιτητές του για την ολοκλήρωση και παρουσίαση της εργασίας.

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ο/η φοιτητής/τρια για να προχωρήσει στη συνέχιση των σπουδών του/της πρέπει να έχει παρακολουθήσει και να έχει εξεταστεί επιτυχώς στα εξής μαθήματα:

- 1) σε 4 από τα 6 μαθήματα των εργαστηρίων του Κύκλου, πριν ο/η φοιτητής/τρια ενταχθεί στην Κατεύθυνση.
- 2) σε όλα τα εργαστηριακά μαθήματα πριν την παρουσίαση της Διπλωματικής Εργασίας.
- 3) στα θεωρητικά μαθήματα Παιδαγωγική I και Διδακτική των Εικαστικών για τα μαθήματα Διδακτική Μεθοδολογία - Πρακτική Άσκηση I & II.

Οι φοιτητές /τριες του 5^{ου}, 6^{ου} και 7^{ου} εξαμήνου που επιθυμούν να ειδικευθούν στη Χαρακτική ή σε αντικείμενα των Εφαρμοσμένων Τεχνών είναι υποχρεωμένοι να επιλέξουν ως μαθήματα επιλογής (Κατ' επιλογήν Υποχρεωτικά) τα μαθήματα εμβάθυνσης στη Χαρακτική ή σε αντικείμενα των Εφαρμοσμένων Τεχνών στα αντίστοιχα εξάμηνα. Προαπαιτούμενο για την επιλογή τους είναι η επιτυχής φοίτηση στη διάρκεια των σπουδών του «Κύκλου» στο μάθημα της Χαρακτικής ή του αντίστοιχου εργαστηρίου Εφαρμοσμένων Τεχνών.

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ 2015/2016

- Όσα ορίζονται στον Οδηγό Σπουδών του 2016-17 ισχύουν για τους/τις φοιτητές/τριες που εισάχθηκαν στο Τμήμα κατά το ακαδ. έτος 2016/17
- Όσοι εισάχθηκαν τα ακαδημαϊκά έτη 2012/13, 2013/14 και 2014/15 υπάγονται σε όσα ορίζονται από τους οδηγούς σπουδών των ετών αυτών.
- Για τους/τις φοιτητές/τριες που εισάχθηκαν στο Τμήμα πριν το 2012 ισχύει ο προηγούμενος Οδηγός Σπουδών (ακαδ. έτους 2010/11).
- Οι εισαχθέντες το ακαδημαϊκό έτος 2014/15 έχουν το ίδιο περιθώριο επιλογής κατευθύνσεων με τους εισαχθέντες το 2016/17.
- Ειδικές περιπτώσεις που προκύπτουν θα αντιμετωπίζονται με προτάσεις του Προέδρου του Τμήματος και έγκρισή τους από τον Πρύτανη του Π.Δ.Μ.

Αντιστοίχηση μαθημάτων

Για τα παρακάτω μαθήματα γίνεται η εξής αντιστοίχηση:

A. Ιστορία της τέχνης

- Θ002 Ιστορία τέχνης 2: Ιστορία της μεσαιωνικής και Βυζαντινής τέχνης
Θ022 Από την τέχνη της αρχαιότητας στη μεσαιωνική τέχνη
- Θ003 Ιστορία τέχνης 3: Αναγέννηση και μπαρόκ
Θ027 Τέχνη της Αναγέννησης και του Μπαρόκ
- Θ004 Ιστορία τέχνης 4: Η τέχνη στην Ευρώπη τον 19^ο και 20^ο αιώνα
Θ021 Ευρωπαϊκή τέχνη: 19^{ος} - 20^{ος} αιώνας
- Θ006 Ιστορία τέχνης 6: Ιστορία των εφαρμοσμένων τεχνών τον 19^ο και 20^ο αιώνα
Θ026 Μεταπολεμικά κινήματα
- Θ007 Ιστορία Τέχνης 7: Ελληνική Τέχνη του 18^{ου} - 19^{ου} αιώνα.
Θ.028 Ελληνική Τέχνη 18^{ου} - 19^{ου} αιώνα.
- Θ008 Ιστορία Τέχνης 8: Ελληνική Τέχνη 20^{ου} αιώνα- Σύγχρονη Ελληνική Τέχνη
Θ.029 Ελληνική Τέχνη 20^{ου} αιώνα- Σύγχρονη Ελληνική Τέχνη

Θα εξετάζονται γραπτά στην παλιά ύλη τα μαθήματα:

- Θ001 Ιστορία τέχνης 1: Ιστορία τέχνης της Αρχαιότητας
- Θ005 Ιστορία τέχνης 5: Ευρωπαϊκές Πρωτοπορίες στον 20^ο αιώνα

Β. Παιδαγωγικά

- Θ011 Παιδαγωγική I
- Θ.030 Παιδαγωγικά Θέματα**

Γ.

- Θ014 Τεχνολογία υλικών – Νέες Τεχνολογίες και Διαγνωστική Έργων Τέχνης
- Επε. 14 Τεχνολογία Υλικών και Κατασκευών – Γενικές Αρχές Συντήρησης**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ρυθμίσεις για την κατεύθυνση της Χαρακτικής και των Εφαρμοσμένων Τεχνών

Το Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων τεχνών προβαίνει σε σειρά ενεργειών για την αντιστοίχηση άρθρων 3 και 4 ιδρυτικού Π.Δ. 169/2006 Τ.Ε.Ε.Τ. με τις διατάξεις του Α.Σ.Ε.Π. με σκοπό:

- 1) για την αναγνώριση της Χαρακτικής ως τέταρτης κατεύθυνσης και
- 2) για την αποδοχή της κατεύθυνσης των Εφαρμοσμένων Τεχνών στις διατάξεις προκηρύξεων του Α.Σ.Ε.Π.

Σύμφωνα με το Π.Δ. 169/2006, άρθρο 3, παραγρ. 2, το Τ.Ε.Ε.Τ. δίνει ενιαίο πτυχίο, προσδιοριζόμενο από τις κατευθύνσεις (α) Ζωγραφικής, (β) Γλυπτικής και (γ) Εφαρμοσμένων Τεχνών, με ειδικεύσεις στις γραφικές τέχνες, στις ψηφιακές τέχνες, τη διακόσμηση, τη φωτογραφία και το βιομηχανικό σχεδιασμό. Η κατεύθυνση στις Εφαρμοσμένες Τέχνες αποτελεί μια δυνατότητα μοναδική για τα δεδομένα στην Ανώτατη Καλλιτεχνική Παιδεία μας, εξασφαλίζοντας για το Π.Δ.Μ. ένα Τμήμα με ιδιαίτερη φυσιογνωμία σε σχέση με τα ομοειδή Τμήματα της χώρας.

Από τη στιγμή της απονομής των πρώτων πτυχίων του νεοσυσταθέντος Τ.Ε.Ε.Τ.έχουν διαπιστωθεί δύο μείζονα ζητήματα που αφορούν:

- 1) Την αποδοχής της κατεύθυνσης των Εφαρμοσμένων Τεχνών στις διατάξεις προκηρύξεων του Α.Σ.Ε.Π., καθώς σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του Α.Σ.Ε.Π.,

ο κλάδος ΠΕ 08 Καλλιτεχνικών Μαθημάτων, που αφορά στους αποφοίτους του Τ.Ε.Ε.Τ., δεν περιλαμβάνει την κατεύθυνση των Εφαρμοσμένων Τεχνών. Συγκεκριμένα στις διατάξεις του Α.Σ.Ε.Π. (προκήρυξη διαγωνισμού Φ.Ε.Κ. 515/8.10.2008) και στην περίπτωση των Καλλιτεχνικών Μαθημάτων ΠΕ 08 ορίζεται στα προσόντα διορισμού η κατοχή πτυχίου Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών με κατεύθυνση Ζωγραφικής (κωδ. 083), Γλυπτικής (κωδ. 0804), ή Χαρακτικής (κωδ. 0805). Οι ισχύουσες διατάξεις του Α.Σ.Ε.Π. έχουν προφανέστατα συνταχθεί καλύπτοντας τις υφιστάμενες κατά παράδοση κατευθύνσεις στο Τμήμα Εικαστικών Τεχνών της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών (Αθήνα), του Τμήματος Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Σχολής Καλών Τεχνών του Α.Π.Θ. (Θεσσαλονίκη). Οι διατάξεις αυτές όμως δε καλύπτουν την κατεύθυνση των Εφαρμοσμένων Τεχνών που προβλέπεται στο ιδρυτικό Φ.Ε.Κ. του Τ.Ε.Ε.Τ. του Π.Δ.Μ. και η οποία δίνει μια νέα και πιο σύγχρονη εκπαιδευτική φυσιογνωμία στο Τμήμα. Επίσης η μη αποδοχή της κατεύθυνσης των Εφαρμοσμένων Τεχνών, από τις διατάξεις του Α.Σ.Ε.Π. λειτουργεί υποβαθμιστικά ως προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά και οιονεί αποτρεπτικά στην επιλογή της από τους φοιτητές/τριες.

2) Την μη αναγνώριση της Χαρακτικής ως Κατεύθυνσης. Το ιδρυτικό Π.Δ. του Τ.Ε.Ε.Τ. δεν αναφέρει τη Χαρακτική ως αυτοτελή κατεύθυνση και ως εκ τούτου δεν δίνεται η δυνατότητα αναγραφής στο πτυχίο αυτής της κατεύθυνσης. Το αποτέλεσμα είναι να στερείται το Τ.Ε.Ε.Τ.της δυνατότητας να δίνει πτυχίο σε μια βασική εικαστική έκφραση σε ευθεία αναντιστοιχία τόσο με τις άλλες δύο Σχολές όσο και με το Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών (που την αναγνωρίζει ως κλάδο με ξεχωριστά δικαιώματα), τον Α.Σ.Ε.Π., που αναγνωρίζει σε πτυχιούχους Χαρακτικής τη συμμετοχή στον διαγωνισμό, αλλά και με την επιθυμία των φοιτητών/τριων, που θέλουν να φοιτήσουν στη Χαρακτική ως Εικαστική κατεύθυνση, καθώς στο Τ.Ε.Ε.Τ. λειτουργεί άρτια οργανωμένο εργαστήριο Χαρακτικής με δυνατότητα απόλυτης εκπαιδευτικής και μαθησιακής επάρκειας του ειδικευόμενου σε αυτό φοιτητικού δυναμικού.

Ενόψει αυτής της ιδιαίτερης κατάστασης, η οποία δημιουργείται από τη στενή γραμματική ερμηνεία των σχετικών διατάξεων του Α.Σ.Ε.Π. αλλά και την αρχική παράλειψη της ένταξης της Χαρακτικής ως τέταρτης κατεύθυνσης, το Τ.Ε.Ε.Τ., προκειμένου να διαφυλαχθεί και να εμπλουτιστεί η φυσιογνωμία του, εισηγείται προς την Δ.Ε. του Π.Δ.Μ. να ενεργήσει για τα εξής:

- Να τροποποιηθεί το Π.Δ. 169/2006 και να αναγνωριστεί η Χαρακτική ως τέταρτη κατεύθυνση.
- Να γίνει παρέμβαση στον Α.Σ.Ε.Π. και να συμπεριληφθεί η κατεύθυνση των Εφαρμοσμένων Τεχνών στις διατάξεις προκηρύξεων του Α.Σ.Ε.Π.

Για το λόγο αυτό παρατίθεται το πρόγραμμα μαθημάτων της κατεύθυνσης και εκπόνησης της διπλωματικής από το 4° - 10° εξάμηνο για το Εργαστήριο Χαρακτικής- Έντυπης τέχνης, καθώς και για τα επιμέρους εργαστήρια Εφαρμοσμένων Τεχνών που λειτουργούν στο Τμήμα. Μετά τη διευθέτηση των ζητημάτων που προαναφέρθηκαν θα υπάρχει η δυνατότητα της λειτουργίας της κατεύθυνσης της Χαρακτικής και της κατεύθυνσης των Εφαρμοσμένων Τεχνών στους κλάδους των υπό λειτουργία εργαστηρίων.

A. Εργαστήριο Χαρακτικής – Έντυπης Τέχνης

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Οι σπουδές στην εικαστική χαρακτική, έχουν ως στόχο να διαμορφώσουν καλλιτεχνικές δεξιότητες και επαγγελματικά προσόντα στο φοιτητή, με τρόπον ώστε, λαμβάνοντας υπόψη τη γλωσσική πολυμορφία και τις τεχνικές καινοτομίες που χαρακτηρίζουν τη σύγχρονη εποχή, ο φοιτητής να είναι σε θέση να αναπτύξει μια προσωπική έρευνα και καλλιτεχνική παραγωγή τόσο το σχεδιασμό και στη χάραξη, όσο και στην επεξεργασία και πειραματισμό της σύγχρονης εικαστικής εκτύπωσης. Βαθυτυπία, ξυλογραφία, μεταξούπια, λιθογραφία, φωτογραφία, γραφικά υπολογιστών, τεχνικές εκτύπωσης, καθώς και η αισθητική και ιστορική γνώση των διαδικασιών της έντυπης τέχνης, αποτελούν επαρκή μεθοδολογικά και κριτικά εργαλεία για την απόκτηση της προσωπικής εικαστικής γλώσσας, αλλά και την διατήρηση και την καταλογογράφηση των μουσείων και συλλογών έντυπων έργων τέχνης.

Αντικείμενο του εργαστηρίου είναι το πλάσιμο της χαρακτικής και έντυπης εικόνας. Η χαρακτική γραφή ως εικαστικός λόγος προκύπτει μέσα από μια σειρά χειρισμών των υλικών. Η ιδιαιτερότητα κάθε υλικού, η σχέση των υλικών μεταξύ τους, και ο τρόπος χειρισμού τους καθορίζουν τη χαρακτηριστική μορφή κάθε τεχνικής διαδικασίας. Οι τεχνικές διαδικασίες που πραγματεύεται το εργαστήριο παρουσιάζονται σε μια κλίμακα που έχει ως εκκίνηση τον παραδοσιακό τρόπο εφαρμογής τους και διευρύνεται στη σύγχρονη αντιμετώπισή τους ως τον πειραματισμό και την έρευνα.

Η Χαρακτική είναι η τέχνη που λειτουργεί με την πολλαπλότητα, χαρακτηριστικό που της εξασφαλίζει μια μεγάλη δυνατότητα διάχυσης της εικόνας και των μηνυμάτων της σε μεγάλο βεληνεκές. Αυτό το πολύτιμο προνόμιο της Χαρακτικής και των εκτυπώσεων έχει εφαρμογή σε αρκετές από τις πρωτοβουλίες και τις εικαστικές παρεμβάσεις στον κοινωνικό ιστό από το Εργαστήριο Χαρακτικής και

Έντυπης Τέχνης που έχει την πρόθεση να ενεργοποιείται σ' αυτή την κατεύθυνση όλο και περισσότερο.

Το χαρακτικό έργο μεταφέρεται εύκολα καθώς η εκτύπωσή του πραγματοποιείται συνήθως πάνω σε ελαφρά ύλη, (χαρτί ή ύφασμα). Συναθροίζοντας την ιδιότητα της πολλαπλότητας με την ευκολία στη μεταφορά του χαρακτικού αντίτυπου αντιλαμβανόμαστε τη μεγάλη ευχέρεια που αποκτά η διακίνησή του παντού, σε κάθε χώρο. Τα χαρακτικά έργα των φοιτητών παρουσιάζονται σε εκθέσεις σε ιδιωτικούς και δημόσιους χώρους, προτείνονται σε λευκώματα τέχνης, σε exlibris, σε καταθέσεις διαμαρτυρίας ή κοινωνικού σχολιασμού, πλαισιώνουν επετειακές εκδηλώσεις τέχνης και λειτουργούν σε μεγάλη κλίμακα εφαρμογών.

Σε όλη τη διάρκεια της φοίτησής ο φοιτητής έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει σε εργασίες και project, δράσεις και εκθέσεις που οργανώνει το Εργαστήριο Χαρακτικής και Έντυπης Τέχνης σε συνεργασία με άλλα Εργαστήρια, άτομα ή φορείς.

Το εργαστήριο καλεί στη Σχολή Καλών Τεχνών άτομα και εκπροσώπους φορέων για εργαστηριακά σεμιναριακά μαθήματα, διαλέξεις, παρουσιάσεις εικαστικού έργου και συνεντεύξεις.

Δομή μαθημάτων κατεύθυνσης ανά εξάμηνο -4^ο -8^ο εξάμηνο

Χαρακτική & Έντυπη Τέχνη II-4^ο εξάμηνο

A.

- 1.Η οπτική γλώσσα. Κώδικες επικοινωνίας. Σημείο-Γραμμή-Επιφάνεια.
Χρώμα. Φώς- Σκιά. Ασκήσεις.
- 2.Ανάγνωση του έργου τέχνης. Χαρακτικές Γραφές. Παρουσίαση του χαρακτικού έργου.
- 3.Η Χαρακτική, κοινωνική Τέχνη. Η σημασία της πολλαπλότητας και οι δυνατότητές της. Χαρακτικά Λευκώματα Τέχνης. Η περίπτωση των exlibris.
- 4.Ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής στη Χαρακτική. Στοιχεία επεξεργασίας της εικόνας. Προετοιμασία για τη χαρακτική εικόνα.
5. Στοιχεία Ιστορίας της Χαρακτικής.

B.

1. Σχέδιο για τη χαρακτική.
2. Χαρακτικές Γραφές. Υψητυπικές διαδικασίες. Χάραξη σε λινόλαιο, χάραξη σε ξύλο. Εφαρμογές χρώματος στην εκτύπωση. Τεχνικές εκτύπωσης.

Ασκήσεις.

3. Υλικά και εργαλεία στη χαρακτική και την εκτυπωτική διαδικασία.
4. Τεχνικές της βαθυτυπικής διαδικασίας. Ξηρή χάραξη. Χάραξη με χημικά μέσα. Οξυγραφία, Τονική οξυγραφία, Τεχνικές με μελάνι και ζάχαρη. Εκτυπωτική διαδικασία.

Χαρακτική & Έντυπη Τέχνη III -5^ο εξάμηνο

A.

1. Χώρος. Προοπτικός χώρος.
2. Ρυθμός & Κίνηση.
3. Η σύνθεση.
4. Προβλήματα αντίληψης και εικονοποίησης.
5. Ασκήσεις.
6. Στοιχεία Ιστορίας της Χαρακτικής

B.

1. Σχέδιο για τη Χαρακτική.
2. Υλικά και εργαλεία στη χαρακτική και την εκτυπωτική διαδικασία.
3. Συνέχεια της βαθυτυπικής διαδικασίας. Το χρώμα στη βαθυτυπία.
4. Κατασκευή μήτρας για βαθυτυπικές και υψητυπικές διαδικασίες. Συνδυαστικές μέθοδοι χάραξης & εκτύπωσης. Εκτυπώσεις με περισσότερες μήτρες.
4. Μονοτυπία και Μονότυπο. Μεταξοτυπία

Χαρακτική & Έντυπη Τέχνη IV-6^ο εξάμηνο

A.

1. Επικοινωνία μέσα από την εικόνα.
2. Η γραφιστική κ' η Εντυπη Τέχνη. Διαφήμιση κ' Εντυπη Τέχνη.
3. Το design, Το κινούμενο σχέδιο, η γελοιογραφία.
4. Η φωτογραφία και η Εντυπη Τέχνη.
5. Ο κινηματογράφος.
6. Το θέατρο.
7. Η τηλεόραση και η έντυπη Τέχνη.
8. Στοιχεία Ιστορίας της Χαρακτικής.
9. Ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής στη Χαρακτική.
10. Στοιχεία επεξεργασίας της εικόνας.

11. Προετοιμασία για τη χαρακτική εικόνα.

B.

1. Επιπεδοτυπικές διαδικασίες. Μαυρόασπρη Λιθογραφία (Σε σχεδιασμό)
2. Κατασκευή μήτρας για βαθυτυπικές και υψητυπικές διαδικασίες.
Συνδιαστικές μέθοδοι χάραξης & εκτύπωσης. Εκτυπώσεις με περισσότερες μήτρες.
3. Χαλκογραφία, συνδιαστικές τεχνικές. Εκτυπώσεις με περισσότερες μήτρες. Χαράξεις σε εναλλακτικά υλικά. Μεταξοτυπία.

Χαρακτική & Έντυπη Τέχνη V-7° εξάμηνο

A.

1. Αλληλεπίδραση και συνδέσεις στις διαφορετικές εικαστικές γλώσσες.
2. Η σημασία της διάδρασης.
3. Στοιχεία Ιστορίας της Χαρακτικής.
4. Χαρακτική και αγορά Τέχνης.
5. Διεθνείς κανόνες και δεοντολογία στη διάχυση της χαρακτικής κι έντυπης εικόνας.
6. Πνευματικά Δικαιώματα του καλλιτέχνη. Επαγγελματικές προοπτικές.

B.

1. Ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής στη Χαρακτική.
2. Διατυπικές διαδικασίες. Μεταξοτυπία I (σε σχεδιασμό). Η μεταξοτυπία και οι εφαρμογές της.

Γ.

1. Σύνθετες μέθοδοι χάραξης σε μέταλλα. Σύνθετες μέθοδοι εκτύπωσης.
2. Εκτυπώσεις με περισσότερες μήτρες.

Χαρακτική & Έντυπη Τέχνη VI -8° εξάμηνο

A.

Ασκήσεις Εικαστικού αυτοπροσδιορισμού. Αναφορές κ' τεκμηριώσεις. Στοιχεία Ευρωπαϊκής Σύγχρονης Έντυπης Τέχνης. Χαρακτική-Έντυπη Τέχνη και αγορά Τέχνης. Διεθνείς κανόνες και δεοντολογία στη διάχυση της χαρακτικής κ' έντυπης εικόνας. Δικαιώματα του καλλιτέχνη. Επαγγελματικές προοπτικές.

Β.

- 1.Ο Ηλεκτρονικός Υπολογιστής στη Χαρακτική.
2. Η φωτογραφία στη χαρακτική διαδικασία. Φωτοχαρακτική και εφαρμογές της.
3. Διατυπικές διαδικασίες. Μεταξοτυπία II. (σε σχεδιασμό).

Γ.

- 1.Σύνθετες μέθοδοι χάραξης σε μέταλλα. Σύνθετες μέθοδοι εκτύπωσης.
Εκτυπώσεις με περισσότερες μήτρες.
- 2.Χαρακτική & Έντυπη Τέχνη στο Χώρο. Ζωγραφική κ' Μονοτυπία. Το μονότυπο.
3. Αλληλεπίδραση και συνδέσεις στις διαφορετικές εικαστικές γλώσσες.
Εφαρμογές . Ασκήσεις.
4. Εκπαιδευτικές Εφαρμογές.

Διπλωματική Εργασία-9^ο εξάμηνο

Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας. Κείμενα Τεκμηρίωσης.

Διπλωματική Εργασία-10^ο εξάμηνο

Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας. Μελέτη τρόπων τοποθέτησής της στο χώρο που επιλέγεται να παρουσιαστεί.

Β. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

1. Εργαστήριο Ψηφιακών τεχνών

Διδάσκων: Βασίλειος Μπούζας, Αν. Καθηγητής

Οι ψηφιακές τέχνες αποτελούν ένα αναγνωρισμένο αντικείμενο σπουδών στις εικαστικές τέχνες από την δεκαετία του 90 για τις περισσότερες χώρες του εξωτερικού. Με αυτή την έννοια και με δεδομένη την εξάπλωση τους όχι μόνο στο γνωστικό αντικείμενο που τις αφορά αλλά και σε κάθε άλλο γνωστικό αντικείμενο τα τελευταία χρόνια , γίνεται απαραίτητη η σπουδή τους σαν αυτόνομη κατεύθυνση και η απονομή αυτόνομου τίτλου στα πλαίσια του προγράμματος εικαστικών σπουδών. Να σημειωθεί ότι το αντικείμενο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τις ανάγκες της παραγωγής αφού οι περισσότερες εικαστικές δραστηριότητες των ημερών μας απαιτούν τη χρήση ψηφιακών εργαλείων.

Δομή μαθημάτων κατεύθυνσης ανά εξάμηνο -4^ο-8^ο εξάμηνο

Ψηφιακές Τέχνες II –Εισαγωγή στις Διαδραστικές Πολυμεσικές εφαρμογές (Intro to Interactive Media)-4^ο εξάμηνο

Αναλύονται έννοιες όπως η διαδραστικότητα, το υπερκείμενο, η αφήγηση, η βάση δεδομένων, καθώς και έργα τέχνης που βασίζονται σε πολυμεσικές και διαδικτυακές εφαρμογές (cd-rom, net.art, κ.α.) Χρησιμοποιούνται καταγραφές σε μορφή ψηφιακών αντικειμένων (εικόνα, ήχος, κείμενο, διαγράμματα, σχέδια, κ.ά.), με σκοπό την οργάνωση και τη παρουσίασή τους σ' ένα ενιαίο ψηφιακό περιβάλλον, μέσα από διαδραστικές και αφηγηματικές μορφές. Παρουσίαση τρόπων διανομής και επικοινωνίας της ψηφιακής πληροφορίας, είτε στο πραγματικό χώρο σε μορφή γραμμικών και μη γραμμικών χωρικών εγκαταστάσεων είτε στον εικονικό χώρο διαμέσου γραμμικών και μη γραμμικών αφηγήσεων, ανάλογα με τον αρχικό σχεδιασμό και την εννοιολογική ταυτότητα του έργου. Το μάθημα διεξάγεται με διαλέξεις, παρουσιάσεις και κριτικές εργασιών.

Ψηφιακές Τέχνες III - Τρισδιάστος Εικονικός Χώρος(Advanced animation) -5^ο εξάμηνο

Γνωριμία με τα εργαλεία. Από το 2D στο 3D. Ζητείται η κατασκευή ψηφιακών μοντέλων αναπαράστασης σε διάφορες κλίμακες και βαθμούς λεπτομερειών. Τρόποι σύνθεσης και αποσύνθεσης της ψηφιακής εικόνας με τη χρήση και το συνδυασμό διαφορετικών σύγχρονων ψηφιακών μέσων-εφαρμογών, απεικόνισης δυσδιάστατου και τρισδιάστατου, πραγματικού και εικονικού χώρου. Διεύρυνση εννοιών και λειτουργιών του εικονικού χώρου όπως οι πρωτογενείς κινήσεις χαρακτήρων η αντικειμένων, μέθοδοι rendering, motion dynamics, hierarchical animation, inverse kinematics κ.α. καθώς και η δημιουργία στο διαδίκτυο, εικονικών και πραγματικών χώρων, με δυσδιάστατους και τρισδιάστατους τρόπους απεικόνισης και οργάνωσης της πληροφορίας. Το μάθημα διεξάγεται με διαλέξεις, παρουσιάσεις και κριτικές εργασιών.

Ψηφιακές Τέχνες IV - Κινηματογραφικές Δομές - Εμβάθυνση στο Video - Σύνθεση (Cinematic structures-Advanced Video-Compositing)-6^ο εξάμηνο

Διεύρυνση μεθόδων δημιουργίας πρωτογενούς υλικού (2d και 3d animation), μέθοδοι επεξεργασίας και σύνθεσης του μέσα από τη χρήση εξειδικευμένων τεχνικών (compositing). Εμβάθυνση στη πολυμορφική χρήση του βίντεο στις εικαστικές τέχνες καθώς και σε τεχνικές επεξεργασίας κινούμενης εικόνας και ήχου. Παρουσίαση των βασικών χαρακτηριστικών της κινηματογραφικής σύνταξης μέσα από επιλεγμένα παραδείγματα, εκτεταμένη παρουσίαση των χαρακτηριστικών της

πλαστικής γλώσσας της κινούμενης εικόνας και ήχου όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί μέσα από τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας. Έμφαση στις σχέσεις πραγματικού και εικονικού υλικού όπως αυτές αναπτύσσονται είτε στη φάση της καταγραφής οπτικοακουστικού υλικού είτε στη φάση της διανομής του. Συζητούνται θεωρητικές έννοιες ανάλυσης και σύνθεσης της κίνησης καθώς και έργα από την ιστορία της τέχνης του βίντεο, του animation, του κινηματογράφου και των πολυμέσων. Το μάθημα διεξάγεται με διαλέξεις, παρουσιάσεις και κριτικές εργασιών.

Ψηφιακές Τέχνες V - Ψηφιακές δράσεις σε επιλεγμένους τόπους-Σχεδιασμός πληροφορίας -Τέχνη στο διαδίκτυο
(Digital elaborations in selected places-Information Design -Internet Art) - 7^ο εξάμηνο

Συλλογή οπτικοακουστικού υλικού μέσα από συγκεκριμένες θεματικές σε επιλεγμένους δημόσιους και ιδιωτικούς χώρους με στόχο την συλλογή των επιμέρους στοιχείων που αναδεικνύουν τη μνήμη, την ταυτότητα αλλά και τη διαχρονική αλληλεπίδραση τους. Έμφαση δίνεται στο σχεδιασμό της πληροφορίας ώστε να ικανοποιούνται επιλεγμένα αισθητικά κριτήρια ανάλογα με την εννοιολογική ταυτότητα της αλλά την δημιουργία εύχρηστης διαδραστικής λειτουργίας. Με την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών και την αυξανόμενη διάδοση του διαδικτύου σε όλους τους επιστημονικούς και επαγγελματικούς τομείς, οι ψηφιακές παρουσιάσεις διευρύνουν το τρόπο που οι ιδέες μεταφέρονται, ολοκληρώνονται και διανέμονται. Σημαντική είναι η ταξινόμηση και η οργάνωση του συγκεντρωμένου υλικού με τέτοιο τρόπο που να μπορεί να γενικευθεί και να χρησιμοποιηθεί σε περαιτέρω διερεύνηση, ανάλυση, επεξεργασία και παρουσίαση. Τελικό προϊόν του μαθήματος είναι η δημιουργία ψηφιακών δια δραστικών παρουσιάσεων του υλικού που έχει συλλεχθεί στο διαδίκτυο. Το μάθημα διεξάγεται με διαλέξεις, παρουσιάσεις και κριτικές εργασιών.

Ψηφιακές Τέχνες VI -Αναζήτηση θεματικής της διπλωματικής
(Thesis research)-8^ο εξάμηνο

Στην ενότητα αυτή μέσα από ερευνητικές μεθοδολογίες οι φοιτητές θα αναζητήσουν τη θεματική της διπλωματικής. Προσδιορισμός του κύριου άξονα της θεματικής τους αλλά και των εργαλείων που θα χρειαστούν, ιεράρχηση των απαραίτητων εργασιών και του χρόνου που θα απαιτηθεί για την πραγμάτωσης τους. Παρουσίαση επιλεγμένων παραδειγμάτων-Έρευνα στο διαδίκτυο-Δημιουργία χρονοδιαγράμματος- Δημιουργία λίστας λογισμικών χρήσης- Προτεινόμενη

βιβλιογραφία. Το μάθημα διεξάγεται με διαλέξεις, παρουσιάσεις και κριτικές εργασιών.

Διπλωματική εργασία-9^ο εξάμηνο

Διπλωματική εργασία-10^ο εξάμηνο

2. Εργαστήριο Διακοσμητικής

Από τα επιμέρους πεδία του Εργαστηρίου Διακοσμητικής προτείνονται μαθήματα Κατεύθυνσης στα εξής:

A. Χώρος, Σώμα, Αντικείμενο (Space, Body, Object).

Δομή μαθημάτων κατεύθυνσης ανά εξάμηνο -4^ο-8^ο

Χώρος, Σώμα, Αντικείμενο I -4^ο Εξάμηνο

Εξερεύνηση των παραγόντων που εμπλέκονται στο σχεδιασμό αντικειμένου. Σχεδιαστική και εννοιολογική διαπραγμάτευση του αντικειμένου. Τρισδιάστατος σχεδιασμός αντικειμένου με τη χρήση Η/Υ. Τα αντικείμενα στην performance. Χρήση αντικειμένων για τη δημιουργία εγκατάστασης.

Χώρος, Σώμα, Αντικείμενο II -5^ο Εξάμηνο

Κατασκευή μεσαίας κλίμακας. Σχεδιασμός και κατασκευή μακέτας. Χρήση βιομηχανικών και φυσικών υλικών. Χύτευση μικροαντικειμένων. Σχεδιασμός χώρου με τη χρήση Η/Υ. Εγκατάσταση/χώρος μεσαίας κλίμακας. Δημιουργία site-specific (τοποειδούς) performance.

Χώρος, Σώμα, Αντικείμενο III-6^ο Εξάμηνο

Σχεδιασμός και πραγματοποίηση εγκατάστασης σε μεγάλη κλίμακα/δημόσιο χώρο. Σχεδιασμός και οπτικοποίηση (visualization) αστικού χώρου με τη χρήση Η/Υ. Δημιουργία performance σε δημόσιο χώρο. Σχεδιαστική και εννοιολογική διαπραγμάτευση βιομηχανικού αντικειμένου. Δυνατότητα εξατομικευμένου project μετά από τεκμηριωμένη πρόταση του φοιτητή/τριας.

Χώρος, Σώμα, Αντικείμενο IV -7^ο Εξάμηνο

Πραγματοποίηση project γεωτέχνης(land art) ή performance σε φυσικό τοπίο. Δημιουργία και χρήση αντικειμένων από φυσικά υλικά. Δυνατότητα εξατομικευμένου project μετά από τεκμηριωμένη πρόταση του φοιτητή/τριας.

Χώρος, Σώμα, Αντικείμενο V-8^ο Εξάμηνο

Εξατομικευμένο project μετά από τεκμηριωμένη πρόταση του φοιτητή/τριας πάνω σε μία ή περισσότερες από τις περιοχές που θεραπεύει το εργαστήριο.

Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας-9^ο Εξάμηνο

Κείμενα Τεκμηρίωσης. Με βάση τα όσα έχουν αποκομίσει από τα προηγούμενα 4 έτη σπουδών τους οι φοιτητές, με την καθοδήγηση του υπεύθυνου καθηγητή, διαλέγουν ένα εξατομικευμένο θέμα σε ένα πεδίο προσωπικού προβληματισμού και εργάζονται επάνω σε αυτό τα δύο τελευταία εξάμηνα των σπουδών τους. Η αξιολόγηση γίνεται με ατομική έκθεση της δουλειάς τους στο καταληκτικό εξάμηνο των σπουδών τους και με συνοδευτικό κείμενο αυτής της δουλειάς το οποίο πρέπει να την τεκμηριώνει επαρκώς.

Εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας-10^ο Εξάμηνο

Ολοκλήρωση της Διπλωματικής Εργασίας. Επιλογή χώρου έκθεσης. Μελέτη τοποθέτησης στον χώρο.

Β. Σκηνογραφία – Ενδυματολογία

Δομή Μαθημάτων κατεύθυνσης στο πεδίο Χώρος, Σώμα, Αντικείμενο (Space, Body, Object)

Στο εργαστήριο διαπραγματεύονται ο χώρος, η κατασκευή και η κίνηση μέσα σε αυτόν για την κατασκευή εικαστικών εγκαταστάσεων, το σχεδιασμό αντικειμένων και τη δημιουργία performance. Οι στόχοι συμπεριλαμβάνουν την κατανόηση των παραγόντων που υπεισέρχονται στη διαπραγμάτευση των παραπάνω, την γνώση των βασικών υλικών, εργαλείων και χειρισμών για την κατασκευή, τον σχεδιασμό και την κίνηση μέσα στο χώρο στην performance, την ανάπτυξη μεθοδολογίας διαχείρισης εγκαταστάσεων και εικαστικών performance μικρής και μεγάλης κλίμακας με ή χωρίς τη χρήση σχεδιασμένων αντικειμένων και τέλος την ανάπτυξη των ικανοτήτων σχεδίασης, προγραμματισμού και υπολογισμού χρόνου και κόστους σε ατομικά ή συλλογικά project.

Το εργαστήριο διεξάγεται μέσα από διαλέξεις-παρουσιάσεις, σεμινάρια μικρής διάρκειας, εργαστήρια επισκεπτών επιστημόνων/καλλιτεχνών, παρουσιάσεις φοιτητών/τριών και ατομικά και ομαδικά project. Υπάρχει πιθανότητα συνεργασίας με άλλα εργαστήρια για τη διεξαγωγή κοινών project.

Ο φοιτητής/τρια καλείται να σχεδιάσει και να παρουσιάσει για κάθε project τα παρακάτω στάδια:

- έρευνα,
- πρώτες σχεδιαστικές προτάσεις,
- ανάπτυξη σχεδίων-κειμένων-έρευνας-κίνησης/μακέτα εργασίας,
- τελική παρουσίαση project,
- παράδοση book που θα συμπεριλαμβάνει την έρευνα, πλήρως επεξεργασμένα σχέδια και φωτογραφίες τελικής εγκατάστασης/αντικειμένων/ performance.

Ο φοιτητής και η φοιτήτρια έχουν τη δυνατότητα να εξερευνήσουν ανάλογα με τα ενδιαφέροντα τους τις παρακάτω περιοχές:

- Εγκατάσταση στο χώρο (εσωτερικοί και εξωτερικοί χώροι).
- Γεωτέχνη (land art).
- Σχεδιασμός αντικειμένου (εικαστικού, βιομηχανικού, εφαρμογή σε performance).
- Σχεδιασμός χώρου μικρής κλίμακας.
- Performance.
- Δράσεις σε δημόσιο χώρο.

2. Σκηνογραφία/Ενδυματολογία

Διδάσκων: ειδικός επιστήμονας

Το εργαστήριο αυτό διερευνά τη σχέση της σκηνογραφίας και της ενδυματολογίας με τις παραστατικές τέχνες και τον κινηματογράφο. Δίνεται η δυνατότητα για εμβάθυνση και μελέτη σε τομείς που αφορούν τη σκηνογραφία/ενδυματολογία για την όπερα, το θέατρο, το μπαλέτο, το χορό και τον κινηματογράφο καθώς και τη σκηνογραφία/ενδυματολογία για μη θεατρικούς χώρους. Μέσα στα πλαίσια αυτά διερευνώνται οι μέθοδοι προσέγγισης, ερμηνείας και μεταγραφής της δραματουργίας με εικαστικούς όρους, η ανάπτυξη μεθοδολογίας και οργάνωσης κάθε προσέγγισης καθώς και ο τρόπος υλοποίησής τους.

Παράλληλα μελετώνται ειδικά θέματα που αφορούν την εξέλιξη του σκηνικού χώρου και της σκηνογραφίας σε σχέση με τα διαφορετικά είδη των παραστατικών τεχνών. Επίσης διερευνάται η σχέση της σκηνογραφίας, της ενδυματολογίας, των παραστατικών τεχνών και του κινηματογράφου με τις υπόλοιπες τέχνες μέσω διαθεματικών προσεγγίσεων. Ενθαρρύνεται και καλλιεργείται ακόμη η παρουσίαση των εργασιών των φοιτητών με σκηνικούς τρόπους και μέσα.

Δομή μαθημάτων κατεύθυνσης ανά εξάμηνο -4° -8° εξάμηνο

Σκηνογραφία και Ενδυματολογία I-4° εξάμηνο

Σκηνογραφία και Ενδυματολογία για την Όπερα. Μεθοδολογία Προσέγγισης του Σκηνογραφικού και Ενδυματολογικού Έργου. Το εικαστικό λεξιλόγιο της Παράστασης. Εισαγωγή στην Όπερα. Όπερα: Σκηνικός Χώρος και Σκηνογραφία. Στοιχεία Δραματολογίας.

Σκηνογραφία και Ενδυματολογία II-5^ο εξάμηνο

Σκηνογραφία και Ενδυματολογία για το Μπαλέτο. Εισαγωγή στο Μπαλέτο. Μπαλέτο: Σκηνικός Χώρος και Σκηνογραφία. Στοιχεία Παραστασιολογίας. Εφαρμοσμένη Πληροφορική για τη Σκηνογραφία και την Ενδυματολογία.

Σκηνογραφία και Ενδυματολογία III-6^ο εξάμηνο

Σκηνογραφία και Ενδυματολογία για το Χορό. Εισαγωγή στο Χορό. Χορός: Σκηνικός Χώρος και Σκηνογραφία. Στοιχεία Φωτισμού.

Σκηνογραφία και Ενδυματολογία IV -7^ο εξάμηνο

Σκηνογραφία και Ενδυματολογία για τον Κινηματογράφο. Εισαγωγή στον Κινηματογράφο. Κινηματογράφος: Κινηματογραφικός Χώρος και Σκηνογραφία. Διαθεματικές Προσεγγίσεις I: Θέατρο, Όπερα και Κινηματογράφος.

Σκηνογραφία και Ενδυματολογία V -8^ο εξάμηνο

Σκηνογραφία και Ενδυματολογία σε μη θεατρικούς χώρους. Η Δραματουργία του Χώρου. Σκηνικός Χώρος και Σκηνογραφία σε μη θεατρικούς χώρους. Παραστάσεις Συγκεκριμένου Χώρου. Στοιχεία Σκηνοθεσίας. Διαθεματικές Προσεγγίσεις II: Παραστατικές Τέχνες και Εικαστικά Περιβάλλοντα.

Διπλωματική Εργασία-9^ο εξάμηνο

Ερευνητική προσέγγιση της διπλωματικής εργασίας. Μελέτη, σχεδιασμός και τεκμηρίωσή της.

Διπλωματική Εργασία-10^ο εξάμηνο

Μελέτη, σχεδιασμός και παρουσίαση της διπλωματικής εργασίας.

3. Εργαστήριο Εκκλησιαστικών Τεχνών

Διδάσκων: Ειδικός επιστήμονας

Αντικείμενο του εργαστηρίου είναι οι Εικαστικές Τέχνες που έχουν αναπτυχθεί και ασκούνται εξ αφορμής του εκκλησιαστικού γεγονότος στην μακραίωνη διαχρονία του (Ιερά και Λαϊκή εικαστική Παράδοση).

Σκοπός του εργαστηρίου είναι η εκπαίδευση του/της φοιτητή/τριας στο εύρος της θεωρίας και πράξης των Λειτουργικών Τεχνών, εμπλουτίζοντας την εικαστική του παιδεία με την πολιτιστική αυτή κληρονομιά, παρέχοντας ταυτόχρονα επαγγελματική εξειδίκευση στην άσκησή τους. Παράλληλα διερευνάται η εικαστική γλώσσα του Ιερού διαπολιτισμικώς, οι επιρροές και ο διάλογος μεταξύ των εικαστικών παραδόσεων. Ενθαρρύνεται η εικαστική έρευνα των φοιτητών/τριων σε γενικά και ειδικά θέματα που αφορούν στο αντικείμενό των Λειτουργικών Τεχνών στη προσωπική εικαστική τους σπουδή και έργο, αποβλέποντας στη διερεύνηση και συνέχεια της εικαστικής μας ταυτότητας στο σύγχρονο εικαστικό γίγνεσθαι. Δίνεται επίσης έμφαση στο πως επηρεάζονται αλλά και επηρεάζουν οι Τέχνες αυτές τη Σύγχρονη Τέχνη.

Η διαμόρφωση της εικαστικής εκπαίδευσης του/της φοιτητή/τριας συνίσταται στα εξής: α. να αντιληφθεί το αντικείμενο και τη θεματική των Λειτουργικών Τεχνών, β. να εξοικειωθεί με τη μαστορική, τις ιδιαιτερότητες των υλικών και τεχνικών, για να γίνει «μάστορας» προτού μεταμορφωθεί σε καλλιτέχνη μέσω συγκεκριμένων εφαρμογών, γ. να συνειδητοποιήσει τις σημερινές ανάγκες αυτών των Τεχνών, και δ. να επιχειρήσει εν τέλει την προσωπική του πρόταση ως σύγχρονος καλλιτέχνης.

Το Τμήμα παρέχει προς το παρόν τα εργαστηριακά μαθήματα της Εκκλησιαστικής Ζωγραφικής-Αγιογραφίας (φορητή εικόνα, εγκαυστική, τοιχογραφία) και Ψηφιδωτού, ενώ προβλέπονται μελλοντικά, Ξυλογλυπτική, Βιτρό, Γενικές Αρχές Συντήρησης Έργων Τέχνης και Τεχνολογία Υλικών και Κατασκευών. Τα εργαστηριακά μαθήματα Αγιογραφίας και Ψηφιδωτού εντάσσονται σε κοινό Εργαστήριο (Εκκλησιαστικών Τεχνών) και δίνεται η δυνατότητα επιλογής και εξειδίκευσης σε τεχνική αναλόγως των ενδιαφερόντων του/ της φοιτητή/τριας τόσο στον Εισαγωγικό Κύκλο όσο και στα μαθήματα εμβάθυνσης.

Κατά το πρώτο εξαμηνιαίο μάθημα στην Αγιογραφία του Εισαγωγικό Κύκλου (1ο ή 2ο ή 3ο εξάμηνο) η μαθητεία αποσκοπεί στην κατανόηση της ύλης που απαιτείται για ολοκληρωμένη μαθητεία στις Λειτουργικές Τέχνες. Για το λόγο αυτό επιλέγεται μια ειδική περιοχή θέματος από την μακραίωνη παράδοσή μας (π.χ. ύστερη αρχαιότητα-εγκαυστική, πρωτοχριστιανική περίοδος-φυσιοκρατικές εικόνες, Παλαιολόγεια περίοδος-αυγοτέμπερα, Μακεδονική Σχολή-νωπογραφία, Κρητική Σχολή-αυγοτέμπερα, σύγχρονα ζητήματα απεικόνισης-εικονοποίηση φωτογραφιών Αγίων κοκ) και με βάση αυτή την συγκεκριμένη θεματολογία εισέρχεται ο/η φοιτητής/τρια στο σύνολο των ζητημάτων που συνέχονται με το αντικείμενο ως θεωρεία αλλά και ως πράξη, διαπραγματευόμενος/η μια ολοκληρωμένη εφαρμογή. Η ύλη αναπροσαρμόζεται/ επικαιροποιείται διαρκώς κάθε εξάμηνο.

Αντίστοιχα στον Εισαγωγικό Κύκλο το εξαμηνιαίο Εργαστηριακό Μάθημα στο Ψηφιδωτό αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με τις τεχνικές και τα εργαλεία του ψηφιδωτού θεωρητικά και πρακτικά. Επιλέγεται κάθε φορά άσκηση ατομική ή

συλλογική σε μικρές ομάδες. Οι ασκήσεις αφορούν είτε στη δημιουργία αντιγράφων, είτε σε προσωπική δημιουργία των φοιτηών/τριών. Δίδεται έμφαση στο σχέδιο Ψηφοθέτησης, ώστε να κατανοθεί από τους φοιτητές ο τρόπος αντίληψης της φόρμας στην εφαρμογή Ψηφοθέτησης. Διδάσκεται η έμμεση Ψηφοθέτηση κατ' αρχήν και οι τρόποι εντοιχισμού στην πράξη σε φορητό, επιτοίχιο και επιδαπέδιο υπόστρωμα.

Αναλόγως των απαιτήσεων κάθε μαθήματος εμβάθυνσης διδάσκονται αντίστοιχα θεωρητικά θέματα Ιστορίας της Τέχνης, Εικονολογίας ή Θεολογίας της Εικόνας αλλά και Τεχνολογίας Υλικών και Κατασκευών που απαιτούνται για τις εφαρμογές. Για το λόγο αυτό το Εργαστήριο προσκαλεί για διαλέξεις Ιστορικούς Τέχνης, εξειδικευμένους και διακεκριμένους καλλιτέχνες κοκ, πραγματοποιεί εκπαιδευτικές εκδρομές με *in situ* ξεναγήσεις σε Μνημεία, αρχαιολογικούς χώρους, μουσεία και εκθέσεις.

Δομή μαθημάτων κατεύθυνσης ανά εξάμηνο -4° -8° εξάμηνο

Αντίγραφο I - Παραστατική Αρχαιολογία-4° εξάμηνο

Το εργαστηριακό μάθημα στοχεύει στην εμβάθυνση σε τεχνικές και τεχνοτροπίες που έχουν ασκηθεί στην παραγωγή έργων τέχνης από την αρχαιότητα, πρωτοχριστιανική, βυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο και σε όλα τα υποστρώματα (φορητά, τοιχογραφίες, επιδαπέδια). Κάθε φορά επιλέγεται ένα είδος τεχνικής ζωγραφικής ή Ψηφιδωτού (εγκαυστική, αυγοτέμπερα, ελαιογραφία, νωπογραφία, secco, έμμεση - άμεση Ψηφοθέτηση) και αναλόγως του επιλεγμένου έργου περιλαμβάνει εφαρμογές: προετοιμασίας επιφανειών (κονιάματα, επιχρίσματα, αδρανή υλικά, κόλλες), τύπου και μορφής χρυσώματος, χρωστικών-πιγμέντων, βερνικιών, κοκ. Η άσκηση αποσκοπεί στην εκμάθηση παραγωγής αντιγράφων έργων τέχνης, τόσο για την αξιοποίηση τεχνικών και τεχνοτροπιών στην προσωπική καλλιτεχνική εργασία, όσο και για εφαρμογές στην αγορά εργασίας.

Εμβάθυνση στη «βυζαντινή» τεχνοτροπία I – Μορφή-5° εξάμηνο

Σχέδιο-χρώμα στην εκκλησιαστική ζωγραφική(ο «βυζαντινός» τρόπος, ύφος, στυλ) Πρόσωπο (Τυπολογία Αγίων). Σώμα-Ενδύματα (Τυπολογία Αγίων). Η Αφαίρεση (από το οπτικό φαινόμενο στη σχηματοποίηση και τον αφαιρετικό τρόπο της εικόνας, διερεύνηση ορίων και αποδεκτών λύσεων). Εξοικείωση με την διαχρονία της Λειτουργικής Ζωγραφικής-Ψηφιδωτού. Τεχνοτροπικές λύσεις από το ελληνιστικό πορτραίτο Φαγιούμ και τις «ρωμαϊκές» πομπηιανές τοιχογραφίες, τις παλαιοχριστιανικές φυσιοκρατικές εικόνες, τις περιόδους μετεικονομαχική, Κομνήνεια, Παλαιολόγεια (Μακεδονική «Σχολή», «Σχολή» της Κωνσταντινούπολης κλπ), τη μεταβυζαντινή κρητική «Σχολή», τη maniera italiana ,τη ρωσογοτθική,

ναζαρηνή, τις εικονογραφικές παραδόσεις τοπικών εκκλησιών, στις «νεοβυζαντινές» αναβιώσεις.

Εμβάθυνση στη «βυζαντινή» τεχνοτροπία II – Χώρος, Σύνθεση-6^ο Εξάμηνο

Σχέδιο-χρώμα στην εκκλησιαστική ζωγραφική (ο «βυζαντινός» τρόπος, ύφος, στύλ). Πολυπρόσωπες εικόνες (δωδεκάορτο κ.λπ.) Σύνθεση (αντίστροφη ή σχετική προοπτική, χαράξεις). Χώρος (ικέτρια, τοπίο, στοιχεία φύσης). Εξοικείωση με την διαχρονία της Λειτουργικής Ζωγραφικής-Ψηφιδωτού. Τεχνοτροπικές λύσεις από το ελληνιστικό πορτραίτο Φαγιούμ και τις «ρωμαϊκές» πομπηιανές τοιχογραφίες, τις παλαιοχριστιανικές φυσιοκρατικές εικόνες, τις περιόδους μετεικονομαχική, Κομνήνεια, Παλαιολόγεια (Μακεδονική «Σχολή», «Σχολή» της Κωνσταντινούπολης κ.λπ.), τη μεταβυζαντινή κρητική «Σχολή», τη maniera italiana, τη ρωσογοτθική, ναζαρηνή, τις εικονογραφικές παραδόσεις τοπικών εκκλησιών, στις «νεοβυζαντινές» αναβιώσεις.

Εμβάθυνση στην τοιχογραφία ή ψηφιδογράφηση επιφανειών κτισμάτων-Μνημειακή Τέχνη-7ο Εξάμηνο

Ζητήματα αγιογράφησης επιφανειών κτισμάτων (προσαρμογή συνθέσεων στις επιφάνειες ναών, ναοδομία, αγιοκατάταξη, θεολογία εικονογραφικού προγράμματος), κατασκευή υπό κλίμακα μακέτας εικονογραφικού προγράμματος. Τεχνικές τοιχογραφίας (προετοιμασίες τοίχου για fresco, secco). Άμεση ψηφιοθέτηση, βοτσαλωτό ψηφιδωτό, σύγχρονες τεχνικές και υλικά ψηφιοθέτησης. Εκμάθηση προγραμμάτων 3D, αρχιτεκτονικός σχεδιασμός-κατασκευή μακέτας εικονογραφικού προγράμματος ναού σε ηλεκτρ. υπολογιστή. Η χρήση του υπολογιστή στη παραγωγή σχεδίου ψηφιοθέτησης.

Εμβάθυνση σε Σύγχρονα Εικονογραφικά Ζητήματα -8^ο εξάμηνο

Εικονογραφία και σύγχρονη τέχνη (πώς αξιοποίησαν σύγχρονοι καλλιτέχνες στοιχεία της εκκλησιαστικής ζωγραφικής), εννοιολογική προσέγγιση εικονογραφίας, εικονοποίηση σημασιών. Ιερές τέχνες (sacred arts), η πρόσληψη του ιερού στις τέχνες άλλων ομολογιών και θρησκειών, θρησκευτική τέχνη-Δυνατότητες αφομοίωσης στοιχείων. Εξοικείωση με τη βασική εικονογραφία και τις διαφορές της προς τη μεσαιωνική και νεότερη δυτική

Νέες τάσεις με βάση την λειτουργική παράδοση στον ορθόδοξο κόσμο (Ελλάδα, Ρωσία, Σερβία, Βουλγαρία κλπ, η τέχνη των ομοδόξων της Διασποράς, λ.χ. Αμερική, Αυστραλία κλπ), αξιοποίηση νέων τάσεων. Εικονογραφία και Φωτογραφία (εικονοποίηση φωτογραφιών Αγίων 20ου αι.). Διερεύνηση αφαιρετικών λύσεων μέσω της εκ του φυσικού παρατήρησης (μοντέλο, βεστιάριο αμφίων και στολών). Γραφικές Τέχνες, Χαρακτική και εικόνα (Χαρτώες εικόνες), «Εικονική»

πραγματικότητα (νέες τεχνολογίες και παράδοση). Ζητήματα εφαρμογών συναφών λειτουργικών τεχνών (ξυλογλυπτική, αργυροχρυσοχοΐα, μικρογλυπτική, βιτρώ, κεντητική, ιεροραπτική κλπ)

Διπλωματική εργασία-9^ο Εξάμηνο

Επιλογή θέματος. Τεκμηρίωση. Η έκταση της διπλωματικής εργασίας οφείλει να πληρεί παραμέτρους που σχετίζονται με την επάρκεια του/της φοιτητή/τριας, είτε στη δυνατότητα άσκησης επαγγέλματος στο χώρο των Εκκλησιαστικών Τεχνών, είτε ως καλλιτέχνης που εστιάζοντας ή ορμώμενος από το αντικείμενό τους καταθέτει εικαστική πρόταση επαρκώς τεκμηριωμένη.

Διπλωματική εργασία -10^ο Εξάμηνο

Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας. Μελέτη χώρου και τρόπου έκθεσής της.

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

ΤΑΞΙ

Τηλέφωνα 23850 22700, 23800, 22800, 23100

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ

Ελληνίς, Παύλου Μελά 39	23850 22671-2
King Alexander, Λεωφ. Νίκης 68	23850 23501-3
Λύγκος, Ταγμ. Ναούμ 1	23850 28322-3
Φαιίδων	23850 44800
Φιλίππειον	23850 23346,28433
Φιλαρέτη, Ικάρων 4,23850 23587,23437	

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΑΝΑΓΚΗΣ

Άμεση Δράση	23850 22100
Γενικό Νοσοκομείο	23850 22555-6
Κέντρο Άμεσης Βοήθειας	23850 22166
Πυροσβεστική	23850 22199
Τροχαία	23850 22202
ΕΛ.ΤΑ	23850 22236
Συνοδός βουνού (Θεόδ. Φάτσης)	6936 896973
COURIER / ACS	23850 44818
Γενική Ταχυδρομική	23850 45405
Speedex	23850 46545
Interattica	23850 44800

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Ιω. Σαλβαρίνας	23850 23995
Νέα Δελφίνια	23850 29130

Μ.Μ.Ε. (ΤΟΠΙΚΑ) ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Ανατροπή (καθημερινή)	23850 44802
Έθνος	23850 22777
Ελεύθερο Βήμα της Φλώρινας (καθημερινή)	23850 45795
Παρατηρητής	23850 23777
Πολίτης (καθημερινή)	23850 45777

Φωνή της Φλωρίνης 23850 22195

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

<i>Βιβλιοθήκη της Παιδαγωγικής Σχολής</i>	23850 55052
<i>Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Φλώρινας</i>	
<i>Βασιλικής Πιτόσκα, Αργυροκάστρου 1</i>	23850 23118
<i>Γ.Α.Κ. (Γενικά Αρχεία του Κράτους),</i>	
<i>Λεωφ. Αβέρωφ 36</i>	23850 45750
<i>Παιδική και Εφηβική Βιβλιοθήκη</i>	
<i>Λεωφ. Ελευθερίας και Λυσιμάχου</i>	23850 45411
<i>Φ.Σ.Φ. Αριστοτέλης - Βιβλιοθήκη,</i>	
<i>Πλατεία 7 Ηρώων 1944</i>	23850 22754

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ, ΜΟΥΣΕΙΑ

<i>Αρχαιολογικό Μουσείο, περιοχή Σιδηρ. Σταθμού.</i>	23850 28206
<i>Εταιρία Γραμμάτων και Τεχνών, Στεφ. Δραγούμη 3.</i>	23850 28509
<i>Λέσχη Πολιτισμού - Λαογραφικό Μουσείο,</i>	
<i>Μεγ. Αλεξάνδρου.</i>	23850 22277
<i>Νομαρχιακό Ωδείο</i>	23850 46542
<i>Πινακοθήκη Καλλιτεχνών Φλώρινας, περιοχή</i>	
<i>Σιδηρο. Σταθμού.</i>	23850 45205
<i>Πολιτιστικό Κέντρο Φλώρινας, Αργυροκάστρου 1.</i>	23850 29677
<i>Στέγη Φιλοτέχνων Φλώρινας - Μουσείο Σύγχρονης</i>	
<i>Τέχνης, Ταγμ. Φουλεδάκη 8</i>	23850 29444
<i>Φ.Σ.Φ. Αριστοτέλης, Πλατεία 7 Ηρώων 1944</i>	23850 22754

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

<i>Ο.Σ.Ε.</i>	23850 22404
<i>Κ.Τ.Ε.Λ. αστικών γραμμών</i>	23850 29547

Κ.Τ.Ε.Λ. υπεραστικών γραμμών:

<i>Φλώρινας</i>	23850 22430
<i>Αμυνταίου</i>	23860 22219
<i>Αθηνών</i>	210 5130427
<i>Θεσσαλονίκης</i>	2310 595418
<i>Λάρισας</i>	2410 530249

